

Bijbelse themata (151 p.)

Inhoud

Het aanklikken van een hoofdstuk leidt je er onmiddellijk naar toe.

1. De eucharistie: werkelijke aanwezigheid van Jezus.	1
2. Profeteren.	2
3. Enkel wie zelf ingevingen terzake heeft. Verstaat ingevingen.	3
4. Een huiveringwekkend nachtelijk gezicht (visioen).	5
6. Rechtsherstel d.m.v. een rechtsbijstand.	7
7. Na zijn dood ‘profeteert’ Samuel nog.	8
8. Er is (buitennatuurlijke) ingeving en (bovennatuurlijke) ingeving.	10
9. Het begrip “gewijde geschiedenis”.	13
10. Daniël, vertegenwoordiger van de hemelgod. Geeft weer en duidt.-	14
11. Ook dat is gewijde geschiedenis: gezinsaanlegenheden e.a.	16
12. Dynamisme.	20
13. Dodenopwekkingen.	21
14. Natuurlijk en buiten- of bovennatuurlijk zijn onderscheiden.	23
15. Een godsoordeel d.m.v. het ‘hemelvuur’.	24
16. Jahweh treedt op via de sjeol en d.m.v. zijn ‘vuur’.	25
17. God als intiem ervaren opperwezen.	26
18. Gods verantwoordelijke almacht.	27
19. Gods hofraad.	28
20. Het (schijn)lichaam van de engel Rafael.	29
21. Het begrip ‘theofanie’ (hiërofanie/ kratofanie).	30
22. Theofanieën.	31
23. De woestijnen als verblijf van ‘geesten’ allerhande.	32
24. De puinen van wat ooit een “bloeiende beschaving” was.	33
25. De onderwereld (sjeol, dodenrijk).	34
26. Een stel ‘synoniemen’	36
27. Door de sjeol getroffen.	37
28. Het (ware, d.i. verborgen) verloop van deze wereld.	38
29. Te midden van een kosmische theofanie : de tien geboden.	39
30. Het onderscheid “heilig/ profaan” (“rein/ onrein”).	41
31. Vlees en (Gods) geest.-- m.b.t. de tien geboden.	42
32. De radicale vrijheid van het schepsel.	43
33. Vlees: op zich met Gods ‘geest’ (levenskracht) of zonder Gods geest.	44
34. De betekenis van de joodse besnijdenis.	45
35. Er is besnijdenis en besnijdenis.	46
36. Het tegenmodel van de tien geboden.	47
37. De hoofdzonde bij uitstek: eigendunk (‘hoogmoed’).	48
38. De zonde tegen “de heilige geest”.	49

39. Johannes over “de zonden waarin ‘joden’ zullen sterven” .	51
40. Een holocaust : Jefte slachtoffer zijn enige dochter.	52
41. De weerbots van het verwaarlozen van de decaloog.	53
42. Heiligshennis en godsoordeel.	54
43. Bijbel en occulte praktijken.	56
44. Gods reactie op “valse profetessen”	57
45. Hoe God zijn oordeel bekend maakt en uitvoert.	58
46. Beroep op Gods wraak.	59
47. Het kwade lot uitspreken over een ziel: Gods antwoord.	61
48. Onvoorspelbaar de gewetenlozen. Onvoorspelbaar Gods reactie.	63
49. De wurgengel (uitroeier, ‘exterminator’).	64
50. Inbreuk op de drie eerste geboden.	65
51. De gewetenloze rechter en de lastige weduwe.	66
52. Rechters: goden? Neen: indien onrechtvaardig, dan stervelingen.	67
53. Zonde tegen het vierde gebod.	68
54. De ‘hellevaart’ (afdaling in de sjeol) van farao.	69
55. De ‘parakuptousa’ (de scheefkijkende).	71
56. “Vreemd vlees”.	73
57. Saul: een vorst (‘god’) zoals de heidenen er een hebben.	74
58. St.-Paulus over seks in Korinthe.	78
59. De ‘boze’ mammon (de oneerlijke verrijking).	80
60. Het berouw als aanvaarde ‘apokalupsis’ (openbaring).	81
61. Jahweh boetseert de mens uit het stof der aarde.	82
62. Man-en-vrouw.	83
63. ‘Tôledôt’ (nakomelingschap).	84
64. Het verbond met “alle vlees”	85
65. De afstammingsgeschiedenis op moreel vlak.	86
66. De erfzonde.	87
67. “Mijn vlees zal in veiligheid rusten”	88
68. Danklied om reden van genezing.	89
69. “God heeft de mens geschapen met het oog op de (ware) onsterfelijkheid”.	90
70. Het kreunen van de stoffelijke schepping.	91
71. Het eeuwig verbond.	92
72. De heidenen bezitten de wet.	93
73. Zon en regen over gewetenlozen en gewetensvollen.	96
74. Van de gewone apocalyptiek naar de eindtijdapocalyptiek.	97
75. Joël: de plaag der sprinkhanen als voorteken van de eindtijd.	99
76. Jezus: de duider van het lot.	100

77. “Hij zal dopen in heilige geest en vuur”	101
78. “De moeder van mijn heer”	102
79. Jezus’ basiskentrek: opvoeden	103
80. God: de radicaal onkenbare. En toch: bezetenen doorzien Jezus	104
81. De mensenzoon	105
82. Satan	106
83. “Elementen van de(ze) wereld.”	107
84. De occulte achtergrond van alle gezagdragers	109
85. Herodes. De ‘god’, als mensendoder	110
86. Jezus als ‘ziener’ (profeet)	111
87. De mens doorziet zichzelf niet. Jezus doorziet de mens	113
88. Jezus t.o.v. al wie “in de duisternis” leeft	115
89. Jezus ‘ontheiligt’ de sabbatrust	116
90. Jezus en de andersdenkenden	117
91. De ‘aluka’ zuigt uit: Jezus “geeft kracht af”	118
92. Jezus geneest doch na eerst de zonden vergeven te hebben	121
93. Jezus drijft demonen uit: niet d.m.v. Beëlzebul	122
94. De gevaren van bezweren (exorciseren). Jezus’ meesterschap	123
95. Aanschijn en ‘grond’,-- bij bezetenen	124
96. Jezus loopt op het water	125
97. De dienaar van Jahweh (“ebed Jahweh”) vernederd/ verheerlijkt	126
98. Het teken van Jonas	127
99. Jezus’ verheffing (verheerlijking)	128
100. God doet uit de dood verrijzen	129
101. Jezus redt lazarus uit de dood	130
102. Jezus’ gedaanteverandering als model van verrezenheid	132
103. Jezus’ ‘exodos’ (verheffing)	133
104. Jezus’ nederdaling “ter helle” (in de sjeol)	134
105. Jezus’ verrijzenis: o.m. de herleving van zijn biologisch lichaam	137
106. Jezus: ‘de kurios’ (heer)	138
107. De ‘toledot’ (nakomelingsgeschiedenis) van Noë	141
108. De geest van wijsheid en onthulling	142
109. De eerste geestesuitstorting te Jeruzalem	143
110. De tweede nederdaling van de Heilige Geest in cesarea	145
111. Het ingegeven spreken	148
112. De H. Drie-eenheid	149
113. God de zoon spreekt over God de H. Geest	151

Bijbelse themata.

1. De eucharistie: werkelijke aanwezigheid van Jezus.

1 Kor. 11:23vv. -- “De Heer Jezus, de nacht dat hij werd overgeleverd, nam brood en na dank gezegd te hebben brak het en zei: “Dit is mijn lichaam dat er voor velen is. Doet dit ter gedachtenis aan mij”. Evenzo na de maaltijd nam hij de beker zeggend: “Deze beker is het nieuwe verbond in mijn bloed. Telkens wanneer gij eruit zult drinken, doet het ter gedachtenis aan mij”.

Modellen.

1 Kor. 10: 18vv.

1. “Gaat Israël naar het vlees (*opm.:* de joden wanneer zij slachtoffers uitvoeren) na: bevinden degenen die (*opm.:* het vlees) van de offers eten, zich niet in gemeenschap met het altaar?”.

2. “Wat men (*opm.:* in de afgodische tempel (*1Kor. 8: 10*)) offert, wordt aan demonen en niet aan God aangeboden (vgl. *Deut. 32:17*). Welnu, ik wil niet dat gij in gemeenschap treedt met de demonen”.

Opm.: Paulus spreekt alsof het eten van offervlees (en het drinken van offerbloed) werkelijke gemeenschap behelst hetzij met het joodse altaar (d.i. via dat altaar met Jahweh) hetzij met de heidense demonen.

Het eucharistische origineel.

1 Kor. 10:16vv. -- “Is de beker van de zegening die wij uitspreken (*opm.:* de consecrerende woorden), niet de deelname aan het bloed van Christus? Is het brood dat wij breken, niet de deelname aan het lichaam van Christus?”.

Opm.: -- Paulus spreekt weerom de realistische taal die toentertijd in omloop was!

Het tegenmodel.

Paulus had het zo-even over een deelname aan de eucharistie die “in orde” was. Hoe spreekt hij over de heiligschennende deelname?

1 Kor. 11:26vv. -- “Al wie dus het brood eet en de beker drinkt op heiligschennende wijze, zal verantwoording af te leggen hebben voor het lichaam en het bloed van de Heer”.

Opm.: Weerom: het is zo dat wie de zinnebeelden - zogezegde zinnebeelden - beroert, het doorheen die zinnebeelden aanwezige zelf beroert!

Een brutaal feit.

“Ziedaar de reden waardoor er onder u vele zieken en verzwakten zijn en dat velen gestorven zijn.(...)”.

M.a.w.: Heiligschennis schaadt de levenskracht van de heiligschennende met de biologische symptomen vandien, nl. ziekte, verzwakking, -- dood. De schade aan het zielenlichaam wreekt zich tot en met het door dat zielenlichaam beheerste biologische lichaam! Om van de occulte (zich verbergende) veroordeling (waarover Paulus het ook heeft) te zwijgen.

2. Profeteren.

De term is één der basisbegrippen van oud en nieuw testament,. Wat behelst hij? Lezen wij *Num. 24:2/4 (24: 25/16)*.

Balaäm (Bileam) zegt van zichzelf: “Godsspraak van Balaäm (...), van de man wiens oog feilloos is. Godsspraak van degene die de woorden van God hoort”.

Opm.: *Num. 24:16* voegt daaraan toe: “van degene die het weten van de Allerhoogste kent”.

“Hij ziet wat Sjaddai (God) hem doet zien. Hij krijgt het godgegeven antwoord (*opm.:* wanneer hij Jahweh raadpleegt) en zijn ogen gaan open”.

Opm.: M.a.w.: de kentrekken van de apocalyptiek.

Opm.: Men vergelijkte daarmee *Dan. 2: 19/23, 2: 28/30, 2:47:* in enigszins andere woorden zegt Daniël hetzelfde.

Num. 12: 4/10.-- Er is gewoon profeteren en er is uitzonderlijk profeteren.-- “Jahweh: “Indien er onder u een profeet is, dan openbaar ik mij aan hem in een gezicht,-- dan spreek ik tot hem in een droom”. - .

Opm.: *Job 33: 14/18* spreekt in dezelfde zin.

Jahweh: “Zo is het niet met mijn dienaar Mozes: “heel mijn huis” is hem toevertrouwd (*opm.:* onder verstaan: niet een gedeelte). Met hem spreek ik van aangezicht tot aangezicht, duidelijk verstaanbaar,-- niet in raadsels, en hij ziet de verschijningswijze van Jahweh”.

Opm.: Er zijn blijkbaar graden in de vriendschap en medewerking met God!

Van enkelen naar allen. Zieners (eerste naam voor ‘profeten’), profeten zijn uitzonderingen. Begaafden. Bevoorkeurden. Toch is dit niet het ideaal.

Num. 11: 24/29.-- “Mozes kwam buiten om het volk de woorden van Jahweh mee te delen. Hij verzamelde zeventig oudsten (...).-- Jahweh daalde neer in de wolk. Hij sprak tot Mozes en nam van de geest (*opm.:* levenskracht) die op hem rustte, om deze over te dragen op de zeventig oudsten. Zodra de geest op hen rustte, profeteerden zij. (...).

Mozes: “Ach! Kon het hele volk van Jahweh maar profeet zijn doordat Jahweh hun zijn geest geeft!”.

Opm.: Zoals ook *Isaias 32:15 en Joël 3: 1/2* vooral zeggen, is zo’n veralgemening één der kentrekken van de eindtijd. Overigens *Joël 3:4vv.* situeert duidelijk een veralgemeende geestesgave in het kader van “de dag van Jahweh” en “het oordeel over de volkeren”.

Opm.: Let erop dat ‘geest’ van profetie allereerst charismatisch type van geest is zonder het decalogisch type (*Ps. 51 (50): 12/14*) uit te sluiten. Integendeel.

3. Enkel wie zelf ingevingen terzake heeft. Verstaat ingevingen.

Het inspiratie- of ingevingsaxioma is beslissend voor het juiste, ‘werkelijke’ (= werkelijkheidsgetrouwe) begrip van religie.-- Wij illustreren zulks aan de hand van Bijbelse teksten.

1.-- 2 Petr. 1:16/21.

“Het is niet door overingewikkelde mythen in te volgen dat wij u de macht en de komst van onze Heer Jezus Christus hebben doen kennen doch nadat wij ooggetuigen waren van zijn luister (*opm.*: toen Jezus van gedaante veranderde).

Hij kreeg nl. vanwege God de Vader eer en heerlijkheid toen de Heerlijkheid vol verhevenheid (*opm.*: d.i. God de Vader als bron van al wat eer en heerlijkheid is) tot hem sprak: “Deze is mijn welbeminde zoon die heel mijn welbehagen wegdraagt”. Deze stem hebben wij - ja, wij - gehoord: zij kwam vanuit de hemel. Wij waren met hem op de heilige berg”.

Opm.: Een ‘mythe’ is een gewijd verhaal dat een occult gebeuren weergeeft.

Laatantieke filosofieën gebruikten dergelijke mythen als inspiratiebron voor hun wijsgerige uiteenzettingen.-- Petrus zet zich daartegen radicaal af: de apostelen hebben het niet over gehoorde en door wijsgerige ‘speculaties’ opgedirkte mythen maar over werkelijk beleefde feiten, ook al vertonen deze een ongewoon en moeilijk controleerbaar aspect.

2.-- Petrus vervolgt.

“Hiermede houden wij ons nog meer vast aan het woord der profeten (*opm.*: de teksten van het oude testament). Gij doet er wel mee het profetische woord te beschouwen als een lamp die in een donkere ruimte schittert (...)”.

Opm.: De oudtestamentische voorspellingen inzake de Messias, Jezus, eens bevestigd door de nieuwtestamentische feiten, worden des te geloofwaardiger.

3.-- Petrus vervolgt.

“Vooraf beseft het volgende: geen enkel profetisch woord van de schrift laat eigenmachtige duiding toe, want niet aan menselijk opzet is ooit een profetisch woord ontsprongen: door de heilige geest (*opm.*: Gods inspirerende levenskracht) ertoe aangezet hebben mensen “in Gods naam” (*opm.*: de ‘naam’ vertegenwoordigt de “levenskracht van de bedoelde persoon”) gesproken”.

Opm.: (1) *Mantiek*.-- ‘Mantikè’ Oudgrieks, betekent “waarzeggingsvaardigheid”. -- De schrijvers van de Bijbel waren mantisch begaafd: dankzij een innerlijke stem kregen zij “profetische woorden” ingegeven.

(2) Hermeneutiek.

‘Hermèneutikè’: Oudgrieks, betekent ‘duidingsvaardigheid’. -- Petrus legt de hoofdregel inzake duiden van religieuze woorden (teksten) vast: niet eigenmachtig, d.i. vanuit uw eigen vooropstellingen (axiomata), maar vanuit de axiomata van de religieuze uitspraken zelf! -

Opm.: Men kan eigenmachtig axiomata opstellen en vandaar uit religieuze teksten interpreteren, maar dan weet men nooit of men de eigenlijke zin ervan snapt. Men doet dan aan zinstichting (de zin, de betekenis er zelf in leggen: in het Duits: ‘hineininterpretieren’) i.p.v. aan zinvatting te doen (de door de schrijver bedoelde zin erin aantreffen, te vatten).

Opm.: 2 Tim. 3:15 bevestigt.-- “Iedere (heilige) schrift is door God ingegeven en bruikbaar met het oog op onderricht, weerlegging, bekeringswerk, gewetensvorming”.

Opm.: Niet enkel Petrus en Paulus maar ook Johannes spreken juist dezelfde taal terzake.

Zo: Joh. 5:17/18.-- “Gij - zegt Jezus tot die joden die niet in hem geloven - hebt nooit de stem van de Vader gehoord; gij hebt nooit zijn aanschijn aanschouwd (**opm.:** in zijn intieme vriendschap en medewerking geleefd) èn zijn woord hebt gij niet blijvend (vgl. *Matth. 13:3/9*: de parabel van de zaaier die vaststelt dat zijn zaad - het woord - er niet ingaat op duurzame wijze; vgl. *Matth. 13:19 / 22*) in u aangezien (**opm.:** wat bewezen wordt door het feit dat) gij niet gelooft diegene die hij gezonden heeft”.

Joh. 8:43/44.

“Waardoor verstaat gij mijn woord niet? Waardoor erkent gij mijn taal niet? Doordat gij er niet toe in staat zijt mijn woord te ‘horen’. Gij zijt immers “vanuit de duivel, uw vader” (**opm.:** ‘vader’ betekent hier ‘ingever’) en de verlangens van uw vader wilt gij uitvoeren”. -

Opm.: Hier wordt duidelijk dat Johannes het radicale onbegrip van een aantal joden verstaat als een resultaat en niet als een eigen vrije beslissing. Want in hun binnenste horen zij wel een stem en woorden maar niet die van de Vader

Zo Joh. 8: 47. -- “Wie uit God is, hoort de woorden van God: indien gij dus niets hoort, dan is dat doordat gij niet uit God zijt”.

Kortom.-- Om Jezus als door de Vader geïnspireerde “zoon van God” te begrijpen (hermeneutiek), behoort men zelf door God geïnspireerd te worden (mantië) bij het beluisteren van Jezus’ boodschap!

4. Een huiveringwekkend nachtelijk gezicht (visioen).

Job 4:12/16.-- “Op mij kwam onopvallend “een woord” (*opm.*: een fenomeen) af. Mijn oren namen er het gefluister van waar”.

Een onthulling inzake de menselijke gerechtigheid.

Op het ogenblik waarop dromen op verwarde wijze de geest omwoelen,-- wanneer diepe slaperigheid (vgl. *Gen. 2: 21: Adam; Gen. 15: 12: Abram*) de mensen overrompelt, maakt zich een huiveringwekkende beangstiging van mij meester en vervult deze heel mijn gebeente van schrik (vgl. *Dan. 4:2; 5:6*).

Een ademtocht gleeed over mijn gezicht, -- deed de beharing van mijn vlees rijzen. Iemand kwam op. Ik herkende zijn gezicht niet. Maar het beeld bleef mij voor de ogen hangen.-- Stilte.-- Daarop kwam een stem door: “Is een sterveling ‘gerechtig’ (*opm.*: gewetensvol en dus met God in orde) in Gods ogen? Zou een mens, geconfronteerd met zijn maker, ‘rein’ (*opm.*: niet enkel rituele maar vooral ethische reinheid) zijn?

Want zelfs zijn dienaars (*opm.*: de engelen) vertrouwt God niet en zijn engelen levert hij het overtuigend bewijs van afdwaling. Wat dan te zeggen van diegenen die onze lemen woningen bewonen, (de mensen) die zelf op het stof (*opm.*: moeder aarde) opgetrokken zijn? Men verplettert ze net een mot: één dag volstaat om ze te verpulveren. Voor altijd verzwinden zij want niemand bezorgt ze terug. Hun tentharing is uitgerukt en zij gaan dood zonder (de nodige) wijsheid (te hebben verworven).

Tot daar de gewijde tekst. Hij herinnert aan wat meer dan één mens heden nog kan beleven. Tot in de details toe.

God kan in nachtdromen spreken.

Cfr. *Gen. 20:3 (Abimelek); 28:10/22 (Jakob); 31:11 (Jakob); 31:24 (Laban); 37:5 (Jozef)*. In *Num. 12:6* : “Indien er onder u een profeet is, onthul ik mij hem in gezicht, spreek ik tot hem in droom”.

M.a.w.: De (nachtelijke) droom is een klassiek communicatiemiddel voor Jahweh. -- *Ekkk.kus 34:5/6* die zeer kritisch staat, geeft de mogelijkheid toe dat Jahweh via droom zich openbaart.

Job 33:15/18.

“In dromen, in nachtelijke gezichten (...) spreekt God “in hun gehoor”; jaagt hij de mensen schrik aan door verschijningen. Dit om de mens van zijn (*opm.*: verkeerd) gedrag afkerig te maken en aan zijn eigendunk een einde te stellen. Op die wijze bewaart hij de ziel voor de groeve,-- zijn leven voor “de doorgang doorheen de gang van de dood”.

Opm.: Die gang beleven nog heden mensen in doodservaring.

5. God spreekt tot mensen via ‘heiligen’ (engelen).

Als Jezus in de woestijn verblijft te midden van de dieren, dan “dienen engelen hem” op zeker ogenblik.

Matth. 26:53 Jezus zegt dat zijn Vader hem desnoods “twaalf legioenen engelen” kan zenden.

Lezen wij *Job 33:14*: “God spreekt nu eens zo dan weer anders zonder dat de mensen erop letten”. De gewijde tekst geeft daarvan als voorbeeld *Job 33:19/30*.

1.-- Ziekte en andere misrekeningen.

God voedt de mens ook op door het lijden in bedlegerigheid. Wanneer zijn gebeente onophoudelijk beeft, -- wanneer “zijn leven” afkeer krijgt van voedsel en “zijn eetlust” van snoep. Wanneer “zijn vlees” zienderogen wegkwijnt en het gebeente, dat normaal weggestoken is, bloot komt,-- wanneer “zijn ziel” de groeve nadert en “zijn leven” het verblijf van de doden.

2.-De rol van een ‘duider’.

Indien in zo’n omstandigheden ... een engel hem begeleidt,-- een duider (= interpretant) gekozen uit duizenden, die de mens attent maakt op zijn plicht, met hem medelijden heeft en zegt: “(God), ontsla hem van de nederdaling in de groeve: ik heb de losprijs voor zijn (in) leven (blijven) gevonden”, dan hervindt zijn vlees jeugdige frisheid,-- keert hij terug naar de dagen van zijn jeugd.

Die mens bidt God die hem zijn gunst terug schenkt want God komt hem ‘zien’ in vreugde. Hij verkondigt aan anderen zijn ‘rechtvaardiging’ (*opm.*: herstel in Gods vriendschap). Hij laat de mensen volgend lied horen: “Ik had zonde bedreven,-- het recht miskend. God heeft mij niet volgens mijn misstap behandeld: hij heeft mijn ziel ervan ontslagen de groeve in te gaan,-- heeft mijn leven van het licht laten genieten”.

Ziedaar wat God doet - twee keren, drie keren - om de mens aan de groeve te onttrekken en het licht van de levenden te doen schitteren over hem. Tot daar *Job*.

Opm.: In *Job 5:1* heet zo ‘n engel “een heilige” (zoals in *Zak. 14:5* (“*God en zijn heiligen*”)). In *Dan. 4:10* heet zo iemand “een altijd wakende” (zie ook *Dan. 4:14* (*altijd wakende /heilige*), *4:20*, *8:13*). In *Zak. 1:11*vv. heet hij “*de engel van God*”. De inspecterende engelen tonen zich in *Zak. 1: 8/17* als paarden (wat een verbergende verschijning is die pas via een engel toegelicht wordt).

In *Tob. 12:12* “brenge een engel de gebeden tot voor Gods heerlijkheid en houdt hij er de herinnering aan levendig”.

6. Rechtsherstel d.m.v. een rechtsbijstand.

Eén der hoofdthematata van het boek Job is de harmonie der tegengestelden in de vorm van “ofschoon gewetensvol, toch getroffen”. Job ziet echter een uitweg. Nl. in de persoon van een mysterieuze rechtsbijstand.

1.-- Job 16:12/22

Onderweg naar de sjeol (want rekenend met zijn dood) beschrijft Job de tegenstrijdigheid in zijn leven: ofschoon hij ‘stil’ leefde (16:12; 16:17), koos God hem toch als mikpunt zo dat hij “tot in de nieren genadeloos doorboord” was (16:12v.).

Zijn ‘bloed’ (*opm.*: levenskrachtverlies) roept om wraak (*opm.*: rechtsherstel: Gen. 4:10).

De rechtsbijstand.

“Vanaf nu reeds heb ik in de hemelen een getuige. Hierboven houdt mijn rechtsbijstand zich gereed.- Duider (vgl. Job 33: 23vv.) is hij van mijn gedachten,-- bij God voor wie (mijn tranen als) duiders vloeien. Dat hij de rechtszaak van een mens-in-rechtsgeding-met-God pleite! Zoals een sterveling zijn medemens verdedigt. Want mijn levensjaren zijn geteld en ik ga “de weg zonder terugkeer”!

Opm.: De redengevende zin “Want mijn levensjaren zijn geteld” toont aan dat Job voordat hij sterft, reeds op zo ‘n wezen “in de hemelen” rekent om in het land der levenden (= op aarde) rechtsherstel te ‘zien’ (te beleven).

Opm.: De voor de hand liggende duiding van ‘getuige’ (rechtsbijstand, duider) is aan te treffen in Job 19:25/27 en vooral in Job 33:19vv. (waar sprake is van een engel als duider die het lot in zijn tegendeel doet omslaan.)

Ook Tob. 12:12/15 wijst duidelijk in dezelfde richting: de engel Rafael die bij God tussenbeide komt, doet het lot in zijn tegendeel omslaan.

2.-- Job 19:6/27.

God heeft Job “als een tegenstander” (19:11) in de ellende gestort. Ofschoon onderweg naar de sjeol, toch verwacht hij omslag in het tegendeel.

“Ik weet zeker dat mijn ‘go ‘el’ (verdediger: Num. 35:19 (bloedwreker) ; Deut. 19:12;-- naaste als rechtsbijstand: Lev. 25:25) leeft,-- dat hij als laatste (redplank) als rechtsbijstand zal opstaan “op het stof (der aarde)” (*opm.*: op deze aarde).

Na mijn ‘ontwaken’ (*opm.*: wanneer ik zal klaar zien) zal hij mij doen rechtop staan “bij hem” en vanuit mijn vlees zal ik God zien. (Maar) degene die ik (dan) zal zien, zal het (dan) voor mij opnemen,-- degene die mijn ogen zullen bekijken, zal (dan) geen vreemde (meer) zijn. Mijn nieren (*opm.*: mijn diepste ziel) smachten ernaar in mij!”

7. Na zijn dood 'profeteert' Samuel nog.

Ekk.l.kus 46: 13/20.

De inhoud van deze perikoop komt hierop neer: de profeet Samuel was “de geliefde van zijn Heer, profeet van de Heer”.

Zo bleek uit wat hij zei, dat hij “een ziener was die waarheid sprak” (46:15). De tekst eindigt: “Na te zijn ‘ingeslapen’ (*opm.*: gestorven) profeteerde hij nog en kondigde de vorst (*opm.*: Saul) zijn einde aan. Uit de schoot van de aarde liet hij zijn stem horen om te profeteren”.

Opm.: Ekklesiastikus lijkt niet in het minste de opstijging uit de sjeol van Samuel te bekritisieren. Integendeel: hij verkondigde op die wijze wat Jahweh doorgaf. Hij bleef profeet na zijn dood.

Lezen wij nu 1 Sam. 28: 1/25.

Samuel was dus gestorven. Koning Saul had de dodenoproepers (‘spiritisten’) en waarzeggers het verblijf in zijn land ontzegd. Maar de Filistijnen plegen een inval.-- Toen hij hun legerkamp zag, werd hij diep angstig.

1.-- Saul raadpleegt Jahweh.

Jahweh antwoordt niet noch via droom noch via oerim (*opm.*: oerim/ toemimm) is een systeem van lot werpen vanuit de efod (kleed): *1 Sam. 14:41* noch via profeten.

2.-- Saul raadpleegt een dodenoproepster.

Saul tot zijn dienaars: “Zoekt mij een dodenoproepster zodat ik tot bij haar ga en ze raadpleeg”. Zij: “Er is er een in En- dor”.

Saul, vermomd in andere kledij, gaat er heen met twee dienaars. Zij arriveren ‘s nachts.

- “Ik bid u: laat mij door een schim de toekomst voorspellen en roep diegene op die ik u zal noemen”.

- De vrouw: “Gijzelf weet toch wat Saul gedaan heeft en hoe hij dodenoproepers en waarzeggers uit het land verdreven heeft! Met welke bedoeling lokt gij mijn leven in een hinderlaag om mij te doen sterven?”.

- Saul zweert bij Jahweh: “Zowaar Jahweh leeft hiervoor zult gij geen straf oplopen”.

- Zij: “Wie moet ik voor u oproepen?”.

- Saul : “Roep mij Samuel op”.

De vrouw ‘ziet’ Samuel en stoot een gil uit:

-- “Waarom hebt gij mij bedrogen? Gij zijt Saul zelf!”.

-- Saul : “Heb geen schrik! Wat ziet gij?”.

-- Zij: “ik zie een elohim (*opm.*: *Gen 3:5; Ps. 8:6: een goddelijk wezen*) uit de aarde (*opm.*: uit de sjeol; vgl. *Num. 16: 33*) opstijgen”.

-- Saul : “Hoe ziet hij eruit?”.

-- Zij: “Het is een bejaard man die opstijgt,-- gekleed in een mantel”.

Daardoor weet Saul dat het Samuel is en hij buigt diep ter aarde met het aangezicht tegen de grond.

- Samuel tot Saul: “Waarom hebt gij mijn rust gestoord door mij op te roepen?”.
- Saul: “Ik ben in grote angst: de Filistijnen doen mij een oorlog aan en God heeft zich van mij afgekeerd: hij antwoordt niet meer (*opm.: Ps. 18 (17):42*) noch via profeten noch via droom. Om die reden heb ik u geroepen opdat gij mij toont wat ik moet doen”.
- Samuel: “Waarom mij raadplegen als Jahweh zich van u heeft afgekeerd en uw tegenstander geworden is? Hij heeft met u gedaan zoals hij door mijn bemiddeling gezegd had: hij heeft U het koningschap uit de handen gerukt en het aan uw naaste, David, gegeven omdat gij niet naar Jahweh geluisterd hebt (...). Meer nog: Jahweh zal met u uw volk aan de Filistijnen overleveren. Morgen zult gij (en uw zonen) hier bij mij zijn (...)! ”

Duidingen.

Sommige kenners duiden het verhaal als het feit dat de gewijde schrijver “het volkse geloof aan schimmen” deelt.

Vooreerst: het is niet zo zeker dat dodenoproepen enkel een volks, versta: naïef, onverlicht, bijgeloof is. Dat is een rationalistische stelling die tot nog toe geen doorslaggevend bewijs kent.

Vervolgens: de gewijde schrijver last dit verhaal in als iets dat normaal was in die dagen, en laat daarbij geen enkel kritisch geluid horen.

In de katholieke traditie lopen de duidingen sterk uiteen: de enen verklaren Samuël's tussenkomst als “goddelijke tussenkomst”(wat Ekklesiastikus insinueert).

Opm.: Als men ziet dat Jahweh zich van Gog bedient om zijn heilige doelstellingen te verwezenlijken (*Ez. 38:16*), waarom niet via de schim van een “geliefd profet”? Anderen menen dat de Samuel die opstijgt “uit de aarde”, d.i. de onderwereld of sjeol, een demonisch wezen is. Nog anderen schrijven de vrouw gewoon bedrog toe.

Besluit.-- Deze twee laatste meningen missen ernstige bewijzen.

Beweren dat de gewijde schrijver “een tafereel” inlast om ‘nog eens’ Sauls verworpenheid door God te illustreren, mist eveneens ernstige bewijsvoering. Deze mening en de twee vorige kunnen waar zijn, maar zoals gezegd, missen fundering.

Waarom niet aannemen dat dergelijke ‘taferelen’ het apocalyptisch karakter van de Bijbelse wereld openbaren? Zien de rationalisten niet dat voortdurend in de Bijbel vanuit het onzichtbare al wat zichtbaar is (het aanschijn der dingen), belicht wordt? De hele Bijbel is ‘verticaal’ (apocalyptisch) te midden van het ‘horizontale’ land der levenden.

8. Er is (buitennatuurlijke) ingeving en (bovennatuurlijke) ingeving.

Het is met inspiratie niet zo simpel. Het feit, ja, dat lijkt geen twijfel, maar de zijnswijze, dat is wat anders!

1 Joh. 4:1 zegt:

“Geloof niet iedere geest (*opm.*: inspiratiebeginsel) maar onderzoekt of de geesten “uit God” (*opm.*: door God verwekt) zijn”. -- Laat ons daarop nu ingaan.

1 Kon. 22: 1/38.

De beide koningen (Israël/ Juda) beramen een oorlog met de Arameeërs. Josafat (Juda) tot Israëls koning: “Ik bid u: raadpleeg eerst het woord van Jahweh” (*opm.*: hier wat de geraadpleegde profeet (ziener e.d.m.) al of niet echt vanwege Jahweh doorkrijgt).

Israëls koning riep “de profeten” ten getale van ongeveer vierhonderd bij zich en stelde hun de vraag: “Moet ik Ramot van Galaad (Gilead) aanvallen of niet?”. Zij: “Ruk op! Jahweh zal Ramot in uw handen overleveren”.

Opn.: De ‘vierhonderd’ zijn extatische, op roes en trance voortgaande, profeten die veeleer hovelingen dan Jahwehgelovigen zijn.

-- Maar Josafat zei: “Is er dan toch geen enkel ander profeet van Jahweh door wiens bemiddeling wij hem kunnen raadplegen?”.

-- Israëls koning: “Er is er zo nog juist één. Maar ik haat hem want nooit voorspelt hij wat goed is voor mij: enkel wat onheil is! Mikajehoe”.

-- Josafat: “De koning mag niet zo spreken!”. Een eunuch haalt Mikajehoe.

Beide koningen zetelden elk op zijn troon in vol ornaat. Alle profeten (*opm.*: van de vierhonderd) leverden zich aan hun vervoeringen over.

Sedecias (Sidkia) had zich horens van ijzer gemaakt (*Deut. 33:7*, teken van macht) en zei: “Hiermee zult gij, vorst, de Arameeërs tot de laatste man aan de horens spietsen”.

Opn.: Hier komt een magische handeling ter sprake.

Het model is Sedecias’ horens van ijzer waarmee hij een sacrale handeling uitvoert die jammer genoeg niet beschreven wordt. Maar uit de context (*1 Kon. 11:30* (de mantel); *Jer. 18:1/4* (model: pottenbakker) + *18:5/6* (origineel: Jahweh)) kunnen wij opmaken dat het een handeling was die een stier (machtssymbool) nabootst als model van de beide koningen die de stad Ramot innemen zoals een stier iemand op de horens neemt.

Tegelijk moest, indien de magie echt was, juist door die symbolische handeling, de noodzakelijke en voldoende magische kracht (de geesten die een stad helpen innemen) opgeroepen en ter beschikking gesteld worden.

De eunuch die Mikajehoe opzoekt, zei “Kijk: de profeten hebben maar juist één mond om ten gunste van de koning te spreken. Tracht te spreken alsof gij één van hen waart en voorspel goede afloop”.

Maar Mikajehoe: “Bij de levende Jahweh! Al wat Jahweh mij zal zeggen: dat alleen zal ik zeggen!”. Hij komt aan: “Ruk op! Gij zult lukken! Jahweh zal de stad aan de handen van de koning overleveren” zo zegt hij, de valse profeten nabootsend”. Waarop de koning: “Hoe dikwijls zal ik u moeten bezweren mij enkel de waarheid te zeggen in naam van Jahweh?”.

De vorst vatte dus de spot die Mikajehoe met de vierhonderd dreef. Daarop sprak Mikajehoe ernstig: “ik zag” heel Israël uiteengeslagen in de bergen. Als een kudde zonder herder (*opm.:* de vorsten werden ‘herder’ geheten”).

Opm.: Hiermee spreekt Mikajehoe de taal van een helderziende: “Ik zag”. -- Hij vervolgt: “Jahweh heeft gezegd: “Zij hebben geen leider meer. Laat iedereen huiswaarts keren in vrede”.

Opm.: Hiermee spreekt Mikajehoe de taal van een geïnspireerde (profeet): hij krijgt, bij zijn gezicht (‘visioen’), uitleg over de ware betekenis van zijn helderziendheid terzake. Hij beschikt over “het woord van Jahweh”.

Waarop Israëls koning tot Josafat: “Heb ik het u niet gezegd dat hij - wat mij betreft - niets goeds, enkel onheil voorspelt?”.

Opm.: Waarbij de koning in Mikajehoe de hoveling-profeet mist, natuurlijk,-- die “naar de mond praat”.

Mikajehoe hernam:

“Luister liever naar het woord van Jahweh! Ik zag: Jahweh zetelend op zijn troon. Heel het leger van de hemel (*opm.:* de geesten die Gods hofraad uitmaken (vgl. *Job 1:6; Ps. 58 (57); Ps. 82 (81)*) links en rechts van hem. Jahweh vraagt: “Wie zal Achab (*opm.:* Israëls vorst) bedriegen opdat hij oprukke tegen Ramot van Galaad om daar te sneuvelen?”.

De geesten antwoordden de ene zo; de andere anders. Toen trad “de geest” (*opm.:* verzamelnaam voor al wat profetische geest is,-- neutraal, melioratief en, zoals hier straks, pejoratief) vooruit: “Ik! Ik zal hem bedriegen!”.

Jahweh vroeg : “Hoe?”. Hij: “Ik zal gaan en mij tot leugengeest maken in de mond van zijn profeten (*opm.:* de vierhonderd)!”.

Jahweh: “gij zult Achab bedriegen. Het zal u lukken!. Ga! Voer uit!”.

Opm.: Mikajehoe spreekt hier weerom én als ziener én als hoorder (profeet).

Opm.: Men ziet het geloof aan het werk zoals *Hebr. 11: 3* zegt:

“Al wat men ziet, heeft als oorsprong wat men niet ziet”. De beide vorsten, ofschoon niet zo met Jahweh in orde, blijven ‘gelovig’, d.i. zijn ervan overtuigd, zoals alle religieuze mensen, dat de geschiedenis waarin zij zitten of die zij maken, ergens vanuit het onzichtbare (= het occulte of verborgene) pas begrijpelijk wordt.

In jahwistische taal gezegd: zij zijn ervan overtuigd dat “er geen schepsel is dat onzichtbaar is voor “het woord van Jahweh”, maar dat alles naakt en bloot is in de ogen van degene (aan wie wij rekenschap moeten afleggen)”: zoals *Hebr. 4:13* zo schitterend zegt.

Dat uitgerekend is het fundament van de apocalyptiek of blootlegging die alle religies die naam waardig kenmerkt. Ook de niet-Bijbelse. Al is het dan op haar manier.

De tekst gaat verder.

Mikajehoe voegt daaraan onmiddellijk toe:

“Kijk dus: Jahweh heeft een leugengeest in de mond van al wat als uw profeten hier aanwezig is, gezonden! Maar wat Jahweh zelf betreft: hij heeft u onheil voorspeld”.

Daarop gaat Sedecias op Mikajehoe af en geeft hem een slag op zijn wang: “Hoe zou de geest van Jahweh mij verlaten hebben om tot u te spreken?”.

Mikajehoe: “Dat uitgerekend zult gij zien de dag dat gij in een afgelegen ruimte zult vluchten om u weg te steken!”.

Achab beval: “Houd hem aan! Plaats hem onder toezicht van Amon. (...). Gij zult hun zeggen: “Zo spreekt de vorst: zet deze man gevangen, met enkel brood en water tot wanneer ik gezond en wel terug ben”.

Mikajehoe zei: “Indien gij gezond en wel terugkeert, dan heeft Jahweh niet door mijn mond gesproken”.

Opm.: Kenners beweren dat dit laatste “een glosse” (bijvoegsel) is. Dat kan, maar dan in de geest van Mozes’ uitdaging zoals *Num. 16: 29* ze weergeeft: “Indien dezen een natuurlijke dood sterven, getroffen door een lotsbepaling die alle mensen zonder onderscheid treft, dan heeft Jahweh mij niet gezonden”.

Opm.: *De afloop.*-- “Men waste met veel water de wagen van Achab bij het meer van Samaria. De honden likten zijn bloed op en de prostituees baadden erin. Volgens het woord dat Jahweh gesproken had”.

Opm.: Dat prostituees in koninklijk bloed baden, wijst erop dat zij dit als een magische bloedritus opvatten: de levenskracht van een vorst immers is in die cultuur veel sterker dan die van niet-aristocratische mensen!

9. Het begrip “gewijde geschiedenis”.

Geen beter inleiding daartoe dan *Dan. 2:1/49*.

Om het geheimenisvolle van wat eigenlijk geschiedt wanneer iets ‘geschiedt’ duidelijk te maken onthult God dat wat eigenlijk geschiedt in de vorm van een nachtdroom of althans een nachtelijk gezicht (vgl. *Job 33: 14vv.*),-- maar dan zo dat enkel ingewijden in Gods geheimen daar inzicht in krijgen. De rest van de mensheid ondergaat wat eigenlijk geschiedt, in de vorm van wat ‘geschiedt’!

“Nabukodonosor (Nebukadnessar) beleefde dromen waarvan zijn geest dermate in verwarring geraakte dat de slaap hem verliet.

De vorst beval de magiërs en waarzeggers, bezweerders en Chaldeeërs (*opm.:* occultisten zoals in Chaldea gangbaar) om te zeggen welke dromen hij beleefd had.

De Chaldeeërs: “Vorst, leef eeuwig! Vertel aan uw dienaars de droom en wij zullen er u de duiding van onthullen”. De vorst: “(...). Indien gij mij niet en de droom (inhoud) en de duiding ervan kunt zeggen, zal men u in stukken houwen en zullen uw huizen in een puinhoop veranderd worden”. (...)”.

Opm.: Deze dreiging steunt op het feit dat occultisten vaak wel weten waarover het gaat maar om de ene of andere reden zwijgen. Denk aan Herodes’ gedrag t.o.v. de magiërs uit “het oosten” (*Matth. 2: 1/18*)!

“De Chaldeeën: “Niemand is er op aarde ter beschikking om de droom van de koning te onthullen (...). Niemand tenzij de god(hed)en wier verblijf niet te midden van wezens van vlees aantrefbaar is”.

Opm.: De ‘goden/ godinnen’ weten inderdaad veel: zelfs van Gods geheimen! Denk aan de bezetenen die Jezus’ rol veel vlugger doorhadden dan de rest. Dit o.g.v. hun bezetenheid door occulte wezens o.l.v. de elementen van de wereld. Of o.g.v. bezetenheid door de (hoogste) elementen van de wereld zelf. Satan b.v..

Waarop de vorst woedend wordt en beveelt alle wijzen (*opm.:* hier in de oerbetekenis van “degenen die weten”) van Babylon (Babel) om te brengen. Wanneer het raadsbesluit om de ‘wijzen’ te doden afgekondigd werd, zocht men Daniël en zijn vrienden om ze te doden”.

Opm.: De rijken van deze wereld staan onder Satan’s gezag (*Matth. 4:8*) of onder dat van zijn onderhorige elementen van de wereld: doden is dan ook een voor de hand liggende reactie, zoals *Joh. 8:44* (Satan, de vader van de doding), *8:37* verhelderen.

10. Daniël, vertegenwoordiger van de hemelgod. Geeft weer en duidt.-

Daniël verneemt alles, vraagt de vorst tijd, zet zijn vrienden ertoe aan “de genadigheid van de God van de hemel” af te smeken betreffende “dit geheim”.

Opm.: Jahweh wordt in dit boek aangeduid door de termen “God van de Hemel”, “Heer van de hemel” (*Dan. 5:23*), “Vorst of Koning van de hemel” (*Dan. 4/34*; ook *Tob. 13:16*), “Hoge God” (*Dan. 2:45*)”.

“Daarop werd het geheim aan Daniël onthuld in een nachtelijk gezicht”. Waarop Daniël: “Dat de naam van God gezegend worde van eeuw tot eeuw want van hem is de wijsheid en de kracht.

Hij is het die perioden en tijden doet afwisselen,-- die vorsten ten val brengt,-- vorsten aan de macht brengt,-- die wijzen wijsheid verschaft en weten aan degenen die tot ontwaren in staat zijn. Hij die diepten en geheimen onthult,-- die weet wat zich in de duisternis situeert: het licht heeft zijn verblijf bij hem.

U, God, dank ik en prijs ik omdat gij mij wijsheid en kracht hebt toegestaan. Kijk gij hebt mij wat wij gevraagd hebben, doen kennen. De ‘dingen’ van de vorst (**opm.:** Nabukodonosor) hebt gij ons doen kennen”.

Opm.: Men leze b.v. *Num. 23:3* (“Wat Jahweh mij zal doen zien, dat zal ik onthullen”); *24: 3/ 4*; *24: 13/16* (“Wat Jahweh zal zeggen, dat zal ik zeggen”).

Dan. 2:27.-- “Daniël tot de vorst: “Het geheim dat de vorst te weten wil komen, hebben wijzen, waarzeggers, magiërs en exorcisten niet kunnen onthullen. Maar er is wel een God in de hemel die geheimen onthult en die koning Nabukodonosor heeft te kennen gegeven wat op het einde der dagen (**opm.:** de eindtijd) gebeuren zal. Uw droom en de gezichten “van uw hoofd” op uw bed zijn wat volgt”.

Opm.: De term “op het einde der dagen” situeert klaarblijkelijk het hele gebeuren binnen de gewijde of mysterieuze geschiedenis die telkens weer uitgeeft op de laaiste dag.

“Vorst, op uw bed richtten uw gedachten zich op wat later moet geschieden. De “onthuller van de geheimen” (**opm.:** ofwel God zelf ofwel een godzoon als in *Job 33: 14/30* (duider)) heeft u doen kennen wat zal geschieden: mij, zonder dat ik over meer wijsheid beschik dan een ander, werd dat geheim onthuld met als enige bedoeling er de vorst de zin van bij te brengen (...).”

(a) inhoud.

“Gij hebt een gezicht gehad. Kijk: een standbeeld, een groot standbeeld, uiterst glanzend, rees voor u op,-- schrikwekkend om aan te zien. (...). Het hoofd ervan was van zuiver goud; borst en armen waren van zilver, buik en billen van brons, benen van ijzer, voeten deels van ijzer deels van klei. (...).

Plots kwam een stem los zonder (tussenkost van) handen en trof het standbeeld - de voeten van ijzer en klei - en verbrijzelde ze. Daarop vielen tegelijk ijzer en klei, brons, zilver en goud uiteen (...). De wind sleurde ze mee zonder dat er iets van overbleef. (...).”

(b) duiding.

“Het gaat over u (...) aan wie de hemelgod rijk, vermogen, macht en eer gegeven heeft. (...). Na u zal een ander rijk rijzen,-- geringer dan het uwe. Daarna een derde rijk van brons dat de hele aarde zal beheersen. Een vierde rijk. zal er zijn,-- keihard als ijzer,-- als ijzer dat alles verpulvert en verplettert (...). Dàt rijk zal deels sterk deels zwak zijn. (...).”

Opm.: Volgens kenners loopt dit visioen vooruit op grote imperia (neo-Babylonisch, Medisch en Perzisch, Grieks sinds Alexander de Grote (-356/-323)). Deze worden getypeerd d.m.v. ‘metalen’ die in waarde afnemen (en meteen cultuurtijd-vakken vertegenwoordigen).-

Opm.: *Dan. 10: 13* licht een deel van de occulte sluier op: Daniël spreekt over “de engel van Perzië” en de “engel van Yavan (Ionië)”, letterlijk: “de vorst van Perzië en Ionië”. En over “Michaël, uw vorst”. M.a.w.: Perzië en Ionië worden ‘beheerst’ door elementen van de wereld (*Gal. 4:3; 4:8/9*), d.i. godheden die harmonie der tegengestelden zijn (goed-en-kwaad zoals *Gen. 2:17, 3:5* zegt).

Het rijk van de Hemelgod.

Daniël: “Gelijktijdig met die vorsten zal de God van de hemel een rijk stichten dat nooit vernietigd wordt. (...). Het zal al die rijken verpletteren en vernielen. Zelf zal het eeuwig bestaan. In die zin hebt gij zich een steen zien losmaken uit “de berg” zonder handen, en ijzer, brons, klei, zilver en goud verpletteren. De hoge God heeft zodoende de vorst doen kennen wat moet gebeuren. (...).”

Opm.: Wat in het nieuwe testament “het rijk der hemelen” (“het rijk van God”) zal heten, wordt hier reeds tastenderwijze aangeduid,-- als dat wat eigenlijk ‘rijk’ heten zal. Waarvan de magiërs, in het oosten, “de ster” als van een vorst zullen zien (*Mat.2:2*).

11. Ook dat is gewijde geschiedenis: gezinsaangelegenheden e.a ..

Wij gaan nu in op het boekje Tobit.

Verwonderlijk: de Hebreeuwse en protestantse Bijbel weigeren dit boekje als geïnspireerd te duiden! Is het soms doordat de inhoud kleinschalig is? Meestal gaan de Bijbelse teksten over rijken, vorsten, oorlogen en dergelijke grootschalige aangelegenheden. Niet dat deze zijde van Gods heealbestuur moet geminimiseerd worden. Verre van: al wat kleinschalige ‘allegdagsgeschiedenis’ is, situeert zich binnen het grootschalige rijk Gods.

Maar: kijken wij naar ons dagdagelijks leven! Ziek zijn, blind worden, huwen, mislukken in het huwelijk, erfenissen regelen e.d.m. zijn de werkelijke inhoud van wat wij “ons leven” heten.

Met deze basisopmerking gaan wij op Tobit in waar wij zien dat God er zelfs een hoge engel voor over heeft om al dergelijke ‘allegdagsgeschiedenissen’ te helpen regelen.

Het probleem.

Tobit heeft bij zijn vrouw Anna een zoon, Tobias. In Ninive waar hij ‘weggevoerde’ is. In Ekbatana woont een familielid, Raguël, die bij zijn vrouw Edna een dochter heeft, Sarra.

Tobit is blind geworden. Sarra ziet haar mannen, in de bruidskamer, telkens weer op mysterieuze wijze sterven.

Beiden - Tobit en Sarra - zijn dermate moe geleefd dat zij “de vorst van het heeal” (*Tob. 10:13*) vragen om te mogen sterven? -- Dit niettegenstaande de figuren van het verhaal “stichtelijke mensen’ zijn.

Het boekje behelst tal van geografisch en historisch onjuiste of zeer benaderende gegevens, maar straalt een stichtelijke sfeer uit,-- vol “goede werken en “werken van barmhartigheid” (aalmoezen, dodenbegravingen, bedevaarten, tiendenbetalingen e.d.m.).

De oplossing.-

In noodsituaties geraakt richtten de figuren zich tot de hemelvorst.

Rafaël, één der zeven hoogste engelen (*Tob. 12:15*) wordt gezonden als ‘duider’ (lotskundige zoals *Job 33:23* er een aanhaalt). Het lot keren: ziedaar zijn werk!

Hij zal Tobit en Sarra de redenen om te willen sterven ontnemen en meteen een aantal doodgewone zaken regelen. Ziedaar de opdracht die “heer der eeuwen” (*Tob. 13:13*), “de vorst der eeuwen” (*Tob. 13:6; 14:7: “de god der eeuwen”*), “de koning van de hemel” (*Tob.13:7; 13:16*) deze hoge godszoon (*Job 1:6*), element van de wereld (*Gal. 4: 3*), meegeeft wanneer hij vertrekt.

1.-Tobit's blindheid.-

Tob. 2:9.-- “Die avond nam ik een bad en ging daarna de binnenplaats op; ik legde mij langs de muur te ruste. Het was warm en had daarom mijn aangezicht niet bedekt. Maar ik wist niet dat er boven mij mussen in de muur nestelden. Hun drek viel in mijn ogen,-- warme drek. Resultaat: witte vlekken die ik moest laten behandelen door artsen. Maar hoe meer zij met zalven te werk gingen des te meer maakten de vlekken mij blind. Tenslotte was de blindheid totaal. (...). Daarop werd mijn vrouw Anna arbeidster: zij spon wol en aanvaardde het weven van linnen. Zij leverde op bestelling en men betaalde de prijs”.

Opm.: Ook dat is “gewijde geschiedenis”!

Ook nu nog misrekenen mensen zich zo dat de vrouw moet uit werken gaan. Ook nu nog gelukken artsen er niet in te genezen.

Tobits duiding.

Tob. 3:2vv. -- “Gerechtig (**opm.:** gewetensvol) zijt gij, Heer. Al uw werken zijn gerechtigt (...). Gij zijt de rechter van de wereld (...). Al uw raadsbesluiten zijn waar wanneer gij mij behandelt volgens mijn misstappen en die van mijn vaders (vgl. *Ex. 20:5*)”.

Opm.: Misrekeningen - dat is de Bijbel van a tot z - staan op rekening van zonde,-- de eigen zonde, -- de zonde van de stamboom.

Tobits duiding.

“Behandel mij nu zoals Gij dat goedvindt: sta mij toe mij uit het leven terug te trekken. Ik wil van de aarde verlost worden (...)”.

Opm.: Ook nu nog zijn mensen ‘uitgeblust’, ten einde raad. Maar hier wordt die grenssituatie met inbegrip van de wil om er een einde aan te maken aan “het goedvinden” van de rechter van de wereld toevertrouwd. Wat vele tijdgenoten niet eens als mogelijkheid in zich voelen opkomen.

2. -- Sarra' s huwelijksmislukkingen.-

Tob. 3:7vv. -- Sarra, op zekere dag, ondergaat de beledigingen van een dienstmeisje.

“Men moet weten dat zij zevenmaal uitgehuwelijkt was en dat Asmodeüs, de meest gewetenloze onder de demonen, haar partners de ene na de andere had gedood,-- vlak voordat zij met haar, als gewetensvolle echtgenoten, eenwording zouden aangaan”.

Opm.: *Tob. 6:14.*-- “Iedere keer is haar partner gestorven in de bruidskamer. Hij stierf de avond zelf waarop hij haar kamer betrad. (...). Haar berokkent de dodende demon niets! Doch, zodra iemand haar wil benaderen (**opm.:** met het oog op een huwelijk), doodt hij hem”.

Vgl. *Tob. 7:11*.-- **Opm.:** Dat gewetenloze onzichtbare wezens kunnen doden, blijkt o.m. uit *Joh. 8:44* (“De duivel (Satan) was mensendoder vanaf het begin”).

Dit blijkt ook uit *Ex. 4:24* (‘Jahweh’ (**opm.:** een door Jahweh gedulde demon) kwam op Mozes toe en zocht hem te doden, ditmaal als man van Sippora, Mozes’ vrouw). Zodat, gezien beide Bijbelteksten, het feit dat een boze demon mannen doodt die een meisje als vrouw willen, niet zo ondenkbaar is. Vooral niet wanneer men *Gen. 6:1/4* (De godszonen (engelen) willen meisjes als sekspartnerinnen) voor de ogen houdt.

De scheldpartij van een dienstmeisje.

Tob. 3:8.-- “En het dienstmeisje maar zeggen: “Ja! Gij doodt uw mannen! Er zijn er al zeven aan wie gij gegeven werdt en geen enkele keer hebt gij geluk gehad! Goed: zij zijn dood maar dat is nog geen reden om ons ervan langs te geven! Ga ze maar vervoegen zodat men nooit van u een jongen of een meisje te zien krijgt”.

Opm.: Ook heden nog beleven mensen dergelijke scènes! Al is het voor minder dan zeven dode partners!

Sarra’s duiding.

“Die dag had Sarra verdriet. Snikte het uit. Ging naar boven, naar vaders kamer, om zich te verhangen. Maar, toen zij nadacht, zei zij: “En indien men er mijn vader de schande van gaf? Men zal zeggen: “Gij hadt maar één enkele geliefde dochter en om reden van ongelukkig lot heeft zij zich verhangen”.

Ik wil de oude dag van mijn vader niet bederven (...).-- Ik zou mij beter niet verhangen en de Heer smeken (...). Daarop richt zij de armen omhoog naar het venster toe en bad: “Gezegend zijt gij, God van mededogen. (...). Dat uw woord mij van de aarde bevrijde: ik wil mij niet meer horen smadelijk beledigen. (...). Ik heb reeds zeven partners verloren: waarom zou ik nog moeten leven? (...)”.

Opm.: Merkwaardig is en blijft dat ook het jonge meisje, onbegrepen (de meid beseft niet eens van verre de juiste achtergrond van de sterfgevallen) en beledigd, ten einde raad, zich juist om ervan af te geraken ... tot God wendt. Dermate verzadigd is de stille maar diepgaande religieuze en morele sfeer in dat gezin.

Opm.: Men wete dat, ook heden nog, dergelijke bezetenheden door sexy wezens (incubi, succubi) gekend zijn, vooral in primitievere culturen. Zo ondenkbaar, te midden van onze rationele wereld van heden, is zoiets nu eenmaal niet.

Gods antwoord.-

Tob. 3:16.-- “Deze keer werd het gebed van Tobit en Sarra aanvaard “voor de heerlijkheid van God” (*opm.:* men stelle zich God op een schitterende (‘heerlijke’) troon voor).

Rafaël werd gezonden om beiden te ‘genezen’. Hij moest de witte vlekken van de ogen van Tobit wegnemen (...) en Sarra (...) aan Tobias, Tobits zoon, als vrouw bezorgen en ze bevrijden van Asmodeüs (...).

Uiterekend op dat ogenblik keerde Tobit van de binnenplaats in huis en was Sarra (...) van de kamer naar beneden aan het komen”.

Opm.: Steller van Tobit is niet de laatste blijkbaar die ‘synchroniciteit’ waarneemt.

Opm.: De rest van de familiegeschiedenis vatten wij samen.

Voor de reis naar Raguël valt Tobias op de vermoede engel. Uit een grote vis bewaren beiden gal, hart en lever, die zij gezouten bij zich houden. Zij worden goed ontvangen. Het huwelijk wordt geregeld. De bezwering van de demon grijpt plaats. Niet zonder gebed. De demon “onttrekt zich en vlucht naar Boven-Egypte. Rafaël hield hem bij, kluisterde hem en knevelde hem onmiddellijk”. Wat dat juist wil zeggen, laten wij, in ons verslag, in het midden.

Opm.: Rafaël’s huwelijksduiding.-- Wat ons hier wel interesseert, is het begrip ‘huwelijk’.

“Op het moment van de eenwording, staat eerst allebei op om te bidden: vraagt aan de Heer van de Hemel zijn genade en bescherming. Gij, Tobias, vrees niets zij is voor u bestemd vanuit de oorsprong (*opm.:* anders vertaald: “vanuit de eeuwigheid”)

Aldus Rafaël in *Tob. 6:18.*-- In *Tob. 7:11* luidt het: “Raguel: “Aangezien Sarra volgens de tekst van de wet van Mozes (vgl. 7: 12) u gegeven wordt, is het de hemel die door een raadsbesluit ze u geeft (...)”.

Opm.: Dat is huwelijksapocalyptiek!

a. Er is wat geschiedt (en wat iedereen ziet).

b. Er is wat eigenlijk, versta: sacraal, gewijd, geschiedt.

M.a.w.: er is de ‘horizontale’ zienswijze (wat geschiedt) en er is de ‘verticale’ zienswijze (wat vanuit de oorsprong, Gods raadsbesluit dat vanuit de eeuwigheid (b.v. een huwelijk) regelt, geschiedt).

Zo werd reeds in *Gen. 24:44* Rebecca de door Jahweh bestemde vrouw van Isaak genoemd.

M.a.w.: seksualiteit, huwelijk e.d.m. werden in zo’ n middens althans (men veralgemene niet) niet gebanaliseerd maar “vanuit de oorsprong” geduid.

12. Dynamisme.

Deze godsdienstwetenschappelijke term stamt af van het antiek-Griekse woord ‘dunamis’, lat.: virtus, (levens)kracht, macht(ssstof).

Zo lezen wij in *Luk. 6:19*: “De hele menigte zocht Jezus aan te raken omdat er een kracht (dunamis) van hem uitging en allen genas”.

De drieledigheid: aanraking (met het biologisch lichaam) behelst krachts-overdracht (van ziel (nefesj) èn ‘geest’ (roeah, kracht) naar ziel en geest) zo dat genezing (van het biologische lichaam) bereikt wordt.

‘Dynamisme’ is die strekking in de religiefilosofie (en religiewetenschap, natuurlijk) die daar oog voor opbrengt en dat zelfs zeer centraal stelt.

Luk. 5:17 (de kracht is beschikbaar); *Luk. 11:20* (de ‘vinger’ van God betekent de kracht van God); vooral *Luk. 8:43/48*.

Een vrouw leed sinds twaalf jaar aan bloedvloeijing (‘hemorroïssa’). Niemand kon ze genezen (cfr. *Mark. 5:26*).-- Zij benadert Jezus in de rug, raakt de rand van zijn mantel aan: ogenblikkelijk houdt de vloeijing op.-- Jezus die ze, in zijn rug, niet gezien had zegt: “Iemand heeft mij aangeraakt want ik heb een ‘dunamis’, kracht, van mij voelen uitgaan”.

Opm.: Men ziet dat Jezus redeneert: van de aanraking naar de kracht! Wat bewijst dat hij ‘sensitief’ (heldergevoelig) was.

Van Abisjag naar David.-

Zoals van Elias naar het kind (*1 Kon. 17:17/24*), van Elizeüs naar het kind (*2 Kon. 4:8/ 37; 8:4/6*), van Paulus naar Eutychus (*Hand. 20:1/12*),-- zo ook van Abisjag naar David: overdracht via een af andere vorm van lichamenlijk contact van roeah.

1 Kon. 1:1/4.-- Koning David was een hoogbejaarde. Men dekte hem toe zonder dat hij warm kreeg.

Opm.: De biologische veroudering is het teken van de occulte uitputting èn van de nefesj (ziel) èn haar roeah (levenskracht). Dit uit zich onder meer in ‘oudemensenkou’.

Daarop suggereren zijn dienaars: “Men zoek voor zijne majesteit de koning een meisje dat hem dient en verzorgt”. “Zij zal in uw schoot slapen en dat zal warmte verschaffen (...)”.

Opm.: Een jong mens, vooral een meisje, beschikt over een zo goed als ongerepte roeah. Deze straalt sterk uit (aura).

Door “in de schoot” te slapen ontstaat aanraking en overdracht.

Men vond de uitzonderlijk mooie Abisjag van Sjoenem (de sunamitische) die David diende en verzorgde (wat al contact is). Maar David ‘kende’ ze niet (hield geen geslachtsgemeenschap): het was geen seks!

13. Dodenopwekkingen.

Dit is een aretalogisch hoofdstukje.

Beginnen wij met *I Kon. 17: 17/24*. Sarepta (Sarefat).-- De profeet Elias woont in bij een weduwe wier zoon ziek wordt en sterft.-- Waarop zij tot Elias: “Wat is er tussen mij en u, man van God? Gij zijt dus bij mij gekomen om mijn misstappen “in herinnering te brengen” en mijn zoon te doen sterven!”.

Opm.:

1. Het verband tussen misrekening (ziekte, blindgeborenheid, dood e.d.m.) en zonde. De weduwe ziet een verband tussen haar (geheime of geheimgehouden) zonde en de dood van haar zoon. Vooreerst: zij denkt als *Ex. 20:5* “Ik ben een afgunstige god die de misstap van de vaders uitwerkt (in strafvorm) op de kinderen (...)”.

Zij redeneert als b.v. de leerlingen in *Joh. 9:2*: “Rabbi, wie heeft gezondigd - hij of zijn ouders - zo dat hij blind geboren is?” of als b.v. de joden in *Joh. 9:33*: “Vanaf uw geboorte zijt gij, blindgeborene, slechts zonde”.

Wat door Jezus bevestigd wordt in *Matth. 9:2/7*, waar hij de lamme geneest door zijn zonden te vergeven.-

2. Het verband tussen “de man van God” (profeet, Jezus b.v.) en de onthulling op een of andere wijze van het oorzakelijk verband “zonde/ misrekening”. Zoals hier: “Mijn misstappen komen bloot in de dood van mijn zoon door uw aanwezigheid als godsvertegenwoordiger”.

Zoals in *Job 33: 23*, waar n.a.v. “een ziekte die tot de dood leidt” - als een geluk van God - een engel als ‘duider’ tussenkomt om de ziekte te duiden als resultaat van zonde en om “dankzij een gevonden losprijs reddend op te treden”.

Zoals in *Luk. 2:33/35*, waar Symeon zegt dat het kind, Jezus, val en opstanding van velen in Israël moet brengen,-- als een teken dat voor tegenstrijdige duidingen vatbaar is opdat de intieme gedachten van vele harten blootgetrokken worden”.

Overigens: *Joh. 2:23/25* trekt de aandacht op Jezus’ helderziendheid, om reden van de tekens (aretalogische tekens) geloofden velen in hem maar Jezus - wetend wat in de mens is - had geen vertrouwen in hen omdat hij ze allen ‘kende’.

In *Joh. 9:3*: “Opdat in hem (de blindgeborene) de werken van God (**opm.:** onthullend èn zijn zondige toestand (en misschien die van zijn ouders) herscheppend) zouden blootkomen”.

M.a.w.: Zonder een grondige apocalyptiek kan men een aantal verbanden en antwoorden van God op die verbanden niet goed duiden.

Vervolg.

Elias: “Geef mij uw zoon”. Hij hief het kind op (...), droeg het naar boven op de kamer waar hij woonde en legde het op zijn bed.

Daarop bad hij tot Jahweh: “Jahweh, mijn God, wilt gij dus ook de weduwe die mij onderdak verschaft, leed berokkenen zo dat gij haar zoon doet sterven?”.

De geneesmethode.

Zij steunt wezenlijk op lijfelijke aanraking - hetzij onmiddellijk hetzij d.m.v. b.v. een staf - zo dat overdracht van ‘roeah’ levenskracht geschiedt.-- “Hij strekte zich driemaal uit op het kind en bad tot Jahweh: “Jahweh, mijn God, ik vraag het U: doe de ziel van dit kind in hem terugkeren”.

Jahweh verhoorde het smeekgebed van Elias: de ziel van het kind kwam terug in hem en het begon te herleven”.

Opm.: Net zoals de ziel van Lazarus in zijn dode lichaam terugkeerde (*Joh. 11: 43/44*).

Opm.: *2 Kon. 4:8/37* en vooral *8:4/6*, waar de term “verrijzenis van het kind” aangetroffen wordt.-- Eliseüs woont in bij de Sunamietische, een weduwe, wier kind sterft. Zij legt het “op het bed van de man van God”.

De knecht van de profeet, op zijn bevel, tracht het te genezen door zijn staf (van Eliseüs) boven het dode kind uit te strekken. Zonder resultaat.

Eliseüs komt aan. Doet de deur dicht. Bidt tot Jahweh. Kruipt het bed op, strekt zich op het kind uit “mond op mond, ogen op ogen, handen op handen” en kromt zich over het kind: “het vlees van het kind kreeg warm”.

Eliseüs loopt daarna heen en weer binnenshuis, gaat weer naar boven, herhaalt het ritueel (zich krommen over het kind). Tot zeven keren toe”. “Toen niesde het kind (vgl. *Gen. 2:7*; *Is. 2:22*: Gods levensadem) en opende de ogen”.

Opm.: *Luk. 7:11/17*, waar Jezus de zoon van de weduwe van Naim, die ten grave gedragen werd, geneest: “Hij gaf hem aan zijn moeder terug (*1 Kon. 17:23*)”. De gelijkenis valt op. Misschien als één der vele aan oudtestamentische ‘woorden’ herinnerende tekens als Jezus’ geloofsbrieven. Zo’n wonderdaad kwam bekend over en als van God komend.

Opm.: *Hand. 20: 7/12*-- Troas.-- Paulus spreekt laat en lang. Eutyclus, een jongeman, slaapt in bij het venster, stort van de derde verdieping neer en wordt “voor dood” aangetroffen. “Paulus (...) boog zich over hem, omarmde hem: “(...). Zijn ziel is in hem”. Later bracht men Eutyclus levend binnen “tot niet kleine opluchting van allen”.

14. *Natuurlijk en buiten- of bovennatuurlijk zijn onderscheiden.*

De traditionele religies onderscheiden alle zonder enige uitzondering “al wat zij natuurlijk heten” en “al wat zij buiten- of bovennatuurlijk noemen”.

Opm.: In een zekere wetenschappelijke taal heet men al wat buiten- of bovennatuurlijk heet, ‘paranormaal’. Dat reeds in archaische culturen dat onderscheid duidelijk verwoord werd, blijke uit *Num. 16:1/35*, waarvan wij het wezenlijke weergeven.

1.-- *Situatie.*

Tegen Mozes en Aäron komen Kore,-- Datan en Abiram en “tweehonderdvijftig aanzienlijken onder de Israëlieten”, “in opstand”.

2. -- *Mozes’ onderscheid.*

I.p.v. zich met seculaire (aardse) middelen op te dringen richt Mozes zich tot Jahweh. Deze zegt: “(...). Verwijdert u van (...) deze verdorvenen en roert aan niets van wat hun toebehoort zo dat al hun zonden (*opm.:* inbreuken op de decaloog) u niet meesleuren”.

Mozes zegt daarop: “Hieraan zult gij erkennen dat Jahweh mij gezonden heeft om “al deze werken” (*opm.:* al wat voordien gebeurd is o.l.v. Mozes) uit te voeren en dat ik niets op eigen gezag doe.

(1) Indien dezen de dood van alle mensen sterven, getroffen door de lotsbepaling die alle mensen betreft, dan heeft Jahweh mij niet gezonden.

(2) Indien echter Jahweh iets ongehoords (*opm.:* aretalogisch) doet, nl. de aarde haar mond opent en dezen verslindt,-- hen en al wat hun toebehoort, en dat zij levend in de sjeol (*opm.:* onderwereld) afdalen, dan hebt gij het bewijs dat dezen Jahweh verworpen hebben (*opm.:* èn dat Jahweh ze dus op zijn beurt verwerpt)”.

Opm.: Uit deze formulering blijkt overduidelijk dat Mozes - toen reeds, d.i. middenin de XIII-de eeuw voor Christus - onderscheidt tussen het profane, d.i. - in Mozes’ taalgebruik - “al wat alle mensen zonder onderscheid inzake sterven te wachten staat”, en het gewijde (= het heilige, het sacrale), d.i. - in Mozes’ geval - “al wat Jahweh zonder enige geschapen tussenkomst aan verwonderlijke, ‘ongehoorde’, dingen verricht”.

Opm.: In de traditioneel-katholieke theologie onderscheidt men tussen al wat buitennatuurlijk (gewoon paranormaal) is, en al wat enkel en alleen van Jahweh, van de H. Drie-eenheid, kan uitgaan en dus zowel al wat natuurlijk als al wat buitennatuurlijk is, te boven gaat. Religie heeft met het buiten- en bovennatuurlijke te doen.

15. Een godsoordeel d.m.v. het 'hemelvuur'.

Het begrip 'hemelvuur' wordt ook aangewend in occultistische middens. Daar steunt het op ervaringen die zich met de regelmaat van een klok voordoen maar door hogere instanties met dezelfde regelmaat "in de doofpot gestoken worden".

Lezen wij terzake 2 Kon. 1:2/18.

Ochozias (Achazja) was uit het tralievenster gevallen. Daar hij er allesbehalve goed aan toe was, zond hij boodschappers: "Gaat Baäl Zeboeb (letterlijk: "Baäl de vorst"), de god van Ekron, raadplegen om te weten of ik (...) zal genezen".

De "engel van Jahweh" (*opm.:* Jahweh zelf in een verschijningsvorm) zei tot Elias (Elia), de Tisbiet: "Sta op! Ga de boodschappers van de koning van Samaria tegemoet: "Is er dan toch in Israël geen god dat gij Baal Zeboeb (...) raadpleegt? Daarom zo spreekt Jahweh: "Van het bed waarop gij u gelegd hebt, zult gij niet meer opstaan: met zekerheid zult gij sterven". Elias ging daarop zijn weg.

De boodschappers melden dit aan de koning die hun vroeg: "Wat voor soort mens was de man die u tegemoet kwam (...)?" Zij: "Iemand met een haren vacht en een leren gordel om het middel (*opm.:* 1 Kon. 18:46; 2 Kon. 8; 2 Kon. 13;-- zelfs Johannes de Doper was nog zo gekleed: *Matth.* 3:4)". De vorst: "Het is Elias, de Tisbiet!".

2 Kon. 1:9/16.-

Hij zond een bevelhebber met vijftig manschappen op hem af: "Man van God! De koning gaf bevel: "Daal (van deze berg) af!".

Elias: "Indien ik "een man van God" ben, dat dan een vuur neerdale uit de hemel en u (...) verschroeie!".

Een vuur daalde uit de hemel neer en verschroeide hem en de vijftig manschappen.

De vorst stuurt een tweede dergelijke groep. Met hetzelfde resultaat.

Hij stuurt een derde. De engel van Jahweh "Daal met hem neer. (...)".

Elias tot de vorst: "Zo spreekt Jahweh! Aangezien gij boodschappers gezonden hebt om Baäl Zeboeb (...) te raadplegen, wel: van uw bed zult gij niet opstaan. Met zekerheid zult gij sterven".

"Hij stierf volgens het woord van Jahweh". Aldus de gewijde tekst.

Opn.: Volgens sommige 'kritische' kenners is 2 Kon. 1: 9vv. "een latere toevoeging: die eerst een regulatief model vooropstelt en dan illustreert met een of ander applicatief model (dat desnoods gefantaseerd wordt). Wat het apocalyptisch karakter van de gewijde tekst miskent.

16. Jahweh treedt op via de sjeol en d.m.v. zijn 'vuur'.

Num. 16:1/35.

De tragische geschiedenis van Kore (Korah), Datan en Abiram en tweehonderdvijftig 'nobelen'. Zij komen in opstand tegen Mozes die nochtans een zeer diskreet en eenvoudig mens was.

"Gij, Mozes, overschrijdt grenzen! (...). Waarop Mozes: "(...). Jahweh zal laten zien - apocalupsis, onthulling - "wie van hem is", -- wie de gewijde man is die hij zal toelaten hem te benaderen".

De dag daarop scheidt Jahweh. wie hem dienen, van wie hem 'haten', 'verwerpen'. Dit is de schifting eigen aan een godsoordeel.

Een dag later.

Mozes: "Hieraan zult gij weten dat Jahweh mij gezonden heeft (...): indien die mensen een natuurlijke dood sterven (...), dan heeft Jahweh mij niet gezonden. Indien echter Jahweh iets ongehoords (*opm.:* buiten- en bovennatuurlijks, iets paranormals) doet, nl. Indien de mond van de aarde zich opent en ze verslindt - hen èn al wat van hen is - en indien zij levend in de sjeol verzinken, dan zult gij weten dat die mensen Jahweh verworpen hebben".

Hij sprak deze woorden amper uit of de grond opende zich onder hun voeten,-- opende de aarde haar mond en verslond ze: Datan en Abiram en hun families alsook Kore en al zijn goederen. Levend daalden zij in de sjeol af.(...).

De aarde dekte ze toe. Zij verzwonden uit de gemeenschap.(...). Een vuur ontsprong aan Jahweh dat de tweehonderdvijftig (...) deed verzwinden.

Opm.: Ziedaar blijkbaar, indien men rekening houdt met de rest van de Bijbel (met name: al de verwijzingen, uitgesprokene en nog meer onuitgesprokene), een basistekst.

Aretalogie.

De antiek-Griekse term 'aretè' (lat.: virtus) betekende levenskracht zo dat men binnen de gemeenschap opvalt. Zo kon ... lichamenlijk schoon als 'aretè' geduid worden.

Ook: gezondheid, vruchtbare aarde,-- verstandelijke begaafdheid, moed, edele daden, dienstbetoon en dergelijke meer konden als 'aretè' geduid worden. Vandaar dat het begrip 'verdienste(lijkheid)' ermee kon samengaan.

Doch wat vele handboeken schijnen te vergeten dat 'aretè' ook mirakel, indrukwekkend en huiveringwekkend teken, wonderdaad kon betekenen.

Het is in die zin dat wij de term 'aretalogie' invoeren: 'aretalogia' betekende inderdaad bij de oude Grieken "het ter sprake brengen, van buiten- en bovennatuurlijke fenomenen". Zoals hierboven vermeld.

17. God als intiem ervaren opperwezen.

De Bijbelse religie staat of valt met theofanie, d.i. het feit dat God ('theo-) zich toont (-fanie). *Ps. 139 (138): 1/18* is onder dat oogpunt gewoon prachtig.

1. -- Alom aanwezigheid.

Waar - buiten het bereik van uw geest, Jahweh - zou ik geraken? Waar - buiten het bereik van uw aanschijn - zal ik vluchten? -- Beklim ik de hemelen: gij zijt er! Leg ik mij te ruste in de sjeol: gij zijt er! Ik ijl op de vleugels van de dageraad, - strijk neer waar de zee ophoudt: zelfs dààr geleidt mij uw hand, -- houdt uw rechterhand mij vast. -- Ik zal zeggen: "Dat de duisternis mij toedekke,-- dat de nacht mij tot schuilplek diene: zelfs wat duisternis is, is voor u geen duisternis en de nacht is klaarlichte dag.

2.-- Alwetendheid.

Jahweh, gij doorgrondt mij, kent mij. Of ik recht sta of zitten ga: gij weet het! Of ik op stap ben of mij neerleg: gij weet ervan. Mijn wegen zijn alle u bekend! -- Het woord ligt nog niet op mijn tong of, Jahweh, gij kent het reeds heel en al. Achter, voor mij houdt gij mij in de hand. Uw hand hebt gij letterlijk "op mij gelegd".

Een wonder van inzicht! Dat mij te boven gaat. Een hoogte. Tot waar ik onmogelijk geraak. De nieren hebt gij mij gevormd. Mij geweven in de schoot van mijn moeder. Voor zoveel wonderdaden dank ik u: wat een wonderlijk iets ben ik! Wat een wonderlijk iets zijn uw werken.

Mijn ziel: gij kent ze door en door! Mijn beenderen: niet verborgen waren zij voor u wanneer ik in het geheim werd aangemaakt,-- geweven in het diepste der aarde! Mijn embryo: uw ogen zagen het!

Opm.: De geboorte uit de menselijke moeder loopt, in vele Bijbelse teksten, nog ineen met de geboorte uit Moeder Aarde.

Mijn levensloop.

In uw boek staan geschreven al de dagen die al vooraf werden vastgelegd: elk van die dagen heeft er zijn plaats.

Opm.: Dan. 12:1 vermeldt "het boek" (van het leven,-- van de voorbestemden) en 1 Sam. 25: 29 "het levenszakje" (waarin Gods vrienden vermeld staan).

Slotakkoord.

Wat zijn voor mij uw gedachten moeilijk! God, wat is het aantal ervan indrukwekkend. Ik tel ze: meer dan de korrels van het zand zijn er (...)!

18. Gods verantwoordelijke almacht.

*Wijsh. 11:20*vv.. -- Jahweh is alom aanwezig en alwetend. Hij is ook almachtig. Maar op een verantwoorde wijze.

Ook zonder (de plagen) konden de Egyptenaren geveld worden.(...).Weggeveegd door de adem (*opm.:* levenskracht) van uw macht.

Opm.: Dit is aangetoond in *Wijsh. 18: 14/16 (De exterminator of wurgengel)*.

Maar gij hebt alles (*opm.:* met de Egyptenaren) geregeld met maat, aantal en gewicht.

Opm.: Daarvan geeft het boek *Wijshheid* nu de achtergrond of reden.

Want uw grote macht is altijd aan u onderworpen. (...). De hele wereld is voor u net een bijgewichtje op de weegschaal (...). Maar gij voelt medelijden met allen uitgerekend omdat gij alles vermoogt. (...). Gij houdt van al wat bestaat (...), want, indien gij iets gehaat had, dan hadt gij het niet doen bestaan. (...). Gij spaart alles omdat het van u is, Heer, vriend van het leven. Uw onbederfelijke geest (levenskracht) is in alle dingen.

Ook: slechts geleidelijk treedt gij straffend op tegen degenen die misdoen. Met name: gij waarschuwt ze (*opm.:* b.v. door dromen zoals in *Wijsh. 18: 17/19*) door ze te doen inzien op welke wijze zij zondigen opdat, losgekomen uit de greep van het kwaad, zij in u, Heer, geloven. (...).

Gij zijt de mening toegedaan dat diegene veroordelen die niet behoort gestraft te worden, onverenigbaar is met uw macht. Want uw kracht is de vooropstelling van uw gerechtigheid (*opm.:* verantwoord optreden) alles beheersen doet u alles sparen. (...). Gij beheerst uw kracht. Gij oordeelt met maat.

Door zo te handelen hebt gij uw volk geleerd dat de gerechtige (*opm.:* gewetensvolle) de vriend der mensen behoort te zijn.

Opm.: Van dit mensvriendelijk gedrag geeft *Wijsh. 18:21/25* (Aäron verhindert een dodelijke plaag onder de Israëlieten door gebed en wierookoffer) een duidelijk model.

Opm.: Dat o.g.v. analogie tussen Schepper en schepsel, het schepsel God kan nabootsen, o.m. in zijn gedrag dat mensvriendelijk is, wordt zijdelings verwoord in *Wijsh. 13:5*: de schoonheid in het geschapene onthult, wanneer men erop ingaat (doorgronding), de schoonheid van de Schepper. Zo kan o.g.v. dezelfde analogie een mens door zijn mensvriendelijkheid Gods 'filanthropia' onthullen.

19. Gods hofraad.

Lezen wij *Job 1: 6vv. (2:1/7)*.-- Op de dag waarop de zonen van God (vgl. *Job 2:1; 38:7*) zich ter audiëntie voor Jahweh aanbieden, kwam ook de Satan in hun midden naar voren.

Jahweh tot de Satan: “Waarvandaan komt gij?”. Hij: “Van rondzwerven op de aarde en er rondslechteren”. (...) Jahweh: “Al de goederen van Job zijn in uw macht, Satan. Op één punt na: van hem persoonlijk blijft gij af”. -- De satan verliet de audiëntie van Jahweh.

Opm.: Oppervlakkig lezers zien in dit ‘verhaaltje’ iets volks. Maar wie met de apocalyptische wezenaard van de Bijbel vertrouwd is, weet dat achter zo’n verhaaltje een werkelijkheid schuilgaat.

Met name: de zonen van God (engelen, taakuitvoerders) zijn via hun geest in direct contact met God die ze taken toekent. Dit zeer hoge en directe contact met God maakt juist dat zij ‘godszoenen’ zijn, d.i. wezens met een natuur die die van God veel meer benadert dan de aardse mensheid. Dit contact wordt hier afgebeeld in wat men op aarde “een koninklijke audiëntie” heet. Verstaanbaar zelfs voor ongeletterden die op zo’n tekst vallen.

Godszonen.

‘Zoon’ (van God) betekende “wie dezelfde natuur (en liefst gedragswijze) bezit (als God)”. Men ziet in bovenstaande tekst dat onder de godszonen o.m. een Satan is die niets liever doet dan kwaad stichten.

“Engel van god”.

Deze term heeft twee hoofdbetekenissen.

1.-- “Engel van God” betekent vaak “verschijningswijze van God”. Dit is dan God zelf maar voor zover hij zich toont (theofanie).

2.-- “Engel van God” (vgl.: “man van God”) betekent “een schepsel dat van Godswege gezonden wordt belast met een taak”.

Andere namen: ‘heilige’ (*Job 5:1*);-- als groep: ‘leger van de hemel’ (*1 Kon. 22:19*), ‘legioen’ (*Matth. 26:53*).

De term ‘engel’ (gr.: angelos) betekent ‘taakuitvoerder’. De taken kunnen op een enkeling of op b.v. een heel volk slaan (*Dan. 10:13*).

De term is “harmonie der tegengestelden”: neutraal,-- melioratief (*Tob. 3:17*: genezen, exorciseren; *Job 33: 23v.*), - pejoratief (*Gen. 6: 1/4*).

M.a.w.: Gods uitoefening van zijn heealbestuur bedient zich al naar gelang van de situaties hetzij van goede hetzij van boze wezens die de neutrale namen “godszoenen/engelen van God” dragen.

20. Het (schijn)lichaam van de engel Rafael.

Tob. 4:17.-- Het gebed wordt aanvaard “voor de heerlijkheid van God’ (d.i. tot voor (wat in de volksverbeelding heet) de troon, d.i. de werkelijkheid, van God als ‘heerlijkheid: d.i. levenskracht die het heelal scheidt). De engel Rafael werd gezonden om ze allebei te genezen (...).

Opm.: Deze tekst situeert wat volgt.

Tob. 5:4.-- Tobias stapte uit de woning op zoek naar een degelijk gids ertoe in staat met hem naar Medië te gaan. Eens buiten trof hij Rafael, de engel, aan: staande vlak voor zich,-- zonder te vermoeden dat het “een engel van God” was.

Opm.: Rafael doet zich voor als een Israëliet. Verbergt m.a.w. zijn identiteit.

Tob. 12:19.-- Wanneer de engel alle taken, hem door God opgelegd, afgewerkt heeft, volgt een afscheid.-- “Gij hebt - zo meendet gij mij zien eten. Dat was enkel schijn. (...). Ik ga heropstijgen naar Degene die mij gezonden heeft. (...). Hij verhief zich. Wanneer zij zich weer oprichtten, was hij niet meer zichtbaar. (...). Een “engel van God” was hun verschenen.

Opm.: De duiding van de tekst is enkel mogelijk indien men, behalve de teksten zelf, hierboven aangehaald, andere informatie terzake kan aanhalen.

De hoofdinformatie is en blijft *Ps. 16 (15): 9/10*.

“Mijn hart juicht; mijn ‘heerlijkheid’ (lever) jubelt en mijn vlees zal in veiligheid rusten want gij kunt mijn ziel niet aan de sjeol overlaten,-- gij kunt uw vriend niet de groeve laten zien”.

Opm.: De redenering is duidelijk: indien de ziel niet in de sjeol (parallel: indien Uw vriend niet in de groeve) terechtkomt, dan rust het vlees in veiligheid (en meteen wat tot dat vlees behoort: hart en lever).

Men heeft daarin de lotsgemeenschap van ziel en ‘vlees’ opgemerkt. En meteen de gedachte ‘verrijzenislichaam’. Maar het ‘vlees’ dat hier bedoeld is, is het vlees dat radicaal samengaat met de ziel na de dood.

Dat soort ‘vlees’ is wat andere culturen heten: ‘zielenlichaam’. Verschijnende schimmen hebben b.v. zo’n zielenlichaam. Het biologisch lichaam kan onmogelijk in zijn biologische (bederfelijkheid) radicaal met de ziel (na de dood van het biologische lichaam) samengaan. Wel kan het tijdelijk het zielenlichaam ‘materialiseren’.

Zo ‘n gematerialiseerd zielenlichaam nam de engel Rafael tijdelijk aan (zodat hij b.v. at).

21. Het begrip 'theofanie' (hiërofanie/ kratofanie).

Deze Oudgriekse termen betekenen “het zich tonen (-fania) van God”. “(...) van het heilige”, “(...) van kracht”.

Maar geven wij een oudtestamentisch voorbeeld om deze abstracte termen tot levende beleving te maken. Zo: *Ex. 20:16/25*.

Eens uit Egypte komen de Israëlieten in de Sinaïwoestijn nabij de Sinaïberg (wier situering omstreden blijft).

1. Mozes bestijgt de berg een eerste keer.

2. Waarop de komst van Jahweh in een dichte wolk plaats grijpt. Het volk moet zich voorbereiden (“zich heiligen”) d.i. van profaan gewijd worden. Door o.m. de kleren te wassen en zich van geslachtsgemeenschap te onthouden”.

Opm.: In sommige niet-Bijbelse culturen geschiedt het andersom: juist door rituele geslachtsgemeenschap “heiligt men zich”.

De theofanie.-

Vroeg in de morgen deden zich donderslagen, bliksems en een dichte wolk boven de berg voor alsook een machtig bazuingeschal: in het kamp sidderde het hele volk.

Mozes ontbood het uit het kamp - God tegemoet - en deed het halt houden aan de voet van de berg.

De berg stond heel en al in de rook doordat Jahweh in het vuur neergedaald was: die rook ging de hoogte in als uit een vuuroven en de berg trilde geweldig.

Het bazuingeschal werd geweldiger en geweldiger: Mozes sprak en God antwoordde hem in de donder. Jahweh daalde op de Sinaï neer,-- op de bergtop zelf. Hij riep Mozes op de top en deze besteeg de berg. Jahweh: “Daal neer en verwittig het volk ervoor de afgrenzing (die te voren door Mozes afgebakend was) niet te overschrijden om te komen “Jahweh zien” want velen onder hen zouden sterven”. Zelfs de priesters die Jahweh benaderen, behoren zich te ‘heiligen’ om te vermijden dat Jahweh ’s woede zich tegen hen uitwerkt.

Tot daar het wezenlijke ven de theofaniebeschrijving.

Opm.: Volgens kenners geven de Jahwistische (*Ex. 19:18*), de priesterlijke (*Ex. 24:15; 24:17*) en de deuteronomistische (*Deut. 4:11*) tradities de theofanie in termen van vulkaanuitbarsting weer, terwijl de elohistische traditie ze weergeeft in termen van een onweer in de bergen (*Ex. 19:16*).

Wat er ook van zij: onze aangehaalde tekst mengt de twee! Wat erop kan wijzen dat de splitsing een geestesproduct van westerse geleerden is.

22. Theofanieën.

God, in de Bijbel, toont zich vermomd in natuurlijke fenomenen.

1.-- *Ex. 11:4/6; 12:29/30 (De dood der Egyptische eerstgeborenen).*

Wijsh. 18:14vv. (Apocalyptiek).-- Op het moment dat een diepe stilte alle dingen omhulde en dat de nacht het midden van haar snel verloop bereikte, wierp zich (...) uw almachtig woord (*opm.*: Gods woord werkt uit wat het zegt) van de vorstelijke troon (...) te midden van een land dat aan uitroeiing toe was. Met uw onherroepelijk raadsbesluit in de hand hield uw almachtig woord halt en vervulde alles alom met de dood. (...).

Opm.: Toen, in de loop van een nacht, de eerstgeborene in Egypte ‘sloeg’ (exterminator), zag het eruit als een natuurlijk gebeuren. De gewijde schrijver onthult echter God met zijn almachtig ‘woord’ (dat zowel uitspraak als gebeuren betekent) als de reden.

2.-- *Wijsh. 18: 17vv.* -- Meteen joegen onvermoede balladeske verschijningen en dromen hen schrik aan: onverwachte angsten overrompelden hen. Halfweg de dood - de ene hier, de andere daar neergeworpen - hadden zij het over de reden waarom zij stierven. Want de dromen die hen hadden verbijsterd, hadden hen vooraf ervan verwittigd opdat zij niet zouden omkomen zonder te weten waardoor zij het onheil ondergingen.

Opm.: Dit is een toepassing van *Job 33:14/18* (ook: *Job 4:12/15*): te midden van de uitroeiingsfenomenen herinneren stervenden zich dat zij dit in droomgezichten en verschijningen voorspeld hadden doorgekregen.

Opm.: *Wijsh. 17:2vv.* belicht - apocalyptisch - *Ex. 10:21/23.*-- Onverwachts treft drie dagen lang een zonderling natuurfenomeen Egypte: een dikke duisternis.

Wijsheid ziet er een theofanie in.

Uw oordelen (*opm.*: ingrepen) (...) zijn indrukwekkend en onverklaarbaar. Toen gewetenlozen zich inbeeldden (...),-- toen zij dachten onontdekt te blijven met hun geheime zonden onder de duistere sluier van de vergetelheid, werden zij dodelijk verrast: aan vreselijke angsten (*17:8*) ten prooi, opgeschrikt door schimmen. Want (...) lugubere spookgedaanten (*17:15*) met een somber gelaat verschenen hun (...).

Zegt *Job 33:14v.*: “God spreekt (...) zonder dat men erop let doorheen dromen, doorheen nachtelijke droomgezichten (...)”.

Opm.: De analyse der dromen is duidelijk geen recente vondst!

23. De woestijnen als verblijf van 'geesten' allerhande.

Matth. 12: 43/45.

Wanneer de onreine geest uit de mens uitgetreden is, dwaalt hij rond in dorre oorden op zoek naar rust. en vindt ze niet, Dan zegt hij: "Ik ga terug naar "mijn verblijf" (*opm.:* de bezetene) (...). Er aangekomen treft hij het aan: vrijgemaakt, schoongeveegd, ordentelijk.

Daarop gaat hij om zeven andere geesten nog slechter dan hij. Zij keren terug en verblijven in hem.-- De eindtoestand van zo'n mens wordt erger dan te voren. (...).

Opm.: Dat meer dan één geest in een mens kan dringen, blijkt uit *Mark. 5:9* ('legioen') of *Luk. 8:2* (*Maria Magdalena*).

Het verblijf van Azazel.

Lev. 16:8vv. -- Aäron zal de bok waarop het lot "voor Jahweh" viel, offeren als zondeoffer. De bok waarop het lot "voor Azazel" viel, zal men levend voor Jahweh plaatsen (...).

Eens dat de verzoening van het heiligdom, van de tent der samenkomst en van het altaar voltrokken is, zal Aäron de nog levende bok voor zich laten brengen. Hij zal hem de twee handen op de kop leggen en over het dier alle misstappen van Israël belijden (...). Nadat hij zodoende de kop van de bok ermee beladen heeft, zal hij hem de woestijn in zenden.

Onder de begeleiding van een man die zich zal gereed houden. En de bok zal op zich al hun misstappen meedragen tot in een dorre streek

Opm.: Occult gesproken is die dorre streek dan voor sensitieve mensen die de 'aanwezigheid' van die misstappen voelen, onuitstaanbaar en taboe.

Dergelijke praktijken verergeren natuurlijk het onpure van zo'n streken.-- Let wel: de zondebok wordt niet aan Azazel, een woestijndemon, geofferd. Wel draagt hij de misstappen - versta: de verdorven roeah of levenskracht der zonden - de woestijn in waar Azazel verblijft. De overdracht en de uitboeting geschieden uitgerekend door de bemiddeling van de priester "voor Jahweh" (*Lev. 16:10*).

Opm.: Saters, natuurgeesten in boksgedaanten, samen met andere demonen huizen ook occult in dorre oorden. Lees b.v. *Lev. 17:7* (geen offers meer aan saters brengen zoals de heidenen!),

Isaias 13:21 (de bokken dansen te midden van de puinen van de stad Babylon, vergezeld van talloze wilde dieren),

Baruch 4:35 (heidense stad die het verblijf wordt van 'demonen').-- De dorre natuur lokt blijkbaar onpure wezens aan!

24. De puinen van wat ooit een “bloeiende beschaving” was.

Mensen die God en zijn decaloog miskennen, “zullen sterven” (zo luidt de telkens weer terugkerende Bijbelse formule),-- door gebrek aan godgegeven levenskracht (wat ‘dood’ betekent). Maar ook hele culturen ‘sterven’. Lezen wij in dat licht *Isaias 34:1/17*.

‘Edom’ was een volk dat b.v. n.a.v. de val van Jeruzalem in -587 er gebruik van maakte om Juda te pesten. Maar blijktbaar is, in deze tekst, ‘Edom’ bedoeld als “n exemplaar van het oordeel van God over “de volkeren”, -- voor dewelke Jahweh dood is en zijn decaloog dode letter.

Isaias 34: 11vv.. -- ‘Edom’ zal het leefmidden van de pelikaan en de egel zijn. De uil en de raaf zullen er wonen. Want Jahweh zal er het meetsnoer van de chaos (*opm.:* de omvattende leegte) en het paslood van de leegte over spannen.

Adel is er niet meer om het koningschap uit te roepen (...). In de bolwerken zullen de braamstruiken woekeren. In de burchten groeien de brandnetel en de doornstruik. ‘Edom’ zal een schuilplaats zijn voor jakhalzen,-- een omheining voor struisvogels. De wilde katten leven er naast de hyena’s. De ene sater (*opm.:* mythische boksfiguur) roept er om de andere.

Daar ook nog zal Lilith (*opm.:* oorspronkelijk een Babylonische stamdemonie; de godin van de puinen) haar rustoord vinden. Daar maakt de slang haar nest, legt er eieren, broedt ze er uit, houdt er haar jongen in de donkerte bijeen. Daar nog zullen de gieren bijeenkomen: de enen tegen de anderen op.

Opm.: Puinen m.a.w. zijn het merkteken van de occulte dood van een beschaving die God dood verklaarde en zijn geboden dode letter. Het gevolg daarvan is gebrek aan ‘roeah’ godgegeven levenskracht. Mettertijd wordt dat gebrek oorzaak van ondergang.

Opm.: Lezen wij verder.-- Zoek maar in het boek van Jahweh. Geen enkel van de (voorziene natuurwezens) ontbreekt. Geen enkel is zonder zijn levensgezel(lin). Want zo heeft Gods mond het beschikt. Zijn ‘geest’ nl. brengt ze daar bijeen. Hij is het die m.b.t. die wezens “het lot geworpen heeft: zijn hand heeft hun aandeel (*opm.:* in de puinhoop) met het meetsnoer vastgelegd”. Voor altijd zal dat aandeel het hunne zijn. Van tijdperk tot tijdperk zullen zij er wonen.

Opm.: Dat “boek van God” is de metafoor voor de totaliteit van Gods raadsbesluiten omtrent de schepping,-- inzonderheid omtrent oordelen (*Ps. 139:16*)

25. De onderwereld (sjeol, dodenrijk).

Filipp. 2:10 zegt dat God Jezus verheven heeft “opdat alles kniele, in de naam van Jezus, in het hoogste van de hemel, op de aarde en onder de aarde”.

Deze ‘drieverdiepenstructuur’ keert regelmatig terug, al was het maar in één of twee van haar afdelingen”.

Zo: *Openb. 5:3; 5:13*.- De ‘kritische’ bijbelduiding ziet daarin een achterhaald wereldbeeld van ‘mythische’ aard. De apocalyptische duiding echter geeft toe dat er iets ‘mythisch’ mee gemoeid is, ja, iets primitiefs, maar doorziet er:

a. het kosmisch karakter van (kosmologisch bestaan de drie verdiepingen: wij leven op de aarde; onder ons bevindt zich het ‘onderaardse’; boven ons situeert zich het hemelruim);

b. het religieus karakter is ook duidelijk: van de Godsverhouding hangt af waar men zich situeert voor en vooral na de dood,-- volgens Gods oordeel;

c. vooral het ethisch of moreel karakter is doorslaggevend: al wie de tien geboden als dode letter beschouwt (en meteen de drie eerste geboden zo dat God dood is), kan er zeker van zijn, volgens de gewijde schrijvers, dat zijn plaats in de sjeol of dodenwereld is.

Zodat wij met kosmisch-religieus-ethische verdiepingen te doen hebben!-- Laat ons ingaan, op de eerste plaats, op het onderaardse rijk.

Jezus, onmiddellijk na zijn verheffing aan het kruis (= kruispasen), daalt, zoals de doorsnee mensen, naar de onderwereld af: “drie dagen en drie nachten verblijft hij in het hart van de aarde”. Alleen dit onderdeel van het credo van de eerste kerk zou zelfs de ‘kritische’ duiders tot voorzichtigheid moeten aanzetten in het ‘liquideren’ ervan.

Opm.: Een literatologische moeilijkheid bestaat erin dat vele teksten een groot gevaar (een dodelijke ziekte) als ‘dood’ bestempelen en parallel daaraan de redding eruit (de genezing b.v.) als ‘verrijzenis’.

Een reden voor de kritische duiding om er slechts beeldspraak in te zien. Daar waar de apocalyptische duiding in ieder groot gevaar een symptoom ziet van het feit dat de aardse mens vooral (van de andere wezens in de kosmos spreken wij hier nu niet) aan de onderwereld onderworpen is (bij gebrek aan levenskracht en o.g.v. beïnvloeding door wezens die ‘onderwerelds’ zijn en aan de levensvoorwaarden van die onderwereld onderwerpen,-- b.v. door ziek te maken of bezeten of zo).

Opm.: I.p.v. de termen ‘kritisch’ en ‘apocalyptisch’ zou men ook de termen ‘nominalistisch’ en (begrips)realistisch’ kunnen aanwenden.-

De kritische duider ziet in termen als ‘dood’ en ‘verrijzenis’ louter ‘nomina’, namen, die pas werkelijkheid aanduiden indien zij aan de ene of andere moderne, liefst wetenschappelijke toetsing onderworpen zijn,

De apocalyptische duider ziet in termen als ‘dood’ en ‘verrijzenis’ b.v. of ‘sjeol’ e.d.m. ‘reële’ dingen die werkelijkheden aanduiden die gewoonlijk buiten het louter aardse, seculaire domein van de moderniteit en de moderne wetenschappen vallen maar wel degelijk toetsbaar zijn door geëigende methoden. Methoden die hetzij door de gewijde schrijvers voorondersteld hetzij soms even aangeduid worden.

Doch nu terzake.

Beginnen wij met één kentrek die de gewijde auteurs aan de sjeol toeschrijven.

Spr. 30:15/16.-- De aluka = bloedzuiger, vampier) heeft twee dochters: “Brengt maar aan! Brengt maar aan!”. Drie onverzadigbare dingen zijn er en vier die nooit zeggen: “Genoeg!”. Nl. de sjeol, de onvruchtbare schoot, de aarde die door water niet kan verzadigd worden, het vuur dat nooit zegt “Genoeg!”.

Opm.: Deze met getallen (drie/ vier) spelende tekst legt de nadruk op het bloeddorstige van de genoemde sjeol.

Ter vergelijking: *Ps. 12 (11):9.*-- “Van alle kanten zullen de gewetenlozen verzwinden,-- als een hoop verwerpelijheid in de ogen van de Adamszonen”. Een targum of commentaar zegt daarbij: “als ongedierte dat het bloed der mensen uitzuigt”.

En inderdaad: *Ps. 53(52):5* zegt: “De booswichten vreten mijn volk uit: ziedaar het ‘brood’ dat zij eten.”

Opm.: ‘Bloed’ vooral gold als drager van levenskracht (roeah) of (godgegeven) geest. De term ‘brood’ is een metafoor: zoals de mens, op seculair vlak, leeft van brood, zo leeft de aluka, op occult af apocalyptisch vlak, van de levenskracht van “het volk”, -- dat zich gewoonlijk geen rekenschap geeft van die vorm van uitzuiging.

Lezen wij *Habak. 2:5.*-- “Ongetwijfeld is de ‘rijkdom’ (van de verdrukker) verraderlijk (...). Hij houdt zich niet staande (**opm.:** onder de druk van Gods oordeel) diegene die de keel openspert als de sjeol,-- degene die net als de dood onverzadigbaar is, -- degene die alle naties uit zelfzucht bijeen graait en uit zelfzucht alle volkeren opstapelt”.

26. Een stel 'synoniemen'

Lezen wij nu teksten om eens en voorgoed de termen terzake te verstaan.

Vooreerst een systeemie (tegenstellingspaar): "Poorten van Jahweh (van gerechtigheid)/ poorten van de sjeol". De eerste term komt voor in *Ps. 118 (117): 19/20*.

De tweede onderzoeken wij nu.

Job 38:17-- Jahweh spreekt: "Werden de poorten van de dood u (armzalig mens) ooit getoond? Hebt gij de portiers van het land der duisternis gezien?". Lees b.v. *Job 28: 22; Ps. 9:14; Ps. 55 (54):5; 55 (54):16; Ps. 107 (106):18; Wijsh. 16:13 (poorten van de dood)*. Dat 'dood' en 'sjeol' vereenzelvigd worden blijke ook uit *Ps. 18 (17):5/6; Ps. 49 (48):15; Isaias 38:18 ("Ik ga heen: naar de poorten van de sjeol")*.

Andere termen.

De groeve (grafkuil) : *Ps. 35 (34): 7/8; Ps. 30 (29):4*-- *Het diepste van de aarde: Ps. 63 (62):10*-- *Het stof Ps. 22 (21):16; 22 (21):30*-- *Ps. 30 (29.):10; Ps. 119 (118):25*-- *De diepten: Ps. 130 (129):1*-- En andere termen en teksten.

De bewoners van de onderwereld.

Job 26: 5a/6."de refaim (= schimmen) beven onder de aarde. De wateren (*Job 7:12*) en hun bewoners sidderen. Voor (de almachtige God) ligt de sjeol open. De 'abbadon' (verderf) is voor hem bloot". -

Opm.: Het onderaardse en "de wateren", d.i. de hel of oord van verderf, zijn bevolkt met refaim, uitgemergelde zielen. d.i. wezens zonder levenskracht die van God afkomstig is. Vandaar dat zij 'aluka's', vampieren, zijn die het op het bloed, d.i. de bloedziel of zielestof, levenskracht, der levenden gemunt hebben.

Men leze er b.v. op na : *Spr. 9:18; Ps. 31 (30):18/19; Ps. 49 (48):16; Ps. 107(106):10; 107 (106): 14*-- *Ps. 49 (48):15/16* verzamelt de termen:

"Kudde die men in de sjeol te grazen leidt. De dood leidt ze naar de weiden(...). De sjeol: ziedaar een verblijf voor dergelijken. Maar God zal mijn ziel vrijkopen uit de grijparmen van de sjeol (...).

Ps. 86 (85):13 heeft het zelfs over "het onderste van de sjeol" en *Ps. 88(87):7* over "het diepste van de groeve, in de duisternis, in de afgronden" waar de refaim (*Ps. 88 (87): 11*) thuis zijn.

Opm.: *Wijsh. 16:13v*. wijst op Gods beheersing.-- Gij hebt macht over leven en dood. Gij noopt tot nederdalen in de poorten van de hades (**opm.:** Grieks voor sjeol) en tot eruit opstijgen". Wat *Ps. 107 (106):17/19* bevestigt: "Zij stonden vlak vóór de poorten van de dood. (...). Aan "de groeve" ontrukte hij hun leven".

27. Door de sjeol getroffen.

Ps. 88 (87) is een weergave, in termen van beleving, van wat de helle-invloeden, reeds op deze aarde - die daardoor tot de poorten van de hel behoort -, kunnen uitwerken. Het is geen 'poëzie' (wat kritische duiders beweren). Wel waarneming van 'sjeol'toestanden. Ziekte b.v. of in ieder geval teleurstellingen, misrekeningen.

Jahweh, God van mijn heil, wanneer ik 's nachts tot u roep, dat dan mijn gebed tot u doordringe: verhoor mijn tranen! Want mijn ziel (*opm.*: dat gedeelte dat op de andere wereld uitgeeft) is van kwalen (*opm.*: typisch voor de sjeol) verzadigd en mijn leven (*opm.*: biologisch) is op de rand van de sjeol. Reeds bekeken als iemand die in de groeve is afgedaald, ben ik een mens die doodloopt. Een vrijgelatene die tot de doden behoort (*opm.*: slaven/ slavinnen werden als tot de dood behorend geduid).

Gelijkend op vermoorden die in de grafkuil liggen. Wezens die gij vergeten zijt, die van uw hand afgesneden zijn.-- In het diepste van de groeve hebt gij mij thuis geweest,-- in de duisternis, in de afgronden. Op mij weegt (blijkbaar) uw woede : gij laat al uw golven los

Mijn kameraden hebt gij van mij verwijderd: van mij voor hen een griezelfiguur gemaakt! Een aangehoudene ben ik die niet naar buiten kan. Van het onheil is mijn oog versleten.

Heel de dag roep ik tot u, Jahweh. (...). "Verricht gij voor doden wonderdaden? Staan refaim (schimmen) op om u te loven? Gewaagt men van uw liefde in de grafkuil? Van uw waarheid in de abaddon (oord van verderf)? Weet men iets af van uw wonderdaden in de duisternis? Van uw gerechtigheid in het oord van vergetelheid?"

Ik: ik roep tot U, Jahweh, 's morgens is mijn gebed er al voor u. (...). Ongelukkig, stervende vanaf mijn kinderjaren heb ik uw verschrikkingen doorstaan: ik ben aan het einde. (...). Uw griezels hebben van mij niets gemaakt. Zij verstikken mij als water de hele dag. (...). Vrienden, naastbestaanden verwijderd gij van mij: mijn gezelschap is de duisternis.

Opm.: Men kan de doorlevingen van een verdoemde (die zichzelf door zijn zonden tegen de decaloog verdoemd heeft) niet beter weergeven. Indien men daarvan uitgaat, verstaat men veel beter de verwoordingen waarmee steller van de psalm zijn zieletoeestand beschrijft.

Tenzij men te doen heeft met iemand die zwart-magisch bewerkt wordt.

28. Het (ware, d.i. verborgen) verloop van deze wereld.

Het loutere ‘aanschijn’ (oppervlakkig uitzicht) van wat in en rondom ons, te midden van de levenden, gebeurt, riskeert het occulte, d.i. zich schuilhoudende gebeuren én te verdringen én te onderdrukken.

Lezen wij Efes. 2/2.-

St.-Paulus begint met te zeggen dat de gelovige Efeziërs voor hun bekering “ten gevolge van misstappen en zonden”, d.i. inbreuken op de tien geboden, ‘dood’ (*opm.*: zonder goddelijke levenskracht) waren. Zij leefden toen immers in die fouten “volgens het verloop van deze wereld,-- volgens de vorst van het rijk van de lucht, d.i. de geest die zijn werk voortzet in degenen die hem weerstaan”.--

Opm.: M.a.w.: én het verloop van “deze wereld” buiten ons én wat in ons aan het werk is, ontspringen minstens voor een gedeelte - St.-Paulus spreekt inclusief, hier exclusief - aan Satan, want dat is volgens de context “die vorst”. -- Daarbij blijkt dat, volgens antieke opvattingen, die vorst - behalve in de sjeol - ook actief aanwezig is in de atmosfeer die wij inademen.

Lezen wij Efes. 6: 10/13.-

De ‘geestelijke’ (versta: occulte) strijd - “Maakt dat gij levenskrachtig wordt “in de Heer”, in de macht van zijn kracht (....) om te weerstaan aan de kuiperijen (*opm.*: manipulaties) van de duivel.

Want niet tegen tegenstanders van bloed en vlees (*opm.*: aardse mensen) hebben wij te strijden doch tegen de heerschappijen, de machten, de beheersers van deze wereld van duisternis,-- tegen de geesten van het kwaad, die wonen in de ‘hemelse’ ruimten”.

Opm.: Weerom wordt een kopstuk vooropgesteld, “de duivel” (Satan). Doch nu situeert Paulus de duivel en zijn ‘legerscharen’ niet in onze ingeademde atmosfeer of in de onderwereld (alleen) doch in het hemelruim boven onze atmosfeer.

Opm.: Dit drievoudig ‘verblijf’ rechtvaardigt de naam “kosmische wezens of ‘numina’“.

Weerom hamert St.-Paulus op “het weerstaan”! In *Efes. 2:2* heet het dat Satan in degenen die weerstaan trekt als indringer. Wat - terloops gezegd - o.m. bezetenheid en gewoon ‘inspiratie’ door Satan verklaart.

Doch blijkbaar is het kopstuk verre van alleen! Allerlei types van geesten - onder de aarde, op aarde, in het hemelruim (*Filipp. 2:10*) worden door St.-Paulus terloops opgesomd die “het verloop in en rondom ons” minstens gedeeltelijk verklaren.

29. Te midden van een kosmische theofanie : de tien geboden.

Ex. 20: 1/17.-- Deut. 5: 6/21.-- Twee verwoordingen van wat wij heten “de grote onthulling”. Inderdaad: niet zozeer de wonderbare daden van Jahweh of later van de H. Drie-eenheid zijn beslissend voor het logische begrip van de Bijbelse openbaring maar wel de ethische openbaring.--

Gaan wij daarop in.-- Wij delen in volgens de gangbare opsomming.

1.-- Ik ben Jahweh, uw God die u uit Egypte, het huis van de slavernij (*opm.:* niet zozeer de sociale als wel de ethisch-religieuze slavernij), heb geleid. Gij zult nl. behalve mij geen andere god(hed)en hebben.

Opm.: Die andere godheden nl. beheersen Egypte en voeren er de religieuze, ethische en meteen de sociale slavernij in.

Opm.: “Gij zult u geen beeldhouwde modellen maken (*opm.:* van mij, Jahweh): niets dat gelijk is op wat in het hemelruim boven u, op de aarde hierbeneden of in de wateren onder de aarde (*opm.:* d.i. eindige, geschapen dingen) aantrefbaar is”.

Gij zult u niet ter aarde neerbuigen voor die godheden en gij zult ze niet dienen. Want ik, Jahweh, uw God, ben een ‘afgunstig’ (*opm.:* niet de verwarring met door mij geschapen dingen duldend) god. Een god die de misstap van de vaders ‘wreekt’ (*opm.:* herstelt) op de kinderen, de kleinkinderen en de achterkleinkinderen, wanneer het gaat om degenen die mij ‘haten’ (*opm.:* niet dienen) maar die genade schenkt aan ‘duizenden’ (van geslachten) wanneer het gaat om diegene die mij liefhebben en mijn geboden onderhouden”. -

Opm.: Het eerste gebod dat het opperwezen klaar aflijnt tegenover al wat door dat opperwezen, Jahweh, geschapen is, is dermate doorslaggevend dat de afwijking daarvan niet enkel het individu maar de ‘tôledot’, de stamboom of nakomelingschap treft.

Wat niet uitsluit dat louter ethisch God perfect de gewetensvolle van de gewetenloze onderscheidt en uiteindelijk ook scheidt, zoals de profeten, Jeremias en Ezechiël vooral, mettertijd zullen onderstrepen.

De tekst van Exodus slaat allereerst op de (aardse en zelfs nadoodse) lotssolidariteit die, behalve een kwestie van individuele moraliteit, ook een kwestie van levenskracht en haar gevolgen, is. Lotssolidariteit die geldt tot aan “de laatste dag” of laatste oordeel: dan pas zal God iedereen strikt individueel een lot toekennen dat losstaat van de voor de laatste dag geldende lotsverbondenheid.

2.-- Gij zult de naam van Jahweh uw God niet ‘ijdel’ (*opm.:* ongewettigd) uitspreken want Jahweh laat degene die zijn naam ijdel uitspreekt, niet ongestraft.

Opn.: De ‘naam’ staat voor het wezen of zijnswijze zelf, vooral als bron van levenskracht (nefesj, roeah).-- In de meened, de valse verklaring (op het gerecht) en vooral in het zwart magisch gebruik (*Ps. 109 (108):14/15*) manipuleert men ‘ijdel’ (ongewettigd, immoreel) Gods naam.

3.-- Gij zult de sabbatdag in ere houden om hem te ‘heiligen’.

Opn.: *Ezek. 44:23* zegt: “(De levieten) moeten mijn volk het onderscheid tussen ‘heilig’ en ‘profaan’ bijbrengen en hen het verschil leren maken tussen ‘rein’ en ‘onrein’”.

‘Heiligen’, toewijden, betekent dus het afzonderen van al wat profaan is (dat in zijn verborgen wezen ook ‘heilig’ is maar op dagdagelijkse, niet-plechtige wijze),-- het heilig karakter recht laten wedervaren.

Goddelijk toonbeeld.

Alle religies, die naam waardig, huldigen goddelijke, niet louter profane, sacrale gedragsmodellen.

De weekindeling van het oude testament (het nieuwe heeft dit enkel hersticht) is één onder de talloze voorbeelden.-- “Zes dagen zult gij werken en uw hele arbeidstaak volbrengen maar de zevende dag is een “sabbat-voor-Jahweh-uw-God”.

Geen enkele arbeidstaak zult gij volbrengen: noch gij noch uw zoon of uw dochter noch uw slaaf of slavin noch uw dieren of de vreemdeling die binnen uw deuren woont. Want in zes dagen heeft Jahweh de hemel, de aarde, de zee en al wat zij behelzen, gemaakt maar de zevende dag heeft hij gerust. Daarom heeft Jahweh de sabbatdag ‘gezegend’ (*opm.:* van zegen voorzien) en tot een heiligdag, gemaakt.

4.-- Eer uw vader en uw moeder. Opdat uw dagen die gij op de aarde, dankzij een gave van Jahweh, doorbrengt, lang duren.

Opn.: De huidige sociale voorzieningen inzake de derde leeftijd bestonden toen niet: een lang levend kind kon dus zijn ouders verzorgen.

5.-- Gij zult niet doden.

6.-- Gij zult geen echtbreuk plegen

7.-- Gij zult niet stelen.

8.-- Gij zult geen valse verklaring tegen uw naaste afleggen.

9/10.-- Gij zult de vrouw van uw naaste niet begeren.-- Gij zult (...) niets van wat uw naaste als bezit heeft, begeren.

30. Het onderscheid "heilig/profaan" ("rein/onrein").

Het algemeenste begrip 'heilig' komt hierop neer: "wat men niet benadert tenzij onder welomschreven voorwaarden". Dat kennen alle religies.

Opm.: Dit is een negatieve verwoording. Positief gezegd: al wat zo verheven en 'anders' (in de zin van "hoger dan" het dagdagelijkse) is dat het niet tenzij met de nodige eerbied benaderd wordt.

Staan wij echter stil bij het typisch Bijbelse begrip 'heilig'.

Het is maar logisch dat de tien geboden in de Bijbel in de definitie zelf van "wat heilig is" verwerkt worden.-- Zo in de heiligheidswet in *Lev. 17/26.- Lev. 19:2vv.. --* "Weest heilig want ik, Jahweh Uw God, ben heilig".

Vgl. *Lev. 11:44*: "Ik, Jahweh, ben uw god. Gij hebt u geheiligd en gij zijt 'heiligen' geworden want ik ben heilig.(...). Gij zult dus heilig zijn omdat ik heilig ben".

Opm.: De heiligheidswet omvat dan ook onmiddellijk de tien geboden:

1. zich niet met 'nietsen' (afgoden) inlaten;
2. zich geen metalen beelden laten maken;
3. de sabbatdagen onderhouden, 'heiligen';
4. moeder en vader eren;
5. de arme en de vreemdeling laten leven door oogstoverschotten vrij te geven;
- 6/9. een dochter niet profaneren door er een prostituee van te maken;
- 7/10. geen diefstal plegen; . niet achterbaks te werk gaan of bedriegen.

Metonymische heiligheid.

Dat is heiligheid niet door gelijkenis maar door samenhang.-- Al wat "van God" is, deelt in zijn heiligheid. Zo: plaatsen (*Ex. 19:12*); tijdstippen (*Ex. 16: 23*); personen (*o.m. priesters: Ex. 19: 6; Lev. 21: 6*); voorwerpen (*Ex. 30:29*).

Rein/ onrein.

Een tegenstellingspaar dat in alle religies voorkomt. -- Bijbels echter is het als volgt.-- Al wat zo is dat het God en wat van God is (al wat heilig is), mag benaderen: zo mogen 'reine' dieren aan Jahweh geofferd worden. Onrein is het tegenmodel: zo bij voorkeur al wat heidenen 'heilig' ('rein') heten, is Bijbels 'onrein' Ook al wat weerzinwekkend of zeer schadelijk is. Dat alles is "te mijden" (taboe).

Metonymische reinheid.

Al wat met reinheid samenhangt, is gemakkelijk rein door contact. Vooral: al wat onrein is, maakt door contact ermee 'onrein! Zo lijken van afgestorvenen.

Seksualiteit, geboorte en dood zijn gemakkelijk onrein makend. Vgl. *Lev. 15:1/30; 12:1/8; 11: 31/40*.

Opm.: De rituele kleren van de priesterlijke levieten 'heiligen' door contact het (profane) volk, zoals *Ezek. 44:19* duidelijk zegt.

31. Vlees en (Gods) geest.-- m.b.t. de tien geboden.

Houden wij steeds voor ogen *Gen. 6:3*: “Jahweh zegt: “Dat mijn geest niet onbepaald voor de mens verantwoordelijk zij aangezien hij ‘vlees’ is”.

Lezen wij in dat licht *Gal. 5:13vv.*

1.-- *Er is vrijheid (van kunnen) en vrijheid (van mogen).*

De eerste vrijheid stelt de mogelijkheid van een situatie voorop; de tweede de grenzen van het geweten. “Gij, mijn broeders, werdt geroepen tot vrijheid. Maar dat deze vrijheid niet omsla in voorwendsel voor het vlees”.

2.1.-- “Dat wat het vlees verwekt: hoererij (prostitutie), onkuisheid, uitpatting,-- afgoderij, magie,-- haat, tweedracht, afgunst,-- woedeaanvallen, twisten, onenigheden, partijdigheden,-- lustgevoelens, orgieën, fuiven en dergelijke (...)”.

2.2.-- “Het resultaat van de geest (van God): liefde, vreugde, vrede, geduld, gediensdigheid, goedheid, vertrouwen in medemensen, zachtzinnigheid, zelfbeheersing (...)”. Van wat het vlees verwekt, zegt Paulus: “Degenen die dergelijke misstappen begaan, zullen het rijk van God (*opm.*: Gods heelalbestuur voor zover het dergelijk gedrag met ondergang in de sjeol afwijst maar het gewetensvol gedrag beloont) niet erven”.

M.b.t. het tweede, het resultaat van de geest van God, zegt Paulus: “Degenen die Christus Jezus toebehoren, hebben “het vlees” met zijn driften en begeerten gekruisigd. En, gezien het feit dat de geest ons leven is, dat die geest ons ook inspireren”.

Opm.: Men ziet dat het taalgebruik van St.-Paulus binnen dat van het oud(st)e testament blijft, nl. door het gebruik van het tegenstellingspaar “geest (van God)/ vlees (van God vervreemd)”.

Op één punt na: de doorslaggevende rol van Christus’ verheffing (kruis- en verrijzenispasen en het uitvloeisel daarvan, Pinksteren). Zoals *Efes. 5:8* zegt: “Indertijd waart gij ‘duisternis’ (*opm.*: aan de sjeol toe) maar nu zijt gij ‘licht’ (*opm.*: onderweg naar de hemel) in de heer (Jezus). Dat uw gedrag dus dat weze van “kinderen van het licht” (*opm.*: “kind van” betekent hier vooral “geïnspireerd door”)”.

M.a.w.: Christus deed niets anders dan het oude testament:

- a. aanvaarden,
- b. uitzuiveren (‘catharsis’) en
- c. op hoger vlak actualiseren en herstichten.

32. De radicale vrijheid van het schepsel.

Is. 3:10v. -- Wat is de gewetensvolle mens gelukkig want hij zal zich voeden met het resultaat van zijn daden. Wee de gewetenloze, de boosdoener, want hij ook zal volgens zijn daden behandeld worden.

1.-- *Ekk. kus (Sir.) 15: 11/20.*

Zeg niet: “De Heer is het die mij heeft doen zondigen”, want wat hij verafschuwt, doet hij niet. Zeg niet: “Hij is het die mij deed afdwalen”, want met een zondaar weet hij niet wat aanvagen.

De Heer haat ieder soort gruwel. Geen enkele gruwel geniet de gunst van degenen die de Heer vrezen.

Hij is het die “in den beginne” (*opm.:* in de aanvang van de schepping en als beginsel) de mens gemaakt heeft en hem daarbij aan zijn eigen beraadslaging heeft overgelaten. Indien gij wilt, dan zult gij de geboden waarmaken (...).

(a) Voor u heeft hij vuur en water (*opm.:* twee tegenstrijdige dingen) geplaatst: steek volgens uw verlangen de hand uit.

(b) Voor de menen bevinden zich het leven en de dood: volgens hun voorliefde wordt het ene of het andere gegeven (vgl. *Ps. 62 (61):13*). (...).

2.-- *Gal. 6: 7/8.*

Vergist u terzake niet! Met God spot men niet! Want wat men zaait, dat zal men oogsten.-- Wie zaait in zijn vlees, zal o.g.v. Het vlees verderf oogsten. Wie zaait in de geest (*opm.:* Gods eeuwige levenskracht), zal o.g.v. De geest eeuwig leven oogsten.

Houden wij niet op gewetensvol te handelen: op het voorziene tijdstip zal de oogst komen, -- althans indien wij het niet opgeven.

Opm.: *Luk. 6: 43.*-- Een goede boom die ziek fruit voortbrengt, bestaat niet. Evenmin bestaat een zieke boom die goed fruit voortbrengt.

Iedere boom kent men o.g.v. de hem eigen vruchten: vijgen plukt men niet van doornen; een druif oogst men niet op braamstruiken.

De goede mens haalt uit de goede schat van zijn hart wat goed is. Degene die gewetenloos is, haalt uit zijn gewetenloze ziele diepte wat boos is.

Opm.: Eindeloos herhalen de Bijbelse teksten dat de mens, eens dat hij tot de jaren van discreties of verstand gekomen is, zelf over de diepere richting van zijn aandelen beschikt “volgens zijn beraad”. Maar even eindeloos herhaalt de schrift dat de zaai-oogstwetmatigheid daarbij het laatste woord heeft. Wij zeggen wel ‘wetmatigheid’, want de levenskracht die ‘vlees’ heet bij St.-Paulus, leidt automatisch tot ondergang. Zoals wat hij ‘geest’ heet, wetmatig leidt tot eeuwig leven.

33. Vlees: op zich met Gods 'geest' (levenskracht) of zonder Gods geest.

Aangezien de term 'vlees' dermate vaak aangewend wordt in de Bijbelse teksten, staan wij even stil bij de betekenissen ervan.

1.-- *Biologisch.*

a. Het, gehele lichaam heet 'vlees' (*Num. 8:7* (het hele lichaam wassen); *1 Kon. 21: 27*; *2 Kon. 6: 30*).

b. Het opvallende, gespierde gedeelte heet 'vlees' (*Gen. 41:2/4* (de koeien vet of mager in het vlees); *Ex. 4:7*; *Job 2:5*).

Opm.: Dit kan ook diachronisch: familieverband heet "vlees van mijn vlees" (*Gen. 2:23* (Adam ziet Eva en voelt ze aan als "vlees van zijn vlees"); *Gen. 29: 14* (Laban tot Jakob: "Gij zijt van mijn beenderen en van mijn vlees"); *Gen. 37: 27*)

Opm.: Samenvattende betekenis.

a. De gehele mensheid (als collectief begrip) en

b. al wat levend 'vlees' is buiten de mensheid (vee, wilde dieren e.d.m.) het en "alle vlees" (*Gen. 6: 17*; *6: 19*; *Is. 40: 5 v.. Ps. 136 (135): 25*).

Opm.: Deze louter biologische (of bijna) betekenis is gewoonlijk neutraal.

2. --*Ethisch.*

Hier blijkt de harmonie der tegengestelden: nu eens melioratief (zelden) dan weer pejoratief (uiterst vaak).

Lezen wij *Gen. 6:1vv.* -- Wanneer de mensen talrijk begonnen te worden over het aanschijn der aarde (*opm.:* zichtbaar gedeelte der aarde) en hun dochters geboren werden, vonden de godszonen (*opm.:* leden van Gods hofraad; *Job 1:6*; *2:1*) dat dezen hun bevielen. Zij namen ze tot vrouwen naar believen. Jahweh: "Dat mijn geest (*opm.:* goddelijke levenskracht) niet onbepaald verantwoordelijk zij voor de mens aangezien hij vlees is. Zijn levensduur zal slechts 'honderdtwintig' jaren zijn. De nefilim waren op de aarde in die dagen en ook nadien wanneer nl. de godszonen geslachtsgemeenschap hielden met de dochters der mensen en dezen hun kinderen schonken: het zijn de helden van weleer, die beruchte mannen. Jahweh zag dat de gewetenloosheid van de mens omvangrijk was op aarde, - dat zijn hart enkel gewetenloze wilsbesluiten nam de hele dag door.

Jahweh betreurde dat hij de mens gemaakt had (...). Hij zei: "Ik ga van het aardoppervlak de mensen die ik geschapen heb, wegvagen en met de mensen het vee, de kruipende wezens, de vogels in het hemelruim. Maar Noë (Noah) vond genade in Gods ogen.

Opm.: Uit deze tekst blijkt dat:

a. de toenmalige mensheid gewetenloos was (o.m. door seks met engelen) en

b. dat "alle vlees" solidair is.

34. De betekenis van de joodse besnijdenis.

De godszonen plegen een aanslag op de 'tôledôt', de voortplanting en nakomelingschap, door de mensendochters te bevruchten.

Indien men daarvan uitgaat, dan verstaat men veel beter de draagwijdte van de joodse besnijdenis.

1.-- *Gen. 17: 1vv.*

Daar zegt "El Sjaddai"(letterlijk; Steppegod): "Leef in mijn tegenwoordigheid. Wees onberispelijk. Ik sticht tussen mij en u een verbond. Ik zal u een uiterst talrijke nakomelingschap bezorgen. (...). Uw mannelijke kinderen, alle, moeten besneden worden. Gij zult het vlees van uw voorhuid besnijden. Dit zal het merkteken zijn van het verbond tussen mij en u (...)"

Opm.: Bij een aan Jahweh toegewijde eed vraagt Abraham (*Gen. 24:2*) aan zijn dienaar: "Plaats uw hand op mijn geslachtsdelen: ik doe u zweren bij Jahweh (...)". Zo handelt ook Jakob met zijn zoon Jozef: "Leg uw hand op mijn geslachtsdelen" (*Gen. 47:29*).-- De geslachtsdelen vatten het vlees (lichaam, voortplanting) samen en worden, binnen de archaische samenleving van toen, radicaal sacraal geduid.

Wanneer men de mogelijke invloed van godszonen bij de bevruchting vooropstelt, dan begrijpt men dat Jahweh d.m.v. een vleeselijk merkteken zijn verbond wil veilig stellen: de besnedenheid van het mannelijk lid stoot de godszonen af en voorkomt de zedelijke ontaarding die de voornoahische periode (*Gen. 6:1vv.*) vertoonde.

Meteen kan Gods geest, goddelijke levenskracht, het vlees van de besnedenen en hun nakomelingschap weerom doordringen.

Een aanslag op de besnijdenis van Mozes.-

Om *Ex. 4: 24/26* (Mozes' indirecte besnijdenis) goed te duiden moet men een omweg maken. Daartoe dient *Tobit 3:8, 6:8, 6:14, 8:3*.

Wij vatten samen.-- Sarra wordt benaderd door Asmodeüs,"de boosaardigste onder de demonen. Hij doodt de ene na de andere haar echtgenoten zodra zij de bruidskamer binnen zijn maar haar laat hij ongemoeid "doordat hij ze bemint". Deze pesterijen duren totdat een ritus (visonderdelen die branden) de demon uitdrijft.

Ex. 4: 24/26.-- 'Jahweh' (*opm.:* een door Jahweh toegelaten wezen, een godszoon die zich voor Jahweh uitgeeft) wil Mozes doden. Sippora echter besnijdt haar zoon en legt het vleesdeeltje op Mozes geslacht: de pseudo-Jahweh laat los. M.a.w.: zij simuleert de besnijdenis. Zowat als *1 Kor. 15:29* (zich voor doden laten dopen die indirect gedoopt worden). zo ook Sippora: zij besnijdt Mozes via zijn zoon.

35. Er is besnijdenis en besnijdenis.

Lezen wij *Jer. 9: 24v.* -- “Kijk: de dagen komen - godsspraak van Jahweh - waarop ik op al wat enkel in zijn vlees besneden is, zal afkomen (letterlijk: ‘bezoeken’): op Egypte, Juda, Edom, de zonen van Ammon en alle mensen met geschoren slapen (*opm.*: Arabieren) die in de woestijn wonen! Want al die naties en ook heel het huis van Israël zijn in het hart onbesneden”.

In *Jer. 4:3v.* klinkt het als volgt: “Zo spreekt Jahweh tot de mensen van Juda en Jeruzalem: “(...). Besnijdt uzelf voor Jahweh! Neemt de voorhuid van uw hart weg, mensen van Juda en Jeruzalem! Zoniet zal mijn woede (*opm.*: Gods rechtzettend optreden, zijn ‘oordeel’) als een vuur oplaaien: zij zal branden zonder iemand om te doven. Om reden van de gewetenloosheid van uw daden”.

Het hart is onbesneden.-

Jer. 6:10.-- “Zo spreekt Jahweh Sabaot: “(...) Tot wie moet ik het woord richten? Voor wie getuigenis afleggen zo dat er geluisterd wordt? Kijk: hun oor is onbesneden; zij zijn niet eens tot enige aandacht in staat. Kijk: het woord van Jahweh is voor hen een voorwerp van spot; zij vinden er niets meer in”.

Het paulinische standpunt.

In *Rom. 1: 18/32* (voor de heidenen) en *2: 1/3 : 8* (voor de joden) beweert Paulus juist hetzelfde als *Jer. 9:24v.* Alle mensen - heidenen en ook joden - zijn “aan de zonde onderworpen” (3:9) en meteen zijn zij “door de zonde van Gods heerlijkheid (*opm.*: Gods levenskracht) beroofd” (3:23).

Paulus' kritiek.

Rom. 2: 25.-- “De besnijdenis dient u indien gij “de wet” (*opm.*: waarvan het wezenlijke de decaloog is) waarmaakt. Maar indien gij de wet overtreedt, dan zijt gij - uw besnijdenis ten spijt - enkel een onbesnedene.

Indien dus de onbesnedene de voorschriften van de wet waarmaakt, zal dan zijn onbesnedenheid niet op een besnijdenis neerkomen? Degene die naar het lichaam onbesneden is maar de wet waarmaakt, zal u ‘oordelen’ (*opm.*: veroordelen) die - de letter en de besnijdenis ten spijt - een overtreder van de wet zijt! Want ‘jood’ is niet diegene die van buiten gezien jood is. De besnijdenis zit niet van buiten, in het vlees. De ware jood is het van binnen en de besnijdenis is in het hart, volgens de ‘geest’ (*opm.*: Gods levenskracht) en niet volgens de letter (*opm.*: van de wet)”.

36. Het tegenmodel van de tien geboden.

Het land der levenden, d.i. deze bewoonde aarde, is “de poort van de hel”. Het gedrag der mensen - de feitelijke, niet-ideale mensen - toont het. Lezen wij *Ezek.* 22:1/31, denkend aan de tien geboden.

Jahweh spreekt.

Binnen uw muren (4) heeft men vader en moeder misprezen, de vreemdeling (*Opn.:* die gelijke rechten had) verkeerd behandeld, wees en weduwe onderdrukt. Binnen uw muren (8) waren er lasteraars om bloed te doen vloeien. (...). (6, 9) Men heeft de schaamte van zijn vader ontbloot, de vrouw in onreinheid (*opm.:* maandstonen) tot gemeenschap genoopt.

De ene bedreef gruwel (*opm.:* seksueel misbruik) met de vrouw van zijn naaste; de andere heeft zich bevlekt op gruwelijke wijze (*opm.:* door bloedschande) met de schoondochter; nog een andere heeft zijn zuster, de dochter van zijn vader, verkracht. (7, 10). Men heeft steekpenningen gekregen om bloed te doen vloeien. Woekerrenten werden aanvaard. (4) De naaste werd met geweld afgezet. (1, 2, 3) en mij, Jahweh, zijt gij vergeten. (...).

Maar (...) ik, Jahweh, heb gesproken en ik voer uit: ik zal u verspreiden onder de volkeren, u uiteendrijven in vreemde landen (...)."

Opn.: De latere diaspora, resultaat van gedwongen uitwijkingen allerhande, krijgt hier haar ‘apokalupsis’, de onthulling van haar ware reden, nl. de overtredingen van de decaloog, de kosmische gedragscode.

Tweede weergave.

Nu niet volgens de afzonderlijke geboden maar volgens de lagen der samenleving.

De priesters hebben mijn wet overtreden en mijn heiligdommen ontheiligd. Tussen wat heilig is en wat profaan is, hebben zij geen onderscheid gemaakt. Zij hebben ook het verschil tussen rein en onrein (*opm.:* godaanvaard en godvervreemd) niet aangeleerd (...).

De profeten hebben dat met pleisterkalk bemaskerd d.m.v. hun onwerkelijke gezichten (= visioenen) en leugenachtige voorspellingen zeggend: “Zo spreekt de Heer Jahweh” wanneer Jahweh niets had gezegd.

De vorsten (...) hebben het volk uitgevreten, rijkdommen en juwelen gegraaid, het aantal weduwen vermenigvuldigd.-- De rechters zijn als wolven die een prooi verscheuren en bloed doen vloeien. Mensen doden zij om zich van hun goederen meester te maken.

De bevolking heeft geweldpleging en banditisme vermenigvuldigd, de arme en heilloze onderdrukt, de vreemdeling wederrechtelijk geweld aangedaan.

37. De hoofdzonde bij uitstek: eigendunk ('hoogmoed').

Beginnen wij met *Ps. 19 (18): 8/15*, waaruit wij het wezenlijke halen. “De wet van God (*opm.*: decaloog) is volmaakt (...). Ook: uw dienaar voedt er zich mee. De ‘woorden’ ervan waar maken is zonder meer aangewezen. Maar wie is zich van zijn misstappen bewust? Reinig mij dus van het verborgen (*opm.*: zich verbergende, onbewuste) kwaad (*opm.*: *1 Kon. 17: 18*). Vrijwaar ook uw dienaar van de eigendunk! Dat hij mij in geen geval beheerse! Pas dan zal ik onberispelijk zijn en vrij van de grote zonde. (...).

De wereld

Situeren wij met St.-Jan, *1 Joh. 2:16v.*, de hoogmoed.-- “Al wat zich in de wereld bevindt - begeerte van het vlees (*opm.*: erotische lust), begeerte van de ogen (*opm.*: al wat een lust is voor de ogen; ‘glitter’), eigendunk van de rijkdom - komt niet van de Vader doch van “de wereld” (*opm.*: de schepping voor zover van God vervreemd). (...).”

Opm.: Eén van de hoofdmotieven van hoogmoed is blijkbaar, volgens St.-Jan, bezit. Maar een ander motief is (politieke) macht: *Matth. 20:15* zegt het duidelijk. “Gij weet dat de vorsten over de volkeren ‘heersen’, en dat de rijksgroten ze hun macht laten voelen”. Dàt is één der merkwaardigste vormen van zelfingenomenheid: “zijn macht laten voelen”! Maar: eerlijk gezegd de subtielere vormen van eigendunk zijn legio.

Hoofdzonde. -

De traditionele definitie van hoofdzonde luidt: “een zonde die oorzaak is van vele andere zonden”. Men kan dit toetsen in het geval van (grote) rijkdom en (grote) politieke macht. De kindermoord van Herodes (*Matth. 2:16*) en de moord op Johannes de doper (*Matth. 14:10/12*) op bevel van Herodes getuigen ervan dat de machtswellust “bron is van vele andere zonden”.

De kennis van goed-en-kwaad.

Gen. 3:5 en *3:22* (vgl. *2:17*) hebben het over “de slang” (*opm.*: een godvijandig wezen) die tot Eva zegt: “De dag dat gij van de boom (*opm.*: de kennis van goed-en-kwaad) eet, zullen uw ogen opengaan en zult gij als de goden zijn die goed-en-kwaad ‘kennen’”

Opm.: ‘Kennen’ hier is “zich thuis voelen in de harmonie der tegengestelden”.

Inderdaad de god(hed)en der heidenen zijn niet simpelweg slecht. Zij zijn ook niet simpelweg goed. Zij zijn het mengsel (‘harmonie’ betekent ‘ineenvoeging’) van goed en kwaad, waarin zij, in al of niet naïeve eigendunk, zich thuis voelen.

38. De zonde tegen “de heilige geest”.

Beginnen wij met een concrete geschiedenis.-- *Joh. 9:1vv...*-- “Jezus zag een blindgeborene. (...). Hij spuwde op de aarde, maakte modder aan met zijn speeksel, bracht deze modder op de ogen van de blinde aan en zei: “Ga u wassen in de Siloëvijver (*opm.*: ‘Siloam’)”. Siloë betekent ‘gezondene’. De blinde ging erheen, waste zich en kwam klaar ziende terug”. -- Ziedaar het feit. Nu de duidingen.

De grote splitsing.-

Joh. 9: 13vv.. -- “Men leidde de gewezen blinde tot bij de farizeeën.-- Welnu, het was een sabbat,-- de dag nl. waarop Jezus:

a. de modder had aangemaakt (*opm.*: wat volgens de ‘voorschriften’ ‘arbeid’ heette, verboden op een rustdag) en

b. hem de ogen had geopend (*opm.*: genezen - dat blijkt meermaals uit de evangeliën - werd als ‘arbeid’ geduid en dus op sabbat verboden)”.

1.-- *Het ongeloof.*

“Sommige farizeeën: “Hij (*opm.*: Jezus) komt niet vanwege God, -- die man, aangezien hij de sabbat niet onderhoudt”.

2. -- *Het geloof*

“Anderen (*opm.*: onder de farizeeën): “Hoe kan een zondig mens zulke tekens verrichten?”. - En er was onenigheid onder hen”.

Het geloof van de genezene.-

“Daarop zegden zij nog tot de blinde: “Gij: wat zegt gij van hem, - van het feit dat hij u de ogen geopend heeft?”. Hij: “Hij is een profeet”. (...). Wij weten dat God zondaars niet verhoort maar dat, indien iemand God vreest (*opm.*: ‘theosebès’) èn zijn wil uitvoert, God zo iemand wel verhoort.

Nooit heeft men horen zeggen dat iemand de ogen van een blindgeborene geopend heeft. - Indien dus deze mens niet vanwege God kwam, dan zou hij niets (*opm.*: van die aard) kunnen verrichten”.

Opm.: Waar de tweede categorie van farizeeën bij een vraag(teken) blijft, daar aarzelt de genezene - voor wie het feit een ‘existentieel’ (waarbij zijn bestaan nauw betrokken was) gegeven was - geen ogenblik. Maar helder redenerend.

De evangeliën over de zonde tegen de heilige geest.-

Beginnen wij met een definitie.

‘Geest’ is ‘levenskracht’. ‘Heilig’ is “wat God kenmerkt”. “Heilige geest” is dus “goddelijke levenskracht”. De vraag is: “Is de genezing van de blindgeborene het resultaat van heilige geest, d.i. goddelijk werk?”.

Lezen wij *Matth. 12: 31/32*.

“Jezus: “Iedere zonde en godslastering (*opm.*: ‘laster’ betekent “uitgevonden kwaad vertellen”) zal de mensen vergeven worden maar de godslastering tegen de heilige geest zal niet vergeven worden. En al wie een woord zal gezegd hebben tegen de mensenzoon (*opm.*: Jezus), zal dit vergeven worden. Maar al wie tegen de heilige geest zal gesproken hebben, zal zulks niet vergeven worden noch in deze wereld noch in de andere”.

Duiding.

1. In *Matth. 12:22vv.* wordt verhaald dat Jezus een bezetene geneest.

2.1. Alle menigten: “Is hij niet “de zoon van David”?”.

Opm.: “zoon van David” = Messias, dus door God gezondene.

2.2. De farizeeën: “Hij drijft enkel d.m.v. Beëlzebul, de vorst der demonen, demonen uit”. -- In het zog van die perikoop moeten Jezus’ woorden betreffende de zonde tegen de heilige geest begrepen worden. Men ziet overigens het parallellisme met *Joh. 9*. Wat de enen aan God toeschrijven, dat schrijven de anderen aan “de vorst der demonen” toe.

Opm.: Het probleem van het onderscheid der ‘geesten’ (*opm.*: levenskrachten) is hier aan bod (vgl. *1 Joh. 4:1/3*; *1 Kor. 12:10* (*de charismatische gave van het kunnen de geesten onderscheiden*); *1 Thess. 5: 19/21*;-- *Deut. 13:1/6* ; *18:20/22*). Het feit van een speciale genadegave van “onderscheid der geesten” belet niet dat iedereen die zich enige ernstige moeite getroost wanneer hij met ‘wonderlijke’ (aretalogische) fenomenen geconfronteerd wordt, over een dosis onderscheid der geesten beschikt.

Het onderscheid tussen mensenzoon en Heilige Geest.

Wezenlijk is het een kwestie van duidelijkheidsgraad. – In Jezus, die stelselmatig zijn ware wezen verdoezelde (o.m. om niet in een dwaze politiek verwickeld te geraken), is juist daardoor minder duidelijk “heilige geest” aan het werk. Zo b.v. in de sfeer van zijn leer, in zijn mirakels. De heilige geest zelf, d.i. Gods levenskracht, of zij nu doorheen Jezus aan het werk is of doorheen andere fenomenen, is in een minimaal aantal gevallen dermate evident dat men voor iedere heilige geest stekeblind moet zijn (en willen zijn) om die graad van evidentie te durven loochenen.

Zo wordt het op het eerste gezicht paradoxale onderscheid tussen “de mensenzoon” (in wie de heilige geest aan het werk is) en de “heilige geest” zonder meer begrijpelijk.

39. Johannes over “de zonden waarin ‘joden’ zullen sterven”.

Joh. 5:1/18 verhaalt hoe Jezus “een ongelukkige sedert achtendertig jaar” geneest. Op sabbat. Een dag waarop - volgens de voorschriften (*Gal. 4:3;-- Gal. 2:16*), die Paulus aan “de elementen van de wereld toeschrijft - het verboden was een bed te dragen! “Daarom uitgerekend vervolgden de joden Jezus: omdat hij dergelijke dingen verrichtte op sabbatdag”.

M.a.w.: niet de genezing van iemand die achtendertig jaar leed maar het respecteren van een voorschrift (wat bewijst dat zij onder invloed van de elementen van de wereld, wier kopstuk Satan is, ook delen), trof hun bekrompen geest!

Jezus.-

“Ik ga heen en gij zult mij zoeken en in uw zonde zult gij sterven. Want waarheen ik ga, daarheen kunt gij niet geraken. (...).

Gij: gij zijt van de wereld. Ik: ik ben niet van de wereld. Daarom dus heb ik gezegd dat gij in uw zonde zult sterven. Want, indien gij niet gelooft dat “ik ben” (*opm.:* Gods eigenaam; *Ex. 3:14*), dan zult gij in uw zonden sterven. (...). Wanneer gij de menszoon zult verheven (*Gen. 5:24;2 Kon. 2:11;-- Luk. 13:32; Matth. 16:21*) hebben (vgl. *Joh. 12:32*: Jezus’ opheffing en verheerlijking op het kruis), dan zult gij beseffen dat “ik ben” (*opm.:* dat ik mijn goddelijke macht laat voelen; *Ex. 10:2*) en dat ik niets uit mijzelf (*opm.:* uit mijzelf als in schijn, in uw ogen, louter mens) doe maar zeg wat de Vader mij geleerd heeft (...). Ik doe altijd wat hem welgevallig is (...).”

Opm.: In de grond zegt Johannes, maar met zijn sterk ‘theologische’ woorden, hetzelfde als b.v. *Matth. 12:32*. Want de zonde of de zonden die Jezus in Johannes’ tekst bedoelt, is of zijn zonde of zonden tegen de heilige geest: de (ongelovige) joden schrijven zijn optreden toe aan alles behalve aan God. Zij vallen over het feit dat hij om te genezen zich niet aan het voorschrift van de sabbatheiliging houdt. Dat is voor hen doorslaggevend. De heilige Geest - hier wat de Vader Jezus leert, wat de vader welgevallig is - in Jezus’ optreden zien zij niet! Die blindheid is zonde. En oorzaak van andere zonden: b.v. het gebrek aan medelijden met de man die achtendertig jaren lijdt. Het is dus niet enkel zonde tegen de heilige geest maar ook nog hoofdzonde!

Opm.: De Bijbelse godsoordelen, in hun genadeloosheid, zijn het antwoord op die graad van zonde(n).

40. Een holocaust : Jefte slachtoffert zijn enige dochter.

Recht. 11: 29/40.-- De geest van Jahweh kwam over Jefte (Jefta). Hij legde voor Jahweh een gelofte af: “Indien gij de ammonieten aan mij overlevert, dan zal degene die als eerste uit de poorten van mijn huis buitenkomt, om mij te ontmoeten wanneer ik als overwinnaar (...) terugkeer, “aan Jahweh toebehoren” (*opm.*: als ‘heilig’, niet meer profaan, beschouwd worden) en zal ik hem als holocaust (brandoffer) aanbieden”.

Opm.: Zoals zovele basisbegrippen is de term ‘geest van Jahweh’ harmonie der tegengestelden: neutraal, melioratief (bij de ware profeten b.v. of bij Jezus’ doopsel), pejoratief (zoals bij Jefte). De drie vormen vallen, ofschoon zeer ongelijk gewaardeerd, onder het Rijk Gods (= Gods heealbestuur). Vgl. *Lev. 18:21*;-- *Is. 57:5*.

De ammonieten worden verpletterd.-- Toen Jefte (...) terugkeerde: kijk! Daar kwam zijn dochter hem tegemoet,-- dansend op de muziek van tamboerijnen. Het was zijn enig kind. (...). Zodra hij ze had opgemerkt, scheurde hij zijn kleren: “Ach! Mijn dochter! Waarlijk gij maakt mij tot een ongelukkige! Ik heb er mij toe verbonden - voor Jahweh - : ik kan niet meer achteruit”.

Zij: “Vader, gij hebt u t.o.v. Jahweh verbonden: behandel mij volgens de gelofte (...) aangezien Jahweh u de wraak op uw vijanden heeft toegestaan (...). sta mij het volgende toe: geef mij twee maanden de vrijheid. Ik ga op weg om te dwalen in de bergen en met mijn gezellinnen zal ik twee maanden mijn maagdelijkheid bewenen”. (...).

Toen de twee maanden voorbij waren, keerde zij tot bij haar vader terug.-- Hij voerde op haar de gedane gelofte uit. Zij had geen man gekend (*opm.*: er geslachtsgemeenschap mee gepleegd).

Opm.: In de mentaliteit van die tijd was het voor een vrouw een schande zonder ‘tôledôt’, nakomelingen, te blijven.

Opm.: Behalve in *Gen. 22:12* worden kinderoffers streng verboden als strijdig én tegen het vierde én tegen het vijfde én ook tegen de drie eerste geboden in *Lev. 18:21*: “Gij zult geen onder uw kinderen aan Molek (*opm.*: Moloch,-- de god Melek (‘vorst’)) als brandoffer (holocaust) aanbieden en zo de naam van uw God ontheiligen. Ik ben Jahweh”.

Wat niet belet dat *Is. 57:5* (één type), *Jer. 7:30/34* (// *32:34/35*), *2 Chron. 28:1/4* kinderoffers vermelden “volgens de gruwelijke gebruiken der heidenen”.

41. De weerbots van het verwaarlozen van de decaloog.

De mens bestaat uit:

- a. een ziel,
- b. een zielenlichaam dat radicaal één is met de ziel en
- c. - zolang hij geïncarneerd is op aarde - een biologisch lichaam.

Zoals *Ps. 16 (15): 9/10* vooropstelt.

Gaan wij nu na wat dat behelst voor wie de decaloog negeert. Lezen wij *1 Kor. 10:1vv.*

1.-- “Ik wil niet dat gij met wat volgt, onbekend zijt: onze voorouders (‘vaders’) zijn allen onder de wolk geweest (*opm.: Ex. 13:21*). Allen zijn door de zee getrokken (*opm.: Ex. 14:22*). (...). En toch: niet allen,-- met name: niet het grootste aantal, genoot Gods welbehagen aangezien hun lichamen over de woestijn verstrooid liggen”. ‘ Vgl. *Num. 14:29*.

Opm.: Let op de redenering: van het feit dat zij in de woestijn stierven, besluit Paulus tot de afwezigheid van Gods welbehagen.

Als de verborgen oorzaak. Apokalupsis! Inderdaad: volgens *Ps. 16 (15)* wordt degene die God niet vreest en de medemens niet eerbiedigt, getroffen:

- a. in zijn ziel (nefesj) en
- b. meteen, gezien de radicale band met de ziel, in zijn zielenlichaam en
- c. via dat zielenlichaam dat het biologische lichaam beheerst, in zijn biologisch lichaam.-- En wel doordat Gods ‘geest’ (levenskracht, zoals *Gen. 6:3* al vooropstelt) afwezig is in de ziel (èn dus in het zielenlichaam èn in het biologische lichaam),-- levenskracht die lotsbepalend is.

2.-- “Deze gebeurtenissen deden zich voor om ons tot spiegelbeelden te dienen: opdat wij (*opm.:* op onze beurt) geen gewetenloze begeerten koesteren zoals zij (*Num. 11:4*).-- Wordt geen aanbidders van afgoden zoals sommigen onder hen (*Ex. 32:6*)(...).

Plegen wij, zoals sommigen onder hen dat deden, geen ontucht (*prostitutie; Num. 25:1/ 9*): er sneuvelden er op één dag drieëntwintigduizend. -- Dagen wij ook de Heer niet uit zoals sommigen onder hen: zij kwamen door de slangen om (*Num. 21:5/6*).--

Weest niet kwaad geluimd zoals sommigen onder hen: zij werden door de ‘exterminator’ (wurgengel; *Num. 17: 6/15*) uitgeroeid”. -

Opm.: Men kan de geboden doorheen Paulus’ opsomming lezen! Mèt de wraak (*opm.:* rechtzetting) van Jahweh via (het gebrek aan) Gods ‘geest’ of levenskracht die het lot bepaalt tot en met het biologische leven, tot en met de situaties in het land der levenden.

“Dat was hun lot,-- lot dat ons tot spiegelbeeld dient. Neergeschreven met het oog op onze vorming,-- Van ons die aan het einde der tijden toe zijn”. Aldus Paulus.

42. Heiligschennis en godsoordeel.

Om reden van het feit dat volgende tekst bijzonder indrukwekkend overkomt, staan wij erbij stil. *Dan. 5:1/30* (zoals altijd verliezen wij ons niet in de oud oosterse breedsprakerigheid en geven het wezenlijke).

Balthazar (Belsassar) is koning van Babylonië. Hij organiseert een “groot festijn”. “Onder invloed” geeft hij bevel het gouden en zilveren vaatwerk - afkomstig uit de tempel te Jeruzalem - te halen “om er zelf, zijn rijksgroten, bijvrouwen, ‘zangeressen’ te doen uit drinken”.

Opm.: Dit is profanering van wat gewijd is,-- heiligschennis. Heiligschennis roert aan de zeer hoge ofwel zeer heilstichtende ofwel zeer onheilstichtende levenskracht (roeah, geest) die in en rond zo’n hoog gewijde vaten hangt.-- Wie zulks schendt, verliest er onmiddellijk de eigen ziele- en geesteskracht bij en geraakt snel in de greep van de sjeol en diens helle machten (of deze nu politiek of wat ook zijn).

Men drinkt wijn uit dat geheiligd vaatwerk. Maar - wat bijzonder erg is – “men looft daarbij de god(hed)en in goud/ zilver, brons/ ijzer, hout/ steen!-- plots verschijnen de vingers van een menselijke hand die beginnen te schrijven (...) op de pleister van de muur van het koninklijk paleis.

De vorst ziet de handpalm die schreef,-- verschiet van kleur, geraakt in zijn gedachten verward, voelt zijn heupgewrichten begeven en zijn knieën tegen elkander knikken.

Opm.: Deze nauwkeurige weergave van verlies van levenskracht valt op want de symptomen zijn nog steeds perfect actueel (ook al zullen moderne medici daar een andere duiding aan vastknopen).

Hij ontbiedt met schreeuwende stem waarzeggers, Chaldeeërs (magiërs) en bezweerders (deze laatsten doen aan leverschouw): “Wie dit schrift zal lezen en mij de duiding zal bloottrekken, hem zal men met purper bekleden (...)”. De wijzen (**opm.:** onthullers) komen eraan maar geen enkele leest het schrift of duidt het.

De koningin, gealarmeerd door “de hevige verwarring van de vorst en de radeloosheid der rijksgroten”, komt binnen: “(...). Er is een man (...) in wie “de geest der heilige god(hed)en” woont. (...). Uw vader benoemde hem tot hoofd van de magiërs, waarzeggers, Chaldeeërs en bezweerders.

Aangezien in die Daniël (*opm.*: een Israëliet in ballingschap) (...) een uitzonderlijke geest (*opm.*: levenskracht),-- kennis, duidingsvermogen inzake dromen, ontraad-selingsvermogen inzake raadselachtige dingen en ontknopingsvermogen inzake knopingen (*opm.*: de tekens van zijn uitzonderlijke levenskracht) werd aangetroffen, ontbied dus Daniël. (...)."

Balthazar tot Daniël: "(...) Indien gij, Daniël, ertoe in staat zijt dit schrift te lezen en er mij de duiding van te onthullen, zult gij met purper bekleed worden (...)" -- Daniël: "Dat uw geschenken maar naar u terugkeren (...). De allerhoogste God heeft aan uw vader rijk, grootheid, majesteit en heerlijkheid gegeven.

Opm.: Hieruit blijkt voor de zoveelste keer dat, op de achtergrond van het aanschijn - wat men er oppervlakkig van ziet - der aarde God zelf heersend aan het werk is (wat men "rijk Gods" heet). De Bijbel is daar vol van. Dat is de hoofdstelling van zijn Apocalyps. Apocalyps of onthulling die juist dat tracht te doen zien.

Die grootheid (...) terroriseerde volkeren, naties en talen. Hij bracht ter dood wie hij wilde, liet in leven wie hij wilde (...). Maar zijn hart verhief zich en zijn geest hardde zich af tot en met zelfoverschatting. Daardoor werd hij van de troon weggerukt (...). Hij werd (...) door zijn hart aan dieren gelijk (...). Totdat hij inzag dat de allerhoogste wat koninkrijk van mensen is, beheerst en dus aan het hoofd ervan plaatste wie hij wil.

Maar gij, (...), zijn zoon, hebt uw hart niet nederig gehouden, ofschoon gij dit alles wist. Gij hebt u verheven tegen de hemelheerser in. Het vaatwerk (...) hebt gij doen halen (...).-- Die hemelheerser heeft u die hand (...) gezonden. (...). Mene, mene (mane). Teqel (tekkel). Parsin (fares, ufarsin).

Mene: God heeft uw regeringsperiode gemeten en beëindigd.

Teqel: gij werdt op de weegschaal gewogen en te licht bevonden.

Parsin: uw rijk is verdeeld en aan (...) gegeven.

Diezelfde nacht nog werd Balthazar vermoord.

Opm.: 'Moderne' (= rationalistische) lezers/ lezeressen kunnen de gedachte koesteren dat dit "een verhaaltje" is. Toch is de gewijde tekst zo dat de structuur van zo'n verhaaltje geen 'verhaaltje' meer is! Een verhaaltje dat Apocalyps, eindverhaaltje, is. En wel van iemand die zich inbeelde dat hij ongestraft gewijde voorwerpen kon aan louter profaan ge- en misbruik onderwerpen.

43. Bijbel en occulte praktijken.

Gezichten zien, woorden horen, gedachten kennen! Maar gezichten, woorden, gedachten die van buiten- of bovennatuurlijke oorsprong zijn en dus buiten de greep van de doorsnee mens vallen: ziedaar waarover het gaat in ‘occultisme’ Raadplegen wij *Deut. 18: 9/22*, een klassieke tekst terzake.

A.I.- Zuiver heidense praktijken.

Wanneer gij het land dat Jahweh u schenkt (Israël) bereikt hebt, dan zult gij niet dezelfde gruweldaden overnemen die die volkeren begaan.-- Zijn zoon of dochter door het vuur doen gaan. Waarzeggerij. Geestenbezweering via toverliederen, Mantië over het algemeen. Magie. Exorcisme. Vragen voorleggen. aan schimmen of ziëners (vgl. *Lev. 19: 31; 1 Sam. 28: 13*).

Aanroepen van goden.-- “Want al wie zo’n dingen doet, duidt Jahweh uw God als ‘gruwel’ en uitgerekend om reden van die gruwelpraktijken jaagt Jahweh uw God die volkeren voor u uit”.

De tekst preciseert: “Gij zult in de ogen van Jahweh Uw God vlekkeloos (*opm.:* zonder zonde tegen de decaloog zijn, want die volkeren die gij onteigent, luisterden naar bezweerders en ziëners. Maar dat was niet de gave vanwege Jahweh uw God”.

Opm.: Men lette goed op: niet de praktijken zelf, op zich, maar het feit dat zij niet “godsgave” zijn maar aan ‘vreemde wezens’ ontspringen, is een ‘gruwel’, d.i. een radicaal onaanvaardbaar iets.

A.II.- Valse profetie.

Een zogezegd ‘profeet’ die het aandurft in Israël “in de naam van” Jahweh te spreken zonder Jahweh ’s opdracht of inspiratie of een dergelijk profet die “in de naam van” andere godheden spreekt, “zal sterven” (aldus de tekst).

B.I.-- Een niet uitkomend woord.

Welk criterium is er om te weten of een occult te werk gaande van Jahweh uitgaat? Indien wat voorspeld of beweerd wordt, bij toetsing onwaar uitvalt, dan spreekt zo iemand eigenmachtig.

B.II.-- Een wel uitkomend woord maar vanuit vreemde godheden.

Deut. 13.-- Iemand die profetische woorden hoort of iemand die droomgezichten ziet die bij toetsing waar bevonden worden maar afvalligheid van Jahweh behelzen, “zo iemand moet daarom sterven”. (Aldus de tekst)

Jer. 28 geeft daarvan een voorbeeld, nl. de profet Chananja “die van het aanschijn van de aarde weggestuurd werd en stierf”.

44. Gods reactie op “valse profetessen”.

Dat ook vrouwen ‘profeteren’, blijkt uit *Ex. 15:20 (Myriam)*, *Recht. 4: 4 (Debora)*, *2 Kon. 22:14 (Hulda)*. In *Ezek. 13:17/23* gaat het over één type dat het lot van goeden en bozen manipuleert via occulte wegen.

“Gij, mensenzoon (*opm.:* mens), richt u tot de dochters van uw volk die eigenmachtig profeteren (...)”. -- “Wee haar die linten rond de polsen naaien, sluiers maken om rond het hoofd van de mensen, grote en kleine te winden. Om “de zielen” te vangen.

Opm.: Linten en sluiers, eens opgeladen met de ‘boze’ levenskrachten van dergelijke magiërinnen, bepalen mede het lot en werken langs de zielen om. De ‘ziel’ immers is dat levensbeginsel in de mens dat de zetel van levenskrachten, goede en onheilstichtende, uitmaakt. Door juist op die ziel - zelfs van mensen die gewetensvol leven - in te werken, bepalen magiërs/ magiërinnen mede (niet alleen) het aardse lot en zelfs het nadoodse lot.

“Gij vangt de zielen der mensen en gij zoudt daarbij uw eigen zielen redden? Gij onteert mij, Jahweh, bij mijn volk voor enkele handvullen gerst en enkele brokken brood (*opm.:* het ‘loon’): door mensen te doen sterven die niet moeten sterven (*opm.:* volgens Gods plannen),-- door diegenen te sparen die niet moeten leven (*opm.:* volgens Gods oordeel). Door mijn volk te beliegen dat naar leugen luistert”.

“Kijk: ik, Jahweh, ga uw linten aanpakken waarmee gij die zielen, als vogels, vangt. Ik zal ze om uw armen stukscheuren en ik zal de zielen bevrijden die gij, als vogels, tracht te vangen. Ik zal uw sluiers stukscheuren en mijn volk uit uw greep bevrijden (...). En gij zult beseffen dat ik Jahweh ben”.

Omdat gij het hart van gewetensvollen angst hebt aangejaagd d.m.v. leugens uitgerekend wanneer ik, Jahweh, ze niet met een kwaad lot getroffen heb. Omdat gij de handen van de gewetenloze gesterkt hebt opdat hij zich niet zou bekeren en zo “het leven” (*opm.:* dat God schenkt) terugvinden.

Welnu, onwerkelijke gezichten (visioenen) en voorspellingen zult gij niet meer uitspreken.-- Ik zal mijn volk uit uw greep bevrijden en gij zult beseffen dat ik Jahweh ben”.

Opm.: De ‘ziel’ is:

- a. zetel van bewust leven (denken, voelen),
- b. de zetel van het biologische leven,
- c. De zetel van de occulte levenskrachten, goede en kwade, heilstichtende en onheilstichtende. Daarop, werken magiërs en magiërinnen in. Wie het begrip ‘ziel’ negeert, verstaat van wat hierboven vermeld is, niets meer.

45. Hoe God zijn oordeel bekend maakt en uitvoert.

In de zevende maand van een zeker jaar stierf Hananya (Chananja), de profeet.-- Degenen die de voorgeschiedenis van die dood niet kenden, zullen gezegd hebben: “Wat voor mysterieuze dood!”. (*Jer. 28:17*).

De voorgeschiedenis.-

Jer. 27: 1/22.-- De profeet Jeremias krijgt van Jahweh het bevel “koorden en een juk” te maken en ze op zijn eigen schouders te dragen. Exemplaren moeten naar de machthebbers over Edom, Moab, Tyrus en Sidon gestuurd worden met de bijgevoegde boodschap: Jahweh onderwerpt aan Nabukodonosor (Nebukadnessar) van Babylon (Babel) genoemde vorsten. Zij gaan onder zijn koorden en jukken gebogen maar tot hun heil. Werpen zij deze af, dan wacht hun enkel erger (zwaard, honger, pest).

De bijgevoegde boodschap bevatte nog: “Luistert niet naar uw profeten, zieners, dromers, bezweerders en magiërs, die u zeggen: “Gij zult niet aan de machthebber van Babylon onderworpen zijn”, wat de leugen is die zij u voor profeteren”.

Opm.: De erge afwijkingen van de decaloog in die landen was de reden waardoor zij onderworpen werden,-- met Jahweh 's straffende toestemming.

Chananja's leugentaal.-

In datzelfde jaar spreekt Hananya in de tempel zelf, in de aanwezigheid van priesters en volk: “Zo spreekt Jahweh Sabaot (***opm.:*** vorst van de machten), de God van Israël. - Ik heb het juk van Babylon's machthebber verbrijzeld. Nog juist twee jaar en ik zal de tempelschatten uit Jahweh 's tempel die Nabukodonosor van hier heeft meegenomen naar Babylon, doen terugkeren (...). M.a.w.: Hananya spreekt het tegenmodel uit!

Jeremias' reactie.

“Mocht het maar waar zijn!”. Zo was de eerste reactie van deze Godsmann. “Nochtans luister goed toe (...).-- De profeten die ons, u, Hananya, en mij, sinds lang voorafgingen, hebben voor veel landen en voor aanzienlijke rijken oorlog, onheil en pest voorspeld. (...)”.

Wat het model was dat Jahweh verkondigde.-- Wat later zegt Jeremias vanwege Jahweh het volgende tot Hananya: “Jahweh heeft u niet gezonden. Gij maakt dit volk onderdanig aan leugen. Zo spreekt dan ook Jahweh: “Kijk: ik stuur u van het aanschijn (***opm.:*** zichtbare oppervlakte) der aarde weg. Nog dit jaar zult gij sterven”.

Besluit.-- Hiermee verstaan wij beter de doodsbedreiging die weegt op niet zuiver op Jahweh gesteund occultisme.

46. Beroep op Gods wraak.

Wie onrecht ondergaat, voelt de behoefte dit ongedaan te maken. Omdat het uitgerekend onrecht is! *Ps. 69 (68)* verwoordt de wettige zelfverdediging van een zwaar verontrechte die 'wraak' wil maar dan niet zondig-eigenmachtig maar o.l.v. Jahweh zelf die alle onrecht vroeg of laat 'wreekt', d.i. herstelt.

Wie in deze psalm "een wraakzucht van een oudtestamentische vrome" ziet, mist wellicht de eigen ervaring van zwaar onrecht zo dat hij gewettigde 'wraak' (rechtsherstel) niet lijkt te waarderen naar haar morele waarde.

Dergelijke mening overigens gaat gemakkelijk gepaard met een al te simplistische duiding van Gods rechtsherstel "in de komende wereld". Alsof "het land der levenden" niet ook tot Gods rechtsdomein zou behoren. Wereldvlucht komt op verraad neer.

Red mij, God, want de wateren zijn mij tot in de ziel gezipeld. Ik verzink in de modder van de afgrond. Niets dat nog houvast biedt. Volop in de afgrond der wateren overspoelt mij de vloed.

Opm.: Men ziet duidelijk in de gekozen termen - wateren/ modder van de afgrond/ afgrond der wateren/ vloed - dat steller de oorzaak van het onrecht weliswaar in zicht- en tastbare medemensen zoekt, maar deze situeert in de sjeol. Hun onrechtmatig gedrag toont - apokalupsis - letterlijk de sjeol aan het werk.

Veel talrijker dan de haren op het hoofd zijn zij die mij zonder reden (**opm.:** definitie van rein onrecht) haten. Machtig zijn zij die mij vernielen,-- zij die het op mij zonder reden gemunt hebben. -- God: mijn 'dwaasheid' (**opm.:** gebrek aan godgegeven wijsheid) kent gij: mijn mislagen zijn bloot voor u.

Opm.: De tekst, indien juist weergegeven in de beschikbare tekst, schrijft blijkbaar de oorzaak niet enkel toe aan tegenstanders (en hun sjeolachtergrond) maar ook aan eigen zonden (die, zoals alle zonde, aan sjeoltoestanden onderhevig maakt).

(...). Voor u, Jahweh, is het dat ik smaad doorsta, dat schaamte mij het gelaat bedekt. Dat ik een vreemde ben voor mijn broeders, een onbekende voor de zonen van mijn moeder. Want ik verga van ijver voor uw huis (**opm.:** ergens duidelijk afgetekende religieus-morele werkdadigheid). De smaad die u aangedaan wordt door uw beledigers, valt op mij terug.

Pijnig ik mijn ziel door te vasten, dan maakt men er een reden tot beledigen van! Kruip ik in een zak als boetekleed, dan word ik voor hen een fabel om te vertellen,-- het sprookje van de mensen die aan de stadspoort zitten,-- het lied van degenen die zich aan zware dranken begeven.

Opm.: Dit alles is blijkbaar de sociale voorgrond waarachter de onderwereld schuilgaat.

Wraakroepende zonde.-

Steller reageert.-- Antwoord mij, God, die mijn gebed tot u richt te gepasten tijde,- in uw grote liefde, in de waarheid (**opm.:** de waarheid omtrent de situatie zoals God ze ingeeft) van uw heil.-- Trek mij uit die modderpoel zo dat ik er niet in verzink,-- dat ik aan mijn tegenstanders ontsnap,-- aan de afgrond der wateren! Dat de vloed van de wateren mij niet verstikke! Dat de afgrond mij niet verslinde (**opm.:** als aluka)! Dat de muil van de groeve mij niet opslokke!

Opm.: Hiermee is overduidelijk dat “de tegenstanders” ineenlopen met “de groeve”, “de afgrond” (de sjeol).

Goddelijke wraak.-

Antwoord mij, Jahweh, want uw liefde betekent goedheid (...). Ga in op mijn ziel: wreek ze! Om reden van mijn vijanden koop mij vrij! Gij kent mijn smaad, mijn schaamte en mijn belediging: voor uw ogen zijn al mijn verdrukkers. Want de smaad heeft mij het hart gebroken tot en met ineenstorten.

Ik stelde mijn hoop op enig medelijden: er is er geen! Op mensen die troosten: onvindbaar! Als “voedsel” hebben zij mij vergif gegeven en mijn dorst met azijn geleest.-- Dat de tafel waaraan zij zich bevinden, een hinderlaag zij en hun overvloed een valstrik! Dat hun de ogen tot duisternis worden (...). Maak dat zij doorlopend hun nieren (**opm.:** zielegedeelte) missen.

Giet over hen uw toorn uit! Dat het vuur van uw woede ze treffe! Dat hun woning een woestijn worde (...). Want zij werpen zich hardnekkig op diegene die gij slaat. De wonden van diegene die uw slachtoffer is, rijten zij nog verder open..

Opm.: Hier blijkt weerom dat steller zich van zondeschild bewust is die hij ergens uitboet. Waarop zijn tegenstanders inhaken!

Sla ze met schade, de ene schade na de andere! Dat zij tot uw gerechtigheid geen toegang meer hebben! Dat zij uit het boek van het leven (*Ps. 87 (86): 6; Dan. 7:10; 12:1; reeds Ex. 32: 32v.; Luk. 10:20*) geschrapt worden (...). Dat uw heil mij doe verrijzen!

47. Het kwade lot uitspreken over een ziel: Gods antwoord.

Ps. 109 (108) is echt begrijpelijk indien men zwarte magie en haar toverformules kent zoals b.v. *Ezek. 13: 17/23* dat suggereert: “zielen vangen” o.m. met magische formules.

God, (...) men valt mij zonder reden aan. Als vergelding voor mijn vriendelijk optreden klaagt men mij aan. Terwijl ik enkel bidden ben (*opm.*: voor mijn aanklagers), brengt men onheil als prijs voor mijn weldaad over mij.

Vervloekingsformules.-

De gewijde schrijver haalt aan. Mobiliseer de boosdoener tegen hem. Dat aan zijn rechterzijde (*opm.*: op het gerecht staat normaal de verdediger daar) de ‘Satan’ (aanklager) (*opm.*: Job 1; 6; 30:12; Zak. 3:1) rechtsta! Dat hij uit de gerechtszaal als schuldig bevondene buitenkome! Dat zijn bidden als zonde geduid worde! Dat zijn dagen verkort worden (*opm.*: *Ezek. 13:19*: “*Mensen die niet moeten sterven, doen sterven*”)! Dat een andere zijn ambt overneme!

De vervloeking van de ‘tôledôt’ (stamboomvloek).

“Dat zijn kinderen wezen worden en zijn vrouw een weduwe! Dat zijn zonen zwervers worden en rondzwerfen! Dat zij bedelaars worden! Dat men ze uit hun puinen verjage! Dat daartoe de woekeraar heel zijn bezit binnenrijve! Dat de vreemdeling zijn inkomen plundere! Dat geen levende ziel hem liefde betone! Dat niemand met zijn wezen medelijden hebbe!

Dat zijn nakomelingschap uitgeroeid worde! Dat één geslacht verder hun naam niet eens meer vernoemd worde! Dat Jahweh het ongelijk van zijn voorouders gedenke! Dat de zonde van zijn moeder niet uitgewist worde’. Dat al die misstappen steeds Jahweh voor de ogen staan! Zo dat hij de herinnering aan hen van deze aarde wegveegt”.

Tot daar de aanhaling van de toverwoorden.

Gebed om het goddelijke wraakoordeel.-

Inderdaad : zo iemand is liefdevol optreden vergeten! Hij zat dan ook de arme en de ongelukkige op de hielen (...). Hij ging op in vervloeking: dat die vervloeking op hem terugvalle! Smaak in zegenwoorden vond hij niet: dat zegenwoorden hem verlaten! Als zijn mantel deed hij vervloekingen aan: die vervloeking dringt als water in zijn diepste wezen, als olie in zijn gebeente. Zij weze hem een kledij die hem omsluit, een gordel die hem ononderbroken het middel omknelt.

Opm.: Om het terugsturen van de vloek goed te verstaan, behoort men ervan uit te gaan dat echte magie de ziel als ‘nefesj’ (dankzij levensadem bezielde wezen) en nog meer als ‘roeah’ (geest, levenskracht) als mikpunt kiest. Vandaar - om zoiets ongedaan te maken - dat de psalmist de vloek “doet trekken in het diepste als water”, “in het gebeente als olie”.

Ook wanneer dus zoiets gebeurt o.l.v. Jahweh, oordeelt hij dat a.h.w. het levende wezen als dusdanig en diens levenskracht, gesitueerd in de stamboom (tôledôt), moet bedoeld worden. Zo niet wijkt de rabiate vorm van zwarte magie niet.

Meer nog: aangezien enkel God als schepper van de ziel en haar levenskrachten (*Gen. 2: 7 (nefesj); Gen. 6: 17 (roeah)*) deze radicaal beheerst en de zwarte magie uitgerekend die ziel en haar levenskrachten als van goddelijke oorsprong tot mikpunt maakt, moet de wettige zelfverdediging zo spreken. Als herstelde schepping door God zelf.

De psalm steunt enkel op God.-- “Dat weze - vanwege Jahweh - het loon van mijn aanklagers die het kwaad lot over mijn ziel uitspreken (**opm.:** nl. door de toverformules). Gij, Jahweh, neem het voor mij op volgens uw naam (**opm.:** uw wezen als schepper van ziel en levenskracht)(...)”.

Opm.: Door God het initiatief te laten nemen wordt de tegenformule religie en geen zelfstandige, ‘autonome’ magie.

Wat verder.-- “Help mij, Jahweh, mijn God. Red mij volgens uw liefde zo dat men beseffe dat het uw hand (**opm.:** machtvolle ingreep) is, gij, Jahweh! Dat het uw werk is”.

“Zij vervloeken en gij zult zegenen. Zij vallen aan: schande kome over hen en vreugde over uw dienaar. Mogen zij met slechte faam omkleed worden die mij aanklagen, verwikkeld in hun schande als in een kledij.-- Grote dank aan Jahweh’ s adres past op mijn lippen,-- lof aan zijn adres te midden van de menigte, want hij staat recht aan mijn rechterzijde, van nl. de armzalige om zijn ziel te redden uit de greep van zijn rechters”. -

Opm.: *Ps. 54 (53): 6/7* spreekt in dezelfde zin: “God komt mij te hulp,-- de Heer met al diegenen die mijn ziel staande houden: dat het kwaad lot terugvalle op diegenen die het op mij ge munt hebben. Jahweh, - d.m.v. uw waarheid vernietig ze!”.

Zo ook *Ps. 57 (56): 7*: “God, verhef u hemelhoog (...): zij zetten mij een valstrik maar zelf traptten zij erin”.

48. Onvoorspelbaar de gewetenlozen. Onvoorspelbaar Gods reactie.

Vele psalmen beschrijven de onderwereld voor zover deze “in het land der levenden” zelf, reeds nu, doorzichtig wordt. In die zin zijn zij ‘Apocalyps’ of onthulling van de verborgen zijde van het leven.-- Zo Ps. 64 (63).

1.-- Luister, God, naar de stem van mijn klagen: bescherm mijn leven tegen de gevreesde vijand. Verberg mij voor de bende boosdoeners, voor de meute kwaadstichters.-- Zij die de tong scherpen tot een dolk: zij richten hun pijl, een woord dat kwetst, om sluipenderwijze de onschuldige te treffen. Onvoorspelbaar slaan zij toe en vrezen daarbij niets.

In hun boosaardige bezigheid bemoedigen zij mekaar. Met berekening gaan zij te werk bij het opzetten van hun hinderlagen. Zij zeggen: “Wie zal ze opmerken en onze geheim gehouden gedachten doorgronden?”. Zij beramen misdaden: zij verbergen een achterbaksheid die echt achterbaks gehouden wordt, samen met de ware toedracht.

2.-- Maar God heeft een pijl geschoten. Onvoorspelbaar waren daarbij hun kwetsuren! Hij deed ze ineenstorten: om reden van hun ‘taal’ (*opm.:* hun hoogmoedige taal). Al wie ze sindsdien ziet, schudt het hoofd. Ieder mens overigens zal daarbij huiverig worden: hij zal zelfs Gods tussenkomst bekend maken en zijn ingreep beseffen.-- De gerechtigten (*opm.:* gewetensvollen) zullen in Jahweh hun vreugde en hun toevlucht vinden. De eerlijke harten zullen er mekaar geluk om wensen.

Opm.: Dit is eerder een beschrijving van een godsoordeel “te midden van het land der levenden” nog. Eerst wordt de situatie geschetst. Met de nadruk op het onvoorspelbare van de heersende misdadigheden, die de gewijde tekst - zoals altijd - eerder suggereert dan met alle details uitrafelt. Dan onvoorspelbaar eveneens Gods ‘wraak’, d.i. herstel van de geschonden orde.

Opm.: Gods ingreep in het land der levenden wordt soms terloops uitgesproken zoals in Ps. 119 (118): 84vv.. -- “Hoeveel in aantal zullen de dagen van uw dienaar zijn? Wanneer zult gij die mijn vervolgers zijn, aan uw oordeel (*opm.:* wraakoordeel) onderwerpen? Zelfzeker en graven voor mij kuilen tegen uw wet (*opm.:* decaloog) in”.

Men ziet het: te midden van een lange, lange lofrede over Gods ‘wet’ plots een vraag om oordeel!

49. De wurgengel (uitroeier, 'exterminator').

Het fenomeen 'wurgengel' of uitroeiende geest ('exterminator') is o.m. een voor-mozaisch sacraal fenomeen: een of andere demon had het op de mensen of het vee of allebei gemunt en stichtte sterfte. Om zich tegen hem te beschermen kon men b.v. de ingangen der woningen bestrijken met bloed.

Lezen wij nu *Ex. 12: 1 / 13:16* (het joodse paasgebeuren).

Ex. 7/10 had het over de negen eerste wonderdaden (7: 9; 11: 9v.) of tekens. *Ex. 11* verhaalt de tiende 'plaag' (11:1), nl. de uitroeiing of wurging van de eerstgeborenen in de gezinnen en het vee in Egypte. *Ex. 11:4*: "Rond middernacht zal ik, Jahweh, Egypte doorkruisen en alle eerstgeborenen zullen sterven". *Ex. 12:12*: "Deze nacht zal ik Egypte doorkruisen en ik, Jahweh, zal alle eerstgeborenen treffen (...), zowel mensen als dieren. En alle god(hed)en van Egypte zal ik oordelen, ik, Jahweh".

Opm.: De Israëlieten krijgen de opdracht bloed van een eenjarig lam (schaap, geit) als "een merkteken" op de bovendrempel van de deur en op de twee deurposten aan te brengen om aan "de vernietigende plaag" te ontsnappen.

Ex. 12:23: "Wanneer Jahweh Egypte zal doorkruisen om het te treffen, zal hij het bloed zien (...) en zal hij de deur overslaan en de wurgengel (uitroeier) niet laten in uw woningen dringen om te treffen".

Ex. 12: 19 meldt de uitvoering: "Midden in de nacht trof Jahweh alle eerstgeborenen in het land van Egypte".

Opm.: Sommige kenners van de Bijbel menen dat de gewijde schrijver eerst een religieuze idee huldigt en daarna fenomenen - natuurfenomenen, cultuurfenomenen - uitzoekt om ze, zoals in een parabel b.v., te 'illustreeren'.

Dit is de miskennis van de apocalyptiek: eerst zijn er mysterieuze gegevens die iedereen zien kan en zelfs duiden elk op zijn manier. Liefst zo 'natuurlijk' mogelijk. Dan pas blijkt dat er een onverklaarde 'rest' overblijft waar niemand bij stilstaat.

De gewijde steller echter, in het licht van Gods ingevingen, doorziet de natuurlijke oppervlakte - het aanschijn - om in de diepte hetzij Jahweh hetzij andere buiten- of bovennatuurlijke factoren aan het werk te zien.

Beide meningen lijken hetzelfde te zijn: toch verschillen zij grondig.

Opm.: De 'exterminator' is aantrefbaar in *2 Sam. 24:16* en in *2 Kon. 19:25*.

50. Inbreuk op de drie eerste geboden.

Ten tijde van de profeet Jeremias zien Jeruzalem en de andere steden van Juda eruit als verlaten en onbewoonde puinhopen.

De vraag naar de reden wordt door de profeet aan de diaspora-joden in Egypte uitgelegd. Lezen wij *Jer. 44: 1/30*.

Jeremias: “Zo spreekt Jahweh (...).-- Dit deed zich voor om reden van de inbreuken op de geboden die zij begingen die mij uitdaagden: zij brachten reukoffers in dienst van vreemde god(hed)en (...).-- Onvermoeibaar stuurde ik al mijn dienaars, de profeten: “Begaat niet dergelijke gruwel (...)! Maar zij hoorden niet. (...). Waarop mijn woede, en ontstemming losbarstten: zij hebben de steden van Juda en de straten van Jeruzalem in vuur en vlam gezet. (...)”.

Opm.: Ziedaar de ‘apocalupsis’ of onthulling van de echte - occulte - reden van die puinen en ontvolkingen.

De diaspora - joden hebben de les niet verstaan.

“En nu - zo spreekt Jahweh (...).-- Waardoor uzelf een gelijkaardig onheil aandoen?”.

De mannen “die wisten dat hun vrouwen vreemde god(hed)en wierookoffers brachten, en de aanwezige vrouwen - een groot aantal - antwoordden”. -- “Wij willen niet naar u luisteren maar zullen doorgaan met het uitvoeren van wat wij beloofd hebben: aan de koningin van de hemel (**opm.:** Ishtar,-- een godin) reukoffers en plengoffers brengen zoals wij dat deden,-- wij en onze vaders, onze koningen en prinses, in de steden en in de straten van Jeruzalem.

Toen hadden wij ruim voldoende brood, waren gelukkig, beleefden geen onheil. Doch sinds wij ophielden met wierook te offeren aan de koningin van de hemel en haar geen plengoffers meer brachten, hebben wij alles te kort en kwamen wij door het zwaard en de hongersnood om”.

(De vrouwen:) - Overigens: wanneer wij reuk- en plengoffers brengen aan de koningin van de hemel, geschiedt dat dan zonder medeweten van onze mannen dat wij koeken bakken met haar beeltenis (**opm.:** een naaktfiguur) op en plengoffers brengen?”

Opm.: Het voor- en buitenbijbelse heidendom, vermengd met Jahwehgeloof (syncretisme, was blijkbaar een taaie traditie bij de Israëlieten.) De apocalyptische lessen inzake onheilsgeschiedenis van de Jahwehprofeten drongen niet tot “het hart” door.

51. De gewetenloze rechter en de lastige weduwe.

Wij zijn op het snijpunt van het vierde en het zevende - tiende gebod: gezagsdragers die recht behoren te verschaffen.

Lezen wij *Luk. 18: 1/8*

Jezus zegt het in parabelvorm.-- Het hoofdthema is: altijd bidden en nooit de moed verliezen.-- De redenering is a fortiori: indien al de gewetenloze rechter, hoeveel te meer God!

1.-- De gewetenloze rechter als model.

In een stad is er een rechter die:

- a. God niet vreest (“God is voor hem dood”) en
- b. zich aan de mensen niet stoort.

M.a.w.: de decaloog is dode letter. -- In die stad is er ook een weduwe die hem opzoekt; “Verschaf mij recht tegenover mijn tegenpartij”. -- Lange tijd weigert de rechter. Tot wanneer hij redeneert: “Ofschoon ik God niet vrees en mij aan de mensen niet stoort, zal ik ze toch haar recht verschaffen, aangezien zij mij last bezorgt, opdat zij mij niet eindeloos komt vervelen”.

Opm.: Zijn lustgevoel wordt geteisterd! Wat plichtsgevoel niet bereikt, bereikt onbehagen.

2.-- De Heer zei:

“Luistert naar wat de gewetenloze rechter zegt!”,-- God als a-fortiori - origineel.-- “(Indien reeds zo’n gewetenloze rechter ertoe besluit toch recht te verschaffen, niettegenstaande hij geen geweten heeft als cynicus), (hoeveel te meer) zou God niet recht verschaffen aan zijn uitverkorenen die dag en nacht tot hem roepen terwijl hij ze laat wachten? Ik zeg u: “Snel zal hij hun recht verschaffen!”.

Opm.: Deze redenering lijkt aan te sluiten bij *Ekk.l.kus (Sir.) 35: 11/24*. De tekst handelt over God als rechter “De Heer is een rechter die geen “aanzien des persoons” (versta: de maatschappelijke positie) kent (versta: bevoordeelt wie machtig is). Hij houdt met aanzien geen rekening om b.v. armen te verontrechten”.

De toegang tot God als rechter is het bidden: “Het gebed van de armzalige dringt doorheen de wolken”. Dit is: tot Gods verblijfplaats,-- tot God zelf.-- “De Heer zal niet talmen. Hij zal niet uitstellen in het geval van gerechtigten (*opm.:* mensen die God vrezen en zich aan de mensen wel storen)”. -- Ziedaar de oudtestamentische wijsheid terzake.

Opm.: een mysterieuze toevoeging.

Jezus, *Luk. 18:8*, onmiddellijk na zijn uitleg van de parabel: “maar zal de mensenzoon - wanneer hij zal komen - op aarde wel geloof aantreffen?”. Dit lijkt erop te wijzen dat geloofsafval in zicht is.

52. Rechters: goden? Neen: indien onrechtvaardig, dan stervelingen.

Ps. 82 (81).-- God richt zich op in de goddelijke raad (vgl. *Job 1:6* waar blijkt dat God veel van zijn heealbestuur (rijk Gods) delegeert aan mensen op aarde, b.v. vorsten, rechters e.d.m.). Te midden van de 'goden' (*opm.: Deut. 19:17v.*; priesters, rechters; *2 Sam. 14:17; 14:20: koningen; Ex. 21: 6;22: 7*) rekt hij af.-- "Tot wanneer zult gij onrechtvaardig oordelen? De machtsposities van gewetenlozen versterken?"

Oordeelt toch ten voordele van de machteloze, de wees. Geeft de ongelukkige, de noodlijdende hun recht. Bevrijdt de machteloze, de arme. Onttrekt ze aan de greep van de gewetenlozen".

Opm.: Aldus Jahweh het hoofd schuddend! Hij velt nu zijn oordeel, -- eindoordeel.

"Zonder inzicht! Zonder begrip! In duisternis gaan zij te werk! De hele grondslag van het land (*opm.: der levenden*) is dooreen geschud.-- Ik heb (*opm.: in den beginne*) gezegd: "Gij zijt 'goden', "zonen van de Allerhoogste". Gij allen". Maar neen! Als de mens zult gij sterven. Als één man, vorsten, zult gij sneuvelen". (...).

Ps. 58 (57).-- Is het wel zo, goden, dat gij volgens de gerechtigheid oordeelt? Dat gij volgens het recht de adamszonen (*opm.: mensen*) beoordeelt? Inderdaad niet! Met het hart zelf maakt gij wat vals is, aan!

Met uw handen hanteert gij in het land de weegschaal (*opm.: der gerechtigheid*) volgens uw willekeur! -- Zij zijn afgewekenen vanaf de moederschoot, de gewetenlozen! (...). Voordat zij als de braamstruik doornen ontwikkelen, dat de woede (*opm.: van Jahweh*) als een stormwind zo'n braamstruik, groen of verschroeid, wegvege! (...).

Opm.:

1. Reeds de archaische heidense machthebbers (hoofden, rechters e.d.m.) werden geduid als woordvoerders van godheden, voorouderzielen en dergelijke. M.a.w.: de machthebbers werden sacraal gezien.

2. Ook in de Bijbel, die alles apocalyptisch, d.i. op zijn onzichtbare achtergronden toetsend, ziet, zijn machthebbers 'goden'. Maar op de achtergrond van Jahweh' s decaloog! Zo zegt de verstandige vrouw uit Tekoa: "Want zijne majesteit de koning is als de engel van God (*opm.: God voor zover hij zich tastbaar toont*) met het oog op het juiste vatten van goed en kwaad". (*2 Sam. 14:17*). Of: "Zijne majesteit bezit de wijsheid van de engel van God: hij is van al wat op aarde gebeurt, op de hoogte". (*2 Sam. 14:20*).

53. Zonde tegen het vierde gebod.

“Ouders, kind’ren zult gij eren” geldt als het gebod dat machthebbers eerbied voor onderdanen oplegt.

Lezen wij in dit licht *Isaias 14:3/21*, een ‘masjal’ of spotgedicht op een oosters potentaat.

Hoe kwam de dwingeland aan zijn einde, liep zijn eigendunk te pletter? (...). In de diepte sprong de sjeol (*opm.:* onderwereld, ‘hel’, dodenrijk) op (...). Hij heeft de schimmen - al de machthebbers der aarde - gewekt om reden van u,-- alle vorsten der volkeren van hun troon doen opstaan. (...). “Ook gij! Gij zijt neergedaald gelijk wij, aan ons gelijk geworden! Uw praal is in de sjeol neergestort (...). Onder u heeft zich een ligbed vol ongedierte gevormd. Maden dekken u toe.

Hoe toch zijt gij uit de hemel gevallen, morgenster, zoon van de dageraad? Hoe zijt gij tot op de aarde neergeslagen, overwinnaar van volkeren? -- Gij die in uw hart gezegd hadt: “Ik zal de hemelen beklimmen. Boven Gods gesternten zal ik mijn troon oprichten. Zetelen zal ik op de berg waar de godheden samenkomen (vgl. *Ps. 48 (47):3*), op de hoogste toppen van “het noorden” (*opm.:* men dacht dat godheden samenkwamen ergens in het hoge noorden). (...). Ik zal tot boven de wolken klimmen. Ik zal mij tot de gelijke van de allerhoogste maken”. Maar tot in de sjeol werdt gij neergeslagen, in de diepten van de afgrond.

Opm.: De Bijbelse teksten laten er geen twijfel over: zelfs de machtigste machthebbers die de tien geboden aan hun laarzen lappen, gaan regelrecht de sjeol in. Zonder genade. Zoals de gewoonste burger zonder betekenis.

De tekst gaat in op de oneer bij uitstek: niet eens met eerbetoon begraven te worden. - Al wie u opmerken, kijken naar u, -- richten de blik op u: “Is dat de mens die de aarde deed beven, rijken dooreenschudde? (...). U heeft men weggeworpen: buiten uw graf! (...). Te midden van afgeslachte, met het zwaard doorstoken, bovenop de stenen van de groeve geworpen mensen. Als een plat getrappeld kreng. (...).

Opm.: Het zwaartepunt van deze tekst luidt: “Gij die in uw hart gezegd hebt”. God, in de Bijbel, oordeelt niet naar de uitwendige macht of praal: het hart, d.i. dat in ons dat kiest voor of tegen de tien geboden, geeft de doorslag wanneer God oordeel velt.

54. De 'hellevaart' (afdaling in de sjeol) van farao.

Ezek. 32: 17/32.-- De profetische tekst beschrijft in dramatische, ja, tragische termen hoe Farao, de vorst van Egypte, in de onderwereld te midden van alle vorsten (en hun 'drommen' ('menigten')) aankomt na de terreur gezaaid op de slagvelden. De tekst herhaalt *Ezek. 31: 15/ 18*: de indrukwekkende cederboom die Farao is, komt aan in de onderwereld net als de "andere bomen" (vorsten) die er reeds zijn: dezen zijn getroost bij het zien dat ook hij bij hen terechtkomt.-

Opm.: De tekst van Ezeziël herinnert aan *Is. 14: 3/23* (De hellevaart van de vorst van Babylonië).

In het twaalfde jaar, in de eerste maand, de vijftiende van de maand werd het woord van Jahweh als volgt tot mij gericht.-- Mensenzoon, beklaag de drommen van Egypte en doe ze met de dochters der naties - majesteitelijk - afdalen naar het onderaardse oord,-- mèt degenen die in de groeve neerdalen.

Wie overtreft gij in schoonheid? Daal af! Leg u te ruste met de onbesnedenen (*Ex. 4: 24* (Mozes wordt door Sippora besneden via een zoon); *Lev. 19: 23: 25*: jarenlange besnijdenis van de fruitbomen in 'onbesneden' land (Kanaän) geplant door de Israëlieten).

Te midden van de slachtoffers van het zwaard - de gesneuvelden - zijn zij gevallen (...),-- hij en al zijn drommen.

Vanuit het midden van de sjeol zullen de machtigste helden, zijn geallieerden, hem zeggen: "Zij zijn afgedaald! Zij hebben zich te ruste gelegd, de onbesnedenen, gesneuveld".

Kijk: daar is Elam en al zijn drommen rond zijn graf, allen gevallen als slachtoffers van het zwaard. Zij zijn afgedaald als onbesnedenen in het onderaardse oord: zij die terreur zaaiden in het land der levenden. Hun oneer hebben zij megedragen,-- met hen die in de groeve (sjeol) afdalen.

Men heeft hun een rustbed bereid te midden van de slachtoffers, omringd door zijn drommen,-- met hun graven rondom hem. Zij zijn allen onbesnedenen, gesneuveld,-- doordat zij terreur zaaiden in het land der levenden. Hun oneer hebben zij megedragen,-- met hen die in de groeve afdalen. Men heeft ze te midden van de slachtoffers geplaatst.-

Opm.: Wij geven de hele tekst weer zo dat de macabere sfeer eigen aan slagvelden na de slag overkomt.

Deze sfeer is de ware achtergrond van alle veroveringsoorlogen waarvan de menselijke geschiedenis zo vol is.-- De tekst gaat door.

Kijk: Mesjek-Toebal en al zijn drommen,-- mèt zijn graven rondom hem! Allen zijn zij onbesnedenen, -- slachtoffers van het zwaard doordat zij terreur zaaiden in het land der levenden.

Zij werden niet te ruste gelegd met de helden die ooit vielen,-- hen die in de sjeol met de wapens in de hand afdaalden. Wat hen betreft, heeft men het zwaard onder het hoofd gelegd en hun schild onder hun beenderen want de terreur van de helden heerste in het land der levenden.

Maar gij: te midden van onbesnedenen zult gij verbrijzeld worden en u te ruste leggen te midden van de slachtoffers van het zwaard.

Kijk: Edom, zijn vorsten en al zijn rijksgroten die - hun krijgsmoed ten spijt - tussen de slachtoffers van het zwaard geplaatst werden! Zij werden te ruste gelegd met de onbesnedenen, - mèt diegenen die in de groeve afdalen.

Ziedaar! De rijksgroten van het Noorden en al de Sidoniërs die met de slachtoffers afdaalden om reden van de terreur die hun kracht uitstraalde. Beschaamd hebben zij zich te ruste gelegd, onbesneden, te midden van de slachtoffers van het zwaard. Meteen hebben zij hun oneer megedragen met hen die in de groeve afdalen.

Farao zal ze zien. Meteen zal hij in zijn lot berusten bij het zicht van heel die menigte die van het zwaard het slachtoffer is,-- Farao en heel zijn leger.-- Godsspraak van de Heer.-- Omdat hij terreur gezaaid had in het land der levenden, zal men hem uitstrekken te midden van de onbesnedenen,-- te midden van de slachtoffers van het zwaard,-- Farao en heel zijn leger.-- Godsspraak van de Heer.

Opm.: Men leze nu *Matth. 19: 20/28*.-- De moeder van Jakobus en Johannes vraagt aan Jezus een 'voorrecht', nl. het zetelen van haar zonen aan Jezus' rechter- en linkerhand "in zijn rijk".

Jezus zegt dat:

a. een kelk daartoe moet gedronken worden en

b. enkel zijn Vader daarover beslist. Maar: "Gij weet dat de vorsten over de volkeren heersen en dat de rijksgroten hun macht laten voelen. Zo moet het niet zijn onder u".

55. De 'parakuptousa' (de scheefkijkende).

Wagen wij ons in het domein van het zesde en negende gebod dat op de erotiek en de seksualiteit slaat.

Spr. 7: 1/27.-- Deze tekst is eigenlijk slechts één toepassing van wat *Spr. 9: 13/18* zegt als algemene regel: "De onwijze mens weet niet dat zich daar (*opm.:* waar de onwijsheid aan het werk is) schimmen bevinden en dat haar genodigden in de dalen van de sjeol vertoeven". -- De parakuptousa of schuinlonkende vrouw is daarvan een aantrekkelijk voorbeeld.

Wijsheid als levensbasis.-

"Mijn zoon, (...) voer mijn voorschriften uit en gij zult leven". Zo spreekt de wijze vader, woordvoerder van goddelijke en godgegeven wijsheid of doorzicht. - Inderdaad: zoals *Ps. 119 (118):93* en *149* zeggen, de geboden of decaloog zijn de volkse samenvatting van de Bijbelse wijsheid. De uitvoering ervan in het praktische en theoretische leven op deze aarde is de voorwaarde bij uitstek van wat Spreuken 'leven' heet, d.i. dat type van leven dat aan God ontspringt. Dat dus niet naar de onderwereld of sjeol leidt.

Wijsheid inzake de vreemde vrouw.-

De term 'vreemde' vrouw (*Spr. 2: 16;5 : 3;5: 20;6 : 24; 22:14*) slaat op "de vrouw van een andere (man)". Zij is niet de prostituee zoals *Spr. 6:26* zegt: de prostituee stelt zich tevreden met een 'loon', een brok brood, terwijl de "vrouw van de naaste" (*6:9*) veel meer wil: "zij wil een kostbaar leven" (zij wil zoals de sjeol "levend opslokken" (*Spr. 1:12*)) Doch ethisch-religieus en dus 'kosmisch' (occult) komen zij op hetzelfde neer: "Een diepe groeve is de prostituee. Een nauwe put is de vreemde vrouw". 'Groeve' en 'put' verraden de weg naar de sjeol!

Opm.: Sommige lezers/ lezeressen van Spreuken vinden het boekje meestal "een verzameling moraliserende gemeenplaatsen". Wat om te beginnen juist is. Op één punt na: die moraliserende wijsheidsgemeenplaatsen zijn er niet zonder de decalogische, de religieuze en de kosmische achtergrond. Zij zijn Apocalyps, onthulling van wat zich schuilhoudt achter de schijn der dingen. -- Cfr. *Spr. 23: 27/28* waar zo'n vrouwen met bandieten vergeleken worden.

De vreemde vrouw.-

Wie "vreemd gaat", ontmoet de onbekende met de zoetgevooisde woorden! Steller verhaalt.-- Ik bevond mij aan het venster van mijn woning, keek door het traliewerk. Ik zag te midden van jonge naïevelingen (...), tussen 'kinderen: een knaap zonder inzicht.

Hij gaat het steegje door, -- dichtbij de hoek waar zij zich bevindt. Slaat de weg naar haar ...huis in. In de schemering, bij valavond,-- in het hart van “de nacht” en “de duisternis”. -- Kijk: een vrouw komt op hem af, gekleed als een prostituee, in haar hart de verraderlijkheid zelf. Ondernemend is zij en schaamtevrij. Haar voeten houden het in haar eigen huis niet uit: nu eens op straat dan weer op de pleinen. Op alle hoeken staat zij op de uitkijk.

Zij grijpt hem vast, omarmt hem en schaamteloos zegt zij: “Ik moest een dankoffer brengen. Vandaag heb ik mijn geloften vervuld. Dàt is de reden waarom ik er op uitging. U tegemoet. Om u te zoeken. En ik heb u gevonden!-- Mijn bed heb ik met dekens bedekt, met kleurige weefsels, Egyptische stof! Met mirre heb ik mijn ligplaats besprenkeld, met aloë en kaneel.-- Kom maar af! Wij bedrinken ons met liefdespel tot de morgen. Zwelgen in wellust! Want een man is er in huis niet. Hij is vertrokken voor een verre reis. Heeft de buidel met muntstukken meegenomen. Pas met de volle maan zal hij terugkeren”.

Door overreding met de macht verleidt zij hem. Met de zoetgevooisde tover van haar lippen sleept zij hem mee. Onmiddellijk volgt hij haar. Als een os naar het slachthuis. Als een onbezonnene naar de foltering der voetkluisters totdat een pijl hem de lever doorboort. Als de vogel die letterlijk het net in vliegt. Zonder te beseffen dat zijn ‘leven’ op het spel staat.-

Opm.: Met deze laatste zin komt het apocalyptische aspect bloot: het ‘leven’ dat God geeft indien men zich aan de tien geboden houdt, “staat op het spel”.

De blootlegging. -

Steller gaat door. -- “Dat uw hart niet afwijke in de richting van haar wegen! Loop niet in haar paden verloren! Want talrijk zijn zij die zij dodelijk treft en de stevigste mannen waren allen haar slachtoffers. Hààr woning is de weg naar de sjeol, de helling naar het portaal der doden”.

Spr. 2: 16/19: “Haar woning geeft uit op de dood. Haar paden leiden naar de schimmen”.

Spr. 5: 2/6: “Haar voeten dalen af naar de dood. Haar schreden gaan de weg naar de sjeol op. Haar levensweg is blind en zij beseft het niet”. -

Opm.: *1 Joh. 2:11* zegt: “(zij) loopt in de duisternis. (Zij) weet niet waarheen (zij) gaat doordat de duisternis (haar) ogen verblind heeft”.

56. "Vreemd vlees".

Deze uitdrukking, *Jud. 7*, betekent "niet-menselijk vlees" zoals de tekst zegt: "Zo eveneens Sodarna, Gomorra en de naburige steden die op dezelfde wijze (*Jud. 6*) onkuisheid pleegden door zich aan "vreemd vlees" te begeven. Zij zijn tot voorbeelden gesteld, slachtoffers als zij zijn van de straf van het eeuwige vuur".

Opm.: *Gen. 19: 1/11* verhaalt hoe de inwoners van dergelijke steden zich ook wilden, op mannelijk-homoseksuele wijze, vergrijpen aan "twee engelen" (weliswaar in mensengedaante).

De zonde van "vreemd vlees". -

Deze neemt ook de omgekeerde vorm aan.

Jud. 6.-- Wat betreft de engelen die hun hogere rang niet bewaard hebben maar het hun eigen 'verblijf' (**opm.:** de hemelse ruimten) verlieten: het is met het oog op het oordeel van de grote dag, (**opm.:** het laatste oordeel) dat God ze vastgeklonken heeft in eeuwige boeien in het diepste van de duisternis.

Staan wij nu stil bij *Gen. 6: 1/4*.

Toen de mensen talrijk begonnen te worden op "het aanschijn van de aarde" (**opm.:** het zichtbare gedeelte der aarde) en hun dochters geboren werden, vonden de godszonen (**opm.:** wat natuur en liefst gedrag betreft goddelijke wezens; engelen) dat de dochters der mensen hun bevielen: zij namen al die welke het hun liefde, tot vrouw.

Jahweh zei: "Dat mijn geest (**opm.:** goddelijke levenskracht) niet onbeperkt verantwoordelijk zij voor de mens aangezien hij 'vlees' (**opm.:** godgegeven levenskracht ontberend menszijn) is: zijn leven zal dan ook tot slechts "honderdtwintig jaar" ingeperkt worden".

De nefilim (**opm.:** *Num. 13:33*; 'reuzen'; *Bar. 3:26* (*reuzen*)) waren in die dagen op aarde (en ook later), toen de godszonen geslachtsgemeenschap pleegden met de dochters der mensen en haar kinderen schonken die de 'helden' van weleer zijn, die beruchte mensen.

Opm.: Dat "vreemd vlees" door buitenaardse wezens begeerd wordt, blijkt ook uit *Tob. 3:8, 3:17*: Asmodee, "de slechtste onder de demonen" die Sarra begeerde en al wie als man - zeven in aantal tot dan toe - Sarra benaderde, nog voor iedere huwelijksgemeenschap, deed sterven, zoals *Tob. 6: 14v.* verhaalt. Asmodee, *Tob. 8: 1/3* werd door de engel Rafael via exorcisme ertoe gedwongen "naar Egypte te vluchten doorheen de lucht" om daar gekluisterd en gekneveld te worden.

57. Saul: een vorst ('god') zoals de heidenen er een hebben.

Lezen wij *1 Sam. 8/31*. Wij halen daar het voornaamste uit.

1 Sam. 8:5-- De gezamenlijke oudsten van Israël tot de profeet Samuel, die tot dan toe in Jahweh's naam het volk geleid had: "Stel ons een koning aan zo dat hij onze rechter zij zoals alle volkeren er een hebben. (...)". Waarop Jahweh: "Ga in op al wat het volk u zegt want niet u hebben zij verworpen. Mij, hebben zij verworpen. (...). Zij hebben mij verlaten en hebben vreemde god(hed)en gediend. (...). Op één punt na: plechtig zult gij ze waarschuwen: gij zult hun het recht van de vorst die over hen gaat regeren, bijbrengen".

Opm.: Het vorstelijk recht, o.m. in voege voordat Israël Kanaän binnenviel, omvat keiharde eisen die alle lagen van de bevolking betreffen. Jahweh voegt daaraan toe: "Op die dag zult gij het uitkrijten om reden van uw koning die gij u zult gekozen hebben. Maar Jahweh zal u geen antwoord geven. Op die dag". Het volk wilde niet naar Samuel luisteren.

1 Sam. 9:2. -- "Saul was in de bloei van zijn jaren en mooi. Geen Israëliet was mooier (...). Met kop en schouders stak hij boven iedereen uit".

Opm.: Men herleze *Gen. 6:4*: Saul komt over als een nefilimzoon, als een 'held'. Mèt dezelfde kwaliteiten maar ook met dezelfde gewetenloosheid.

1 Sam. 10:1-- "Samuel nam het kruikje met olie en goot het over het hoofd van Saul uit. "(...) Gij zult rechter zijn over het volk van Jahweh. (...)".

Opm.: De naam voor rechter was o.m. 'god'!

1 Sam. 10:9-- "Zodra Saul zich had omgekeerd om Samuel te verlaten, veranderde God zijn hart. En al de door Samuel voorspelde tekens werden bewaarheid nog dezelfde dag.-- Zij kwamen in Gibeon aan en kijk een groep profeten ('zieners') kwam op hem af. De "geest van God" (**opm.:** een levenskracht die hier aan God wordt toegeschreven) daalde op Saul neer. Hij geraakte in vervoering ('trance') in hun midden. (...)".

1 Sam. 10:25-- In Mispa valt het lot op Saul. Hij zette voor het volk het recht van de vorst uiteen.

1 Sam. 13:7-- Saul, eigenzinnig en tuk op succes bij het volk, geraakt in grote nood. Naar Samuel luistert hij niet. Zo draagt hij een holocaust (brandoffer) op. Waarop Samuel: "als een gek hebt gij u gedragen. (...)".

Reeds heeft Jahweh iemand anders op het oog, een man naar zijn hart (...). Omdat gij, Saul, niet uitgevoerd hebt (vgl. *1 Sam. 15*) wat Jahweh u had bevolen”.

Opm.: De tekst zegt wel dat Jahweh Saul's hart veranderde maar bedoelt in feite dat binnen Jahweh's 'rijk' (heelabestuur) de hartverandering onmiddellijk, na er zeker van te zijn dat hij het recht van een vorst kon doordrukken, als de macht van een vorst (zoals Jezus zegt in Matth. 20: 25 ('heersen' en "macht laten voelen")), een voorzien feit was.

1 Sam. 15.

In zijn oorlog tegen de Amalekieten gedraagt Saul zich niet meedogenloos zoals Jahweh had gevraagd. Wat de profeet, in naam van Jahweh, als volgt duidt: "Een zonde van (**opm.:** gewetenloze) magie: dat is in feite een revolte tegen Jahweh! Een misdaad d.m.v. terafim (**opm.:** *Gen. 31:19; Recht. 17:5; 1 Sam. 19:13/17*: huisgodheden, 'lares'): dat is eigendunk!".

Opm.: Zoals *1 Joh. 2:16* zegt: eigendunk is één hoofdkentrek van de 'wereld', d.i. de mensheid voor zover van God afgeweken. Ook een teken van bezetenheid.

1 Sam. 16:1.

Jahweh tot Samuel: "Vul uw hoorn met olie en ga! Ik stuur u naar Jesse (Isai) de bethlehemiet want ik heb mij onder zijn zonen een vorst (**opm.:** David) uitgekozen". Samuel zalfde hem tot koning te midden van zijn broeders: "de geest van Jahweh (**opm.:** *Recht. 3:10*) begeleidde David vanaf die dag en nadien. De geest van Jahweh had zich van Saul teruggetrokken (vgl. *1 Sam. 15:22v.*) en een gewetenloze geest van Jahweh (**opm.:** geduld door Jahweh) veroorzaakte angsttoestanden in hem".

Opm.: De verkorte (tropologische) zegswijze inzake van God afwijkende 'geesten' (zowel entiteiten als levenskrachten) komt ook elders in de Bijbel voor: *Recht. 9:23* (*geest die onenigheid sticht*); *1 Kon. 22: 19/23* (*geest die leugentaal uitkraamt*); *Is. 19:14* (*geest die dronkemenspraak uit*); *Is. 29:10* (*geest die als van een slaapdrunkene is*).

Telkens weer blijkt dat de term 'geest' (zowel entiteit als levenskracht) "harmonie der tegengestelden" is: nu eens neutraal, dan weer goed of slecht.

"Daarop zeiden Saul's dienaars: "Kijk: een gewetenloze geest van God zet u angsttoestanden aan. Dat onze Heer een bevel geve en de dienaars die u bijstaan, zullen een man zoeken die citer weet te spelen: wanneer een gewetenloze geest van God u zal overweldigen, zal deze citer spelen en zult gij er beter aan toe zijn".

Saul: “Vindt mij een man die goed speelt en brengt en hem mij”. Eén van de dienaars: “Ik heb een zoon van Jesse gezien: hij kan spelen! En het is een dapper man. Een krijgsman. Is welbespraakt. Mooi is hij. Jahweh is met hem”. David was die man! Hij kwam over. Werd Saul’s wapendrager. “Telkens wanneer de geest van Jahweh Saul overweldigde, nam hij de citer en speelde erop. Waarop Saul rustig werd, zich beter voelde en de gewetenloze geest uit hem trok”.

Opm.: Het verhaal vertoont een tragische ironie: degene die zijn psychische kwalen stelt, is uitgerekend diegene die Jahweh als zijn vervanger voorziet!

1 Sam. 17:1.

David overwint Goliath, de ‘held’ der Filistijnen.- *1 Sam. 18:6.*-- “(...). De vrouwen kwamen uit alle steden van Israël tot voor koning Saul om te dansen en te zingen op de muziek van tamboerijnen,-- met vreugdekreten en triangels. “Saul doodde er duizenden en David tienduizenden!”. Saul is ontstemd: “Hem mankeert enkel nog het koningschap!”. Vanaf die dag bekeek Saul David met een blik van afgunst.

Opm.: Behalve zelfingenomenheid is afgunst een demonische kentering, zoals *Wijsh. 2:24* zegt: “Door de afgunst van de duivel kwam de dood in de wereld”. -- “De dag daarop maakte een gewetenloze geest van God zich van Saul meester: hij kreeg een aanval te midden van zijn huis. David speelde citer zoals op andere dagen. En Saul had zijn speer in de hand. Hij zwaaide met de speer en zei: “Ik ga David aan de muur nagelen”.

Maar David ontweek hem tweemaal”. Saul werd angstig voor David. (...)”. Saul verwijderd David. Maakt hem hoofdmans van duizend man. Doch deze haalde successen: “Jahweh was met hem”. Saul “zag het en werd angstig voor David”. Van dan af wilde Saul zich van David afmaken (*1 Sam. 18:21; 18:25; 19:1; 19:5*). M.a.w.: dodingsdrift maakt zich van hem meester.

Opm.: Zoals *Joh. 8:37, 8:40, 8:44* zeggen: de weigerige Joden willen Jezus doden,-- geïnspireerd als zij zijn door Satan. Zelfingenomenheid! afgunst, dodingsdrift: zij typeren de bezetene.

1 Sam. 18:17: 18:21vv.. -

Saul pleegt leugentaal t.o.v. David door hem zijn dochters te presenteren als vrouwen zo dat hij door de handen der Filistijnen sterft.

Opm.: Zoals *Joh. 8:44* zegt: de weigerige joden zijn geïnspireerd door “hun vader”, Satan, die een aartsleugenaar is en de ingever van leugen. Vierde kentering van demonie.

1 Sam. 19:9v.. -

Saul tracht met zijn speer David te doden die ontsnapt en vlucht. Naar Samuel in Rama.-- Saul zendt boden die, wanneer zij de groep profeten met aan hun hoofd Samuel contacteren, mede met hen 'profeteren' in vervoeringstoestand. Wanneer Saul in hoogst eigen persoon arriveert, "maakte de geest van God zich ook van hem meester en ging hij, in die vervoerde toestand, tot Rama. Ook hij rukte de kleren van het lijf. Ook hij raakte vervoerd in Samuel's bijzijn. Daarna zakte hij nog steeds naakt in elkaar en bleef zo de hele dag en nacht liggen".

1 Sam. 20:1.

Volgt een bewogen periode. O. m. werpt een woedende Saul zijn speer naar zijn eigen zoon Jonatan die "begreep". David wordt bendeleider. Met een bewogen episode. Nl.: in een spelonk gaat Saul binnen "om zich de benen te bedekken" (24:4). Daar zaten David en zijn mannen. In het diepste gedeelte van de spelonk! Zonder dat Saul iets merkt snijdt David een slip van Saul's mantel. Maar doodt hem niet.

Wanneer Saul het verneemt, "begon hij te schreeuwen en te wenen. Tot David: "Gij zijt gewetensvoller dan ik! Want gij hebt mij goed behandeld en ik heb u slecht behandeld. Vandaag hebt gij uw goedheid voor mij getoond aangezien Jahweh mij in uw handen had overgeleverd en gij mij toch niet gedood hebt. Wanneer iemand zijn vijand ontmoet, laat hij deze zomaar ontkomen? Dat Jahweh u belone voor de weldaad heden aan mij gedaan. Nu weet ik dat gij met zekerheid vorst zult worden en dat het koningschap over Israël stevig in uw handen zal blijven. (...)".

Opm.: Hier blijkt de radicaal andere 'geest' (én als entiteit én als soort levenskracht) van David! Deze beheerst zijn dodingsdrift.

1 Sam. 25:1.

"Samuel stierf". -- Met hem verdwijnt de laatste rest van directe theocratie, d.i. die regeringsvorm die Jahweh uitoefent doorheen een profeet.

Volgt weerom een bewogen periode. Totdat (1 Sam. 28:1 vv.) de Filistijnen een dodelijke bedreiging uitmaken voor Saul en zijn volk. De zienster van En-Dor roept de geest van Samuel op. Maar deze heeft maar één mededeling: "Waartoe mij raadplegen wanneer Jahweh zich van U heeft afgekeerd?". -

Opm.: "Gij zult in uw zonde (**opm.:** tegen de heilige geest) sterven". Aldus Jezus tot de weigerige joden die hem willen doden om zijn hele optreden. Dat zinnetje past ook op Saul. Vgl. Joh. 8: 21/25.

58. St.-Paulus over seks in Korinthe.

1 Kor. 6: 12/20.-- Men weet het: ‘korinthiazesthai’ betekende “leven als een Korintiër(in)”, d.i. seks plegen. Kijken wij naar wat St.-Paulus aan “de christenen te Korinthe” daarover zegt.

“Alles is mij toegelaten”. -

“Alles is mij toegelaten”. Toch is niet alles aangewezen.-

Opm.: Ofwel is die slagzin een lijfspreuk van erop los levende Korintiërs ofwel is hij een zin die St.-Paulus ergens vooropstelde om uit te drukken dat men als kristen bevrijd wordt uit de last van de talloze voorschriften der “elementen van de wereld” (vgl. Gal. 4:3 (joodse voorschriften); 4:9 (heidense voorschriften)).

De term ‘aangewezen’ slaat op de moraal van de kristen die aan de zaai-oogst-wetmatigheid denkt (vgl. Gal. 6: 7/9: “Wie zaait, zal oogsten”). Wie nl. zich aan seks overlevert (‘zaait’), zal mettertijd Gods oordeel ondervinden (‘oogst’). Seks is dus niet zo ‘aangewezen’!

De tekst gaat verder.

“Alles is mij toegelaten”. Toch laat ik mij niet zomaar door iets beheersen! “De spijzen zijn er voor de buik en de buik voor de spijzen”.

Opm.: Sommige Korintiërs blijkbaar huldigden seks als “eten en drinken”. De term ‘buik’ is tweesnedig: hij betekende zowel spijsverteringsstelsel als seksbehoefte.-
- Paulus reactie: “Ja, met dien verstande dat God zowel de ‘spijzen’ als de ‘buik’ aan ontbinding (*opm.:* dood) zal prijsgeven”.

Paulus’ argumentatie.

“Toch is het lichaam er niet voor de ontucht (*opm.:* omgang met prostitutie).

1. Het is er voor de Heer en de Heer is er voor het lichaam.

2.1. God die de Heer (Jezus) deed verrijzen (uit de doden), zal ook ons doen verrijzen o.g.v. zijn macht.

2.2. Beseft gij niet dat uw lichamen ledematen van Christus zijn? En ik zou dan de ledematen van Christus gaan bezigen om er de ledematen van de prostituee van te maken? Nooit van mijn leven!

2.3. Beseft gij niet dat degene die een wordt met de prostituee, met haar één enkel lichaam wordt?

Er is immers gezegd: “De twee zullen een vlees worden” (*Gen. 2:24:* over de lichamelijke basis van het huwelijksleven)”.

Opm.: De term “één vlees” is hier tweesnedig:

a. hij drukt de lichamelijke eenwording uit,

b. hij situeert de lichamelijke eenwording met de prostituee in “het vlees” zoals b.v. *Gen. 6:3* dat bedoelt, d.i. “de zonde inzake seks e.d.m.”.

Weerom de tekst:

2.4. Degene die zich met de Heer verenigt, is met hem een enkele geest.

Opm.: Weerom met *Gen. 6:3* als achtergrond: “Jahweh (**opm.:** die de seks met ‘engelen’ vaststelt) zegt: “Dat mijn geest (**opm.:** typisch goddelijke en godgegeven levenskracht) niet onbepaald verantwoordelijk zij voor de mens, aangezien hij ‘vlees’ is”.

Bij Paulus is de tegenstelling “vlees/ geest” een hoofdthema. ‘Vlees’ - wij herhalen - betekent althans binnen die tegenstelling: “zondige menselijkheid” en ‘geest’ betekent, weerom binnen dat tegenstellingspaar: “goddelijke levenskracht”.

Indien wij dat vooropstellen, dan is Paulus’ zin als volgt te verstaan. Jezus, vooral sedert zijn verheffing (verheerlijking, d.i. kruis- en verrijzenispasen), is, - zoals Paulus ergens zegt, “geest geworden”, d.i. bron van geest of verrijzenislevenskracht geworden. Wie, door in hem te geloven, met hem “één wordt”, deelt in zijn goddelijke geest of levenskracht en is dus “met hem één enkele geest”.

De tekst verder:

2.5. Houdt u dus ver van ‘hoererijs’ (**opm.:** omgang met prostitutie): iedere (andere) zonde waartoe de mens in staat is, situeert zich buiten het lichaam. Degene echter die ‘hoererijs’ pleegt, bezondigt zich aan zijn eigen lichaam.

Opm.: Men heeft meermaals over lichaamsverachting in de Bijbel en o.m. bij St.-Paulus gesproken: deze tekst echter weerlegt schitterend die dwaalmening! Men kan zich immers “aan het eigen lichaam bezondigen”! Wat behelst dat dat lichaam ergens radicale eerbied afdwingt die zonde niet verdraagt,-- bedoeld is “zonde die zich aan het lichaam als dusdanig (als lichaam) vergrijpt”.

2.6. Beseft gij niet dat uw lichaam een tempel van de Heilige Geest (**opm.:** Gods levenskracht, met op de achtergrond, gezien de context (*1 Kor. 6:11 (Heer Jezus Christus / Geest / Onze God, d.i. de H. Drie-eenheid)*) de derde persoon van de H. Drie-eenheid, de Heilige Geest) is, die in u is en die gij van God gekregen hebt?

2.7. Beseft gij niet dat gij niet aan uzelf toebehoort? Want gij zijt wel degelijk vrijgekocht tegen een losprijs (*Rom. 3:24: Jezus kruis- en verrijzenispasen*)!

Verheerlijkt dus God door middel van uw lichaam!-- Ziedaar Paulus’ redeneringen: Zij staan of vallen met het koppel “vlees/ geest (van God)” zoals reeds *Gen. 6:3* vooropstelt.

59. De 'boze' mammon (de oneerlijke verrijking).

Het zevende en tiende gebod regelen het gedrag inzake kostwinning en winstbejag.-- Lezen wij *Ps. 49 (48)* terzake.

Wijsheid.

Apocalyptiek vertoont vele vormen zoals *Jer. 18:18* zegt: priesters die de 'wet' (decaloog) benadrukken, wijzen die inzake raadgeving uitmunten, profeten die Gods woord horen en meedelen, of zoals *Matth. 23:34* zegt: profeten, wijzen, Schriftgeleerden. Zij allen, elk op zijn wijze, beschikken over een 'charisma', een godgegeven gave. *Ps. 41 (48)* wil zo'n wijsheid verkondigen in de vorm van 'wijsheid', 'inzicht', 'wijsheidsspreuk', 'raadsel', zoals *Ps. 49 (48): 2/5* zegt.

De psalm.

Waarom in onheilsdagen angstig worden? De boosaardigheid zit mij op de hielen, - sluit mij in.-- Zij vertrouwen op hun fortuin, pochen op hun teveel inzake rijkdom.-- Maar "de mens" (*opm.:* het armzalige wezen dat mens heet) kan het vrijkopen van zijn ziel niet 'kopen' noch God voor de losprijs ervan voldoen! De vrijkoop van de ziel kost veel!

Opm.: Dat gedeelte waardoor de mens uitgeeft op het verborgene van wereld en leven, is de ziel. Apocalyps van de rijkdom legt wat de ziel doorleeft, bloot. In twee tijden of liever vormen.

1.-- "Er zal altijd te kort zijn om de mens in (het aardse) leven te houden en nooit de groeve (grafkuil) te laten zien. Hij zal wijzen zien sterven en de gek en de onwijze zien doodgaan die ten gerieve van anderen hun fortuin achterlaten.-- Grafsteden zijn voor altijd hun woningen,-- hun 'verblijven' voor immer! En (zeggen dat) zij hun naam op hun gronden kleefden!"

Opm.: Dat ziet iedereen.

2.-- "De mens in zijn weelde heeft geen besef. Als geestloos vee is hij! Gevolg: zij leven vol zelfzekerheid,-- zijn gerust inzake hun (toekomstig) lot en maken zo hun levenseinde door".

Opm.: Wat niet iedereen ziet.-- "Kudde die men te grazen leidt naar de sjeol! De dood leidt ze naar de weiden! Waar gewetensvolle mensen er beter aan toe zullen zijn.-- 's Morgens is hun 'beeld' (*opm.:* beeldindruk, imago) er niet meer. De sjeol: ziedaar hun 'verblijf'!

Opm.: *Ekkk.kus 31:1/11* zegt: "Degene die voor het geld leeft, ontsnapt niet aan de zonde. (...). Maar zalig de rijke die niet de mammon (het oneerlijk verdiende geld) najaagt". Wat *Matth. 6: 24, 19: 16/26 (de rijke jongeman), Luk. 16: 9, 16:11,-- 15:13* herstichten.

60. Het berouw als aanvaarde 'apokalupsis' (openbaring).

Lezen wij *Ps. 51 (50)*, bijgenaamd 'Miserere'.-- Wat verborgen - occult - is "in het geweten", wordt open en bloot doordat het geconfronteerd wordt met God voor wie alles open en bloot is (*Hebr. 4:13*), o.m. al wat sjeol is en tot sjeol leidt (de zonde), zoals *Job 26:6* zegt: "Voor God is de sjeol onmiddellijk aanwezig, is de abaddôn zichtbaar".

Wees mij, God, genadig volgens uw goedheid,-- volgens uw grote vertedering (vgl. *Nehem. 13: 22; Ps. 79 (78):8*). (...). Want mijn zonde: ik ben er mij van bewust. Mijn misstap hij staat mij zonder ophouden vóór de geest.-- Tegen u - enkel tegen u - heb ik gezondigd. Wat schuldig maakt in uw ogen, heb ik gedaan. (...). Kijk: als zondig ben ik ter wereld gebracht. Als zondaar heeft mijn moeder mij ontvangen (vgl. *Ps. 58 (57): 4; zelfs Ps. 79 (78):8*).

Maar gij houdt van waarheid in wat geheim gehouden wordt (*opm.:* de diepten van het zieleleven). In dat geheim (van mijn binnenste) brengt gij wijsheid (*opm.:* aanvaarde onthulling) bij. (...).

God, schep (vgl. *Gen. 1:1; Ex. 34:10*) voor mij een rein hart. Herstel in mijn borst een vastberaden hart.-- Verstoot mij niet ver van uw aanschijn (*opm.:* aanwezigheid). ontnem mij uw geest van heiligheid (*Lev. 17/26*: de heiligheidswet) niet.--'Geef mij de vreugde van uw heil terug. Verzeker in mij een bereidwillige geest. (...).

Want aan een (*opm.:* louter ritueel) offer beleeft gij geen genoeg. Van een (*opm.:* louter uitwendig) brandoffer moet gij niets hebben. Het (*opm.:* ware) offer God ter ere is een gebroken geest. Voor een gebroken, vermorzeld hart, God, koestert gij geen misprijzen. (...)-- Tot daar de wezenlijke gedeelten van deze basispsalm.

Opm.: De rol van bemiddelaars.

1 *Kon. 17vv.* verhaalt dat de profeet Elias, eens dat hij bij de weduwe inwoonde, volgens haar mening "gekomen was om haar zonden in herinnering te brengen (*opm.:* bloot te trekken) en ... haar zoon te doen sterven" (als teken daarvan). Een "man van God" onthult door pure aanwezigheid.

2 *Sam. 12: 1vv.* verhaalt hoe, na de verborgen gehouden zonde van David met Bethsabee (2 *Sam. 11:2vv.*), de profeet Natan door God tot hem gezonden wordt om hem via een parabel (model van zijn zonde) open en bloot; zijn zondigheid voor de ogen te brengen.- Zo zal ook Jezus onthullen (*Luk.2: 33vv.*).

61. Jahweh boetseert de mens uit het stof der aarde.

Het boek *Genesis* is duidelijk: de mens zoals hij nu is, is een product van de aarde en de aardmoeder. *Gen. 2:7*-- “Toen boetseerde Jahweh God de mens uit het stof der aarde: nl. hij blies hem een adem in de neusgaten en zo werd de mens “een levend wezen”.

Opm.: ‘Nefesj’, d.i. een wezen dat, dankzij adem, leeft. In *Gen. 6:17* wordt een andere term gebruikt: “Alle vlees dat adem bezit”. ‘Roeah’ is zowel de wind als de levensadem,.. als “bewegende lucht” (zowat als in het antieke Grieks: “aèr’ en ‘psuchè’ (bij Anaximenes van Milètos)).

De aardse kringloop.

Gen. 3: 19-- “In het zweet van uw aanschijn zult gij uw brood eten tot wanneer gij in de aarde terugkeert aangezien gij eruit genomen zijt, want stof zijt gij en tot stof zult gij terugkeren”.

Opm.: Deze kringloopgedachte keert telkens weer:
zo *Job 1:20*-- “Naakt ben ik geboren uit de moederschoot. Naakt zal ik erin terugkeren”.

Opm.: De aarde wordt hier duidelijk als de aardmoeder verwoord.

Zo *Ekklesiastes (Qoh.) 5:14*: “Zoals de rijke mens uit de schoot van zijn moeder naakt te voorschijn was getreden, zo zal hij erin terugkeren: zoals hij gekomen is”. Reeds in *3: 20* werd gezegd: “Alles is onderweg naar dezelfde plaats: alles komt uit stof; alles keert naar stof terug”.

Bijzonder duidelijk is *Ekklesiastus (Sir.) 40:1*: “Een pijnlijk lot is alle mensen beschoren. Een loodzwaar juk weegt op de Adamszonen (**opm.:** mensen). Vanaf de dag dat zij uit de moederschoot te voorschijn treden, tot aan de dag van hun terugkeer in de almoeder.

Opm.: De almoeder is bijzonder omvattend: “Wie heeft de zee met poorten gesloten wanneer zij uit de moederschoot opborrelde?” (*Job 38:8*).

Maar Jahweh beheerst die kringloop.

Job 1:20: “Jahweh had gegeven. Jahweh heeft genomen. De naam van Jahweh zij gezegend”. Aldus de gewijde tekst n.a.v. de kringloop.

Ps. 139 (138): 13/15-- “Gij, Jahweh, hebt mij de nieren gevormd. Gij hebt mij in de buik van mijn moeder ‘geweven’ (...). Mijn ziel kent gij goed. Mijn beenderen waren u niet verborgen wanneer ik gemaakt werd in het geheim, ‘geweven’ in het diepste der aarde”.

Opm.: Zoals *Ps. 115 (114): 16* insinueert, zijn wij met de aarde en de aardmoeder niet zo ver van de sjeol, de onderwereld.

62. Man-en-vrouw.

Lezen wij *Gen. 1: 26*.-- “God zei: “Maken wij de mens naar ons beeld als onze gelijkenis én dat zij heersen over de vissen in de zee, de vogels in het hemelruim, de (tamme) dieren, alle wilde dieren en al wat kruipdier is”.

Opm.: Er is blijkbaar een sterk verband tussen de mens als naar Gods beeld als zijn gelijkenis geschapen èn het feit dat hij geroepen is te heersen over de rest van “alle vlees”.

In *Gen. 5:3* lezen wij: “Adam verwekte een zoon naar zijn gelijkenis als zijn beeld”. Wat behelst dat Seth, de zoon, hetzelfde werkelijkheidspeil bezit als Adam, de vader. Hier omvat dit ook de afbeelding en gelijkenis die Adam (en Eva) bezit met God. Seth is m.a.w. eveneens “beeld en gelijkenis” van God en als dusdanig verheven boven al wat dier is.

Man-en-vrouw.

Het wordt herhaald in *Gen. 5:1*: “De dag dat God Adam schiep, deed hij het naar de gelijkenis met God. Man - en - vrouw schiep hij hen”. -- *Gen. 1: 27*.-- “God schiep de mens naar zijn beeld. Naar het beeld van God schiep hij hem. Man-en-vrouw schiep hij hen.

God zegende ze en zei hun: “Weest vruchtbaar. Vermenigvuldigt u. Bevolkt de aarde en onderwerpt ze. Beheerst de vissen in de zee, de vogels in het hemelruim en al wat kruipdier is. (...)”.

Opm.: Ofschoon de mens - een collectief naamwoord: de mensheid - door God ‘geboetseerd’ is aan de hand van het stof van de aarde (*Gen. 2:7*), toch - o.g.v. de levensadem waardoor God hem tot een levend wezen maakte - is hij boven de dieren te situeren en moet hij de aarde uit wier stof hij ‘geboetseerd’ is, onderwerpen.

Opm.: In oude talen betekent het feit dat iets ontworpen is naar het beeld en de gelijkenis van iets anders (het toonbeeld; vgl. *Ex. 25: 40 (25: 9)*), dat het afgebeelde in het afbeeldende aanwezig is, a.h.w. zichtbaar tegenwoordig gesteld, God is a.h.w. zichtbaar aanwezig in de “naar zijn beeld en gelijkenis” gemaakte mens.

Nu is het feit dat in de mens “man-en-vrouw” zichtbaar is, een aanduiding voor het feit dat het geslachtelijke element in de mens eveneens ergens in God moet aanwezig zijn.

Dat verklaart waarom *Tob. 6:18* zegt dat in geweten huwenden “voor mekaar bestemd zijn vanuit de oorsprong”, d.i. vanuit Jahweh. Zodat seksualiteit en o.m. trouwen eigenlijk en pas vanuit Gods werkelijkheid grondig begrijpelijk zijn.

63. 'Tôledôt' (nakomelingschap).

Een kind geldt, religieus, als een zegen: “God zegende man-en-vrouw en zei: “Weest vruchtbaar (...)”. (*Gen. 1: 28*).

Paulus, Efes. 3: 14 v., heet de vader diegene die aan iedere ‘patria’, afstammingsgroep, zijn naam geeft.

Gen. 2:4 (hemel en aarde), 6:9 (Noë's stamboom), 25:19 (Isaäks stamboom), 37:2 (Jakobs stamboom) noemen dit met de Hebreeuwse term ‘tôledôt’ (verwekking, verwekkingsgeschiedenis).

Kijken wij even naar *Gen. 30: 1/23*.-- Jakob had, volgens Mesopotamisch recht (dat in *Lev. 18:18* verboden wordt), twee vrouwen, Rachel en Lea.

Rachel ziet dat zij onvruchtbaar is. “Geef mij ook kinderen! Zo niet sterf ik!”. Zo zegt zij tot Jakob. Dermate is kinderrijkdom een zegen (geluksteken) en wel een goddelijke zegen. M.a.w.: huwelijksgeluk is nog niet gedesacraliseerd zoals in onze permissieve cultuur.

Vruchtbaarheid via anderen.

Rachel geeft Jakob dan ook, als het natuurlijkste ter wereld in die tijd, haar slavin Bilha ter beschikking: “Ga naar haar en dat zij “op mijn knieën” kinderen bare: door haar zal ook ik kinderen hebben”.

Opm.: Door de pasgeborenen “op de knieën” van Rachel die zij vervangt voor zover het haar vruchtbaarheid aangaat, te plaatsen, doet de slavin alsof zij uit de schoot van Rachel geboren zijn.

Vruchtbaarheid als “godgegeven recht”

“Jakob hield geslachtsgemeenschap met Bilha. Deze werd zwanger en baarde Jakob een zoon: Rachel reageert: “God heeft mij recht laten wedervaren. Hij heeft mij verhoord en mij een zoon geschonken. Om die reden noemde zij hem Dan (in het Hebreeuws: “heeft mij recht laten wedervaren”).

De mysterieuze achtergrond.

Deze wordt door St.-Paulus verwoord. ‘Patria’, groep die van éénzelfde vader, stamvader, zijn naam krijgt (eponymie), is een basisbegrip in alle religies, voor zover deze niet gedesacraliseerd - ‘ontwijd: ‘ontheilig’ - zijn: vruchtbaarheid immers is teken van levenskracht (‘geest’) en allereerst kentrek van Jahweh,-- pas dan door participatie en imitatie kentrek van al wat kinderen verwekt. God is, zoals *1 Joh. 5:1* zegt, verwekker. En wel bij uitstek. Al wat verwekt, doet dit “in de verwekker”. Daardoor is alle erotiek ‘heilig’ en onderdeel van religie.

64. Het verbond met “alle vlees”

Lezen wij, steeds in verband met ‘tôledôt’ of afstammingsgeschiedenis, *Gen. 6: 19 /20; 9: 8/17*.

Aanknopingspunt: *Gen. 1:26*.

God zei: “Maken wij de mens naar ons beeld, naar onze gelijkenis: dat de mensen heersen over de vissen in de zee, de vogels in de hemel, alle wilde dieren en alle kruipdieren en op de aarde”.

Opm.: de mens is, Bijbels gezien, - geschapen maar in het kader van zijn biotoop of levensmidden.-- Op die achtergrond begrijpen wij beter het noahische verbond dat voor het begrip van *Rom. 8: 16/23* doorslaggevend is.

God zei tot Noë (Noah).-- Ik zal mijn verbond stichten met u (...), uw zonen, uw vrouw en de vrouwen van uw zonen met u.-- Van al wat leeft, van al wat vlees is, twee exemplaren van elke soort in de ark om ze in leven te houden met u (...). Van iedere soort vogels, van al wat vee is, van alle kruipdieren zal een koppel met u meekomen (in de ark) opdat gij ze in leven houdt.

Opm.: M.a.w.: na de verdelging door de zondvloed (“grote vloed”) moet “alle vlees” zijn tôledôt of afstammingsgeschiedenis voortzetten.

God sprak tot Noë en zijn zonen: “Kijk: ik sticht een verbond met u en met uw nakomelingen na u, alsook met alle levende wezens die met u zijn: gevogelte, vee, alle wilde dieren met u,-- kortom: alle dieren van de aarde. (...).

De regenboog als ‘kosmisch’ merkteken.

Het latere geloofsverbond met Abraham zal als merkteken de besnijdenis hebben. Het nog latere Israëlitische verbond met Mozes versterkt dit nog. Cfr. *Gen. 17* en *Ex. 31:16v.*. Het nieuwtestamentische verbond heeft als merkteken het christelijk doopsel.

Het noahische verbond krijgt de regenboog.-- God zei: “Ik plaats mijn (regen)-boog in de wolk en hij zal een merkteken zijn van een verbond tussen mij en de aarde”. -- “Wanneer (...) de regenboog in de wolk verschijnt, zal ik het verbond gedenken dat bestaat tussen mij en u en alle levende wezens, kortom: alle vlees”. Wat verder zegt de gewijde tekst: “Wanneer de regenboog in de wolk zal zijn, zal ik, God, hem zien en het eeuwig verbond gedenken dat bestaat tussen God en alle levende wezens, kortom: alle vlees dat op aarde bestaat”.

Opm.: de Bijbelse openbaring of apokalupsis is een kosmisch-omvattende openbaring! -

65. De afstammingsgeschiedenis op moreel vlak.

Met de afstamming gaan eigenschappen gepaard die natuurlijk biologisch zijn. Dat weten zelfs de primitiefste culturen. Maar zij zijn ervan overtuigd dat, met die biologische wezenaard, ethische en vooral occulte eigenschappen overgaan van geslacht naar geslacht.

Denken wij aan “Zo de vader zo de zoon” wanneer het over gedrag gaat. -

Lezen wij nu *Ezech. 18:1/32*. De profeet, in zijn weergave van Jahweh's standpunt, gaat uit van een spreekwoord: “De vaders hebben groene druiven gegeten en de tanden van de zonen zijn zerp”.

1.-- Jahweh daarop: “degene die ‘gerechtig’ (*opm.*: gewetensvol levend volgens de decaloog) is, zal leven”.

Opm.: Dit gaat gepaard met de zin “Degene die ongerecht (*opm.*: gewetenloos) is, zal ‘sterven’”. Zodat alle draait rond de systechnie “leven/ dood”. Wat juist betekenen die twee termen? Gaat het over de biologische betekenis? Gaat het over de occulte betekenis? Of over de twee samen maar onderscheiden?

2.-- Geval 1.

Indien een gerechte een afstammeling verwekt die geweld pleegt, bloed doet vloeien, op de bergen heidense offermaaltijden bijwoont, de vrouw van zijn naaste onteert, armen en heillozen nog verder onderdrukt, afperst, onderpand niet teruggeeft, uitleent tegen woekerrente, dan zal die niet ‘leven! “Hij zal sterven en zijn ‘bloed’ (*opm.*: verantwoordelijkheid ethisch gesproken) zal op hemzelf neerkomen”. Aldus de gewijde tekst zelf. Het is evident dat ‘leven’ en ‘dood’ hier in de occulte betekenis gebruikt worden.

3.-- Geval 2.

Indien een gewetensvolle van zijn goed gedrag afstand neemt en kwaad verricht, al de gruwels die de gewetenloze pleegt, navolgt: “Zal hij leven?”. “Hij zal sterven”.

Opm.: Inzake biologie geen probleem. Inzake ethiek: Ezechiëls oplossing is overduidelijk: “Ik zal ieder individu oordelen volgens de hem individueel eigen gedragswijze”. Dat is het ethisch oordeel.

Inzake aards geluk (lotskundig): de afstammelingen ondergaan minsten minimaal de lotsbestemming die de vorige generaties achterlaten. Daarin speelt de occulte situatie van die vorige generaties een onmiskenbare rol. Immers de zonden lokken, vanwege Jahweh, straffen uit die verder reiken dan de vorige generaties zoals *Exod. 20: 5* zegt.

66. De erfzonde.

Indien de generaties de ene na de andere door ‘tôledôt’, afstamming, verwekkings-geschiedenis, verbonden zijn, dan vertoont die tôledôt meer dan één aspect want de ziel staat, ook inzake tôledôt, centraal. Wat overgaat van voorafgaanden op volgenden is:

- a. de ziel als zetel van bewust leven (geest begrepen als verstand, gemoed, wil),
- b. de ziel als zetel van het biologische leven (de ziel verlaat het lichaam en daardoor sterft het),
- c. de ziel als zetel van allerlei levenskrachten (‘geest’), goede die een goed lot scheppen, slechte die een kwaad lot stichten).

Lezen wij nu *Rom. 5: 12/ 20*.

Door één enkel mens (‘Adam’) is de zonde (ethisch? occult?) in de wereld gekomen en door de zonde de dood (biologisch? occult?). De zonde ‘heerst’ in de dood.

Opm.: *Rom. 3:23*-- Allen hebben gezondigd en zijn de heerlijkheid van God kwijt.-- Ziedaar het wezenlijke.

5:14-- De dood heeft van Adam tot Mozes (**opm.:** en ook later) geheerst zelfs over diegenen die niet gezondigd hadden (vgl. *5:17*). De dood, hier, is zeker de biologische die de traditie duidt als symptoom en gevolg van de occulte - vaak ‘geestelijke’ genoemde - dood, die dan gebrek aan levenskracht, goede levenskracht, is. Zelfs de steengoede mensen kunnen lijden aan een gebrek aan levenskracht die goed is, ofschoon hun ziel als zetel van ethische beslissingen gaaf is.

5: 15-- Door de zonde van één enkel iemand is de massa (**opm.:** alle mensen; vgl. *5: 18*) ‘gestorven’.

Opm.: Daar zij occult ‘dood’ was, sterft zij, in het land der levenden, ook biologisch. Die occulte dood (gebrek aan Gods levenskracht) is het resultaat, via tôledôt of occulte overerving, van de eerste zonde of ‘oerzonde’ (van Adam).

5:18-- De zonde van één enkel iemand heeft over alle mensen een veroordeling (**opm.:** oordeel in de pejoratieve zin) met zich gebracht.

Opm.: De reactie van God op de zonde is zijn ‘oordeel’ in de straffende zin of ‘veroordeling’.

5:19-- Door de ongehoorzaamheid (**opm.:** aan de geboden) van één enkel mens werd de massa tot een zondige massa.

Opm.: ‘Zondig’ ofwel in de geërfde (tôledôt) zin ofwel in de individuele zin die dus aan individuele vrijheid ontspringt (zoals b.v. Ezechiël duidelijk zegt).

67. "Mijn vlees zal in veiligheid rusten".

Ps. 16 (15).-- Bewaar mij, God, want mijn toevlucht is in u.

Opm.: -Na deze emotionele aanhef volgt een aanhaling: "Ik heb tot Jahweh gezegd: "Mijn Heer, gij, mijn geluk. Neen: boven u (...). Ik richt mij tot de 'heiligen' die in de aarde (...),-- die, en tot degenen die huiveringwekkend zijn. Al mijn genoeg is in hen".

Opm.: Zo spreekt de syncretist(e) die meent Jahwehgeloof te kunnen verzoenen met heidens geloof aan aardgodheden en andere 'huiveringwekkenden' (wellicht hemelgodheden). De term 'heiligen' betekent "machtgeladen wezens".

De reactie van een Jahwehgelovige.

"Hun ziekelijkheden (**opm.:** afgoden/ afgodinnen) woekeren overal. Men betaalt hun de prijs van de vreemdeling (**opm.:** degene die Jahweh niet 'kent')-- Hun bloedoffers plengen? Nooit! Ik hun namen op mijn lippen laten komen? Nooit!".

Na deze basisweigering de eigen geloofsbelijdenis.-- "Jahweh, mijn erfdeel, mijn beker, gij zijt het die mijn aandeel waarborgt. Het meetsnoer bakent mij een eigen domein vol geneugten af en het erfdeel is voor mij prachtig".

Opm.: Dit zinspeelt op wat een leviet als eigendom voor zijn Jahwehgeloof kreeg.

De wezenskern.

1.-- Ik zegen Jahweh die zich tot raadgever van mij gemaakt heeft: zelfs 's nachts brengen mijn nieren (vgl. *Ps. 51 (50):8*: het geheimgehouden gedeelte van mijn zieleleven) mij inzicht bij. Ik heb immers Jahweh onophoudelijk in mijn gedachten. Aangezien hij aan mijn rechterhand staat (**opm.:** de plaats van de rechtsbijstand), kom ik niet ten val.

2.-- Ook: mijn hart is boordevol vreugde,-- mijn heerlijkheid (**opm.:** lever, zetel der gewaarwordingen) jubelt het uit. En: mijn vlees zal in veiligheid rusten. Want gij kunt mijn ziel niet aan de sjeol (**opm.:** onderwereld) prijsgeven. Gij kunt uw vriend niet de groeve (= sjeol) laten zien (**opm.:** beleven). Integendeel: gij zult mij de weg van het leven (**opm.:** godgegeven leven) leren.-- Voor uw aanschijn (**opm.:** aanwezigheid) is er vreugde in overvloed. In uw rechterhand ligt eindeloos gelukkig zijn.

Opm.: Intieme medewerking (decaloog) en zelfs vriendschap met God leidt ertoe dat de ziel aan de sjeol ontsnapt. Meteen het met die ziel radicaal samengaand zielelichaam.

Zielelichaam dat ons biologisch lichaam tot levende materie maakt. Het verheerlijkte, want vergoddelijkte lichaam wordt hier minstens vermoed

68. Danklied om reden van genezing.

Isaias 38: 1/20.-- Ezekias (Hizkia) wordt dodelijk ziek. Isaias raadt o.m. een behandeling aan: “Men hale een vijgenbrood dat men op de zweer legt en hij zal ‘leven’”.

Let op de term ‘leven’ i.v.m. genezing d.m.v. vijgenbrood! Dat soort brood, waarin blijkbaar de vijg een rol speelt als geneeskrachtige plant, helpt dus mede (niet alleen) met het oog op ‘leven’, in casu: genezen. Zoals *Wijsh. 1 :13* zegt: “De schepselen van de wereld - in hen is geen dodelijk gif - zijn heilstichtend”.

Het danklied.

Een invoeging van latere datum die een onvoorspelbaar opkomende ziekte vooropstelt.-- Ik zei: “In het midden van mijn dagen ga ik heen: binnen de poorten van de sjeol zal ik (...) opgesloten worden.(...). Mijn verblijf is uitgerukt,-- ver van mij weggeworpen als een tent van herders. (...). Tussen het aanbreken van de dag en het invallen van de nacht hebt gij mijn leven beëindigd”.

“Ik heb geroepen tot de morgen. (...). Heer, ik ben uitgeput: kom mij te hulp! Hoe zal ik mij uitdrukken en wat zal ik Jahweh zeggen? Ik zal al mijn jaren in de verbittering van mijn ziel voortleven”.

“De Heer is “over hen”: zij leven en al wat in hen is, is leven van zijn geest.-- Gij zult mij genezen. Doe mij leven! -- Kijk: mijn verbittering slaat om in welbehagen! Gij: gij hebt mijn ziel afgeschermd tegen de groeve van het niets (*opm.*: de onderwereld waar het niet-zijn heerst). Met name gij hebt al mijn zonden “achter u gelaten”.

Opm.: Voor de zoveelste maal: zonde leidt - op de ene of andere manier - tot ziekte en dood en sjeol. Zondevergeving keert dat proces om. “Niet de sjeol looft u noch de dood! Zij (*opm.*: die in de sjeol verblijven) hopen niet meer op uw trouw die in “de groeve” afdalen”.

Opm.: Vgl. *Ps. 6:6; Bar. 2:17; Ekkk.kus (Sir.) 17: 27/28.*

“Degene die leeft ,-- degene die leeft: hij alleen looft u, zoals ik heden”.

Opm.: De term ‘leven’ is tweesnedig: nu eens louter biologisch (en dus onderhevig aan occulte factoren), dan weer occult, d.i. ziel en geest (roeah). Geest die op zijn beurt ofwel demonisch (sjeolgebonden) is ofwel jahwistisch (van goddelijke oorsprong). In ieder geval: genezing door Jahweh begint met de zondewegneming in de ziel en de instorting van Jahweh ‘s geest (levenskracht) zo dat het zielenlichaam (één met de ziel) het biologische lichaam gezond maakt.

69. "God heeft de mens geschapen met het oog op de (ware) onsterfelijkheid".

Lezen wij even in Het boek der wijsheid.-- Goddelijke wijsheid die, in de schepping tot godgegeven wijsheid wordt. - 'Wijsheid' betekent, in die tijd, de vaardigheid om met problemen, in leven en na dood, in het reine te komen.

Zo: Wijsh. 1:12 vv.. -- Zoek niet de dood door de afwijkingen in uw leven. Berokken u niet de ondergang door werken van uw handen. Want God heeft de dood niet 'geschapen'. (*Opm.*: hij is er niet rechtstreeks verantwoordelijk voor). Aan het verloren gaan van de levenden beleeft hij geen vreugde. Integendeel: hij heeft alles geschapen met het oog op "het zijn". - (*Ex. 3: 14*: Gods eigennaam is "Ik ben").

Overigens: al wat de wereld (*opm.*: de schepping) inzake (door God geschapen} dingen bevat, sticht heil. Dodelijk vergif is er nergens in.

Hades (*opm.*: de onderwereld) regeert niet (*opm.*: zomaar) op aarde, want de gerechtigheid (= gewetensvol leven) is eeuwig (*opm.*: bewerkt eeuwig leven).

Wijsh. 2: 23v. -- Inderdaad God heeft de mens geschapen met het oog op de onbederfelijkhed. *Nl.* : hij heeft de mens als afbeelding gemaakt van zijn eigen natuur (vgl. *2 Petr. 1:4 (aan Gods natuur deelnemend)*; *Gen. 1: 26*). Door de afgunst van "de duivel" (*Job 1:6: Satan*; *Gen. 3:1 : "de slang"*) is de dood in de wereld gekomen. Al wie hem toegewijd is, ondervindt het wel.

Opm.: Dit laatste betekent niet dat "Adam en Eva" het mythische eerste mensenpaar, dat voor de oerzonde of eerste zonde verantwoordelijk is, niet ook zijn medeverantwoordelijkheid heeft. De uitdrukking "door (...) de duivel" is niet exclusief maar inclusief (insluitend) bedoeld: én het eerste mensen én de duivel (wat dat in feite ook mag zijn) zijn elk op zijn wijze verantwoordelijk voor het doorkomen van "de dood" of "de ondergang" (de ethische afwijking die op de onderwereld uitgeeft).

Wie dus beweert dat het aannemen van demonische invloeden een vlucht is om zich van de louter menselijke verantwoordelijkheid af te maken "op goedkope wijze" verstaat de Bijbelse mening radicaal verkeerd".

Meestal overigens is die opwerping de dekmantel van een radicaal secularistische (alle religie in de ware zin uitsluitende en radicaal aardse) mening die zich vlug met een of ander argument tevreden stelt.

70. Het kreunen van de stoffelijke schepping.

Lezen wij *Gen. 3:17*.-- Tot de man (Adam) zei Jahweh God: “Omdat gij naar de stem van uw vrouw (Eva) geluisterd hebt en dus van de boom gegeten hebt waarvan ik u verboden had te eten: dat de aardbodem vervloekt weze om reden van u.

Ten koste van zware inspanningen zult gij er uw bestaan uit betrekken al de dagen van uw leven. Hij zal voor u stekels en distels voortbrengen en gij zult u met het veldgewas voeden. In het zweet van uw aanschijn zult gij dus uw brood eten (...). -

Opm.: De oerzonde genereert de dood, d.i. het gebrek aan godgegeven ‘roeah’ (levenskracht, ‘geest’), ook voor de aardbodem en de veldgewassen. Dat blijkt o.m. uit *Lev. 19: 23/25* (de fruitbomen, zelfs door de Israëlieten geplant, zijn ‘onbesneden’, d.i. niet echt Jahwehgedragen).

Nu begrijpen wij beter *Rom. 8: 19/23*.-- De (stoffelijke) schepping verlangt naar de openbaring (**opm.:** op het einde der tijden) van “de zonen van God” (**opm.:** degenen die Gods natuur en vooral ethisch gedrag delen). Toegegeven: de (stoffelijke) schepping is onderworpen aan de ijdelheid (**opm.:** gebrek aan contact met de oorsprong van alles, God) - niet dat zij dat zelf gewild heeft maar om reden van degene die ze eraan onderworpen heeft (**opm.:** de zondige mens).

Toch gaat die onderworpenheid met hoop gepaard, de hoop dat ook zij van de slavernij van het verderf (**opm.:** wat godgegeven levenskracht mist, valt uiteen) bevrijd zal worden om de vrijheid van de heerlijkheid (**opm.:** het godgegeven leven in zijn volle kracht) van de kinderen van God (**opm.:** degenen die Gods natuur en gewetensvol gedrag delen) binnen te gaan.

Wij weten nl. dat de hele (stoffelijke) schepping tot op deze dag kreunt in barensweeën. En niet enkel zij: wijzelf die toch reeds “de eerstelingen” (**opm.:** het nog verborgen maar werkelijke bezit) van de geest (**opm.:** die levenskracht die Christus door het paasgebeuren in de wereld bracht), bezitten,-- ook wij kreunen innerlijk in afwachting van de verlossing van ons lichaam.

Opm.: Dat de materiële kosmos werkelijk ook deelt in de zonde en de (occulte) dood, blijkt uit wat de schrift zegt over:

a. de woestijnen (*Luk 11:24* (eenzame oorden); *Lev. 16: 8 ; 17:7; Isaias 13:21; 34:14*).

b. de puinen (*Isaias 34: 10/17*). Deze barre oorden staan met de demonische wereld (*2 Kor. 4: 4* (de god van deze wereld); *Joh. 12:31*) in verband.

71. Het eeuwig verbond.

Lezen wij *Is. 24: 1/6*.-- “Kijk: Jahweh verwoest de aarde en teistert ze. Het aanschijn ervan keert hij ondersteboven,-- drijft de bewoners ervan uiteen.-- De priester zal eraan toe zijn als het volk, de heer als de slaaf, de heerseres als de meid, de verkoper als de koper, de borger als de lener, de schuldeiser als de schuldenaar

Verwoest,-- verwoest zal de aarde worden. Geplunderd,-- geplunderd zal zij worden. -- Want Jahweh heeft dit woord gesproken.-- De aarde is aan ontvolking toe: zij teert weg. De wereld versmacht,-- teert weg. De bovenlaag (*opm.*: sociaal gesproken) van de aardbevolking versmacht”.

Opm.: Ziedaar wat Isaias, op wereldschaal, voorziet en wel als “woord van Jahweh”, -- niet als eigen bedenkfel. Nu gaat hij - als apocalypticus - in op de reden of grond van de catastrofe.

“De aarde is onder de voeten van haar bewoners ontheiligd, want zij hebben de wetten overtreden, het raadsbesluit verkracht, het eeuwige verbond verbroken. Dat is de reden waarom de vervloeking de aarde a.h.w. verslonden heeft. En haar bewoners boeten ervoor. Dàt is de reden waarom de bewoners van de aarde a.h.w. verzwonden zijn: weinig mensen schieten over”.

Opm.: Het is duidelijk: de decaloog is voor de zoveelste keer de absolute norm zo dat men, indien men ervan afwijkt men natuurnoodzakelijk (o.g.v. gebrek aan Gods ‘geest’ of levenskracht) catastrofes uitlokt.

Maar ditmaal is de term duidelijk: **a.** het gaat om een eeuwig verbond en **b.** een universeel verbond. In die zin gelijkt het op het noahische verbond (*Gen. 9:8*).

Opm.: Weerom zoals telkens weer in de *Bijbel*: in *Is. 24vv.* spreekt Isaias een eindtijdapocalyps uit die gezien wordt doorheen soms zeer eigentijdse aangelegenheden. De eigentijdse catastrofes zijn “signa prognostica”, vooruitlopende tekens, van de eindtijdrampen.

De heidenen.

De universele taal van Isaias omvat ook de heidenen.- Laat ons, in het licht van Isaias’ tekst, lezen wat Paulus zegt van de religieuze en morele verantwoordelijkheid van de heidenen. Zowel Paulus’ tekst als Isaias’ tekst worden er klaarder door: zij belichten elkander. Met name: afgezien van Noë’s verbond zijn ook de heidenen met God ‘verbonden’ door een wet die de hele schepping beheerst. Waarvan de al of niet heidense mensheid enkel een onderdeel is.

72. De heidenen bezitten de wet.

Rom. 2:14.-- “Wanneer heidenen die de wet (*opm.:* in de joodse verwoording ervan) niet bezitten, op natuurlijke wijze de gedragsregels van de wet waarmaken, dan zijn deze mensen - zonder de wet te bezitten (*opm.:* weerom: in de joodse verwoording) - zichzelf tot wet. Zij tonen de werkelijkheid van die wet als in hun hart geschreven (vgl. *Jer. 31:33*) aan. Als bewijs gelde: het getuigenis van hun geweten alsook de innerlijke oordelen die zij de enen over de anderen vellen”.

Opm.: Het getuigenis van het heidense geweten, dat zich afbeeldt in de waarde-oordelen, toont het universele verbond.

Een ‘verbond’ is geen uitwendig fenomeen! Het verbond tussen God en zijn (met geest,-- verstand en rede, gemoed en wilsvrijheid begaafde) schepselen situeert zich in het innerlijke licht van het morele en religieuze geweten.

Dàt geweten stelde Isaias, eeuwen te voren, voorop wanneer hij alle mensen - een onderdeel van de hele met geest begaafde schepping, overigens zijn Gods engelen (godszonen) niet ook in geweten met God ‘verbonden’? - betreft in een eindtijdoordeel.

De heidenen - althans een gedeelte - maakt de wet niet waar.

Rom 1: 18/32.-- Wat komt er nu, collectief gezien, van de heidense wetskennis terecht? “De woede van God onthult zich vanuit de hemel als gericht tegen iedere vervreemding van God en iedere gewetenloosheid van de mensen die de waarheid (*opm.:* zoals God ze via het intieme geweten (*Ps. 51 (50): 8*) onthult) in gewetenloosheid versmachten”.

Opm.: Ziedaar de paulinische verwoording van Gods reactie op irreligie en immoraliteit.

Paulus preciseert.

“Want wat men van God kan te weet komen, is voor “de mensen” (*opm.:* let op het collectief) duidelijk. Inderdaad: God heeft het hun duidelijk gemaakt. Want wat aan God onzichtbaar is - sedert de schepping van de wereld (*opm.:* let op het universele) - , laat zich zien aan het verstand doorheen zijn werken, nl. zijn eeuwige macht en zijn godheid”.

Opm.: *Hebr. 11:1/2* zegt juist hetzelfde: “Door het geloof zien wij in dat de ‘aiones’, de werelden, tot stand kwamen door een woord van God. Zodat wat men ziet, ontspringt aan wat zich niet toont”.

Opm.: De term ‘geloof’ slaat hier zowel op het heidense, universele, geloof als op het typisch Bijbelse, particuliere geloof. Geloof dat apocalupsis, bloot trekken van het onzichtbare, is.

Paulus' conclusie.-- "Zodat zij geen verontschuldiging hebben aangezien zij God gekend hebben én hem als aan een god toch geen heerlijkheid of dankzegging gewijd hebben".

Opm.: De heidenen, collectief genomen, zijn dus (collectief) schuldig. Wat behelst dat individuen op zich anders moeten beoordeeld worden. Zoals b.v. *Ez. 18: 1/4* zeer duidelijk opmerkt. En *Ez. 18: 5/32* aan de hand van voorbeelden verduidelijkt: ieder individu ofschoon collectief beïnvloed heeft een individuele verantwoordelijkheid.

Paulus' weergave van heidens verderf.

"In de plaats daarvan hebben zij in hun redeneringen hun verstand verloren en hun onverstandig hart is verduisterd geraakt. In hun aanspraak op 'wijsheid' zijn zij gek geworden".

Opm.: De afwijking van de decaloog situeert zich allereerst in het verstand en diens 'redeneringen'.

Een model.-- "Zo hebben zij de heerlijkheid van de onbederfelijke God verward met een beeld,- simpelweg een afbeelding van bederfelijke mensen, -- van vogels, van viervoetige dieren, van kruipdieren".

Opm.: De jood die Paulus is, verdroeg al geen beelden! Laat staan: beelden van mensen, dieren die 'godheid' moesten uitbeeldend tegenwoordig stellen.

Opm.: Opgemerkt zij dat de joodse kritiek op de heidense beelden - afgoden, gruwels - niet zonder meer juist is. Het is alsof de Bijbelse mens iets verdrong wanneer hij die afgoden als gruwels afwees .

Dat verdrongene komt zeer klaar boven in de syncretistische praktijken die telkens weer aangeklaagd worden (denk aan *Ps. 16 (15) :1/4*).

De uitwerkselen van de afwijking van de decaloog.

Paulus geeft nu een aantal steekproeven.

"Gevolg: God heeft ze prijsgegeven - ingaande op de richting van de begeerten van hun hart - aan een 'onreinheid' (**opm.:** onkuisheid) waarin zijzelf hun lichamen tot en met ontering verlaagd hebben.-- Zij die de waarheid van God tegen de leugen geruild hebben door nl. het schepsel te aanbidden en te dienen i.p.v. de Schepper. (...)"

Opm.: De joden heetten "heidense religie" overspel, seks. Waardoor? Doordat zij danig geërgerd werden door de seksuele magieën in de heidense religies.

Opm.: *Gen. 6: 1/4* toont heel even, in joods verband, de ware achtergrond van de heidense seksueel gekleurde religies: de 'seks' die erin beoefend werd, was "omgang met vreemd vlees" (*Jud. 6/7*).

Gevolg:

God heeft ze prijsgegeven aan verlagende driften. Want hun vrouwen hebben de natuurlijke betrekkingen geruimd tegen betrekkingen “tegen de natuur”. Zo ook de mannen: zij lieten het natuurlijk gebruik van de vrouw varen en brandden van lustgevoel van de enen tot de anderen door ‘eerloosheid’ (*opm.:* geslachtsgemeenschap) van een man met een man (...).

Opm.: Weerom staat de erotiek en het plegen van onreinheid centraal maar nu in de vorm van ‘tegennatuurlijke’ seks.

Paulus’ lijst.-- Na deze twee steekproeven - de ene in het religieuze de andere in het morele domein - pakt Paulus de ontaarding anders aan. Massief. Massaal.

“Aangezien zij het bewaren van de ware kennis van God niet de moeite waard achtten, heeft God ze prijsgegeven aan hun van (*opm.:* religieus en moreel juist) oordeel beroofd verstand zo dat zij wat in geweten onverantwoord is, plegen.-- Zij zijn vol van iedere gewetenloosheid, -- verdorvenheid, hebzucht, boosaardigheid.-- Zij stralen enkel afgunst, moord, twist, bedrog, gemeenheid uit. Lasteraars zijn zij,-- kwaadsprekers - vijanden van God -, beledigers, zelfingenomenen, grootsprekers,-- thuis in het kwaad.-- Opstandig tegen hun ouders, onbezonnen, onbetrouwbaar, harteloos, meedogenloos”.

Opm.: Deze lijst is vergelijkbaar met de lijst *Gal. 5: 19/21* (“Al wat het vlees vertrekt”) en de lijst der eindtijdafwijkingen *2 Tim. 3: 1/7* (De mensen in de laatste dagen”).

Paulus’ slotakkoord.-- “Hun kennis van Gods raadsbesluit, nl. dat al wie al dergelijke dingen plegen, de dood verdienen, ten spijt, bedrijven zij al dergelijke dingen. Meer nog: zij vallen degenen die ze plegen, bij”.

Opm.: Letten wij erop dat de term ‘raadsbesluit’ van God reeds in Isaias’ tekst (*24:5*: de wetten, het raadsbesluit, het eeuwig verbond) voorkomt als reden van catastrofes.

Op de achtergrond: de elementen van de wereld.

Lezen wij *Gal. 4:3* (wat betreft de joodse verwoording van “de wet” met haar gezonde morele gedragsregels maar ook met haar dubieuze voorschriften) en *Gal. 4:8/10* (wat betreft een geval van heidense verwoording van gezonde gedragsregels en dubieuze ‘voorschriften’): het verwarde complex van gedragsregels en ‘voorschriften’ werd ingevoerd door de elementen van de wereld. De ontaarding zo-even beschreven geldt ook hen!

73. Zon en regen over gewetenlozen en gewetensvollen.

“Uw hemelse Vader doet zijn zon opgaan over bozen en goeden en de regen vallen over gerechten en ongerechten” (*Matth. 5:45*). Gaan wij na welke de achtergrond is van deze uitspraak, dan vallen wij op het noahisch verbond (*Gen. 6:1/9: 28*).

Te midden van een veralgemeende zedelijke ontarding van de mens situeert zich Noë (Noach), “een gewetensvol mens, gaaf gebleven te midden van zijn tijdgenoten”.

God schift daarop de mens d.m.v. een kosmische catastrofe (‘zondvloed’), waarbij Noë, zijn gezin en de rest van “alle vlees” d.m.v. de ark gered worden. Dat is een godsoordeel.

Het noahische verbond.-- “Nooit meer zal ik (God) alle levende wezens treffen zoals ik nu gedaan heb. Zolang de aarde zal duren, zullen zaai- en oogsttijd, koude en warmte, zomer en winter, dag en nacht nooit meer ophouden”. (*Gen. 8: 22*).

Opm.: De kosmische orde, basis van genoemde koppels, wordt dus gewaarborgd “zolang de aarde zal duren”.

De mens herneemt.

De opdracht de aarde te bevolken en de rest van de levende wezens te beheersen (*9: 1/3; 9:7*) wordt vernieuwd.-- Dit niettegenstaande “de bedoelingen van het hart van de mens vanaf de kinderjaren slecht zijn” (*Gen. 8:22*). M.a.w.: het noahische verbond is onafhankelijk van de decaloog. In tegenstelling tot het algemene verbond waarover *Is. 24:5* (en *Rom. 2: 14/15*) het heeft.

Gen. 9: 8.

“God zei tot Noë en zijn zonen: “Kijk: ik vestig mijn verbond met u en met uw nakomelingen (**opm.:** de ‘tôledôt’; ‘vaderschap’ (beter: geslacht): *Efes. 3:15*) èn met alle bezielde wezens die met u zijn,-- vogels, vee, alle dieren op aarde (...). Een zondvloed om de aarde te teisteren zal er nooit meer zijn. (...) Dit is het teken van het verbond dat ik sticht tussen mij en u en alle levende wezens met u (...): ik vestig mijn (regen)boog in de wolk (...). Telkens wanneer de boog in de wolk zal zijn, zal ik hem zien en het eeuwig verbond (*Gen. 9:16*) gedenken tussen God en alle levende wezens, - in één woord “alle vlees” (...).”

Opm.: Het abrahamietische verbond (*Gen. 17*) slaat op alle ethische nakomelingen van Abraham; het mozaïsche op de Israëlieten. Beide zijn beperkt. Het noahische slaat op bozen en goeden, gerechten en ongerechten.

74. Van de gewone apocalyptiek naar de eindtijdapocalyptiek.

Het eerste begrip ‘apocalyptiek’ betekent “onthulling van buiten- en bovennatuurlijke werkelijkheden”.

Het afgeleide, tweede begrip ‘apocalyptiek’ betekent “onthulling van buiten- en bovennatuurlijke werkelijkheden die op veel duidelijker wijze een welomschreven eindtijd met zijn rampen en zijn rampeneinde behelzen”.

Volgens kenners zijn er zo vier: *Ezek. 38/39*,-- *Is. 24/27*; *Dan. 7/12*; *Zak. 9/14*.-- Wij lezen het eerste model van de vier,-- althans de hoofdtrekken ervan.

Ez. 38: Ivv. -- Het woord van Jahweh werd tot mij gericht (...). - Mensenzoon, kijk naar Gog (*opm.:* de vorst van Magog (= land van Gog),-- een naam die een brutaal vervolger van Gods volk aanduidt). (...). Profeteer tegen hem: (...) Ik verklaar mij tegen u, Gog. (...). Ik zal u rechtsomkeert doen maken. Ik zal haken in uw kaken inplanten. Ik zal er u doen op uittrekken met heel uw leger, paarden en ruiters (...).--

Weest bereid! Bereidt u goed voor!

Gij en uw troepen alsook diegenen die zich rond u samentroepen. Stel u in mijn dienst! Na vele dagen (*opm.:* een term die misschien vele eeuwen bedoelt) zult gij bevelen krijgen. Na vele jaren zult gij naar het land komen waarvan de bewoners aan het zwaard ontsnapt (...) op de bergen van Israël (...). Allen wonen zij er veilig! Als een stormwind (*opm.:* beeld voor oorlog) zult gij optreden, erop vooruitgaan (...).

Zo spreekt de Heer Jahweh. die dag (*opm.:* term voor een nog zeer onvoorspelbare toekomst) zullen in uw hart gedachten opkomen, zult gij gewetenloze plannen smeden. Gij zult nl. zeggen: “Ik trek op tegen een weerloos land (...)”. Aan plundering zult gij u begeven (...) tegen een volk de navel der aarde (*opm.:* Jeruzalem;-- zoals vele culturen beschouwen de Israëlieten de hoofdstad van hun samenleving als het centrum der wereld) bewoont. (...).

Opm.: Samengevat: de profeet Ezechiël ‘ziet’ tamelijk duidelijk een eindtijdperiode waarin een Jahwehvijandige cultuur - Gog - gewetenloos, buiten de moraal van de decaloog, het uitverkoren volk van God (navel der aarde) zal lasten allerlei bezorgen,-- ‘stormwind’ geheten.

M.a.w.: Jahweh zal zich bedienen van een hem vreemde cultuur en haar aardse machten om zijn eigen volk “het vuur aan de schenen te leggen”. Gog “stelt zich in dienst - onbewust - van Jahweh”.

(...). Het zal op het einde der dagen zijn (*opm.*: de eindtijd) dat ik, Jahweh, u tegen mijn land zal doen oprukken opdat de naties mij ‘kennen’ (*opm.*: mijn wijze van ‘zijn’ ervaren),-- wanneer ik mijn heiligheid (*opm.*: hoogste levenskracht gepaard met hoogste gewetensvolheid) zal onthullen voor haar ogen door bemiddeling van u, Gog.

Ez. 39: 1vv..

Gij, mensenzoon, profeteer tegen Gog. (...). Ik verklaar mij tegen u, Gog (...). Ik zal u (*opm.*: opnieuw) rechtsomkeer doen maken. Ik zal u leiden (...) tegen de bergen van Israël. Ik zal uw boog in uw linkerhand breken. Ik zal uw pijlen in uw rechterhand neerslaan. Gij zult sneuvelen op Israëls bergen: gij, al uw troepen en de volkeren die met u zijn. Ik werp u van mij weg: als voer voor allerlei soorten roofvogels,-- voor de wilde dieren. Gij zult in volle veld sneuvelen! Want ik heb gesproken. Godsspraak van de Heer Jahweh.

In Magog zal ik het vuur zenden (...). Zij zullen het weten: “Ik ben Jahweh”. Ik zal mijn heilige naam doen kennen te midden van mijn volk Israël. Mijn heilige naam zal ik niet meer laten ontheiligen. Ook de volkeren zullen het weten: “Ik ben Jahweh, heilig in Israël”.

Op.:-- St.-Augustinus zei ooit dat “God zich van het kwaad bedient om zijn heilige doeleinden te bereiken”. Hier blijkt dat Gog, nadat hij “in Jahweh ‘s dienst gesteld” zijn taak heeft volbracht als ‘stormwind’ (voor het volk van God dat zo een eindtoetsing doormaakt), letterlijk ‘afgedankt’ wordt.

Kijk: dat komt! Het is een feit! Godsspraak van de Heer Jahweh. Zo is de dag eraan toe die ik heb voorspeld. (...). Op die dag zal ik Gog als grafkuil in Israël een beruchte plek bezorgen

Het oberimdal (*opm.*: in het koptisch: Abarimdal) (...), de vallei van de voorbijgangers. Men zal ze heten “vallei van hâmongog” (Dal van de horde van Gog).

Het huis van Israël zal ter aarde bestellen om “zeven maanden lang” (*opm.*: een lange tijd) het land te reiniger (*opm.*: van de smet door Gog’s werking veroorzaakt). (...). Ik zal mijn heerlijkheid laten zien aan de volkeren. Alle volkeren zullen mijn oordeel (*opm.*: Gods doortastend optreden binnen het land der levenden) zien wanneer ik het zal voltrekken.

Op.: Ziedaar - in haar grondstructuur althans - een eindtijdapocalyps.

75. Joël: de plaag der sprinkhanen als voortekenen van de eindtijd.

De eindtijd is, vanaf *Genesis*, een voortdurend aanwezige dreiging en verlossing. Zodat iedere ramp in het land der levenden kan dienen als waarschuwing: zo maar veel erger zal het eraan toegaan in de eindtijd, zodat iedere welvaart eveneens kan fungeren als voortekenen: zo maar veel overvloediger!

Lezen wij *Joël 3/4*. Verkort tot op het essentiële.

3: *Ivv.* -- ‘Daarna’ (*opm.*: na het einde van (dit) tijdperk) zal ik, Jahweh, over alle vlees mijn geest uitgieten: uw zonen, uw dochters zullen ‘profeteren’ (*opm.*: profetische geven vertonen); uw bejaarden zullen dromen doorkrijgen, uw jongeren gezichten.-- zelfs over slaven en slavinnen zal ik in die dagen mijn geest uitgieten (*opm.*: *Num. 11: 29*, waar Mozes zegt: “Mocht heel het volk van Jahweh profeet zijn doordat Jahweh hun zijn geest schenkt”).

Opm.: De (heilige) geest door Joël bedoeld is én charismatisch (profeteren) én ethisch (zoals *Ps. 51 (50): 13* vraagt: “de geest van Gods heiligheid”).

Rampen.-- Ik zal tekens laten zien in het hemelruim en op aarde: bloed, vuur en rookkolommen! De zon zal verduisteren, de maan bloed worden. Voordat de dag van Jahweh eraan komt, groot en huiveringwekkend.

Oordeel over de volkeren.-- *Jo. 4: Ivv.* -- Want in die dagen (...) zal ik alle naties verzamelen. Ik zal ze in het Josafatdal doen afdalen: daar zal ik het oordeel met die naties aangaan inzake Israël. (...). Want zij hebben Israëls bevolking ‘verspreid’ (*opm.*: diaspora) te midden van de naties en “mijn land” verdeeld. (...).

Ik zal, volkeren, uw daden op uw hoofden doen neerkomen. (...). Dat de naties in verwarring geraten en optrekken naar het Josafatdal. Want daar zal ik zetelen om alle naties te oordelen in het rond. (...).

Overvloed.-- Op die dag (*opm.*: in dat tijdperk, het nieuwe tijdperk) zullen de bergen van nieuwe wijn druipen, de heuvels in melk baden en Juda’ s stromen boordevol water zijn. (...).

Opm.: Ook deze gewijde tekst is een eindtijdapocalyps. Zij vult de andere teksten in die aard aan. Zodat, indien men die deelapocalypsen samen denkt, logisch, men tot een waar ofschoon zeer benaderend ‘beeld’ komt van de tijd, het nieuwe tijdperk, waarin Jezus zich situeert. Hij zet nl. de eindtijd in.

76. Jezus: de duider van het lot.

Er is meer dan één toonbeeld dat Jezus verwezenlijkt uit het oude testament. Het machtigste is wellicht dat model dat wij nu schetsen.

1.-- Job. 33: 23.

“(…). Een engel, een duider, (...) die de mens aan zijn plicht herinnert, er medelijden mee heeft en zegt: “Ontsla hem (Heer,-- in Jezus’ geval: Vader) ervan in “de groeve” (*opm.*: de dodenwereld) neer te dalen: ik heb voor zijn leven een losprijs gevonden; zijn vlees hervindt een jeugdige frisheid”.

Opm.: Jezus wordt hiermee schitterend oudtestamentisch getekend! Men denke aan hem wanneer hij zieken, ja, gestorvenen voorgeschoteld krijgt, terwijl hij daarbij zichtbaar of in zijn binnenste tot zijn hemelse Vader bidt. Om van “de losprijs” (zijn kruis- en verrijzenispasen) te zwijgen.

2.-- Tob. 3: 17, 12: 12.

De engel Rafael werd gezonden.-- “Toen gij aan het bidden waart (...), was ik het die uw smeekgebeden tot voor de heerlijkheid van de Heer bracht en die ze ‘las’ (*opm.*: in herinnering bracht). Zo ook wanneer gij de doden ter aarde bestelde. (...).

Ik ben gezonden om uw geloof te toetsen en God zond mij tegelijkertijd om te ‘genezen’, u en uw dochter Sarra.-- Ik ben Rafael, één der zeven engelen die zich steeds gereed houden om tot de heerlijkheid van de Heer door te dringen”.

Opm.: Men leze *Hebr. 9: 11v.*: “Christus (...) drong eens en voorgoed in het heiligdom (*opm.*: vooral gedurende zijn Hemelvaart) (...) ten koste van zijn eigen bloed (*opm.*: vooral in zijn kruispasen),-- terwijl hij daarmee voor ons een eeuwige verlossing verwierf”. Christus dringt door tot voor de heerlijkheid van de Vader en is steeds gereed om in ons voordeel tot dat heiligdom door te dringen.

De achtergrond.-- Men leze *Wijsh. 11: 21.*-- “De hele wereld is voor u (...) als de drop van de morgendauw die op de aarde valt. Maar gij ontfermt u over allen doordat gij alles aankunt. Voor de zonden der mensen sluit gij de ogen opdat zij tot inkeer komen. Gij houdt inderdaad van al wat bestaat, en voor niets van wat gij gemaakt hebt, voelt gij afkeer (...)”.

Opm.: Hiermee hebben wij getracht “de psychologie” van Jezus te schetsen. Indien men in zijn geval van ‘psychologie’ kan of mag spreken!

77. "Hij zal dopen in heilige geest en vuur".

Lezen wij Matth. 3: 1/12.-- De woestijn van Judea is een bergachtige, verlaten streek. Plots weerklinkt daar: "Bekeert u want het rijk van god (*opm.*: Mattheüs zegt 'hemelen' i.p.v. 'God') is nabij". Aan het woord : Johannes de Doper! De voorloper.

Opm.: 'Rijk Gods' is een oeroud begrip in het oude testament. Het betekent "Gods ingrijpend optreden als heealheerser". Maar in de mond van Johannes de Doper is het eindtijdgebonden: "Gods ingrijpend optreden als heealheerser in de stijl van de eindtijdapocalyps".

Johannes' doopsel.-- In de Jordaan. Onder het belijden (biechten) van zonden, d.i. inbreuken op de decaloog.-- "Ik doop u in water met het oog op berouw".

Opm.: Een welomschreven type van heilige geest is in Johannes' doopsel aan het werk: zoals *Ps. 51 (50):13* zegt, Gods geest van heiligheid. Daaraan overigens ontspringt, o.g.v. gegeven zijn door God (genade), het door Johannes beoogde berouw.

Het doopsel in heilige-geest-en-vuur.

Johannes: "Die na mij komt, is machtvoller dan ik: ik ben niet eens waard dat ik zijn sandalen uitdoe!". Johannes: "Hij zal u dopen in heilige geest en vuur".

Johannes situeert dat soort 'doopsel': "Hij houdt de wan in de hand om te schiften. Staat op het punt zijn dorsvloer grondig te reinigen.

1. Zijn tarwe (*opm.*: degenen die de decaloog onderhouden) zal hij in de schuur (*opm.*: de plaats der gelukzaligen) opstapelen.

2. Wat het kaf (*opm.*: degenen die door verwaarlozing van de decaloog onbruikbaar zijn) betreft: hij zal het verbranden d.m.v. het nooit uitdovend vuur".

Opm.: *Ps. 18 (17): 9* zegt: "Vanuit Jahweh 's mond verslond een vuur". -- In menig oosters denkbeeld wordt godheid met vuur vereenzelvigd. - Dit is: goddelijke levenskracht - roeah, geest - voor zover instrument van schifting van bruikbaar en onbruikbaar inzake goddelijke plannen.

Is. 66: 24. vermeldt dit. Maar *Judith 16:17* is klaarder: "De Almachtige Heer zal (...) straffen op de dag van het oordeel. Hij zal nl. het vuur zenden (...)".

Matth. 18: 8/9 noemt dat "het eeuwig vuur" en "de gehenna (Ge-Hinnom) van het vuur". Ge-Hinnom was de plek waar de holocaust (brandoffer) van kinderen plaats had.

Ten tijde van Mattheüs was het de naam voor "het oord der verdoemden" (wat in ons dagelijks taalgebruik 'hel' in de striktere zin is).

78. "De moeder van mijn heer".

Luk. 1: 26/56.-- Gabriel, een engel of boodschapper, verschijnt in Nazareth aan Maria "die weliswaar 'verloofd' was met Jozef, maar maagdelijk leefde (wat later "een jozefshuwelijk" zal heten). "Verheug u, begenadigde! De Heer is met u!".

Verschrikt en niet wetend hoe te duiden reageert Maria: "Vrees niet, Maria, want gij hebt bij God genade gevonden. Kijk: gij zult zwanger worden en een zoon ter wereld brengen die gij 'Jezus' zult heten. Groot zal hij zijn en "zoon van de allerhoogste" heten. De Heer zal hem "de troon van David, zijn vader", geven. Voor eeuwig zal hij over "het huis van Jakob" heersen en zijn heerschappij zal nooit een einde kennen".

Opm.: De termen waarin de engel zich uitdrukt, zijn zo dat Maria ertoe moet besluiten de moeder van de Messias, de beloofde 'vorst', afstammeling van David, te zullen worden. De term "zoon van de Allerhoogste" drukt dat duidelijk uit.

Maria: "Hoe zal dit aangezien ik geen man 'ken' (*opm.:* *Gen. 4:1:* geslacht-gemeenschap ken). De engel: "De heilige geest zal over u komen en de levenskracht van de Allerhoogste zal u overschaduwen".

Opm.: *Gen 1:2:* "een wind van God"; *Ps. 17 (16):8:* "de beschermende vleugels"; *Ex. 13:22:* "de vuurkolom, merkteken van Jahweh 's aanwezigheid"). - De engel verder: "Daardoor juist zal het heilige wezen dat ter wereld gebracht wordt, "zoon van God" heten.

Overigens: Elisabeth, uw bloedverwante, ook zij, heeft zopas een zoon ontvangen op haar ouderdom en zij is aan haar zesde maand toe,-- zij die men "de onvruchtbare" heette. Want voor God is niets onmogelijk". De engel verlaat haar.

Opm.: Aretalogisch:

- a. het feit dat Elisabeth op haar leeftijd nog een kind krijgt;
- b. het feit dat Maria, ofschoon zonder mannelijke tussenkomst, toch een kind krijgt. Het eerste dient als geloofsbrief van de engel. Maria trekt het gebergte in. Haar nicht Elisabeth begroet ze met een zeer merkwaardige term: "Hoe is het mij gegeven dat de moeder van mijn Heer mij opzoekt?". -

Opm.: *1 Kon. 2:19; 15:13.*-- Daar gaat het over de koningin - moeder als zetelend aan de rechterhand van de Heer en als gebiedster ("grote vrouwe"). Zie ook *2 Chron. 15: 16/18*. Het uxoris ch recht (rechtssysteem dat op de grote vrouwe steunt) lijkt door Lukas op Maria te zijn toegepast.

Terloops: ook *Jer. 13:18* combineert "de koning en de koningin-moeder".

79. Jezus' basiskentrek: opvoeden.

Jezus kan gekenmerkt worden d.m.v. oudtestamentische modellen: dienaar van Jahweh, menszoon, zelfs Jonas' hellevaart. Maar één oudtestamentische kentrek domineert, nl. de opvoedersrol zoals *Wijsh. 12: 17* vv. deze schetst.

1.-- “Gij toont uw kracht indien men niet aan de volle ontplooiing van uw macht gelooft, èn de vermetelheid van degenen die ze wel kennen, maakt gij te schande, maar (veeleer dan dat) beheerst gij uw kracht zo dat gij met matigheid oordeelt en ons met grote omzichtigheid telkens weer aanpakt. Want gij hebt enkel te willen én uw macht is daar”.

Opm.: Kort gezegd:

a. indien God wil, kan hij zoals de vorsten en de rijksgroten der aarde zijn macht laten voelen (*Matth. 20: 25*v.);

b. maar, indien enigszins mogelijk gezien de minimale maar essentiële openheid van zijn schepselen ervoor, wil hij dit niet.

2.-- “Door zo op te treden hebt gij uw volk geleerd dat wie gewetensvol (‘gerechtig’) is, mensvriendelijk behoort te zijn en hebt gij uw ‘zonen’ (**opm.:** die in u geloven) de prachtige hoop gegeven dat gij na de zonden, berouw schenkt. Want, indien gij reeds degenen die als de vijanden van uw ‘kinderen’ (**opm.:** die in u geloven) ten dode opgeschreven waren, met zoveel voorkomendheid en welwillendheid gestraft hebt door hun tijd en ruimte te verschaffen om zich van hun boosheid te ontdoen, met welke voorzorg hebt gij dan uw zonen geoordeeld door d.m.v. eden en verbonden (*Gen. 9:8: Noë's verbond; 12:7: Abrahams belofte* e.d.m.) aan hun vaders zulke mooie beloften te doen?”

M.a.w.: gij werkt aan onze opvoeding terwijl gij onze vijanden matig geselt opdat wij, wanneer wij oordelen, uw goedheid gedenken en, wanneer wij geoordeeld worden, op uw barmhartigheid rekenen”.

Opm.: Dit beeld lijkt ons het wezen zelf van Jezus en diens optreden te verwoorden. Al de rest vloeit daaruit voort. “Gij houdt van al wat bestaat en koestert afkeer voor niets dat gij geschapen hebt”: is dat niet de samenvatting van Jezus' hele doen en laten? Behalve daar waar hij op zonde tegen de heilige geest, wraakroepende zonde of zonde van radicale hoogmoed stoot? In deze laatste gevallen moet hij wel de volle ontplooiing van zijn macht laten voelen, ook al zou hij dat anders willen.

80. God: de radicaal onkenbare. En toch: bezetenen doorzien Jezus.

Er is én apocalyptiek (onthulling) én apofatiek (verhulling) in de Bijbel.

Joh. 1: 18: “Niemand heeft God ooit gezien. De enige Zoon, één met de schoot van de Vader, heeft hem doen kennen”. (Vgl. *Joh. 3:13; 5:37; 6:46*). -1 *Joh. 4:12*: “Nooit heeft iemand God aanschouwd”. (Vgl. 1 *Joh. 4:20*).

Het onderscheid tussen wie de geboden onderhoudt en wie ze niet onderhoudt.

3 *Joh. 11*: “Wie gewetensvol leeft, is uit God. Wie gewetenloos handelt, heeft God niet gezien”.

Opm.: Het geloof, althans het levende geloof dat de decaloog waarmaakt, behelst dus een zekere graad van “God kennen, “God zien”.

Het tragische van wie de decaloog niet waarmaakt, is dat wat nog aan aanvankelijke kennis van God in hem of haar is, letterlijk ‘faalt’. Hij, zij “ziet niets” waar gewetensvollen “God zien”. Via de schepping,-- via medemensen die iets van Gods werkelijkheid blootgeven (zoals *Wijsh. 12: 19* en *13: 5* (samen gedacht) zeggen). Via Jezus’ leven op aarde.

Opm.: De reden van dit onderscheid is altijd dezelfde: wie goed leeft, bezit Gods ‘geest’ (levens kracht); wie slecht leeft niet. Met alle uitwerkselen vandien. O.m. de verduistering van het waarnemen en het denken inzake God en diens openbaringen. Men ziet in dat geval “het licht van Gods aanschijn” (*Ps. 4: 7*) niet over zich opkomen!

Jezus’ messiaans geheim en de onthullingen van demonen.

Beperken wij ons tot wat Markus zegt.-- Jezus verbergt zich en zijn ware persoonlijkheid: *Mark. 1: 40/45* (zoekt verlaten oorden op na de ruchtbaarheid door een genezen melaatse); *7:36; 7:24; 7:33; 8:23 (25); 9:2; 9:25*.-- Buiten de dorpen en de steden. Zo ver mogelijk van “de menigte”.

Maar de bezetenen beschikken over een paranormale kennis (ziensvermogen, helderziendheid).-- Zo “Wat is er tussen ons en u, Jezus van Nazareth? Zijt gij gekomen om ons in het verderf (**opm.:** de sjeol) te storten? Ik weet wie gij zijt: “de heilige van(wege) God”. (*Mark. 1: 23/27*). -- Vgl. *Mark. 1:34*;-- *3:12* (“de zoon van God”);-- *5: 6* (“de zoon van de allerhoogste”).

M.a.w.: paradoxaal maar waar: de bezetenen, voorgelicht door zgn. “boze geesten”, stonden vooraan in de identificatie van Jezus als “zoon van God” (al was dit wellicht in de zin van ‘Messias’). Wat toch tot nadenken stemt!

81. De mensenzoon.

Jezus noemt zichzelf “de mensenzoon” (in de individuele zin). Daarmee sluit hij aan bij een oudtestamentisch model dat *Dan. 7: 1/28* vermeld (doch hetzij in individuele hetzij in collectieve zin).

De term.

“Zoon van ... (“dochter van”, “kind van”) betekent “wat afstamt van en de natuur heeft van ...”. Kort: ‘mens’ Zo *Ps. 8:5*; *Dan. 8:17* (*Daniël zelf*). Zo ook maar in een mysterieuzer zin *Dan. 8: 15/18* (“Voor mij, Daniël, iemand die het uitzicht van een mens had”: even goed kon de tekst ‘mensenzoon’ gezegd hebben).

“De mensenzoon”.

Dan. 7:13.

1. Die mensenzoon tekent de tekst af tegen dieren (leeuw, beer, luipaard, geheimzinnig gehoornd dier) en wel als mens van nature hoger, ja, van hemelse oorsprong, terwijl de dieren “uit de aarde opstijgen” (*opm.*: men mag gerust zeggen: “uit de onderwereld”).

2. Mysterieus is het aantal: is die mensenzoon een individu of de collectiviteit van hemelse mensen?

Het oordeel over politieke systemen.

Daniël ‘ziet’ (mantsch) het ene dier na het andere. Totdat “tronen werden geplaatst en een hoogbejaarde zetelde. Zijn kleed was sneeuw wit (...). Zijn troon was één en al vuurvlammen, met ‘wielen’ van gloeiend vuur. Een vuurstroom vloeide, ontsprongen uit wat voor hem was. Duizendmaal duizenden dienden hem, myriaden myriaden waren rechtop staande voor hem.-- het gerecht zetelde: de boeken waren open”. -- Daarop ‘ziet’ Daniël de rijken overleveren aan vernietiging en vuur of het heersen ontnomen (desnoods met uitstel) worden.

De mensenzoon verschijnt.

“Ik schouwde de gezichten van de nacht: kijk: komend op de wolken van de hemel iemand als een mensenzoon. Hij trad op de hoogbejaarde toe (...). Hem werd heerschappij, eer en vorstelijke macht (‘koninkrijk’) gegeven.-- Alle volkeren, naties en talen dienden hem.-- Zijn heerschappij is een eeuwige heerschappij die nooit zal vergaan (...).

Opm.: Daniël vraagt uitleg: “De enorme dieren, vier in aantal, zijn vier vorsten die uit de aarde zullen oprijzen. Degenen die de vorstelijke macht zullen krijgen zijn de ‘heiligen’ van de Allerhoogste (...).” - Tot daar het wezenlijke.

Opm.: Het verheven (verheerlijkt) gedeelte van de dienaar van Jahweh gaat goed samen met de oordelende, heersende rol van de mensenzoon.

82. Satan.

I.p.v. veel gespeculeer laten wij de gewijde teksten spreken.-- Zo: *Luk. 4: 1/13*, waar de driedelige ‘bekoring’ (toetsing) van Jezus door Satan weergegeven wordt.-- Jezus, vol van “heilige geest” (goddelijke levenskracht (sedert zijn doopsel: *Luk. 3: 21/22*)), wordt “doorheen de woestijn geleid “gedurende veertig dagen”. “Om door de duivel te worden bekoord” (*Matth. 4:1*). Wanneer die tijd voorbij is (hij at niets), “kreeg hij honger”.

1.-- De ‘duivel’ zei hem: “Indien gij “de zoon van God” (*Luk. 3: 22*) zijt, zeg dan tot die steen dat hij brood wordt”. Jezus: “Er staat geschreven: “Niet enkel van brood zal de mens leven” (*Deut. 8:3*)”.

2.-- De ‘duivel’ voert hem de hoogte in (vgl. *Ezek. 37:1; 40:2*) en toont hem alle koninkrijken van het heelal en zegt: “Ik zal u geheel deze macht schenken en de heerlijkheid (vgl. *Habak. 2:5/8*) van die rijken want zij is mij gegeven en ik geef ze aan wie ik wil. Gij dus: indien gij u voor mij aanbidde neerwerpt, zal zij heel en al van u zijn”.

Jezus: “Er staat geschreven: “Gij zult de Heer uw God aanbidden en hem alleen zult gij dienen” (*Deut. 6:13; Ps. 68 (67): 33vv.*)”.

Opm.: Dat Satan hier niet door Jezus tegengesproken wordt, heeft als reden dat Satan, in hoge mate, waarheid spreekt: hij is “*de god van deze wereld*” (*2 Kor. 4:4*), “*de vorst van het rijk van de lucht*” (*Efes. 2:2*),-- “*de vorst van deze wereld*” (*Joh. 12: 31; 14:30; 16:11*).

3.-- Satan brengt Jezus daarna naar Jeruzalem, plaatst hem op de bovenbouw van de tempel: “Indien gij “de zoon van God” zijt, werp u dan van deze plek naar beneden, want er staat geschreven: “Hij zal voor u aan zijn engelen bevelen dat zij u beschermen” en nog “Op hun handen zullen zij u dragen om te vermijden dat gij uw voet aan een steen stoot” (*Ps. 91 (90): 11/12*). -- Jezus: “Er is gezegd: “Gij zult de Heer uw God niet uitdagen” (*Deut. 6:16*)”.

Opm.: Lukas: “Hiermee had de duivel de hele bekoring afgewerkt en verwijderde hij zich tot het gunstige ogenblik”.

Dit lijkt vooral maar zeker niet alleen *Luk. 22:3* en *22:53* te bedoelen, waar gezegd wordt dat Satan zelfs in een apostel (Judas Iskariot) treedt en dat “het uur van de autoriteiten én van de duisternis” aangebroken is. Wat bewijst dat Satan de joodse autoriteiten in handen heeft.

83. "Elementen van de(ze) wereld."

Deze term komt voor in *Gal. 4:3, 4:9, Kol. 2:8, 2:20*.-- Leggen wij eerst de antiek - Griekse term uit.-- 'Stoicheion' lat. elementum, betekende ofwel 'exemplaar' binnen een verzameling ofwel 'gedeelte' binnen een stelsel (systeem) zo dat het begrip ervan mede toeliet iets te verstaan, te begrijpen.

In die zin liep het ineen met de term 'archè', lat. principium, letterlijk "iets dat beheerst" (beginsel, axioma).

"Elementen van de wereld" betekende dus "al wat de(ze) wereld begrijpelijk maakt als exemplaar of als gedeelte".

"Elementen van deze wereld" in Paulus' taalgebruik beperkt zich in zekere mate tot religieuze systemen, zoals b.v. vooral het joodse wetsstelsel of b.v. de voorchristelijke galatische religie als systeem, voor zover beheerst door 'elementen' voorop te stellen dingen die die religieuze stelsels beheersen en meteen begrijpelijk maken. Kort: indien men de elementen van die systemen kent, dan begrijpt men ze.

1.-- *Gal. 4: 3/10*.

Ook wij (*opm.*: Paulus spreekt als jood) waren als slaven (...) in dienst van de elementen van de wereld.-- Doch, toen de volheid van de tijd eraan kwam (*opm.*: toen de verwachte periode er was), zond God zijn zoon (*opm.*: Jezus), geboren uit een vrouw (*opm.*: Maria), om de onderdanen van de wet (*opm.*: het joodse religieuze stelsel) vrij te kopen. Dit om ons de aanneming tot 'kinderen' (*opm.*: Gods kinderen) te bezorgen.

Opm.: 'De wet' der joden was een door en door religieus samenlevingssysteem dat ontsprong, mettertijd, aan de decaloog. Decaloog die "de wet" heette in een oorspronkelijker zin.

Paulus richt zich nu tot de galatische christenen.

Indertijd - in uw onbekendheid met God - waart gij als slaven in dienst van god(hed)en (*opm.*: blijkbaar niet de joodse godheid maar heidense wezens) die, in de grond (*opm.*: vergeleken met God), er geen zijn.

Doch nu gij met God bekend zijt - of liever: nu God met u bekend is (*opm.*: vertrouwelijk omgaat) -, om welke reden nog terugkeren naar die elementen zonder kracht of waarde, van wie gij - zoals indertijd (*opm.*: voor uw bekering) - weerom als slaven in dienst wilt zijn? Dagen, maanden, jaargetijden, jaren in acht nemen! (...).

Opm.: Met deze laatste woorden vermeldt Paulus een gedeelte der voorschriften (= wet) die de godheden aan haar gelovigen opleggen met het oog op het heil.

2. -- Kol. 2: 8, 2: 16vv..

In de brief aan de inwoners van Kolossae die gelovig waren geworden, herhaalt hij zijn waarschuwingen.-- “Dat niemand het in zijn hoofd krije op u aanmerkingen te maken m.b.t. b.v. vragen als “Wat mag gegeten of gedronken worden?” of “Welke jaarlijkse vieringen, nieuwe - maanfeesten, sabbatdagen zijn voorgeschreven?”. (...)

Dat niet iemand u bij de neus neme die opgaat in zelfkastijdingen (letterlijk: vernederingen) in het kader van een religie van ‘engelen’ (*opm.*: andere naam voor “elementen van deze kosmos”), want zo iemand gaat helemaal op in dingen die hij ‘gezien’ heeft (*opm.*: via gezichten (= visioenen of via eigen denkproducten). (...).

Wartoe u plooiën onder voorschriften alsof gij nog in deze wereld leeftet? “Niet in handen nemen!”. “Niet van proeven!”. “Niet aanraken!”. Al zo’n dingen die, door het (loutere) gebruik ervan, tot vergaan gedoemd zijn! Als dat geen voorschriften en leerpunten van (louter) mensen zijn! Zo’n voorschriften kunnen weliswaar het aanschijn van ‘wijsheid’ vertonen door hun overdreven vroomheid of zelfkastijdingen (*opm.*: vernederingen) die het lichaam niet sparen: in feite hebben zij geen enkele waarde (...).

Opm.: Het begrip ‘wereld’.

De elementen van de wereld (kosmos) kunnen neutraal bedoeld zijn ofwel ook pejoratief (zoals hier in Paulus’ brieven) ofwel ook melioratief (wanneer die elementen integreerbaar zijn in de Jahwehreligie, in de Drie-eenheidsreligie).

M.a.w.: het begrip ‘wereld’ is “harmonie der tegengestelden”. -- Maar meteen ook de religies, zowel de joodse als de heidense: ook zij zijn “harmonie der tegengestelden”. Sommige elementen ervan zijn neutraal, andere dan weer niet goed, andere goed.

Opm.: “Geliefden, vertrouwt u niet aan iedere ‘geest’ (*opm.*: vorm van levenskracht) toe maar toetst de ‘geesten’ om te zien of zij van God afkomstig zijn”. (1 Joh. 4:1). St.-Jan voegt daaraan toe: “Want vele valse profeten (*opm.*: vertegenwoordigers van de elementen van deze kosmos) zijn in de wereld gekomen”.

Opm.: Letten wij op de stelselmatige herhaling en nadruk van St.-Paulus van de term ‘voorschrift’ (die eveneens harmonie der tegengestelden is): “De mens wordt niet gerechtvaardigd (*opm.*: komt in Gods medewerking en vriendschap) door de praktijk (*opm.*: uitvoering van het systeem van het joodse samenlevingsmodel) van “de wet”, maar enkel door het geloof in Jezus Christus (...).”

84. De occulte achtergrond van alle gezagdragers.

Het vierde gebod (“Ouders’ kind’ren zult gij eren”) is duidelijk: “Herinnert er allen aan dat men zich aan de rechters (magistraten) en de gezagsdragers moet onderwerpen”. Aldus *Tit. 3:1*.-- Doch de term ‘gezag(drager)’ (zoals b.v. ‘wereld’ of ‘leven’ e.a.) is “harmonie der tegengestelden”: neutraal (alle gezag zonder meer, melioratief (zoals in *Tit. 3:1*), pejoratief (zoals in *Ps. 82 (81)*: ‘goden’ die misbruik maken van hun ‘aanzien’).

1.-- *Luk. 12:11*.

“Wanneer men u zal voor de synagogen, de rechters (magistraten), de gezagsdragers slepen, tracht dan niet angstig vooraf te weten hoe gij u zult verdedigen of wat gij zult zeggen, want de heilige Geest (*opm.*: hier allereerst “Gods levenskracht”) zal u op dat ogenblik ingeven wat moet gezegd worden”.

Opm.: Dat betekent dat in feite de leerlingen, eens in zo’n situatie gekomen, zich toch angstig zullen afvragen hoe zich te gedragen maar dat, wanneer zij voor de instantie staan, eveneens in feite, zij dingen zullen zeggen die zij onmogelijk konden voorbereiden (tenzij vaagt, doordat Gods ingevingen pas dan zullen doorkomen).

2.-- *Luk. 22: 52 / 53*.

Sluit klaarblijkelijk aan bij *Luk. 4:3* (De duivel verwijderd zich van Jezus totdat “het (voor hem) gunstige moment” er is).-- Jezus tot degenen die op hem afgekomen waren - hogepriesters, bevelhebbers van de tempelwachters, oudsten (*opm.*: volgens 2 *Sam. 14:20 als machthebbers “engelen van God”*) -(...). Toen ik dagelijks met u was in de tempel, hebt gij mij onaangeroerd gelaten. Doch dit is uw uur en de macht van de duisternis”.

Opm.: Let op de eenheid “Uw uur/ macht der duisternis”. Beide zijn solidair: de sjeol (en de andere kosmische machten) staan achter de ‘goden’ (*Ps. 82 (81):1; id.: 6; Ps. 58 (57):2*), d.i. de gezagsdragers.

Opm.: 1 *Petr. 3:22* (*Engelen: heerschappijen en machten*),-- *Kol. 2:10* (*Heerschappij en macht*),-- *Efes. 1:21* (*Vorstendommen, machten, krachten, hoogheden*),-- *Efes. 3:10* (*Hemelse vorstendommen en machten*) e.a. laten er geen twijfel over: zij, als occulte aanwezigheden, beheersen al wat gezag voert op deze aarde, die daardoor prijsgegeven is aan “de harmonie der tegengestelden’ die deze kosmische wezens typeert: nu eens neutraal, dan weer goed of boos op ethisch gebied. St.-Paulus betrouwt ze dan ook niet!

85. Herodes. De 'god', als mensendoder.

Vorsten, rijksgroten, rechters heten 'goden' (*Ps.* 58 (57):2; 82 (81):2; *id.*:6).- Satan en de andere "elementen van deze wereld" zijn 'mensendoders' (*Joh.* 8:44).-- Jezus' tijd toont het.

1.-- *Matth.* 2: 3/18.

"*De onnozele kinderen*". -- De magiërs (= astrologen) verrassen Jeruzalem en koning Herodes met een groot nieuws: o.g.v. de ster - de zijne - in het oosten ingelicht komen zij "de pasgeboren koning der joden" huldigen.-- Herodes is in de war: hij informeert zich én via de 'wijzen' (alle hogepriesters met de Schriftgeleerden) én via de magiërs (dezen "in het geheim"). Bethlehem komt uit de bus.-- Maar hij stelt vast dat de magiërs zich niet aan hun woord houden. Hij werd de prooi van een hevige woede en stuurt 'mensendoders' (*Joh.* 8:44) naar Bethlehem en omliggende om alle kinderen beneden de twee jaar te doden.

Opm.: *Matth.* 19: 25 zegt dat vorsten heersen, rijksgroten hun macht laten voelen. Geheel anders dan *Wijsh.* 12:15vv. zegt: God beheerst zijn macht en handelt verantwoord. Volgens de decaloog.

2.-- *Matth.* 11: 2: 14: 3vv..

Herodes had Johannes de dooper doen aanhouden, in de kluisters slaan, in het gevang werpen. Om reden van Herodias, de vrouw van zijn broer Filippus. Want Johannes zei hem: "Het is u niet geoorloofd ze te hebben". -- Waarop Herodes hem had willen doden - als mensendoder (*Joh.* 8:44).

Maar hij had de menigte - de publieke opinie - gevreesd die Johannes voor een profeet hield. Welnu, toen Herodes zijn verjaardag vierde, voerde de dochter van Herodias voor het gezelschap dansen uit. Zij viel in de smaak van Herodes. Dermate dat hij er zich bij eed toe verbond haar alles te schenken wat zij zou vragen. Bewerkt door haar moeder zei zij: "Geef mij hier op een schotel het hoofd van Johannes de dooper".

De vorst was teleurgesteld maar om reden van zijn eden en de disgenoten beval hij haar het hoofd te schenken en zond mensendoders (*Joh.* 8:44) om hem te onthoofden in het gevang. Zijn hoofd werd op een schotel gebracht en aan het meisje gegeven dat het aan haar moeder - eveneens een mensendoodster (*Joh.* 8:44) - bezorgde.

Opm.: Is het dan te verwonderen dat *Ps.* 82 (81):7 zegt: "Als de mens zult gij, goden (versta: heersers), sterven. Als één enkel man zult gij, vorsten, sneuvelen (*opm.:* getroffen door Gods exterminator).

86. Jezus als 'ziener' (profeet).

Uitgangspunt: *1 Sam. 9:9*-- "In plaats van 'profeet' zoals heden zei men vroeger 'ziener'". Dit blijkt nog uit *Joh. 4:19*-- De samaritaanse: "Ik heb geen man". Jezus: "Goed gezegd! "Ik heb geen man"! Want gij hebt vijf mannen gehad en degene die gij nu hebt, is uw man niet. (...)". De vrouw: "Heer, ik zie dat gij een profeet zijt".

Opm.: De samaritaanse stelt Jezus' helderziendheid vast (hij wist wat niemand hem kon gezegd hebben) en, heel natuurlijk, gebruikt zij het woord daarvoor: 'profeet'. Zoals in vervlogen tijden men 'ziener' zei.

De evangelist die met een zekere nadruk - indien dat nog nodig was, toen hij zijn evangelie schreef - Jezus' zienersbegaafdheid vermeldt, is Johannes. Wij lezen dan ook enkele teksten terzake.

Joh. 1:48-- *Nathanaël*: "Waarvandaan kent gij mij?". Jezus "Wanneer gij onder de vijgenboom waart, heb ik u gezien".

Joh. 2:24-- Velen geloofden in zijn naam bij het zien van de tekens die hij verrichtte. Maar Jezus had geen vertrouwen in hen doordat hij ze allen kende en dus een getuigenis omtrent de mens niet nodig had, want zelf was hij op de hoogte van wat in de mens was.

Joh. 6: 60vv. -- Jezus spreekt in rauwe termen over (de toekomstige eucharistie als over) zichzelf als het uit de hemel neergedaalde brood dat moet gegeten worden. De leerlingen: "Wat een moeilijk verteerbaar woord!". Maar Jezus die in zichzelf wist dat zijn leerlingen morden n.a.v. zijn woord, zei: "Ergert u dat?".

Joh. 6: 64v. -- Jezus: "Er zijn er onder u die niet geloven". Jezus wist van de aanvang af wie niet geloofden en wie hem zou verraden (Judas Iskariot).

Joh. 13:1-- Jezus wist dat zijn uur gekomen was om van deze wereld naar de Vader te gaan.

Joh. 13:11-- Jezus wist wie hem zou verraden. Dat is de reden waarom hij zei : "Niet allen zijt gij rein".

Joh. 13: 27v. -- Jezus tot Judas Iskariot : "Wat gij aan het doen zijt (nl. Jezus verraden), doe dat vlug". Maar dat verstond niemand onder de disgenoten waarom hij het zei.

Joh. 16: 19-- Jezus vatte dat zij hem wilden vragen stellen.

Joh. 18: 4.-- In de olijvenhof.-- “Jezus wist al wat hem ging overkomen”.

Op twee plaatsen vat Johannes samen.-- *21:17*: “*Petrus*: “Heer, gij weet alles”. *16: 30*. Zijn leerlingen zegden hem: “Wij weten nu dat gij alles weet en het niet nodig hebt dat men u vragen stelt. Op grond daarvan geloven wij dat gij van God uitgaat”.

Opm.: Deze teksten uitleggen alsof het enkel gaat over Jezus als alwetende God, gaat niet op: het is de mens op aarde die Jezus heet, die de omgeving ervan overtuigt dat hij ‘ziener’ (‘profeet’) is. Al is het natuurlijk op zijn unieke wijze, als Zoon van de Vader.

Opm.: Ook de drie synoptische evangeliën vermelden terloops Jezus’ zienerschap.

*Matth. 3:11*vv.. -- Daar noteert Mattheüs dat reeds Johannes de dooper, Jezus’ voorloper, profetisch begaafd was: “Ik doop u met water (...). Doch degene die na mij komt, is groter dan ik (...)”.

Wanneer Jezus dan voor Johannes komt om door hem gedoopt te worden, dan zegt deze: “Ik uitgerekend heb het nodig om door u gedoopt te worden en gij komt tot mij!”. M.a.w.: Johannes mispakt zich niet aan de identiteit van degene die in heilige geest en vuur na hem zal dopen!

Luk. 22: 10/13.-- Petrus en Johannes: “Waar wilt gij, Jezus, dat wij het paasmaal in gereedheid brengen?”. Jezus: “Kijk als gij de stad binnengaat, zult gij een man ontmoeten die een kruik draagt. Volgt hem tot in het huis waar hij zal binnengaan (...)”. Zij bevonden zoals hij gezegd had.

Mark. 2:8 (// *Luk. 5:22*).-- De Schriftgeleerden en de farizeeën begonnen te denken: “(...) Wie kan zonden vergeven tenzij alleen God?”. Maar Jezus nam hun gedachten waar en zei: “Waarom die gedachten in uw harten? (...)”.

Matth. 12: 25.-- De farizeeën: “Hij drijft demonen uit enkel o.g.v. Beëlzebul, de vorst der demonen”. Jezus doorzag hun gevoelens.

Opm.: een ‘wachter’-- *Is. 21: 6*vv.. -- “Zo sprak de Heer tot mij: “Zet een wachter uit! Dat hij verkondige wat hij ziet! Hij zal de ruiters te paard (...) zien. Dat hij met aandacht, met grote aandacht waarneme!”. (...).

De term ‘wachter’ kan als het zienersvermogen van een profeet vertaald worden. Vgl. *Habak. 2:1* vv., *Ezek. 33:1/9*. Een ‘wachter’ (bespieder) ‘ziet’ (vooraf) wat gaat gebeuren en nog wel op afstand!-- Jezus ‘wachter’ overtrof natuurlijk alle andere.

87. De mens doorziet zichzelf niet. Jezus doorziet de mens.

1 Kor. 4: 3/5.-- “Wat mijzelf aangaat: mij raakt het niet veel dat ik door u of door een menselijk gerecht beoordeeld word. Meer nog: ik beoordeel niet eens mijzelf! Weliswaar verwijt mijn geweten mij niets. Maar daardoor ben ik nog niet zonder schuld. Mijn rechter? Dat is de Heer! -- Oordeelt dus niet voortijdig! Laat de Heer komen: hij zal de geheimen der duisternis onthullen en de bedoelingen der harten bloot trekken”. De Bijbel als apocalyptisch boek toont in deze tekst één van zijn sterkste zijden. De moderne dieptepsychologie kan zich daaraan spiegelen!

1.-- *Het zich verbergende binnenste.*

Ieder mens heeft een ‘aanschijn, d.i. een uitwendig uitzicht. Maar wat verschuilt zich daarachter?

Ps. 51 (50): 8.-- “Gij houdt van de waarheid in wat (in het binnenste) verborgen gehouden wordt”. -- Dit tegen het zelfbedrog in.

Deut. 8:1vv. -- “Gij zult alle geboden (...) onderhouden (*opm.:* in uw leven waarmaken). (...). Houd de hele weg die Jahweh uw God u in de woestijn heeft doen doorlopen veertig jaren lang voor de ogen: om u te ‘vernederen’ (*opm.:* aan kastijding te onderwerpen), u te toetsen, het diepste van uw hart te kennen. Gingt gij - ja of neen - zijn geboden onderhouden? (...)”.

Opm.: Men ziet dat de latere zeer psychologische leer der profeten en der psalmen reeds in Deuteronomium zeer duidelijk aanwezig is. Wij zeggen “zeer psychologische leer”. Beter ware: “zeer dieptepsychologische leer” want de hoofdzaak is niet het kennen van het waarneembare gedrag alleen! Hoofdzaak is wat “de vruchten” van “de boom” - wat het uitwendig gedrag van de ziel en haar beslissingen - zeggen. Vgl. *Luk. 6: 43/45 (Aan de vruchten kent men de boom).*

Luk. 12: 1/3.-- Jezus tot zijn leerlingen: “Let op voor het zuurdeeg, d.i. de huichelarij (‘hypocrisie’, letterlijk: zich voordoen), van de farizeeën.-- Niets is overigens verhuld dat niet zal onthuld worden,-- niets verborgen gehouden dat niet bekend zal gemaakt worden (...)”. --

Het durende dreigement van de komende onthulling der dingen, o.m. der gewetens, is een constante van de apocalyptiek. Jezus dreigt in deze lukaanse tekst met het komende oordeel,-- een voorlopig of in alle geval het laatste oordeel.

2.-- “Wij hebben van de leugen onze toevlucht gemaakt”.

Is. 28: 15.--

“Gij, raadsheren van Jeruzalem, hebt gezegd: “Wij hebben met de dood een verbond gesloten. Met de sjeol hebben wij een pakt ondertekend.- Wat de (*opm.*: door Gods profeet aangekondigde) gesel aangaat: hij zal overkomen zonder ons te treffen, want wij hebben van de leugen onze toevlucht gemaakt,-- in de onwaarachtigheid hebben wij ons weggestoken”. Vgl. *Wijsh. 17: 2/3*, waar een gelijkaardige gedachte aan bod komt.

Joh. 8: 31vv. -- Jezus redeneert als Isaias.-- Tot de ongelovige joden zegt hij: “Indien gij u aan mijn woord houdt, dan zijt gij waarlijk mijn leerlingen. En zult gij de waarheid kennen en zal die waarheid u tot vrije mensen maken”. Waarop de joden: “Wij zijn de afstammelingen van Abraham en nooit waren wij iemands slaven”.

Jezus, als ziener die dwars doorheen hun ‘aanschijs’ dat van vroomheid glundert, ‘ziet’, toont aan op welke wijze zij tegen hun eigen zelfbedrog in ‘slaven’ zijn van de elementen van de kosmos.

Jezus.-- “(...). Al wie zonde bedrijft, is slaaf. (...). Gij voert de werken uit van uw vader. (...). Gij zijt uit de duivel, uw vader, èn de begeerten van uw vader wilt gij uitvoeren”.

Opm.: De term ‘vader’ betekent hier:

- a. de oorsprong van de gedragswijzen en
- b. de ingever die gedachten, redeneringen, gemoedstoestanden, wilsbesluiten - in één woord: geestesleven - ingeeft. De ongelovige joden leven vanuit een ‘geest’, levenskracht, die niet goddelijk is.

Jezus.-- “De duivel was van in den beginne (*opm.*: én sedert de aanvang van zijn godafvalligheid én in beginsel) een doder van mensen.--

‘Anthropoktonos’, letterlijk: mensendoder, moordenaar. En wel principieel aangezien hij zich aan de medeschepselen niet stoort en God niet vreest,-- als de cynische rechter, zoals *Luk. 18: 2* en *18: 4* zeggen. God is voor de satanie dood en zijn geboden zijn dode letter.

Jezus.-- “De duivel was niet gebaseerd op de waarheid. Doordat er gewoon geen waarheid “in hem” is. M.a.w.: wanneer hij liegt, dan spreekt hij “ek ton idion”, ex propriis, vanuit wat hem eigen is,-- doordat hij leugenaar is (*opm.*: wezenlijk) en de vader ervan”.

Opm.: De weigerige joden bedriegen zichzelf. Jezus trekt het masker af dat de bewuste onderdrukking en de onbewuste verdringing scheppen. Ook al hebben zij zich in leugen ingegraven.

88. Jezus t.o.v. al wie "in de duisternis" leeft.

De 'duisternis' is de sjeol voor zover deze het aardse leven beheerst. Dit toont zich eenduidig in het negeren van de tien geboden. Zien wij nu hoe Jezus te midden van de duisternis optreedt.

1.-- Luk. 22: 47/53.

Jezus is nog aan het spreken en daar verschijnt een troep met aan het hoofd Judas, "één der twaalf" die op Jezus afgaat om hem een kus te geven. Helderziende als Jezus was, doorziet hij Judas' bedoeling: "Judas! Uitgerekend met een kus verraadt gij de mensenzoon!". Judas kende die term 'mensenzoon'!

Degenen die met Jezus zijn, zien wat gebeurt: "Heer, moet er met het zwaard op ingeslagen worden?". Eén onder hen treft de knecht van de hogepriester en houdt hem het rechteroor af. - Maar Jezus: "laat het hierbij!". Hij raakt hem het oor aan en geneest hem.

Opm.: Zelfs dan nog besteedt Jezus het edelste van wat hij bezit, zijn levenskracht of 'geest' aan iemand die ongewild het slachtoffer wordt van de onbesuisdheid van één der leerlingen. Zoals *Wijshheid 12: 19* zegt: "De gerechtige behoort mensvriendelijk te zijn".

2.-- Luk. 19: 1/10.

In *Luk. 3: 12/13* zegt Jezus tot al wat tollenaars (belastingsbeambten) is "Eist niet meer dan wat u voorgeschreven is".

Jezus is op doortocht in Jericho. Zacheüs, hoofdambtenaar onder de tollenaars, "een rijke", tracht te zien wie Jezus is. Klein van gestalte en te midden van de menigte kan hij dit niet. Hij loopt vooruit, klimt in een wilde vijgenboom. Jezus komt eraan, kijkt omhoog: "Daal rap naar beneden want heden moet ik bij u mijn intrek nemen". Zacheüs daalt snel van de boom en ontvangt Jezus "met vreugde".

Protest: "Bij een zondaar is hij gaan verblijven!". Waarop de rijke man: "Ik ga de helft van mijn goederen aan de armen schenken en, indien ik op iemand afpersing gepleegd heb, dan geef ik het hem vierdubbel terug (*Ex. 21: 37*)". Jezus: "heden is m.b.t. dit huis het heil gekomen omdat ook hij "een zoon van Abraham" is. Want de mensenzoon is er om al wat verloren was, op te sporen en te redden". -

Opm.: *Luk. 3:8* trekt er de aandacht op dat de 'tôledôt' of afstamming van Abraham niet de biologische doch de ethische is. M.a.w.: biologisch jood zijn is onvoldoende. Een zondaar die zich tot de geboden bekeert, wordt "Abrahamszoon"! En dus deelt hij in "het heil" of de verlossing.

89. Jezus 'ontheiligt' de sabbatrust.

De decaloog is voor Jezus de absolute gedragsregel. Maar de bijkomende 'voorschriften' worden door hem 'gerelativeerd' (als betrekkelijk beschouwd).- Lezen wij de volgende teksten terzake.

1.-- *De stamboomgeschiedenis.*

Gen. 2: 1/4.-- "Zo werden de hemel en de aarde met al wat ze bevolkt, afgewerkt.- God beëindigde op de zevende dag het werk dat hij verricht had en op de zevende dag rustte hij (...). God 'zegende' de zevende dag en 'heiligde' hem. Want hij had gerust na heel zijn scheppingswerk.

Dat was de 'tôledôt' (afstamingsgeschiedenis) van de hemel en de aarde toen zij geschapen werden (...)"

Opm.: Men voelt de sacrale nadruk, ja, 'druk', die gelegd wordt in deze woorden! Zonder over de sabbat iets uitdrukkelijks te zeggen (aangezien pas *Ex. 31: 12/17* deze ingevoerd werd).- Hier wordt wel het goddelijk toonbeeld (vgl. *Ex. 25:40*) aangegeven: zoals God "in de oorsprong" na arbeid rustte, zo zal de mens na arbeid rusten (en zo aan de oorsprong deelnemen). Nabootsing èn deelname!

2.--*Het gestrengte voorschrift.*

Het vorige behoort tot de decaloog. Wat volgt, is 'casuïstiek' (overdreven toepassingszucht).-- *Jer. 17: 19/27.*-- "Zo spreekt Jahweh: "Let op en draagt geen last op sabbatdag! Voert geen last doorheen de poorten van Jeruzalem de stad binnen! Doet geen last uit uw huizen naar buiten op sabbat en verricht geen arbeid. 'Heiligt' de sabbatdag zoals ik het uw vaders heb bevolen!"

Opm.: Kenners vragen zich af of deze passus geen later aan Jeremias' tekst toegevoegd stukje is: het wijkt van Jeremias' toon af. Goed! Maar het geeft een hoofdtrek van het judaïsme weer.

Jezus als 'onheiliger'

Meermaals vermelden de evangelisten dat Jezus met de aanzienlijken botst inzake sabbatrustvoorschriften.- *Joh. 5: 1/18.*

1. Ongelovige joden: "Het is sabbat. Het is u niet toegelaten uw bed te dragen" (tot de zo-even genezene).

2. Jezus' mensvriendelijke reactie (*Wijsh. 11: 21/26*).-- "Mijn Vader is aan het werk tot op heden en ook ik ben aan het werk". Nl. wanneer ik zo-even de sukkelaar na achtendertig jaren 'last' beveel zijn bed te dragen als bewijs van zijn genezing (*Tob. 3: 17*).

Vervolging van Jezus: de wil om hem te doden zijn het antwoord van de sabbatheiligers-zonder-mensvriendelijkheid.

90. Jezus en de andersdenkenden.

Twee modellen.-- Jezus denkt veel breder dan het typisch joodse milieu.-- Zowel t.o.v. de Samaritanen als t.o.v. de heidenen.

1. -- *Luk. 9: 51 / 56.*

Het ogenblik waarop Jezus moest verheven worden (*opm.*: kruis- en verrijzenispasen), naderde. Met beslistheid sloeg hij de weg naar Jeruzalem in. Zendt boodschappers voorop. Dezen treden een samaritaans dorp binnen om alles in gereedheid te brengen. “Maar men aanvaardde hem niet omdat hij naar Jeruzalem onderweg was (*opm.*: *Luk. 17:11; 17:16; Hand. 8: 5/8;-- Matth. 10:5; Joh. 4: 1/42*)”. Jakobus en Johannes - leerlingen -: “Heer wilt gij dat wij aan het vuur bevel geven uit de hemel neer te dalen om ze te vernietigen? (*opm.*: *2 kon. 1: 10/16*)”. Jezus echter keert zich om en wijst dit voorstel af (*opm.*: *Wijsheid 11: 15; 12:27*)”.

2. *Matth. 15: 21/28* (// *Mark. 7: 24/30*).

Jezus verlaat de plek en trekt zich terug (*Mk.*: in een woning) in de streek van Tyrus en Sidon. Kijk: een kanaanese (*Mk.*: syrofenicische) vrouw - afkomstig uit dat gebied - riep luid: “Ontferm u over mij, Heer, zoon van David: mijn dochter (*Mk.*: dochtertje) wordt fel gekweld door een demon (*Mk.*: onreine geest).”

Jezus zegt geen woord. Zijn leerlingen smeekten: “Laat ze, na ze verhoord te hebben, weggaan want zij hangt achter ons met haar geroep”. Jezus: “Ik ben enkel gezonden naar de verloren schapen van het huis van Israël”. Maar de vrouw was dichtbij gekomen. Op haar knieën voor hem: “Heer, help mij!”. Hij: “Het brood van de kinderen (*opm.*: de joden) nemen en het voor de hondjes (*opm.*: de niet-joden) werpen mag niet”. “Inderdaad, Heer, en juist de hondjes peuzelen de kruimels die van de tafel van hun meesters vallen, op!”. Jezus: “Vrouw, groot is uw geloof! Geschiede wat gij wenst!”. Van dat ogenblik af was haar dochter genezen.-- *Mk.*: “Zij keerde naar haar huis terug en trof het kind op bed liggend en de demon uit haar getreden aan”.

Opm.: Deze twee voorbeelden van breddenkendheid worden veel te weinig in de traditionele catechese aangehaald en zo goed als nooit samen aangehaald. Spijtig want gezien in het licht van de leer van *Wijsheid 11: 15vv.* ziet men in deze ‘perikopen’ dat Jezus althans - niet zijn omgeving - Gods almacht die goedheid aan de dag legt, als model neemt.

91. De 'aluka' zuigt uit: Jezus "geeft kracht af".

De eigenlijke tegenstander van Jezus zijn niet zozeer de mensen op deze aarde (behalve degenen die levenskracht te kort hebben: zieken, bezetenen,-- stervenden) maar de mysterieuze achtergrond van "het land der levenden", nl. de sjeol (onderwereld).

1.-- De sjeol.

De hoofdkentrek van de sjeol is tweeledig.

a. Degenen die de onderaardse ruimten bewonen - de refaïm of schimmen -, missen én nefesj (tenzij juist genoeg om nog een eigen identiteit te hebben) én roeah (vooral die 'geest' of levenskracht die de nefesj of ziel 'leefbaar' maakt).

Ps. 88 (87) in zijn geheel tekent de toestand van een schim-op-aarde. *Ps. 88 (87): 11/13*: Gods wonderdaden, zijn liefde, zijn gerechtigheid (als levensregel) zijn in de sjeol afwezig. M.a.w.: God is daar dood.

b. Degenen die de onderaardse oorden bewonen, hebben geweten te kort: de decaloog is daar dode letter.-- Ziedaar de hoofdwijsheden inzake de sjeol.

Gevolg.

Spr. 27: 20.-- "Onverzadigbaar zijn de sjeol en de abaddon (oord van verderf) : zo ook zijn de (*opm.*: begerige, uitzuigende) ogen van de mens onverzadigbaar". -- In deze tekst kan men ogen vertalen door 'afgunstige' ogen. Inderdaad: én de afgunstige mens getuigt ervan dat hij levenskracht mist én de sjeol (degenen die er wonen) zijn afgunstig van de levenskracht van de levenden.

Spr. 30: 15/16.-- "De aluka (bloedzuiger, vampier) heeft twee 'dochters' (*opm.*: uitwerksels): "Laat maar komen! Laat maar komen!". Onmiddellijk daarna luidt de gewijde tekst: "de sjeol is onverzadigbaar". Onderverstaan: als de bloedzuiger.

De term 'bloed' -- *Ps. 30 (29):10*: "Wat wint gij met mijn 'bloed', met mijn afdaling in de grafkuil?". Het parallellisme "bloed" (dat verdwijnt)"/ "afdaling in de grafkuil" toont aan dat 'bloed' hier staat voor 'leven' (en minstens evenveel voor 'levenskracht' die doet leven!). Wat juist offert men in bloedige offers? Niet zozeer het biologische als wel het occulte leven (en dus de nefesj (ziel) en haar roeah (levens- of zielekracht)!

Opm.: Uit *Gen. 9:6* kan men afleiden dat alle bloed (inzonderheid menselijk bloed) (*Gen. 4:10; Lev. 1: 1/17 (bloedige offers)*) "aan Jahweh toebehoort" (natuurlijk want resultaat van zijn scheppen - geest of levenskracht).

Spr. 1: 10/19.-- Een eerste type van mensen die bijzonder de sjeol en zijn zijnswijze op deze aarde onthullen, zijn de struikrovers (bandieten).

De term ‘zondaars’ hier betekent “mensen voor wie God dood is en zijn gebod dode letter”. -- “Indien zondaars zeggen: Doe met ons mee! Leggen wij ons in hinderlaag om bloed te doen vloeien. Leggen wij - zonder (gewettigde) reden (*opm.*: tussenvoegsel van de gewijde schrijver) - ons op de loer tegen de onschuldige. Als de sjeol verslinden wij ze levend (*Num. 16: 31/33*) levend in hun geheel zoals degenen die in de groeve afdalen (onder verstaan: hetzij zelf verslonden worden hetzij verslinden)”.

Let op het doel,-- het totaal gewetenloze doel: “Wij zullen heel wat kostbaars aantreffen. Wij zullen onze huizen met buit opvullen. Met ons zult gij om uw aandeel loten. Wij zullen gemeenschappelijke beurs vormen”.

Opm.: Het gewetenloze winstbejag!

Spr. 22: 14.-- “Een diepe groeve is de mond van de vreemde (vrouw: *opm.*: de vrouw van de medemens) degene die Jahweh verworpen heeft, trapt erin”.

Opm.: Echtbreuk, inbreuk tegen het zesde en negende gebod, is “een diepe groeve” d.i. komt op het bestaan van schim in de onderwereld neer. Als sanctie van Godswege die door die daad zijn verwerping toont.

Ter bevestiging: *Spr. 27: 20.*-- “Een diepe groeve is de prostituee, een enge put is de vreemde (vrouw)”. M.a.w.: met al wat gewetenloze seks is, komen wij aan het tweede type van mensen die heel bijzonder de sjeolzijnswijze tonen te midden van de levenden.

Besluit.

Bloeddorstige mensen zoals de vorst van Babylon (*Is. 14: 3/21: Hellevaart van Babylon's vorst*) of de vorst van Egypte (*Ez. 32; 17/32: Hellevaart van de Farao*) - die veel erger zijn door hun veroverinspolitiek dan de struikrovers - èn al wat wij nu ‘seks’ heten - de vreemde, de prostituee - zijn bij uitstek uitzuigend want sjeolgeleid. Zij ‘stelen’ letterlijk de nefesj (ziel) en haar roeah (levenskracht) van tallozen. De aanraking met hen is ‘dodelijk’, onheilstichtend.

Jezus' uitstraling.

Het is bij uitstek Markus die daarop de aandacht vestigt.-- Lezen wij, met in ons achterhoofd wat wij zo-even over het sjeoluitzuigen - bij tollenaars en ‘zondaressen’ (prostituees) in Jezus' omgeving bijzonder tastbaar - vermeldden, enkele teksten van Markus waar hij de taferelen van aanraking om reden van levenskracht even aanraakt.

2.-- Jezus.-- Jezus is de tegenpool van de ‘aluka’: zijn aura is onuitputtelijk inzake genezende, uitdrijvende, opwekkende levenskracht.

Mk. 6: 53/56. - De streek van Gennesaret.-- De mensen herkennen Jezus: onmiddellijk lopen zij de hele streek door “en maar zieken aandragen op hun bedden dààr waar men vernam dat Jezus was”. “Op iedere plek waar hij aankomt,-- dorpen, steden, gehuchten, plaatst men de zieken op de pleinen, smeekt men hem ze tenminste de rand van zijn mantel (vgl. *Lk. 8:45*) te laten aanraken. Allen die hem aanraakten, waren gered”.

Mk. 7: 32/35.-- Dekapolis.-- Een dove die spraakstoornissen had, wordt hem voor handoplegging (*opm.:* aanrakingsvorm) aangeboden. Jezus “stak zijn vingers in de oren en met zijn speeksel raakte hij de tong aan, verhief de ogen ten hemel, zuchtte: “Effeta! (Open u!)”. Zijn oren openden zich en onmiddellijk kwam de knoping van zijn tong los en hij sprak normaal”.

Opm.: Men ziet het: van Jezus naar de uitgezogenen! Van Jezus’ levenskracht via de ene of andere vorm van aanraking naar de ziel (en meteen het biologische lichaam) van de sjeolgetroffenen.

Mk. 8: 22/25.-- Men brengt een blinde, smeekt Jezus hem aan te raken. Op diens ogen brengt Jezus speeksel aan (*opm.:* al wat van Jezus is, - kledij, speeksel,-- uitgesproken woorden (bevelen b.v. aan demonen), is eveneens geladen met ‘dunamis’, levenskracht: “Neemt gij iets waar?”. De blinde: “Ik neem mensen waar alsof zij bomen waren die ik zie gaan”.

Opm.: Jezus springt met de uitgeputte ziel van de blinde zeer voorzichtig om: hij geneest hem in fasen. “Daarop legde hij opnieuw zijn handen op de ogen van de blinde: deze zag nu duidelijk”.

Opm.: Vgl. *Joh. 9: 1/7* (Jezus spuwt op de aarde, maakt ‘modder’ en bestrijkt daarmee de ogen van de blinde).

Mk. 10: 13/16.-- Kleintjes behandelt Jezus heel speciaal.-- Men bood hem kleintjes aan opdat hij ze zou aanraken. De leerlingen, blind voor wat Jezus eigenlijk doet, wijzen ze brutaal af! “Toen Jezus dat zag, werd hij kwaad”. -- Wat doet hij? “Hij omarmde ze en zegende ze door hen de handen op te leggen”.

Opm.: Zowel de omhelzing (om gerust te stellen) als de handoplegging zijn krachtgeladen-dynamistische aanrakingen. Waarbij overdracht van levenskracht geschiedt.

Opm.: *Mk. 16:18.--* Eén der vele tekens die “degenen die geloven”, begeleiden: de zieken de handen opleggen en genezen! Ze ‘aanraken’!

92. Jezus geneest doch na eerst de zonden vergeven te hebben.

Zoals *Mark. 1:34* zegt: Jezus was genezer en exorcist.-- Staan wij stil bij één model, nl. *Matth. 9: 1/8*.-- De genezing van een lamme.--

Wij zijn in Kafarnaüm.-- Kijk: men bracht een lamme die op een bed lag (*Mark.:* gedragen door vier mannen), tot bij Jezus. Jezus zag hun geloof.

Opm.: Niet de praktijken noch van de heidenen noch van de joden terzake, die aan “de elementen van deze wereld” ontspringen (*Gal. 2:15*), maar het geloof in Jezus! -- Na de vaststelling van het geloof in hem zegt hij: “Heb vertrouwen, mijn kind. Uw zonden zijn u vergeven”. -- Enkele schriftgeleerden zeiden in zichzelf: “Hij lastert God”.

Opm.: *Mark. 2:7*: “Wie kan zonden vergeven tenzij God?”. -- Jezus doorzag hun gevoelens: “Waarom die boze gevoelens in uw harten? Wat is nu gemakkelijker : zeggen “Uw zonden zijn u vergeven” of zeggen

“Sta op en ga”? Welnu, opdat gij zoudt weten dat de mensenzoon over de macht beschikt op aarde om de zonden te vergeven: “Sta op - zei hij tot de lamme - , neem uw bed op en ga naar huis!”. De man stond op en ging naar huis.

Opm.: Jezus toont het.

Opm.: Dit is de uitwerking van wat de engel van de Heer zei tot Josef (*Matth. 1: 21*): “(...). Gij zult hem de naam (**opm.:** in antieke culturen de aanduiding én van de naam in de sociale zin én van de vermogens, de levenskrachten) ‘Jezus’ (**opm.:** Yehoshoga, Jahweh redt) geven, want hij is het die zijn volk uit zijn zonden zal redden”.

Uit *Matth. 20:28* en *26:28* blijkt dat dit door het kruispasen gebeurt, d.i. door Jezus’ lijden en dood,-- eerste gedeelte van zijn verheffing als “ebed Jahweh” (dienaar van de Heer).

Opm.: De ergernis van de aanwezige schriftgeleerden is begrijpelijk: “Bij Jahweh is de genade,-- bij hem de overvloedige vrijkoop. Jahweh is het die Israël zal vrijkopen uit al zijn zonden”. Aldus *Ps. 130 (129): 7/8*.

Aangezien de zonde in hoofdzaak een aangelegenheid is tussen de zondaar en God (*Ps. 51 (50):6*: “Tegen u, u alleen, heb ik gezondigd”) is de vergeving ervan uitsluitend Gods aangelegenheid. Wanneer Jezus a.h.w. in eigen naam zonden vergeeft (zo zag het eruit toen), dan lijkt dit op het zich aanmatigen van een goddelijk voorrecht en zich voor God uitgeven. Zoiets moest de schriftgeleerden ergeren.

93. Jezus drijft demonen uit: niet d.m.v. Beëlzebul.

Matth. 12: 22/28.-- Men bood Jezus een blinde en stomme bezetene aan, Hij genas hem zodat de stomme kon spreken en zien.

1.-- De menigten.-- Deze zijn veel minder gefanatiseerd : “Is hij niet “de zoon van David” (vgl. *Matth. 9:27*: Messias)?”.

Opm.: Aangezien in feite deze titel te politiek geladen was, vermeed Jezus hem. Hij wou niet in de politiek zoals de elementen van de wereld ze bepalen, verwickeld geraken!

2.-- De farizeeën.-- “Hij drijft de demonen enkel uit door middel van Beëlzebul, “de vorst der demonen”!”.

Opm.: “Beëlzebul’ is een kanaänese term : “Baäl, de vorst”, een godheid. Lid van de elementen van de wereld.-- In een joodse duiding was hij “de vorst der demonen”.

Jezus’ weerlegging.-- “(...). Indien Satan Satan uitdrijft, dan is hij verdeeld in zichzelf. Gevolg: hoe zal zijn rijk standhouden?”. -- Jezus redeneert alsof Satan een eigen rijk heeft dat, indien hij d.m.v. satanische levenskracht eigen geesten, onreine geesten, uitdrijft, een innerlijke contradictie verwezenlijkt die tot het ineenstorten van het eigen rijk zou leiden.

Opm.: Die logische consistentie (afwezigheid van splijting) heeft haar reden.

Satan, de elementen van de wereld rondom hem,-- zij allen zijn aluka (*Spr. 30: 15v.*: de bloedzuiger, aluka, is onverzadigbaar; zo: de sjeol die onverzadigbaar is inzake levenskracht van goddelijke oorsprong (die de sjeol juist mist)).

Uitdrijven op satanische wijze is verplaatsing van levenskracht die van godbevriende wezens gestolen werd. Uit zichzelf is de sjeol ‘niets’!

Jezus: “Indien ik d.m.v. Beëlzebul demonen uitdrijf, door wie drijven uw zonen (**opm.:** aanhangers) ze uit? Ook: zij zullen uw rechters zijn”. M.a.w.: joodse exorcisten werken ook uitdrijvingen uit. Maar met wiens levenskracht? --”Maar, indien ik door middel van de geest van God (**opm.:** Gods levenskracht) demonen uitdrijf, dan blijkt daaruit dat het rijk van God (**opm.:** Gods uitoefening van zijn heealbestuur) tot bij u gekomen is”.

Opm.: Hiermee situeert Jezus zichzelf binnen “het rijk” in tegenstelling tot “de uitwendige duisternis” (*Matth. 8:12*),-- tot “de wereld” waarin hoofdzakelijk ‘zinnelijkheid’ (begeerte van het vlees), kunst- en vliegwerk (begeerte der ogen: ‘glitter’), eigendunk o.g.v. bezit (*1 Joh. 2:16*) heersen die aan Satan onderwerpen.

94. De gevaren van bezweren (exorciseren). Jezus' meesterschap.

Lezen wij *Hand. 19: 13/17*.-- Enkele joodse rondtrekkende exorcisten trachtten op hun beurt de naam van de heer Jezus uit te spreken over degenen die door boze geesten bezeten waren. Zij zeiden "Ik bezweer u bij Jezus, die Paulus verkondigt". Het waren zeven zonen van Sceva (Skevas), een joods hogepriester, die zo te werk gingen.

Maar de boze geest reageerde: "Jezus? Die ken ik! En Paulus? Ik weet wie hij is! Maar gij: wie zijt gij?".

Opm.: De gewetenloze geest meet de levenskracht die in Jezus en Paulus én ook in de joodse exorcisten aan het werk is!-- Hij, de man in wie de gewetenloze geest huisde, wierp zich op hen,-- overmeesterde ze de ene na de andere en mishandelde ze dermate dat zij zonder hun kleren en vol kwetsuren het huis uit vluchtten.-- Alle inwoners van Efese - Joden en Grieken - vernamen dit.

Opm.: Bezweren van door demonen bezetenen is niet enkel een kwestie van "formules uitspreken"! Zonder de noodzakelijke en voldoende godgegeven levenskracht (nefesj, ziel, geladen met roeah, levenskracht) is dit oergevaarlijk.

Lezen wij nu *Mark. 9: 37/39*.-- Johannes zei: "Meester, wij hebben iemand in uw naam demonen zien uitdrijven,-- iemand die ons niet volgt en wij wilden het hem verbieden omdat hij ons niet volgde". Jezus: "Hindert hem bij zoiets niet want niemand kan een wonderdaad (**opm.:** aretalogie) in mijn naam verrichten en onmiddellijk daarop van mij kwaad spreken. Wie niet tegen ons is, is voor ons".

Opm.: Die iemand was blijkbaar in diepe, ofschoon sociaal onmerkbare medewerking en vriendschap met Jezus,-- met de Vader. Hij verwezenlijkte wat *Ps. 16 (15):10* verwoordt: "uw vriend" (nl. van u, Jahweh). Zijn ziel en haar levenskrachten waren navenant: "Zij waren niet prijsgegeven aan de sjeol"! Daardoor konden Jezus' krachten doorheen hem werken, ook al behoorde hij niet uitdrukkelijk tot "de kleine kudde" van Jezus.

Meer nog: hij rekende bij het bezweren allereerst op de zondevergeving die alleen God aankan. Pas in het zog van die rein godgegeven daad der zondenvergeving kon die 'iemand' in Jezus' naam de eigen ziel en haar levenskrachten (charismatische. o.m.) riskeren in de vorm van een exorcisme, d.i. de occulte, zeer onvoorspelbare confrontatie met onreine (aan de elementen van de kosmos onderworpen) mensen.

95. Aanschijn en 'grond',-- bij bezetenen.

1. -- *Luk. 13: 10/17.*-- Sabbatdag. In een synagoge.-- Een vrouw. "Zij was helemaal kromgebogen, - kon zich onmogelijk oprichten". Aldus de weergave van het 'aanschijn', d.i. het fenomenaal uitzicht.

Jezus: "Vrouw gij zijt van uw 'kwaal' genezen". Daarna legt hij haar de handen op: vanaf dat moment richt zij zich op,-- God prijzend. De reden of grond van haar 'aanschijn'.

Jezus definieert: "Deze abrahamsdochter (*opm.:* ofwel gelovige ofwel Jodin) boeide - in het antieke Grieks: 'edèsen' (lat.: alligavit) - nu al achttien jaren geleden Satan". M.a.w.: de boeiing (vergeten wij niet dat, in het toenmalige taalgebruik, 'edèsen' zowel gewoon (vast)binden (in de boeien slaan) als door magie iemand 'boeien' (lat.: fascinare) betekende) door Satan, werd door Jezus ongedaan gemaakt. Door op occult vlak de satanische 'fascinatie' te breken kon zij onmiddellijk weer rechtop lopen.-

Opm.: Lukas zegt: "Sedert achttien jaar was een geest in haar gedrongen die ze ziek maakte". M.a.w.: Lukas, een Grieks arts, neemt aan dat een "ziekte", behalve aan louter natuurlijke, aan buitennatuurlijke factoren kan toegeschreven worden. Jezus echter vernoemt ronduit Satan.

2.-- *Mark. 9: 14 / 29.*-- Een vader komt met zijn zoon bij Jezus.-- Deze wordt tegen de grond gesmeten,-- krijgt daarbij schuim in de mond,-- knarsetandt,-- verstijft.-
- De leerlingen van Jezus trachtten hem te exorciseren. Wat niet lukte.

De reden of grond van het aanschijn van de jongen.-- Dat uitwendig waarneembaar gedrag wordt door de vader aan "een stomme geest" in hem toegeschreven.

Jezus.-- "Hij bedreigde "de onreine (*opm.:* godvijandige) geest" met woorden: "Stomme en dove geest, ik beveel u: "trek uit hem en dring er niet meer in!". De jongen stoot schreeuwen uit,-- wordt heftig dooreen geschud. Plots klaarblijkelijk trekt "de geest" eruit.-- De leerlingen vragen naar de reden van hun onmacht: "Dit soort kan er maar uit dankzij gebed". -

Opm.: 1. Jezus deelt de geesten in in 'soorten'. 2. Welomschreven types van geesten zijn enkel uit te drijven d.m.v. gebed. In dat verband overigens legt Jezus de nadruk op het gelovig type van bidden. Hij zegt: "Al wat gij zult vragen in een gebed dat boordevol geloof is, zult gij verkrijgen".

96. Jezus loopt op het water.

Jezus' ziel, zijn zielenlichaam en zijn biologisch lichaam beheersen de kosmische elementen.

De tekens daarvan.-- Behalve de genezingen (van zowel bezetenen als van gewoon zieken, zoals *Tob. 3:17* 'genezen' duidt) zijn er 'bizarre' fenomenen.-- Zo : *Matth. 8: 23/27* ("Hij bedreigde de winden en de zee en er ontstond diepe windstilte").

Zo: *Matth. 14: 13/21 (15: 32/39)* ("In een woest en eenzaam oord. Duizenden komen hem opzoeken. De avond verrast ze : hij vermenigvuldigt broden en vissen").

Zo : *Matth. 21: 18/22* ("Jezus had honger. Hij gaat op een vijgenboom af die enkel bladeren droeg: "Nooit zult gij nog vruchten dragen". Ogenblikkelijk verdorde de boom").

Zo: *Matth. 17: 24/27* ("De didrachme-inners: "Betaalt uw meester de didrachme (tempelbelasting) niet?". Jezus: "Om ze niet te ergeren (...). Open de bek van de vis: gij zult er een stater in aantreffen (...). Geef hem hun (...)").

Matth. 14: 22/32-- "Wanneer Jezus de menigten had weggestuurd, beklom hij de berg, in de eenzaamheid, om er te bidden. Eens dat de avond was ingevallen, was hij daar alleen.

De boot (...) werd door de golven geteisterd want de wind was 'tegen'.-- In de tweede nachtwak (*opm.:* van drie tot zes 's morgens) kwam Jezus naar hen toe lopend op het meer.

Toen de leerlingen hem op het meer zagen 'wandelen', geraakten zij buiten zichzelf: "het is een spook!" zeiden zij en door angst gegrepen schreeuwden zij het uit. Onmiddellijk daarop sprak Jezus hun toe: "Weest gerust! Ik ben het! Hebt geen schrik!".

Waarop Petrus hem antwoordde: "Heer, indien werkelijk gij het zijt, beveel mij dan op het water tot u te komen!". "Kom!" zei Jezus. Petrus daalt uit de boot af en begint op het water te gaan. Maar hij merkte de wind op, kreeg schrik en begon te zinken. "Heer, red mij!". Onmiddellijk reikte Jezus hem de hand toe en greep hem: "Mens van klein geloof! Waarom hebt gij getwijfeld?". Toen zij de boot inklommen, werd het windstil. (...).

Opm.: Niet enkel beheerst Jezus ziel en lichaam van "te genezenen", beheerst hij winden en wateren, beheerst hij een vis (met een muntstuk in de bek), beheerst hij broden en vissen (vermenigvuldigt ze): hij leviteert, d.i. beheerst de kosmische kracht die wij nu 'gravitatie' (zwaartekracht) heten, in hemzelf, in Petrus. - Zijn 'dunamis' (levenskracht, 'roeah'). komt in die bizarre dingen door.

97. De dienaar van Jahweh (“ebed Jahweh”) vernederd/ verheerlijkt.

“Het is noodzaak dat in mij verwerkelijkt wordt wat geschreven is: “Hij werd tot de misdadigers gerekend” (Is. 53:12)”. Aldus Jezus volgens Luk. 22:37.-- Daarmee verwijst Jezus naar de geheimzinnige dienaar van Jahweh in *Deutero-Isaias* (42: 1/4 (5 /9); 49:1/6;50: 4/9 (10/11); vooral 52: 13/53: 12).-- Aangezien dit oudtestamentisch model dat van Jonas bijwerkt, staan wij er even bij stil.

1.-- De lijdende en stervende dienaar.

“Wie heeft geloofd wat wij (*opm.*: de vorsten, de volkeren) hoorden beweren? (...). Als een scheut is hij opgeschoten (...), -- als een wortel in dorre aarde. Zonder schoonheid of schittering (...),-- zonder uitzicht dat ons zou verleiden(...). Man van smarten, thuis in kwalen (...). Een misprezene (...). Het solidariteitsbeginsel.-- Een mysterieus samengaan inzake lotsbestemming typeert de dienaar.-- Onze kwalen nam hij op zich. Met onze smarten heeft hij zich gelast (...). De straf die ons vrede bracht, is de zijne. Dankzij zijn striemen vonden wij genezing. (...).

“Als het lam dat zich naar de slachtbank laat leiden (...), opende hij de mond niet. Wie onder zijn tijdgenoten werd erdoor verontrust dat hij uit het land der levenden gestoten werd? (...). Men heeft hem een graf bedacht dat dat van gewetenlozen kon zijn”.

2.-- De verheven (verheerlijkte) dienaar.

Is. 53: 10/12.-- “Hij zal een ‘tôledôt’, nakomelingschap, zien,-- zijn dagen zien lang worden. Door hem zal de wil van Jahweh verwerkelijkt worden. (...). Hij zal het licht zien (...). Dankzij zijn ‘kennis’ (*opm.*: goddelijke en godgegeven wijsheid) zal “de gerechtige, mijn dienaar” de menigten ‘verrechtvaardigen’ (*opm.*: tot gerechtigen omvormen) (...). Daartoe zal hij deel hebben te midden van die menigten en met de machtigen het resultaat delen. Juist doordat hij zichzelf tot ter dood heeft prijsgegeven en als een misdadiger aangezien werd door nl. de zonden der menigten op zich te nemen en hun tot voorspreker te dienen”.

Opm.: De mensenzoon met wie Jezus zich vereenzelvigd, is dus Jonas (die in de onderwereld neerdaalt) èn de dienaar van Jahweh: “De mensenzoon is niet gekomen om gediend te worden maar om te dienen, zijn leven te geven als losprijs voor “een menigte”” (Mark.10: 45).

98. Het teken van Jonas.

Het boekje *Jonas* heeft het over de hellevaart van de profeet en zijn redding o.g.v. gebed.-- Jezus (*Luk. 11:30; Matth. 12:40*) verwijst naar die “nederdaling ter helle” via het graf. Daarom staan wij erbij stil.

1.-- *Het model.*

Jonas wordt door God ertoe opgeroepen zich naar Ninive te begeven maar hij ontvlucht op een schip naar Tarsis, “ver van Jahweh”, die daarop een storm ontketent. De zeelui, elk volgens zijn religie, aanroepen een godheid. De kapitein echter betrapt Jonas, “in het diepste van de boot”, slapend: “Sta op! Roep luid tot uw god!”. Men loot (een vorm van raadplegen van godheden) om te weten wie het onheil veroorzaakt. Het lot valt op Jonas die bekent dat hij een hemelgod aanbidt maar diens opdracht negeert. Hij wordt overboord geworpen: de zee wordt kalm.-- Jahweh zendt “een grote vis” die Jonas inzwelgt. Hij verblijft “in het binnenste van de vis drie dagen en drie nachten”. En dààr bidt hij.

In de nood waarin ik was, heb ik tot Jahweh geschreeuwd (...). Vanuit de schoot van de sjeol heb ik geroepen: gij hebt mij verhoord. Gij hadt mij in de diepten geworpen, in het hart van de zee en de watervloed omsloot mij. Al uw golven, al uw brekers (*opm.:* schuimgolven) rolden over mij heen. En ik: ik zei: “ik ben verworpen van voor uw ogen! Hoe zou ik nog uw heilige tempel aanschouwen? De wateren hadden mij tot de keel omgeven. De afgrond zette zich rond mij vast. Het wier was rond mijn kop gewikkeld.- - Tot de wortel van de bergen was ik neergezonken (*opm.:* het diepste van de zee), tot in een gebied waarvan de grendels achter mij voor immer dichtgegaan waren.-- maar vanuit de grafkuil hebt gij mijn leven doen opstijgen (...). Terwijl mijn ziel in mij begaf, heb ik aan Jahweh gedacht en mijn gebed is tot bij u geraakt. (...).

2.-- *Het origineel.*

Matth. 12:40.-- “De mensenzoon zal in de schoot van de aarde verblijven gedurende drie dagen en drie nachten”. *Luk. 11: 30.*-- ‘De mensenzoon zal in de schoot der aarde zijn gedurende drie dagen en drie nachten. Zoals Jonas.-- En zoals Jonas voor de Ninivieten een teken was, zo zal de mensenzoon een teken zijn “voor deze generatie” (*Luk. 11:30*).

Opm.: Dit wijst op Jezus’ nederdaling ter helle (= sjeol).

99. Jezus' verheffing (verheerlijking).

Gen. 5:24 (Henok's 'wegneming'), 2 Kon. 2: 9vv. (Elias' verheffing); -- Mark. 16: 19 ("Jezus werd ten hemel opgenomen en zetelde aan Gods rechterhand"): de termen kunnen telkens anders verwoord worden maar de zaak is dezelfde. Zij omvat kruispasen en verrijzenispasen.

'Afgewerkt'

Luk. 13:31-- Enkele farizeeën komen tot Jezus: "Vertrek en ga van hier weg want Herodes wil u doden (*Joh. 8: 44*)". Jezus: "Ga aan die vos zeggen: "Kijk: ik verjaag demonen en voer gezangen uit vandaag, morgen, de derde dag (*opm.*: over kort) ben ik afgewerkt. Maar vandaag, morgen en overmorgen moet ik mijn weg verder zetten want het is het lot van een profeet dat hij niet buiten Jeruzalem sterft".

Opm.: Jezus' werk zal 'af' zijn wanneer hij van deze aarde weggenomen, verheven, wordt als verheerlijkte (zoals St.-Jan verkiest te zeggen).

Jezus' duidelijke maar onbegrepen voorspellingen.-- Beginnen wij met *Luk. 9: 51*-- Aangezien het moment waarop Jezus moest verheven worden, naderde, ging hij met beslistheid de weg naar Jeruzalem op.

1.-- *Luk. 9:22*-- "De mensenzoon moet veel lijden, door de oudsten, de hogepriesters en de schriftgeleerden verworpen worden, gedood (*Joh. 8:37; 8:40; 8:44; 8: 41*: ongelovige joden willen Jezus doden, geïnspireerd door Satan) worden en de derde dag verrijzen".

Opm.: Men lette erop dat kruis- en verrijzenispasen één verheffend gebeuren zijn.

2.-- *Luk. 9: 43/45*-- "Gij: knoopt goed in uw oren de volgende woorden: "De mensenzoon gaat in de handen der mensen overgeleverd worden". Maar zijn leerlingen verstonden dit woord niet.

3.-- *Luk. 18: 31*-- Jezus tot de twaalf: "Kijkt: wij stijgen op naar Jeruzalem. Al wat de profeten (*Luk. 24: 25/27; 24:44*) geschreven hebben zal vervuld worden m.b.t. de mensenzoon. Met name: hij zal aan de heidenen uitgeleverd worden,-- bespot, mishandeld, bespuwd worden. Na hem gegeseld te hebben zullen zij hem doden (*Joh. 8: 44*) en de derde dag zal hij verrijzen". Maar zij verstonden niets van dat alles.

Opm.: Wij gaan bij de uitvoerige weergave van de evangeliën van de verheffing van Jezus niet stilstaan. Veel leert men daar immers niet bij tenzij details. Het wezenlijke staat op deze bladzijde: kruis- en verrijzenispasen!

100. God doet uit de dood verrijzen.

Beginnen wij met *Wijsh. 16:13*.-- “Ja, gij, Heer, hebt macht over leven en dood. Gij doet naar de poorten van de Hades (*opm.*: onderwereld) neerdalen en er opnieuw uit opstijgen.-- De mens, o.g.v. zijn gebrek aan geweten, kan wel doden maar de levensadem, eens dat deze vervlogen is, herstellen en de ziel die de Hades heeft binnengehaald, bevrijden, kan hij niet”. -- Vgl. *Tob. 4:19; 13 2*.

1.-- God redt uit doodsgevaar.

Ps. 9:14.-- “Zie mijn onheil: gij doet mij uit de poorten van de dood (*opm.*: Job 38: 17) heropstijgen”. --

Ps. 107 (106):10/20.-- Uit doodsgevaar in de woestijn (*4/9*: “*Hun ziel in hen verduisterde*” (5)),-- uit de kerker der ballingschap (*10/16*: “*Zij zakten ineem en niemand om hen hulp te bieden*” (12)),-- uit dodelijke ziekte (*17/22*: “*Zij stonden al vlak voor de poorten van de dood*”. (18)),-- uit het doodsgevaar van de zeestorm (*23/32*: “*In het noodweer smolt hun ziel weg*” (26)) redt Jahweh.

Tussenin dankwoorden: 6 en 8 (*woestijntocht*), 13 en 15 (*kerker*), 19 en 21 (*dodelijke ziekte*), 28 en 31 (*noodweer op zee*). Zo 13: “*Zij riepen op Jahweh in de nood: uit hun angst heeft hij ze bevrijd*”.

M.a.w.: God bewerkstelligt de omslag in het tegendeel inzake lot. Lot dat op de rand van de dood situeert.-- Vermelden wij nog *Is. 38:1/19* (*Ezekias' dodelijke ziekte wordt genezen*).

2.-- God redt uit de dood.

De ziel, reeds in de sjeol neergedaald, wordt in het biologische lichaam teruggeroepen.

Zo: *1 Kon. 17:17/27*.-- Elias, de profeet, bidt en Jahweh, via zijn levenskracht-toename, doet de ziel van het dode kind terug in diens ‘vlees’ keren.

Zo: *2 Kon. 4:33/35*.-- Elizeüs (Elisa) bidt en Jahweh, via zijn levenskracht-versterking, doet het vlees van het dode kind weer warm worden waarop het niest (levensadem) en de ogen opent.

2 Kon. 8: 4/6 spreekt van “de verrijzenis van het dode kind”.

2 Kon. 13:20v.. -- Elizeüs sterft, wordt begraven. Mannen die een moabietenbende ontmoeten, werpen een lijk dat zij ten grave droegen, in het graf van de profeet en gingen weg: “De man raakte het gebeente (*opm.*: relik, nog steeds geladen met de uitzonderlijke levenskracht van Elizeüs) van Elizeüs: hij werd weer levend en richtte zich op”.

101. Jezus redt lazarus uit de dood.

Joh. 11:1/54.-- De zusters van Lazarus, Maria en Martha, laten Jezus via boden weten: “Heer, degene die gij liefhebt, is ziek”. Jezus: “Deze ziekte leidt niet tot de dood: zij is er met het oog op de heerlijkheid (*opm.*: Gods wonderdadige (aretalogische) levenskracht) van God. Opdat de zoon (*opm.*: de Messias maar ook wel de tweede persoon van de H. Drie-eenheid) van God - door die ziekte - verheerlijkt wordt”.

Opm.: De term ‘verheerlijking’ betekent de ‘verheffing’ van Jezus doorheen zijn kruis- en verrijzenispasen.

Joh. 11:11.-- Jezus: “Onze vriend Lazarus ‘rust’. Maar ik ga om hem “op te wekken”. De leerlingen: “Heer, indien hij ‘rust’, dan zal hij gered zijn.’ Maar Jezus had het over zijn dood waar zij dachten dat het over “de rust van de slaap” ging. Waarop Jezus hun duidelijk zei: “Lazarus is dood. En ik verheug mij - voor u - om het feit dat ik niet ter plaatse was: opdat gij zoudt geloven!”.

Opm.: Blijkbaar was Jezus ervan overtuigd dat zijn leerlingen het teken van de opwekking uit de doden zo dat Lazarus’ ziel (teruggeroepen uit de onderwereld (of althans uit de hemelse sfeer)) zijn biologisch lichaam - dat al aan ontbinding toe was sedert vier dagen - weer biologisch doet herleven, konden gebruiken. Want “uit de doden opwekken” - in dit verband - betekent, grondig doorgelicht, dat!

Joh. 11:7.-- Bij zijn aankomst trof Jezus Lazarus in het graf aan en wel al sinds vier dagen was hij erin begraven.-- Martha: “Heer, indien gij hier waart geweest, dan zou mijn broer nu niet dood zijn. Maar nog steeds weet ik dat al wat gij aan God vraagt, God het u zal geven.-- Jezus: “uw broer zal verrijzen”. Martha: “Ik weet dat hij zal verrijzen bij “de verrijzenis”. -- op de laatste dag”.

Opm.: Het late jodendom kende reeds het begrip verrijzenis. Jezus’ onderricht heeft dat versterkt, nauwkeuriger omljnd. Martha gelooft dat type van verrijzenis. Waarop Jezus: “Ik ben de verrijzenis. Wie in mij gelooft, zelfs wanneer hij sterft, zal ‘leven’. En al wie ‘leeft’ èn in mij gelooft, zal nooit ‘sterven’. Gelooft gij dat?’.

Opm.: Jezus gebruikt termen die om nadere precisering vragen! “Wanneer hij sterft” b.v. betekent de biologische dood. “Zal leven” betekent het voortleven - niettegenstaande en na de biologische dood - van de ziel (die onafscheidbaar verbonden is met haar zielenlichaam).

Zoals *Ps. 16 (15): 9/11* duidelijk zegt: “Mijn vlees (*opm.:* het zielenlichaam) zal in veiligheid rusten want gij kunt mijn, ziel niet aan de sjeol (dodenwereld) prijsgeven,-- gij kunt uw vriend niet de groeve (*opm.:* sjeol) laten ‘zien’ (*opm.:* beleven)”.

Opm.: Waarom zegden wij dat Lazarus’ ziel(elichaam) uit de onderwereld zou teruggeroepen worden “of althans uit de hemelse sfeer”? Lezen wij zeer aandachtig *Ps. 16 (15)*.-- Steller van de psalm zegt van zichzelf dat hij Jahweh als raadgever heeft,-- dat zelfs ‘s nachts zijn nieren (*opm.:* diep waarnemingsvermogen) hem inlichten,-- dat hij onophoudelijk Jahweh vóór de ogen houdt (in Gods tegenwoordigheid leeft),-- als zijn verdediger aan zijn rechterzijde (*Ps. 16 (15): 7/8*).

Gevolg - zo zegt hij onmiddellijk daarop -: mijn hart juicht, mijn ‘lever’ (heerlijkheid) jubelt en mijn vlees zal in veiligheid rusten, want gij (...) kunt uw vriend niet de groeve laten zien”. Indien iemand Jezus’ vriend was, dan toch wel Lazarus! Hoe zou zijn ziel die reeds volop de nieuwtestamentische genade beleefde, zomaar - zoals te voren in het oude testament - in de duistere sjeol terecht komen? -- Ook: wat zegt Jezus tot Martha? “Al wie leeft èn in mij gelooft, zal nooit sterven”.

Opm.: ‘Sterven’ hier in de zin van “eens biologisch gestorven in de komende wereld in de sjeol terechtkomen”. Dàt type van “nooit sterven” mogen wij wel aan Lazarus’ ziel(elichaam) - gezien de context - toekennen.

Joh. 11:38.-- Wat nu volgt is één type van ‘verrijzen’, nl. biologisch herleven.-- “Jezus (...) begeeft zich naar het graf (“de groeve”). Een rotsgraf.-- met een steen ervoor. Jezus: “Neemt de steen weg!”. Martha: “Heer, hij riekt al: het is de vierde dag!”. Jezus: “Heb ik u niet gezegd dat, indien gij gelooft, gij de heerlijkheid (*opm.:* wonderdadige levenskracht) van God zult zien?”.

Waarop Jezus bidt. Luidop om reden van de menigte. “Na deze woorden riep hij met luide stem (*opm.:* *Joh. 5:25*) : “Lazarus, kom eruit!”. De dode kwam naar buiten,-- - voeten en handen met windsels gebonden, en zijn gelaat was met een zweetdoek bedekt”.

102. Jezus' gedaanteverandering als model van verrezenheid.

Joh. 5:29 is formeel: "Allen die in de graven zijn, zullen Jezus' stem horen (...) : degenen die gewetensvol leefden, zullen uit de graven treden met het oog op een verrijzenis "van leven"; degenen die gewetenloos leefden, met het oog op een verrijzenis "van oordeel (*opm.*: veroordeeldheid)".

M.a.w.: verrijzen zal iedereen maar verheerlijkt ('levend') als Jezus zal niet iedereen.-- Jezus toonde ooit zijn verheerlijkte of 'levende' wezenheid. Lezen wij *Luk. 9: 28/36*. Jezus nam Petrus, Johannes en Jacobus mee en besteeg de berg om te bidden. Toen hij aan het bidden was, veranderde het uitzicht van zijn gelaat en zijn kleren werden van een schitterende witheid.

Opm.: M.a.w. zijn zielenlichaam komt door in en doorheen zijn biologisch lichaam. Meteen - aangezien zijn kleren ook zijn levenskracht - dunamis - in zich dragen (zoals *Luk. 8:44, 8:46* zeer duidelijk zeggen) - worden zijn kleren "schitterend wit". Zoals de kleren van de verrijzenisengelen in *Luk. 24:4* overigens.

Jezus' 'exodos' (uittocht, vertrek).

Kijk: twee mannen spraken met Jezus. Het waren Mozes en Elias die "in heerlijkheid verschenen" en over zijn 'exodo'; zijn dood (*opm.*: *Wijsh. 3/2; 7:6*), die hij ging voltrekken in Jeruzalem, spraken.

Opm.: Het ging over Jezus' verheffing (wegneming), d.i. zijn kruis- en verrijzenis-pasen. Laten wij erop dat reeds toen - vóór Jezus' verheffing - Mozes en Elias in heerlijkheid zich toonden. Wat wij voor Lazarus ook kunnen aannemen.

Jezus' heerlijkheid.

Petrus en zijn metgezellen waren door slaap overmand geraakt. Maar klaar wakker geworden zagen zij zijn heerlijkheid (*opm.*: *2 Petr. 1:16*: "ooggetuigen van zijn majesteit") en de twee mannen die bij hem waren.

Toen dezen van hem afscheid namen, zei Petrus: "Meester, het is goed dat wij hier zijn. Slaan wij dus drie tenten op: één voor u, één voor Mozes en één voor Elias". Hij wist niet wat hij zei. Terwijl hij dat zei, kwam een wolk op die ze overschaduwde en zij kregen schrik bij het intreden in de wolk. Een stem kwam uit de wolk: "deze is mijn zoon, de uitverkorene. Luistert naar hem". -Toen de stem had weerklonken, was Jezus er nog alleen.(...).

Opm.: Meteen hebben wij een soort waarneming van wat het ene type van verrijzenis (ten eeuwigten leven) zou kunnen zijn.

103. Jezus' 'exodos' (verheffing).

Jezus' 'exodos' (letterlijk uittocht) was met hem door Mozes en Elias besproken ter gelegenheid van zijn gedaanteverandering (*Luk. 9:30*). - *Matth. 27:45*.-- "Vanaf het zesde uur (*opm.*: 12 u.) deed zich de duisternis voor over het gehele land. Tot aan het negende uur (*opm.*: 15 u.)".

Opm.: De lijdende kosmos (vgl. *Rom. 8:19/23*) reageert d.m.v. welbepaalde "elementen van de kosmos" (vgl. *Kol. 2:18, 2:20*) die hun gemoedsschok vertolken doorheen een meteorologisch fenomeen. "Rond het negende uur riep Jezus met een luide kreet: "Eli, Eli, lema sabachtani?" (*Ps. 22 (21): 2*: "Mijn God, mijn God, waarom hebt gij mij aan mijn lot overgelaten?"). (...). Onmiddellijk daarop liep iemand onder hen om een spons die hij in "zure wijn" (*opm.*: Romeinse soldatenwijn) drenkte, stak ze op de spits van een rietstok en gaf Jezus te drinken (...).-- Jezus slaakte opnieuw een luide kreet,-- gaf de geest".

De dag dan Jahweh.

"Kijk: Het voorhangsel van de tempel scheurde middendoor. De aarde beefde. De rotsen spleten open". -- Met de dagduisternis maken deze bizarre fenomenen tekens van de eindtijd uit.-- Zo zegt *Am. 8:9*: "Het zal gebeuren "op die dag" dat ik de zon in volle middag doe ondergaan (...)"

Opm.: een eigenaardige passus.

Het is alsof hij later aan *Matth. 27:51* werd toegevoegd. "De graven openden zich en vele lichamen van overleden heiligen verrezen: zij kwamen uit de graven na zijn verrijzenis,-- trokken de "heilige stad" binnen en toonden zich aan velen".

Opm.: Deze tekst past wel in het eindtijdkader want de verrijzenis uit de 'graven' was een element van "de dag van Jahweh". Maar de context gaat over het begin van Jezus' nederdaling "ter helle" versta: de sjeol. Mattheus legt er wel de nadruk op: "na Jezus' verrijzenis". Hij maakt een chronologische sprong. -

Volgens kenners gaat het over oudtestamentische 'heiligen' (godsvrienden). Wanneer Mattheus zegt "uit de graven", dan kan dit enkel in een brede, metaforische zin: die graven waren allang verzwonden! Althans de oudste.

Het lichaam waarmee zij zich tonen - die heiligen - is blijkbaar het zielelichaam. Zielenlichaam dat op dat van Jezus' gedaanteverandering gelijkt (denk aan Mozes' en Elias' heerlijk lichaam).

104. Jezus' nederdaling "ter helle" (in de sjeol).

Om die enorme heilsdaad goed te beseffen is het volstrekt noodzakelijk de enorme rol van "de elementen van de wereld" (*Gal. 4:3; 4:8/9; Kol 2:8; 2:20*) in te zien als Gods hofraad (*Job 1:6 (de godszonen of engelen); 2:1 (weerom de godszonen,-- telkens weer met een Satan)*) die i.p.v. rein gewetensvol Gods heeal mee te besturen (deelname aan het Godsrijk) "goed-en-kwaad" plegen (*Gen. 2:17; 3:5 (de 'slang' die als godszoon thuis is in goed-en-kwaad, -- in "de harmonie der tegengestelden")*). Waarin zij de aardse mensheid 'voorgaan'.

De Bijbel geeft twee steekproeven inzake het werkelijke gedrag van zijn hofraad.-- Wij herhalen kort.

1.-- De 'vreemd - vleeszonde':

Type 1.-- *Gen. 6:1/4* beschrijft bondig: godszonen verlagen er zich toe meisjes op aarde als 'vrouwen' te nemen (met de rampzalige nakomelingen daaruit).

Jud. 6.-- "Wat de engelen betreft die hun hoge rang niet bewaarden maar het hun geëigende verblijf (*opm.:* de hemelen) verlieten: het is met het oog op het oordeel van de grote dag (*opm.:* eindtijd) dat God ze in eeuwige kluisters opsloot".

Opm.: *2 Petr. 2:4:* "God heeft de engelen die gewetenloos geleefd hadden, niet gespaard maar ze naar de 'tartaros' (*opm.:* diepste sfeer van de sjeol) verwezen en aan de afgronden van de duisternis prijsgegeven waar zij met het oog op het oordeel opgeborgen zitten".

Tot daar de zonden "engelen/ meisjes".

Nu een variante van type 1.-- *Jud. 7.*

"Sodoma en Gomorrha en de naburige steden zijn zo voorgehouden als modellen inzake het ondergaan van een eeuwig vuur doordat zij nl. als de voornoemde godszonen (*Gen. 6:1/4*) onkuisheid pleegden en vreemd vlees begeerden (*opm.:* te midden van homoseksuele betrekkingen met twee 'engelen' op bezoek bij Lot: *Gen. 19:24*)". - *2 Petr. 2:6/8:* "God heeft - als toonbeeld voor de toekomstige gewetenlozen - de steden Sodoma en Gomorrha in de as gelegd en tot vernield worden veroordeeld".

2.-- De 'vreemd - vleeszonde',

Type 2.-- *Tob. 3:17, 6:8* (man of vrouw), *6: 14/15.--* Sarra had reeds 'zeven' mannen gehad die alle dood achterbleven gedurende de eerste huwelijksnacht: een erotische demon doodde ze, maar "deed Sarra niets doordat hij ze begeert". Vgl. *Tob. 8: 1* vv..

En nu de tweede steekproef.

Gen. 6:3 zegt: “Jahweh zei: “Dat mijn geest (*opm.*: goddelijke levenskracht) niet onbepaald verantwoordelijk zij voor de mens aangezien hij ‘vlees’ (*opm.*: zonder Gods geest levende mens) is”. *Gen. 6:5*: “Jahweh zag dat de gewetenloosheid van de mens omvangrijk was op aarde (...)”.

Deze oerontaarding - niet zonder duidelijk verband met de zonde met het vreemde vlees - wordt in *2 Petr. 2:5* aangehaald: “God heeft de voortijdse (*opm.*: voornoahische) wereld niet gespaard terwijl hij tegelijk “acht mensen onder wie Noë, de heraut van de gewetensvolheid (*Gen. 6: 9/11*)” redde,-- terwijl hij de zondvloed losliet op een wereld van gewetenlozen”.

Opm.: Dat het voornoahische mensheidsmodel van zedelijke ontaarding zwaar woog in de Bijbelse onthulling van het werkelijke kwaad en diens oorzaken, blijke uit *Matth. 24:37vv.*: “Zoals de dagen van Noë zo zal de (*opm.*: tweede) komst van de mensenzoon zijn. In die dagen die de zondvloed voorafgingen, at men en dronk men, trouwde men met een partner tot de dag waarop Noë de ark binnentrok, en de mensen werden niets gewaar tot aan de doorbraak van de zondvloed die ze alle verzwolg. Zo zal ook de komst van de mensenzoon zijn”. -- Wat *1 Thess. 5:3* herhaalt.

Uit wat vooral Petrus zegt, blijkt dat het hier over meer dan een louter literaire herinnering gaat. Het is alsof gaandeweg de mensheid sedert het verbond met Noë dezelfde ontaarding tegemoet gaat: “De gewetenloosheid zal toenemen” (*Dan. 12:4*). Vgl.- *Matth. 24:12*; *2 Tim. 3: 1/9* (*eindtijd mensen*).

Op die achtergrond: Jezus' nederdaling “ter helle”.

Men herinnere zich de basistekst inzake sjeol, nl. *Num. 16:33*. Jezus maakt er een toespeling op in *Matth. 16:18*:

“Gij zijt Petros’, rotssteen, en op die rotssteen zal ik mijn kerk bouwen en de poorten der hel zullen het tegen haar niet uithouden”. -- Welnu, naar die “poorten der hel” gaat Jezus. Onmiddellijk na zijn dood aan het kruis, -- zijn opheffing aan het kruis,-- zijn verheerlijking.

Het oercredo.

1 Kor. 15:3.-- “Ik heb u doorgegeven (...) wat men mij had doorgegeven, nl. dat Christus gestorven is voor onze zonden - volgens de Schriften - , -- dat hij in het graf is gelegd,-- dat hij de derde dag verrezen is - volgens de Schriften - , -- dat hij verschenen is aan Kefas (Petrus), daarna aan de twaalf (...)”.

Paulus slaat hier één zeer doorslaggevend heilsfeit over.-- *Matth. 12: 40*--
“Zoals Jonas in het binnenste van het zeemonster verbleef gedurende drie dagen en drie nachten, zo ook zal de mensenzoon in de schoot van de aarde zijn gedurende drie dagen en drie nachten”. -- Dit wordt bevestigd: *Hand. 2: 24, 2:7, 3: 31*;;-- *Rom. 10: 7*;;-- *Hebr. 13: 20*.

Het effect van Jezus' verheerlijking.

Jezus immers is door zijn kruis- en verrijzenispasen tot “levendmakende geest” (Paulus) geworden.-- *1 Petr. 3:18vv.* -- “Christus zelf is eens en voorgoed voor de zonden gestorven. Als gewetensvol mens voor gewetenlozen: om ons tot God te brengen. Gedood weliswaar “volgens het vlees” (*Gen. 6:3*) werd hij toch tot leven gewekt volgens de geest” (*Gen. 6:3*)”.

Dat is de omslag in het tegendeel.-- “In die geest (goddelijke levenskracht) ging hij zelfs die boodschap verkondigen aan de geesten in de kerker (sjeol),-- aan diegenen die indertijd geweigerd hadden te geloven, toen Gods dulden (*opm.*: van het kwaad) uitstel verleende,-- in de dagen waarin Noë de ark bouwde (*Gen. 7:14*), waarin een klein aantal (...) uit de zondvloedwateren gered werden”.

Opm.: Wie zijn die ‘geesten’?

a. Volgens sommigen de heiligen die *Matth. 27:52* vermeldt als ‘verrezen’ en zich tonend “aan velen”.

b. Anderen beweren: “de geketende demonen” waarover het boek Henok het heeft.

c. Anderen nog: de zielen van degenen die als gewetenlozen in de zondvloed stierven en die genade verkregen, indien zij de blijde boodschap van de ter helle nedergedaalde Jezus aanvaardden. Dit lijkt de voor de hand liggende uitleg gezien de woorden van de tekst. *1 Petr. 4:6*-- Petrus schetst de afgrond tussen de heidenen (in hun extreme afwijkingen vooral (*1 Petr. 4:3*)) en de christenen waarvan het - diepgaande onbegrip van de heidenen voor al wat christelijke moraal is, het symptoom is. Waarop Petrus: “(Voor dat onbegrip) zullen zij” rekenschap afleggen voor Jezus die zich gereed houdt om levenden en doden te oordelen. Daarom nl. werd de blijde boodschap zelfs aan de doden verkondigd opdat zij, ofschoon volgens de mensen “naar het vlees” geoordeeld (*opm.*: veroordeeld), zij toch volgens God (*Wijsh. 12:19: filantropia*) “in de geest” leven”.

Besluit-- Jezus attaqueert in de sjeol de oorzaak van het voornoahische verval,-- oorzaak die toentertijd nog actief was en ... tot zijn terugkeer zal actief blijven. .

105. Jezus' verrijzenis: o.m. de herleving van zijn biologisch lichaam.

Lezen wij b.v. *Luk. 24:4*.-- Vrouwen die uit Galilea meegekomen waren (*Luk. 23:55*), treffen de steen van voor “de groeve” (het graf) waar Jezus moest liggen, weggerold aan. Plots staan twee ‘mannen’(vgl. *Gen. 19:5, 19:8*) voor haar in stralend wit kleed (vgl. *Luk. 9:29: de gedaanteverandering*): “Waarom zoekt gij de levende (*opm.*: degene die het goddelijke leven in zich draagt en o.m. daardoor verrijst) onder de doden? Hier is hij niet. Maar hij is ‘verrezen’. (...). Hij zei: “Noodzaak is het dat de mensenzoon in de handen valt van de zondaars (*opm.*: degenen die niet ‘leven’: *Luk. 22:53 (de macht der duisternis)*) gekruisigd wordt, verrijst op de derde dag”. De vrouwen herinneren zich Jezus' woorden.-- Petrus komt heel even: hij “ziet enkel de zwachtels” (*24:12*) in het graf liggen. Jezus' lichaam is er niet.--

Opm.: Deze verrijzenis gelijkt op die van Lazarus: deze komt uit het graf met een herleefd (‘verrezen’) biologisch lichaam. Ook Jezus verlaat het graf met een herleefd biologisch lichaam.-- Dàt is het type van verrijzenis.

Een model.

Mark. 16:12.-- Na de verschijning aan Maria Magdalena toonde de verrezen Jezus zich “en heterai morfèi”, “in alia effigie”, in een andere gedaante. M.a.w.: daar waar Lazarus gewoon op aarde biologisch leeft, daar leeft Jezus in de andere - hemelse - wereld waarvandaan hij ‘verschijnt’. Onder dat oogpunt verschillen Lazarus en Jezus na hun ‘verrijzenis’ grondig. Jezus' aards leven herneemt niet: dat moet de zin zijn die Markus in de term “andere gedaante” legt.

Overigens: *Luk. 9:29* zegt dat “het uitzicht (‘eidos’) van Jezus' gelaat ‘heteron’, anders, was. Maar hij liep toen op zijn verrezen ‘vorm’ vooruit.

1 Kor. 15:5.-- Jezus ‘verscheen’ aan Kefas, aan de twaalf. Daarna aan meer dan vijfhonderd tegelijk - “de meesten onder hen zijn nog in leven en enkelen zijn gestorven” (preciseert Paulus) - Daarna aan Jacobus. Daarna aan alle ‘apostelen’ (*opm.*: ‘apostel’ hier in een breder betekenis dan “de twaalf”). Ten laatste aan Paulus zelf.

M.a.w.: aan ooggetuigen (*2 Petr. 1:16*) heeft het niet ontbroken. Een uitgevonden ‘mythe’ is, volgens Paulus, Jezus' verschijnen na zijn verrijzenis niet.

106. Jezus: 'de kurios' (heer).

Mark. 16:19: “De Heer Jezus (...) werd ten hemel opgenomen (*Gen. 5:24*) en hij zetelde aan Gods rechterhand”. -- Dit is het verrijzenispasen op zijn hoogtepunt.-- Inderdaad: “De vorst van de wereld werd - doorheen Jezus’ overgang naar “de andere wereld” - buitengeworpen”

(*Joh. 12:31*), want “niet aan engelen (*opm.:* godszonen, godheden) werd door God de komende wereld onderworpen” (*Hebr. 2:5*), omdat “zelfs aan zijn dienaars (*opm.:* godszonen) God geen krediet schenkt en hij zijn engelen van afwijking overtuigt” (*Job 4:18*).

Het is in die welomschreven zin dat wij *Matth. 28:18* verstaan: “Gegeven werd mij alle ‘exousia’, macht, in de hemelen en op de aarde (*opm.:* om van de sjeol te zwijgen)”. Zoals *Filip. 2:10/11* zo schitterend beaamt.

De godszonen (engelen. ‘elohim’ (godheden)) zijn harmonie der tegengestelden.

Er zijn met name goede (gewetensvolle) godszonen. Zo: *Job 16: 19/22* (*verdediger*); *33: 19/30* (*duider*). Zo: *Tob. 3:17* (*Rafael*); *12: 11/15* (*zeven engelen*). Zo: *Luk. 22:43* (*engel die Jezus moed verschaft*); *24:4* (*24:23*) (*twee engelen*).

Maar er zijn ook gewetenloze engelen of godszonen. Zo: *Gen. 6:2* (*6:4*) (*de godszonen die seks plegen met meisjes*); *Tob. 6:8* (*3: 7/9; 6:14v.*) (*seksdemonen*); *Matth. 17:18* (*demon van maanziekte*). En de vele bezetenen die Jezus bevrijdt van hetzij een ziekte demon hetzij een bezetenheidsdemon’.

Zo vooral: Satan (*Job 1: 6(2:1)* (*rampendemon*); *Matth. 4: 1/11* (*Satan die Jezus als vorst der demonen* (*Matth. 9:34*) *toetst*); *Joh. 13:2* (*13:27*) (*Satan die Judas Iskariot in bezit neemt*).

Opm.: Voeg daaraan toe dat zelfs de hoogst gesitueerde engelen enkel schepselen zijn en dus grondig gekenmerkt door eindigheid inzake levenskracht (‘geest’). Wat hen in de strijd tegen de gewetenloze demonie in onmachtssituaties brengt.

De elementen van de wereld.

Wij herinneren heel even aan deze paulinische term.-- *Gal. 4:3* (*joodse voorschriften*); *4:8* (*heidense voorschriften*);-- zie ook *Kol. 2: 8; 2:20*.-- Zo vermeldt *Hand. 7:38* de rol van een ‘engel’ (naast de bemiddelaar Mozes) in de onthulling van de decaloog (vermengd met de talloze voorschriften van de joodse wet).

Onder de totaliteit van alle elementen die de wereld begrijpelijk maken (wat de eerste en fundamentele betekenis van “elementen van de wereld” is), spelen de ‘kosmische’ (hemelse) wezens een hoofdrol. Hun naam of namen, d.i. rol of rollen, zijn zeer gewichtig. Daarvandaan Paulus’ zorg om de christenen de ogen te openen voor het gevaar dat het (her)invoeren van “engeleneredienst” (*Kol. 2:18;-- 2:15*) behelst.

Enkele ‘namen’

Wij staan nu stil bij een aantal opsommingen die een gedeelte van de elementen van de wereld noemen.

Efes. 1:21.-- Nadat Jezus zich verheven heeft boven iedere ‘archè’, principatus, heerschappij,-- ‘exousia’, potestas, macht,-- ‘dunamis’, virtus, kracht,-- ‘kuriotes’, dominatio, hoogheid (majesteit), werd hij uit de doden opgewekt en zetelt hij aan Gods rechterhand,-- met een ‘naam’ (*opm.*: machtspositie, rol) boven iedere ‘naam’ die zal kunnen genoemd worden niet enkel binnen deze ‘aion’, eeuw (omvattend tijdperk), maar bovendien in de komende ‘aion’, eeuw.

Opm.: Men ziet dat behalve de afrekening met de onderwereldentiteiten (een gedeelte van de elementen van de wereld) Jezus ook afrekent met de hemelse of ‘kosmische’ entiteiten.-- In *Efes. 3:10* worden de heerschappijen en de machten vermeld.

Efes. 6:10/13.-- “Maakt u tot machtvolle mensen “in de kurios, Heer; (*opm.*: Jezus als zetelend aan Gods rechterhand) en in de kracht van zijn sterkte (...) om te kunnen weerstaan aan de knepen van de duivel. Want niet tegen tegenstanders van bloed en vlees (*opm.*: mensen) maar tegen de heerschappijen, machten,-- tegen de heealbeheersers (kosmokratores) van deze duisternis,-- tegen al wat geestelijk is dat het kwaad vertegenwoordigt,-- in de hemelse streken, hebben wij te strijden”.

Opm.: M.a.w.: de strijd tegen vijandig gezinden loopt ineen met de occulte, kosmische wezens (wat in de bezetenen nog het opvallendst - niet het ergst - blijkt). Let wel Paulus schrijft deze tekst na Jezus’ hemelvaart. Wat betekent dat de goede - en - kwade invloeden van de kosmische wezens (net als die van de sjeolwezens) nog niet totaal verzwonden is. Wat pas met de tweede komst van Jezus te verwachten is. Het is en blijft een ‘strijd’. Zoals Paulus duidelijk zegt. Jezus is in die strijd alleen degene die die strijd wat hemzelf betreft, achter de rug heeft. Wij zijn echter niet zo ver!

1 Kor. 15: 24. -- Jezus ‘vernietigt’ iedere heerschappij, macht en kracht.

Opm.: Weerom een gedeelte van de heealbeheersers.

De H. Petrus terzake.

Wij lezen in het licht van Paulus’ teksten *1 Petr. 3:22*.-- Nadat hij de engelen (**opm.:** godszonen, godheden), de machten (‘exousiai’, potestates), de krachten (‘dunameis’, virtutes) aan zich onderwierp, dringt Jezus, als verrezene, tot de hemel door en zetelt aan Gods rechterhand.

Opm.: Indien er iemand is die de onderwerping van de onderwereldwezens benadrukt, dan is het Petrus. Maar, net als Paulus, onderstreept hij de onderwerping van de kosmische wezens, waarvan hij er een paar soorten - namen - van opsomt.

Opm.: De oorsprong van de ‘namen’. -- Deze komen gedeeltelijk uit de Bijbel (b.v. ‘engelen’) maar blijkbaar komen zij voor een deel uit toenmalige religies.

Opm.: Volgens kenners zou de term ‘kuriotès’ (dominatio, majesteit (hoogheid)) slaan op occulte wezens die de politieke macht en inzonderheid al wat gerecht is, beheersen als ‘veroorzakers’ (N. Söderblom), als ‘functiegodheden (Usener).

In *Luk. 12:11, 20:20* worden de wereldlijke machthebbers (‘hoogheden’) - magistraten b.v. - vermeld. In *Tit. 3:1* herinnert Paulus aan onze plicht tot gehoorzaamheid (vierde gebod) aan magistraten en gezagsdragers.

Maar na het voorgaande is die gehoorzaamheid onder welomschreven voorwaarden: de aanzienlijken inzake gezag immers staan onder de invloed van de onder-wereldlijke en kosmische wezens (*Ps. 82 (81)*) die harmonie der tegengestelden (goed -en- kwaad) zijn.

Zo wordt de term ‘elohim’ (goddelijk wezen) - vgl. *Gen. 3:5, 1 Sam. 28:13* - uitgezegd van gezagsdragers en rechters (denk aan *Ex. 21: 6; 22: 7*;-- aan *Ps. 82 (81): 6*: “Ik (Jahweh) heb gezegd: “Gij zijt god(hed)en, zonen van de Allerhoogste? Toch niet!”).

Wat begrijpelijk maakt dat Mozes een ‘god(heid)’ is, zoals *Ex. 4:16* zegt: “Gij, Mozes, zult voor hem (Aäron) een god(heid) zijn”, -- als gezagdrager.-- Vgl. met *Ex. 7:1* (Mozes godheid, Aäron zijn profeet)

Wat eveneens begrijpelijk maakt dat de Messias zo’n wezen is : *Is. 9:5* (“Sterke God(heid)”).

Opm.: De termen - namen - waren toentertijd aan allerlei soms zeer wilde ‘speculaties’ prijsgegeven. Zoals nu nog in New Age. Hier gaat het om het wezenlijke.

107. De 'toledot' (nakomelingsgeschiedenis) van Noë.

Om het totale optreden van Jezus en zijn zending van de heilige geest te begrijpen moet men teruggaan en naar de zondeval in het paradijs die uitloopt op het zedenverval, in *Gen. 6*, en naar het noahisch verbond met Noë en "alle vlees" (*Gen. 6: 9/ 11:32*).

De volkeren.-- "Weest vruchtbaar. (...). Bevolkt de aarde" (*Gen. 9: 1*), gericht tot Noë en zijn zonen en alle vlees, verwezenlijkt zich in zijn 'tôledôt' (*Gen. 6: 9; 10: 32*) of 'patria' (*Efes. 3: 15*), zijn nakomelingschap, dat weergegeven wordt in de termen van de VIII-ste/ VII-de eeuwen vóór Christus,-- in *Gen. 9: 18 / 10: 32*.

De talenverwarring.-- De mens is 'vlees' (*Gen. 6: 3*), d.i. een levend wezen zonder 'geest' (*Gen. 6: 3*), d.i. Gods levenskracht. Niettegenstaande het noahische verbond.-- Dat toont zich in "de toren van Babel". Let wel: 'Babel' betekende "poort van de god(heid)" Wat voor de Bijbelse openbaring samenvalt met "de poorten van de sjeol" (*Matth. 16:18*),-- met "het verblijf van de elementen van de wereld".

Gen. 11: 1/9-- Iedereen bediende zich van dezelfde taal (...). De mensen in Sjinear (Babylonië) zeiden tot elkander: "Maken wij stenen en bakken wij ze in het vuur. (...). Bouwen wij een stad (*opm.:* Babel, Godspoort) en een toren waarvan de top tot in de hemel dringt (vgl. *Dan. 4:8*). Maken wij ons een naam (*opm.:* levenskracht, machtspositie (*Ekkk.kus (Sir.) 40: 19*)) en verspreiden wij ons over de hele aarde".

Opm.: In Mesopotamië bouwde men de ziggurat, een toren met verdiepingen. Deze was naar goddelijk (versta: heidens - goddelijk) model "de heilige berg", waarop de godheid woonde en waarop men deze kon vereren. M.a.w.: een gewijd gebouw.-- Maar voor de Bijbelse openbaring is die godheid en haar sacrale plaats "een element van de wereld" waarin grensoverschrijding (versta: ontrouw aan de decaloog; *Dan. 5: 20*) zichtbaar wordt.

Gen. 11:5vv. -- Jahweh: "Kijk: allen maken zich tot één volk en spreken éézelfde taal (*opm.:* de taal van de heidense godheid) en dat is het doel van hun plannen. Maar vanaf nu zal geen enkel plan voor hen uitvoerbaar zijn. (...). Verwarren wij hun taal zodat zij mekaar niet meer begrijpen". Jahweh verspreidde ze vandaar over het hele aanschijn der aarde. (...)"

108. De geest van wijsheid en onthulling.

Aldus *Efes. 1:18*.-- ‘Wijsheid’ d.i. goddelijk en godgegeven inzicht. ‘Onthulling’ (apokalupsis), d.i. het goddelijke en godgegevene bloot trekken van al wat - voor de mens “in het vlees” (afwezigheid van goddelijk en godgegeven levenskracht) - verborgen is.-- Ziedaar de basisgedachte die de beide geestesuitstortingen door Christus kenmerkt.

Mozes had het al als wensdroom geuit: “Ach! Kon het hele volk van Jahweh profeet zijn doordat Jahweh hun zijn geest geeft!”. (*Num. 11:29*: De profeet Joël, wanneer hij het heeft over het nieuwe tijdperk en de dag van Jahweh, zegt: “(Daarna) zal ik (Jahweh) mijn geest over “alle vlees” uitstorten”).

Opm.: Houden wij mordicus *Gen. 6:3* voor ogen: “Dat mijn geest niet onbepaald verantwoordelijk zij voor de mens (**opm.:** als collectief begrip) aangezien hij vlees is”.

M.a.w.: God, de Hemelgod (*Tob. 7:12*), gaat, in een toekomstig tijdvak, zijn geest (levenskracht) ‘uitgieten’ en wel over alle vlees. Om een tweede oerontarding, zoals Noë ze beleefde, te voorkomen.

Joël preciseert: “Uw zonen en uw dochters zullen ‘profeteren’ (**opm.:** zien(st)ers-gaven ontwikkelen waardoor zij getuigen van wijsheid en onthulling). Uw bejaarden zullen dromen zien,-- uw jongeren gezichten. Zelfs over de slaven en slavinnen - in die dagen - zal ik mijn geest uitstorten”.

Opm.: De fenomenen die wijsheid en onthulling verraden, herinneren aan wat Balaam zegt: “Het oog dat feilloos is. Het horen van Gods woorden. Het zien van wat Sjaddai (God) toont. Het doorkrijgen van het goddelijk antwoord (**opm.:** op raadpleging van God). Het opengaan der ogen.-- Het kennen van het weten van de Allerhoogste”. (*Num. 24:3/4; 24:15/16*). Ziedaar wat “het komen van de geest van God” over (Balaam) uitwerkt.

Glossolalie.

Num. 11:25/26 spreekt reeds enigszins in die zin: het charisma “doet spreken”.

1 Sam. 10: 5/6 (vervoerde profeten); *10:10/13* (koning Saul geraakt ook vervoerd); *19:20/24* (sterkere graad van vervoerdheid);

1 Kon. 22: 10 (analoog fenomeen) lopen enigszins vooruit op de nieuwtestamentische vorm van ‘talen spreken’, die in *Hand. 10: 46 ; 11:15* (heidenen); -- *19:6* (johannieten);

1 Kor. 12/14 (charismata) ; ja, ook *Mark. 16:17* (één der tekens die het geloven begeleiden) ter sprake komt.

109. De eerste geestesuitstorting te Jeruzalem.

Hand. 2:1 vv.. -- Allen (*Hand. 1:13*v.: Maria, de twaalf, een aantal andere leerlingen) waren op pinksterdag bijeen. Rond 9.00 h. 's morgens (het 'derde' uur).-- Plots kwam vanuit de hemel een geluid als van een hevige rukwind die het hele huis waar zij zich bevonden, vervulde. Zij zagen tongen verschijnen - men zou gezegd hebben: 'vuurtongen' -. Deze spreidden zich en één tong zette zich op ieder van hen neer. Allen werden vervuld van de heilige Geest en zij begonnen in 'andere' (vreemde) talen te spreken (*opm.:* glossolalie: *1 Kor. 14:2*) naargelang de geest ze te vertolken gaf.

Opm.: "vanuit de hemel".-- Men leze dit op de achtergrond van *Ps. 88 (87): 11/13*.-- "Verricht gij voor de doden (*opm.:* de zielen in de onderwereld) wonderen? De schimmen: staan zij op om u te loven? Spreekt men in de grafstede over uw waarheid (*opm.:* wat gij onthult) in het oord van abaddon (verderf)? Kent men in de duisternis uw wonderen en uw gerechtigheid in het land der vergetelheid?"

M.a.w.: in de onderwereld (strafplaats van al wat louter 'vlees' is) is het stilte. Inzake het uitspreken van Gods wonderdaden heerst daar volstreekte stilte. Glossolalie zoals op Pinksteren te Jeruzalem is daar ondenkbaar. Ook: dat spreken komt "vanuit de hemel,-- van bij de hemelgod". --

In *Hand. 10:46* staat duidelijk het tegengestelde van de onderwereldse stilte: het 'talen' spreken is God prijzen, wat de sjeol niet kent.

Opm.: Het talenwonder en andere charismata worden aan de H. Geest, ditmaal als derde persoon van de H. Drie - eenheid, toegeschreven.

Joh 16: 13: "Wanneer hij zal komen - de geest der Waarheid (*opm.:* waarheid begrepen als wat God, de Hemelgod, onthult) - : hij zal u in de gehele 'waarheid' binnenleiden, want hij zal niet uit zichzelf spreken maar wat hij hoort (*opm.:* komende van de Vader en Jezus, de Zoon), zal hij zeggen (...)"

M.a.w.: hij zal doen wat Jezus, de Zoon, doet: "Ik zeg wat de Vader mij heeft geleerd" (*Joh. 8:28*).

Dit onderstrepen wij nu reeds om aan te laten voelen dat het pinkstertalenwonder heel wat anders is dan de 'taal' van de babelse toren (*Gen. 11:1; 11:6; 11:9*: de door God, de hemelgod, verwarde taal van de Godspoort),-- dan de 'taal' der vervoerde profeten (Saul inbegrepen) in Numeri.

“Alle volkeren”. -- De tekst *Hand. 2:5vv.* -- Er woonden in Jeruzalem vrome mannen uit alle volkeren die onder het hemelruim zijn. N.a.v. het geluid dat zich voordeed, liep de menigte te hoop en was zij verbaasd: ieder hoorde ze spreken in zijn eigen taal(...). Parthen, Meden en Elamieten, inwoners van Mesopotamië, Judea en Kappadocië, van Pontus en Asia, Frygië en Pamfylië, Egypte en het gedeelte van Libye dat aan Cyrene paalt, Romeinen alhier verblijvend, zowel joden als proselieten (*opm.*: niet-joden die besneden waren), Kretenzers en Arabieren: “Wij horen ze in onze taal de wonderdaden van God verkondigen”.

Opm.: Men ziet het: net zoals later in Cornelius’ huis is de inhoud van de taal die de geest spreekt, radicaal het tegengestelde van (de stilte terzake in) de sjeol.

Het christelijk ‘kerugma’,

‘Kèrugma’ is ‘boodschap’. En wel basisinzicht in het wezen van het christendom.-
- Dit vertoont twee luiken.

Petrus.-- “Neen! Deze mensen zijn niet dronken (...). Maar het is wel wat de profeet Joël zei: “Het zal zich voordoen in de laatste dagen - zo spreekt de Heer - dat ik van mijn geest (vgl. *Gen. 6:3*) over alle vlees (vgl. *Gen. 6:3*) zal uitstorten. (...). Volgt de hele aanhaling van Joël (zie hoger).

Eerste luik.-- Jezus was de man die God geloofwaardig gemaakt heeft in uw midden door ‘dunameis’ (*opm.*: aretalogische feiten, ‘krachten’), ‘terata’ (*opm.*: letterlijk: indrukwekkende goddelijke tekens) en ‘sèmeia’ (*opm.*: tekens) (...). Zoals jij zelf weet.-- Deze man die volgens een welomschreven raadsbesluit en Gods voorkennis (*Hebr. 11:3*) was overgeleverd, hebt gij gedood (*Joh. 8:40; 8:44*) door hem aan het kruis te nagelen (...). Maar God heeft hem doen verrijzen door hem uit de kwellingen van de onderwereld te redden. (...). Daarvan zijn wij de getuigen (*opm.*: 2 *Petr. 1:16*).

Tweede luik.-- En nu - verheven als hij is door Gods rechterhand - heeft hij van de Vader de Heilige Geest ontvangen, zoals beloofd, en hij heeft hem uitgestort. Dat uitgerekend is het wat gij ziet en hoort.

Aldus Petrus. Men ziet dat Petrus achter de schijn van de glossolalie de waarheid onthult. Geïnspireerd door de geest van wijsheid en onthulling. Net zoals de talen sprekenden die hij verklaart.

110. De tweede nederdaling van de Heilige Geest in cesarea.

De pijnlijke overgang van het enge jodendom naar de volkeren. Zo zou men het kunnen betiteln! Want het heeft Petrus zeer gedaan!

1.-- *Hand. 10:1vv.* -- Cornelius, Romeins honderdman, godvrezend (*opm.:* sympathiserend met de joodse religie maar onbesneden). Hij beleeft een ‘terras’, indrukwekkend, ja, angstaanjagend teken. In de vorm van een gezicht,-- één der vormen door Joël voorspeld voor het einde der tijden. *Nl. :* “de engel van God” treedt rond 15.00 h. (het negende uur) bij hem binnen. “Hij zag het duidelijk” (zegt Lukas). De engel roept hem toe: ‘Cornelius’! Deze bekijkt hem en krijgt angst. “Wat is er, Heer?”. “Uw gebeden en uw vrijgevegheden zijn tot voor God opgestegen (*opm.:* *Tob. 12: 12*) en God gedenkt u.-- *Zend nl. dadelijk mannen naar Joppe en ontbied Simon Petrus. Hij woont in bij een zekere Simon, een leerlooier, wiens huis aan zee staat.* -- Cornelius voert uit. De morgen daarop reeds naderen zijn boden Joppe.

2.-- *Hand. 10: 9vv ..* -- Petrus ging het terras op rond 12.00 h.(het zesde uur) om er te bidden. (...). Terwijl men zijn eten klaarmaakte, overviel hem een vervoering. “Hij ziet de hemel (*opm.:* niet de sjeol, zoals in *1 Sam. 28: 13*) geopend en iets - net een groot laken opgehangen aan de vier uiteinden - op aarde neerdalen. Daarin: allerlei viervoetige en kruipende dieren en alle vogels van het hemelruim. Een stem: “Komaan, Petrus! Slacht en eet!”. “Ach! Neen! Heer! Want ik heb nog nooit iets bezoedelds of onreins gegeten!”.

Opm.: Men leze *Lev. 11* (De voorschriften inzake ‘reine’ en ‘onreine’ dieren). Ook: *Kol. 2:16* (kwesties van voedsel en drank); *2:21* (“Neem niet vast! Proef niet daarvan! Raak niet aan!”). *M.a.w.:* wat Paulus de voorschriften van de elementen van de wereld heet! Petrus is dus rechtgelovig jood! Opnieuw de stem: “Wat God heeft gezuiverd: noem dat niet bezoedeld!”. Dit deed zich tot driemaal voor. Waarna onmiddellijk het laken ten hemel heropgetrokken werd. Petrus was perplex. Petrus overschrijdt de voorschriften.

“Juist op dat ogenblik (vgl. *Tob. 3:17*: synchroniciteit) arriveert Cornelius’ gezantschap. De geest (*opm.:* iets parallels aan de engel) zei: “Zie: er zijn mannen die u opzoeken. Ga en daal af en ga zonder aarzelen met hen mee: ik ben het die ze gezonden heb”.

De dag daarop vertrekt Petrus met de mannen en enkele ‘broeders’ uit Joppe. Een dag later in Cesarea: Cornelius wachtte op hem met zijn familieleden en intieme vrienden.

Petrus: “Gij weet het: het is voor een jood volstrekt verboden met een niet-jood om te gaan of bij hem aan huis te gaan. Maar God heeft mij zo-even te kennen gegeven dat men geen enkel ‘mens’ bezoedeld of onrein moet heten”.

Opm.: Hand. 15: 9.-- Petrus: “God heeft hun hart door het geloof gezuiverd”, nl. Het hart der ‘volkeren’,-- ‘heidene[n]’ geheten.

Petrus’ uiteenzetting.

“Ik stel vast dat God echt geen aanzien des persoons (*Mal. 2:9; Matth. 22:16*) kent maar dat in ieder volk degene die God vreest (*opm.: die het universele verbond (Is. 24: 5; Rom. 2: 14v.* (die wet die in hun hart geschreven is)) waar maken) en gewetensvol leeft, hem welgevallig is”.

Het christelijke kerugma.

Het wezen van het christendom in twee luiken. Zoals in Jeruzalem.

Eerste luik.

Gij weet wat zich in heel Judea heeft voorgedaan: Jezus van Nazareth.-- Zijn beginoptreden in Galilea - na het doopsel dat Johannes de dooper verkondigde - : hoe nl. God hem zalfde met heilige geest en macht (*opm.: Matth. 3: 16*). Hij die rondging om wel te doen en te genezen: allen die in de macht van de duivel (vgl. *Matth, 4:1/11; Joh. 8: 44*) geraakt waren. Want “God was met hem”. Wij: wij zijn de getuigen (*Hand. 1:8; 2 Petr. 1:16*) van al wat hij gedaan heeft in het land der joden en in Jeruzalem.

Hij die men het aandurfde te doden (*Joh. 8: 39v.*) door hem aan het kruishout op te hangen. Maar God heeft hem doen verrijzen de derde dag. En hem laten verschijnen niet aan het gehele volk doch aan getuigen die God vooraf had uitgekozen,-- aan ons die met hem gegeten en gedronken hebben na zijn verrijzenis uit de doden. Hij gaf ons de opdracht (...) ervoor uit te komen dat hij door God tot rechter over levenden en doden aangesteld is (...).

Tweede luik.

Petrus was nog aan het uiteenzetten toen de heilige Geest (*Gen. 6:3*) over allen (*Joël 3:1* “alle vlees”) neerdaalde die het woord beluisterden.-- Al de besnedenen die met Petrus meegekomen waren, waren ontzet toen zij zagen dat de gave van de Heilige Geest ook over de heidenen uitgestort werd: zij hoorden ze nl. in talen spreken en God prijzen.

Waarop Petrus: “Kan men het water van het doopsel weigeren aan degenen die de heilige Geest ontvangen hebben even goed als wij?”. Hij beval ze te dopen “in de naam van Jezus Christus”.

Opm.: Hier ziet men zeer duidelijk dat de grensoverschrijdende tendens van Jezus’ geestesuitstorting zeer ver gaat: nog voordat het basissacrament, het doopsel, er was, daalt de heilige Geest door Jezus gezonden neer! Het loutere “doopsel van begeerte” (dat gesteund is op het naleven van de decaloog - of men nu heiden is of niet - als basisvorm van (abrahamietisch) geloof) volstaat opdat Jezus de geest van wijsheid en onthulling schenkt.

Ook over de johannieten.

Hand. 19: 1vv .. -- Efese, derde grootste stad van het Romeinse wereldrijk, na Rome en Alexandrië. Multicultureel centrum.-- Paulus ontmoette er enkele ‘leerlingen’ en vroeg “Hebt gij de heilige geest ontvangen wanneer gij het geloof hebt aangenomen?”. “Wij hebben niet eens vernomen dat er een heilige geest (**opm.:** uitgestort) is!”. “Welk doopsel hebt gij dan ontvangen?”. “Het doopsel van Johannes (de doper)”. Paulus: “Johannes doopte met een doopsel van bekering terwijl hij aan het volk erbij zei in hem te geloven die na hem zou komen, d.i. in Jezus”. Daarop lieten zij zich dopen “in de naam van de Heer Jezus” en, wanneer Paulus hun de handen had opgelegd, kwam de heilige Geest over hen en begonnen zij in talen te spreken en te profeteren. In totaal waren deze mannen een twaalfstal.

Opm.: God, de Hemelgod, is toch wel verrassend: verloren in de wereldstad die Efese was, leefden een dozijn mannen die in alle stilte Johannes’ leer in de woestijn kenden en beleefden. En - toeval? - Paulus valt op dat groepje! Even merkwaardig: wij weten dat Paulus inzake charismata eerder terughoudend was (*1 Kor. 13: 1/1*). Maar kijk: dermate associeert Paulus doopsel met gave van de heilige geest dat zijn vraag luidt: “Hebt gij de heilige Geest ontvangen wanneer gij het geloof aangenomen hebt?”. Geloof, d.i. dat wat Abraham kenmerkte, als de vader van alle gelovigen, lijkt met heilige Geest, zoals dat toen gangbaar was, samen te gaan. De profeet Joël lijkt toentertijd met zijn voorspelling inzake heilige Geest over alle vlees sterk au sérieux te zijn genomen.

111. Het ingegeven spreken.

De geest van wijsheid en onthulling - behalve de eigenlijke, sterk 'irrationele' glossolalie - heeft nog een ander type van 'taalspreken' ter beschikking. Gaan wij daarop in.

1.-- Matth. 10:17/20.-- "Wanneer men u zal overleveren, zoekt dan niet als ongeruste mensen hoe te spreken of wat te zeggen. Wat gij te zeggen zult hebben, dat zal u op het ogenblik zelf gegeven worden, want niet gij zult spreken doch de geest van uw vader die in u zal spreken".

Opm.: Het is evident dat hier ook in zekere zin 'glossolalie' aan het werk is maar in een soms voor de geïnspireerde onbewuste vorm en in alle geval zonder enige zweem van 'vervoerdheid'.

Mark. 13:11.-- "Niet gij zult spreken maar de heilige Geest". -- **Luk. 12:12.--** "Want de heilige geest zal u op dat uur leren wat moet gezegd worden".

2.-- Luk. 20: 14v..

"Onthoudt het goed dat gij uw verdediging niet vooraf moet gereedhouden. Want ik (Jezus) zal u een taal en een wijsheid geven waaraan geen van uw tegenstanders zal kunnen weerstaan of iets van afdingen".

Opm.: In deze tekst valt het op dat Jezus zich a.h.w. in de plaats van de heilige Geest of de geest van de Vader stelt. Niet zo verwonderlijk wanneer men deze tekst leest met inbegrip van *Joh. 8:28v.*: "Wanneer gij (**opm.:** de ongelovige joden) de mensenzoon zult 'opgeheven' (**opm.:** aan het kruis,-- ter gelegenheid van zijn kruispassen) hebben, dan zult gij beseffen dat "Ik ben" (**opm.:** de oudtestamentische godsspraak die de nadruk legt op het doorzetten van Gods macht) en dat ik niets doe uit mijzelf maar zeg wat de Vader mij heeft geleerd. En degene die mij heeft gezonden (**opm.:** de Vader), hij heeft mij niet alleen gelaten omdat ik altijd doe wat hen welgevallig is.

Deze tekst is waarlijk paradoxaal: enerzijds vereenzelvigd Jezus zich als de mensenzoon met God ("Ik ben" of "ik ben Jahweh") in zijn machtsuitoefening en tegelijk anderzijds is hij pure gehoorzaamheid,-- hij verleent gehoor aan wat de Vader hem ingeeft,-- hem ingeeft zo dat Jezus nooit alleen is! De Vader is aanwezig in hem.

Deze teksten samen gezien lijken het mysterie der H. Drie-eenheid voorop te stellen n.a.v. het geïnspireerde spreken in noodsituaties.

112. De H. Drie-eenheid.

Lezen wij Johannes.-- Hij heeft een eigen wijze om de H. Drie-eenheid a.h.w. aanvoelbaar - 'hoorbaar' - te maken.

De verwezenlijking van wat de profeten voorspelden.

Beginnen wij met *Jer. 31:31/34*-- Het "nieuwe verbond" wordt erin geschetst. "Zij (degenen die dat nieuwe verbond beleven) zullen niet de ene de andere moeten 'onderwijzen' - de ene zijn naaste, de andere zijn broeder - zeggend: "Beschikt over de kennis van God", want allen zullen mij kennen. Van de kleinsten tot de grootsten (...)"

Opm.: 'Kennen' is "intieme kennis". Zien van aanschijn tot aanschijn. Intieme omgang.

Joh. 6: 45-- In de profeten staat geschreven: "Allen zullen door God onderwezen worden" (*Is. 54:13 (Het nieuwe Jeruzalem)*) Al wie zich op het luisteren naar de Vader afgestemd heeft en op zijn leerschool, komt tot mij". Vgl. *Joh. 14: 23*.

Opm.: Dat waarop het aankomt in het nieuwe verbond, is het godscontact - o.g.v. het horen van de innerlijke stem van God - zonder middelaars, -- tenzij de Zoon en de Geest, natuurlijk.

De schapen en de vrienden.

Joh. 10:8-- Al diegenen die voor mij gekomen zijn (***opm.:*** *Joh. 5: 43*), zijn dieven en rovers (***opm.:*** i.p.v. herders). Maar de schapen hebben er niet naar geluisterd.

Joh. 11:27. Mijn schapen luisteren naar mijn stem.

Joh. 10:16-- Ik heb nog andere schapen (...). Zij zullen naar mijn stem luisteren.

Opm.: *Joh. 15:15*-- Ik heet u "mijn vrienden" omdat al wat ik van de Vader gehoord heb, u heb doen kennen (***opm.:*** "èn gij naar mijn stem geluisterd hebt")

Opm.: Dit werpt een licht op *Openb. 3:20*-- Ik sta aan de deur en klop: indien iemand mijn stem hoort en de deur opent, zal ik bij hem binnentreden (...).

Jezus hoort en luistert naar de stem van zijn vader.

Eerst de tegenstelling.-- *Joh. 5:30*-- Ik kan niets uit mijzelf doen. Ik oordeel volgens hetgeen ik hoor.-- Vgl. *Joh. 14:24; 14:31*-- *Joh. 5:37*. Gij, (***opm.:*** die mij verwerpt) hebt nooit de stem van de Vader gehoord. Gij hebt nooit zijn aanschijn gezien (***opm.:*** nooit intiem met hem omgegaan) èn zijn woord hebt gij niet blijvend in u.

Opm.: Deze tegenstelling beheerst heel Johannes' evangelie.

Joh. 7:16v. -- Mijn leer is niet van mij doch van degene die mij gezonden heeft. Indien iemand ertoe bereid is zijn wil uit te voeren, zal hij zien of mijn leer uit God is ofwel of ik uit mijzelf spreek.

Joh. 8: 26.-- Ik zeg aan de wereld wat ik van hem (*opm.:* de Vader) gehoord heb.

Joh. 8: 28.-- Ik zeg. wat de Vader mij geleerd heeft.

Joh. 8: 58.-- Ik zeg wat ik bij mijn Vader gezien heb en gij: gij doet wat gij gehoord hebt bij uw ‘vader’ (*opm.:* de duivel).

Opn.: Het innerlijke spreken waaraan overigens het (uitwendige) spreken en handelen ontspringt, is dus meervoudig: én God én demonen spreken in de vorm van een innerlijke stem die woorden ingeeft. Daarvandaan de nadruk en op de tegenstelling én op het onderscheid der geesten (*1 Joh. 4:1*), d.i. der types van levenskracht die ingeven. Dit steeds weer volgens *Gen. 6: 3* (Gods geest/ vlees).

Joh. 8: 47.-- Wie uit God is, hoort de woorden van God: indien dus gij (*opm.:* weigerige joden) niet hoort (*opm.:* inzake Gods woord), dan is het dat gij niet uit God zijt.

Joh. 15: 15.-- Al wat ik van mijn Vader gehoord heb, dat heb ik u doen kennen. .

Besluit.-- De geest van wijsheid en onthulling

(Onthulling inzake Gods werkelijkheid) is aan het werk in Jezus’ spreken, dat daardoor één type van ‘glossolalie’ is, nl. het zinnige - rationele - uit spreken van wat “uit de diepten der ziel” (*Joh. 7: 37/39*: “ek tè s koilias”) - als levend water (de heilige geest) - opborrelt.

Het horen en luisteren naar het (uitwendige of innerlijke) woord is lotsbepalend.

Joh. 12:48v. -- Het woord dat ik laten horen heb, zal degene die mij verwerpt, oordelen (*opm.:* veroordelen) op de laatste dag. Want niet uit mijzelf heb ik gesproken maar de Vader zelf die mij gezonden heeft, heeft mij bevolen wat ik te zeggen had en moest te kennen geven.

Joh. 5: 24.-- Degene die naar mijn woord luistert èn diegene gelooft die mij gezonden heeft (*opm.:* de Vader), bezit het eeuwig leven.

Joh. 5: 25.-- Het uur komt - en het is er nu - waarop “de doden” (*opm.:* degenen die het goddelijk leven missen) de stem van de zoon van God zullen horen. En degenen die ze zullen gehoord hebben (*opm.:* in de zin van eraan gehoorzamen), zullen leven.

Vgl. *Joh. 6:40; 6:44*. Zo ook: *Joh. 5:28* (waar het horen van de stem van de mensenzoon zich situeert op het ogenblik van de verrijzenis (zowel van de gewetensvollen als van de gewetenlozen).

113. God de zoon spreekt over God de H. Geest.

Joh. 14:16.-- Ik zal de Vader smeken en hij zal u een andere bijstand geven opdat deze voor altijd bij u zij: de geest der waarheid die de wereld niet kan ontvangen doordat de wereld hem niet ziet of erkent.

Opm.: Twee dingen:

a. de H. Geest is blijbaar door en door gelijk aan de zoon, die Jezus, ofschoon op het eerste gezicht een mens, in de diepten van zijn wezen is;

b. dezelfde rol ("een andere bijstand") en ook dezelfde tegenstelling t.o.v. "de wereld" typeren de derde persoon der H. Drie-eenheid.

De rol van de H. Geest.-- *Joh. 15:26.* -- Wanneer de Bijstand zal komen (**opm.:** blijbaar vanaf zijn nederdaling te Jeruzalem) die ik van bij de Vader zal zenden - de geest der waarheid - , zal hij voor mij getuigen.-- *Joh. 14: 26.*-- De Bijstand, de H. Geest, die de Vader in mijn naam zal zenden, zal u alles leren en u aan al wat ik u gezegd heb, herinneren.

Opm.: De H. Geest blijbaar staat ten dienste van Jezus' opdracht. Op het verlengde daarvan. Maar met andere middelen : de intieme ingevingen en ook wel de charismata, de sociaal bedoelde begaafdheden.-- *Joh. 16: 13.*-- Wanneer hij - de geest van de waarheid - zal komen, zal hij u in de gehele waarheid binnenleiden. Want hij zal niet uit zichzelf spreken maar wat hij zal horen, zal hij zeggen en hij zal u de komende dingen onthullen.-- Hij zal mij verheerlijken want het is van mijn 'goed' dat hij zal ontvangen en hij zal het onthullen.

De grote voorwaarde.

Hiermee komen wij op het snijpunt van het eerste en het tweede luik van het christelijke kerugma.-- *Joh. 16:7.*-- Indien ik niet 'heenga' (**opm.:** Jezus' kruis- en verrijzenispasen), dan zal de bijstand niet tot u komen, maar, indien ik heenga, dan zal ik hem u zenden.

Het doopsel.

Het geloof (typisch voor Abraham) uit zich ritueel in het christelijke doopsel. Is het na wat wij zo-even zagen, verwonderlijk dat *Matth. 28:19* als doopformule aangeeft: "Gaaf dus en (...) ze dopend in de naam (**opm.:** levenskracht en machtspositie) van de Vader, de Zoon en de H. Geest"? Het nieuwe testament vertoont hier en daar teksten waar die drie-éne godheid vermeld wordt.